01- KATHI_24-4_KATHI NEW 23/04/16 00:00 Page 1

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

72 ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Κυριακή 24 Απριλίου 2016 • Έτος 6ο • Αρ. φύλλου 394* | Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy | €2,00 (Βασική) €3,90 (Πλήρης)

Συμφωνίες 370 εκατ. ευρώ με την Ολμπράιτ

Θα κτιστούν δύο ηλιοθερμικά πάρκα δυναμικότητας 50 μεγαβάτ με την Κ.Δ. να αγοράζει την ενέργεια σε συγκεκριμένη τιμή

Ο όμιλος Albright Stonebridge Group, του οποίου προεδρεύει η πρώην υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Μαντλίν Ολμπράιτ, μαζί με επενδυτές από τη Σουηδία και εταιρείες τεχνολογίας, επιθυμούν να κατασκευάσουν το ένα ή αν είναι δυνατόν και τα δύο ηλιοθερμικά πάρκα, που προγραμματίζει να αποκτήσει η Κυπριακή Δημοκρατία το συντομότερο. Πρόκειται για έργα συνολικής αξίας €370 εκατ. Μετά από σχετική μελέτη και αξιολόγηση, η Ε.Ε. αποφάσισε να στηρίξει τα έργα με χρηματοδότηση ύψους €45 εκατ. για το ένα πάρκο και €60 εκατ. για το άλλο. Η Μαντλίν Ολμπράιτ και οι συνεργάτες της ήρθαν για να διερευνήσουν κατά πόσο η Κυπριακή Δημοκρατία στηρίζει την κατασκευή των ηλιοθερμικών πάρκων, συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους υπουργούς Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Οικονομικών και έλαβαν τη θετική απάντηση της κυβέρνησης. Εξάλλου, συμφωνήθηκε με την κ. Ολμπράιτ ότι εντός του προσεχούς Μαΐου οι υπουργοί Ενέργειας και Περιβάλλοντος, μαζί με την εταιρεία που θα παράσχει την τεχνολογία και τους επενδυτές, θα συναντηθούν για περαιτέρω διευκρινίσεις και συνεννόηση, με στόχο να τροχοδρομήσουν τυχόν ενέργειες για να προχωρήσει η κατασκευή του έργου. Ο υπουργός Νίκος Κουγιάλης εξηγεί στην «Κ» ότι με την κατασκευή των πάρκων θα μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και θα αυξηθεί η διείσδυση στην Κύπρο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που αποτελεί συμβατική υποχρέωση προς την Ε.Ε. και τους στόχους του 2020. **Σελ. 4**

Οι υποψήφιοι για διαδοχή Μαυρογιάννη

Με σοβαρό πλέον το ενδεχόμενο ο Ανδρέας Μαυρογιάννης να εγκαταλείψει τη θέση του διαπραγματευτή· στις συνομιλίες, μπαίνει στο τραπέζι η ονοματολογία διαδοχής του, με το κάθε πρόσωπο να έχει ατού και αδυναμίες. **Σελ. 8**

Αλματα εις ύψος και βάθος στον ΔΗΣΥ

Ανατροπές και εκπλήξεις επιφυλάσσει η προεκλογική κούρσα για τους συναγερμικούς υποψηφίους. Η μάχη για την εκλογή παρουσιάζει σκαμπανεβάσματα, με τα φαβορί να τρέχουν με βαρίδια και αουτσάιντερ να αποκτούν δυναμική. **Σελ. 10**

Ε.Φ: Ελκυστικό πακέτο για τους νέους οπλίτες

Μετά από τις εκλογές θα ξεκινήσει η υποβολή αιτήσεων για τις 3.000 προσλήψεις στην Ε.Φ. Παρουσιάζουμε τον πλήρη οδηγό για προσόντα, απολαβές και διαδικασία πρόσληψης από Κύπρο και Ελλάδα. **Σελ. 10**

«Πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ Αθήνας -Αγκυρας»

Την ελπίδα ότι η παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο θα συμβάλει στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας εκφράζει ο Γενς Στόλτενμπεργκ σε συνέντευξή του στον διευθυντή της αθηναϊκής «Κ», Αλέξη Παπαχελά. «Είχαμε δηλώσει με μεγάλη προσοχή, όταν είχαμε πάρει την απόφαση να συμμετάσχουμε, ότι το ΝΑΤΟ θα έχει ευαισθησία σε οποιαδήποτε εθνική θέση» τονίζει ο κ. Στόλτενμπεργκ. (Άρθρο του Αλέξη Παπαχελά για το Κυπριακό στη σελίδα 18). **Σελ. 20**

Τα βρίσκουν επικοινωνιακά οι δύο ηγέτες

Άιντε: Σεπτέμβρη τα 4 κεφάλαια

Ενθαρρυμένος από τα μηνύματα που επιλέγουν να εκπέμψουν Αναστασιάδης και Ακιντζί, ο Έσπεν Μπαρθ Άιντε θέτει στις δύο πλευρές τον νέο του σχεδιασμό. Ωστόσο, κινήσεις όπως η τουρκοποίηση της τ/κ οικονομίας και η «πολιτογράφηση» επιπρόσθετων 26.000 εποίκων ενισχύουν τις εκτιμήσεις ότι ενόσω βρίσκεται στην εξουσία ο Ερντογάν αποκλείεται κάθε προοπτική διευθέτησης του Κυπριακού. **Σελ. 4**

Ο ΝΙΑΖΙ ΚΙΖΙΛΓΙΟΥΡΕΚ ΣΤΗΝ «Κ»

Με μία νέα αποτυχία η ομοσπονδία πεθαίνει

Οι επιδιώξεις της Άγκυρας, τις οποίες υποστηρίζουν η νέα «συγκυβέρνηση» στην τ/κ πλευρά αλλά και ο Έρντογαν ως απρόβλεπτος παράγοντας λύσης, αναδεικνύουν την ιστορικότητα των στιγμών που διακυβεύεται το υφιστάμενο μομέντουμ υποστηρίζει ο καθηγητής Ν. Κιζιλγιουρεκ. **Σελ. 7**

Ο ΣΟΥΗΔΟΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Το μομέντουμ της λύσης ισχύει

Η αισιοδοξία για τη λύση του Κυπριακού εναλλάσσεται με απογοητεύσεις από τα αποτελέσματα στο τραπέζι των συνομιλιών, ωστόσο, το μομέντουμ της λύσης δεν έχει χαθεί υποδεικνύει ο Σουηδός πρέσβης Klas Gierow στην «Κ». Μας μιλά, επίσης, για τον διαθρησκευτικό διάλογο και εξηγεί ακόμα ότι πρέπει να ανοίξουν τα κεφάλαια 23-24 για την Τουρκία, ώστε να πιεστεί σε μεταρρυθμίσεις. Κρίσιμο είναι λέει το κλείσιμο των κεφαλαίων. **Σελ. 8**

Πώς να εντοπιστούν οστά αγνοουμένων

Χρειάζεται μετάλλαξη της ΔΕΑ

Για να αρθεί το διαφαινόμενο αδιέξοδο στο ζήτημα των αγνοουμένων που θα αφήσει τη ΔΕΑ χωρίς οστά και ρόλο, ο νομικός Αχιλλέας Δημητριάδης σε συνέντευξή του στην «Κ» παραθέτει μία σειρά από προτάσεις με προϋπόθεση ότι η ΔΕΑ θα μετεξελιχθεί σε Επιτροπή Αλήθειας. Τονίζει δε ότι είναι ώρα σοβαρών αποφάσεων για την ηγεσία του τόπου. **Σελ. 11**

Ανάπηροι χωρίς μυστική ψήφο

Λόγω κρατικής αναλγησίας

Το τροχοκάθισμα δεν χωράει στο παραβάν και τα άτομα με κινητικές αναπηρίες ψηφίζουν υποχρεωτικά έξω από αυτό, πρόχειρα, σε κάποιο τραπέζι. 14.000 ψηφοφόροι με προβλήματα αναπηρίας καλούνται να αντιμετωπίσουν για άλλη μία φορά την αναλγησία του κράτους κατά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος. **Σελ. 15**

Φόβοι για το φορολογικό καθεστώς

Αναστάτωση λόγω προτεινόμενης ευρωπαϊκής Οδηγίας

Οργανωμένη προσπάθεια για να τροποποιηθούν ή ακόμα και να διαγραφούν επίμαχες πρόνοιες από ευρωπαϊκή Οδηγία, οι οποίες προβλέπουν τη φορολόγηση της πώλησης μετοχών και τη μεταφορά εταιρικής έδρας. Η βασικότερη διαφωνία με το προσχέδιο της Οδηγίας αφορά στη μη εξαίρεση από τη φορολογία εισοδημάτων που προήλθαν από πώληση μετοχών σε μία τρίτη χώρα. Την ίδια ώρα, ανησυχία προκαλεί και το λεγόμενο exit taxation, το οποίο προβλέπει πως όταν η φορολογική κατοικία μιας εταιρείας μεταφέρεται από τη μία χώρα στην άλλη, θα πρέπει να πληρώνει τον αντίστοιχο φόρο στη χώρα από την οποία φεύγει. **Σελ. 5**

Οταν η θρησκεία γίνεται πολιτικό εργαλείο

ASSOCIATED PRESS

Η ερμηνεία του Ισλάμ, οι τζιχαντιστές και ο προσηλυτισμός πολιτών στη Γερμανία υπό το πρίσμα του φόβου και της προσφυγικής κρίσης και πώς το Σύνταγμα, η αναγνώριση της θρησκευτικής ελευθερίας και τα πολιτικά πιστεύω χρησιμοποιούνται πολλαπλώς κατά το δοκούν. Σήμερα υπάρχουν σε όλη την Ευρώπη τζαμιά και «πολιτιστικά κέντρα» που λειτουργούν ως εκκολαπτήρια τζιχαντιστών. **Σελ. 23**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μικρό καλάθι

Η πολυπλοκότητα της οξείας κρίσης που μαστίζει κυριολεκτικά και συνθλίβει χώρες και λαούς στη Μέση Ανατολή δεν μπορεί παρά να επηρεάζει με τον έναν ή τον άλλον τρόπο την Κύπρο και το Κυπριακό. Καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία ή αποτυχία των προσπαθειών λύσης, που κορυφώθηκαν από την ανάληψη της ηγεσίας στην τ/κ κοινότητα από τον Μουσταφά Ακιντζί και με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη στην απέναντι πλευρά της τράπεζας των συνομιλιών, είναι η Τουρκία και ειδικότερα ο Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν. Ένας ιδιόμορφος έως και αλλοπρόσαλλος ηγέτης με εμφανείς απολυταρχικές τάσεις, η παρουσία του οποίου στο τιμόνι της Άγκυρας δημιουργεί τεράστια προβλήματα στη Δυτική Συμμαχία στο πλαίσιο των προσπαθειών της για ρύθμιση των εκκρεμουσών κρίσεων στην περιοχή. Είναι γι' αυτό που κορυφαίοι διπλωμάτες στην Ουάσιγκτον και τις Βρυξέλλες εκτιμούν ότι με τον κ. Ερντογάν στην ηγεσία της Τουρκίας το Κυπριακό δύσκολα θα λυθεί. Εξαιτίας τούτου, λοιπόν, αν και δεν βλάπτει η αισιοδοξία, ας κρατάμε μικρό καλάθι.

ΣΗΜΕΡΑ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

«Ο αγών μου»: πώς οι απαγορεύσεις λειτούργησαν υπέρ του

Το έργο ζωής του Αδόλφου Χίτλερ δεν είναι απλώς ένα βιβλίο, είναι μία κοσμοθεωρία. Έξι μη επαγγελματίες ηθοποιοί ανέβασαν το βιβλίο αυτό στη σκηνή της Στέγης, θέλοντας να το απομυθοποιήσουν.

ΒΙΒΛΙΟ

«Ερωτόκριτος» σε κόμικς

Οι έμμετροι και ομοιοκατάληκτοι στίχοι του κειμένου του 17ου αι. απεικονίζονται σε καρέ από τους τρεις Έλληνες που διασκεύασαν σε graphic novel το σημαντικό αυτό έργο του Βιτσέντζου Κορνάρου.

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο Έβρος απέναντι»

Η θεατρική ομάδα Όλβος καταπιάστηκε με ένα έργο που αν και γράφτηκε πριν από είκοσι χρόνια είναι σήμερα πιο επίκαιρο από ποτέ. Ένα έργο καταγγελία, που γδέρνει την ψυχή μας.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ένα με σένα.

02-KATHI NEW_Master_cy 22/04/16 22:25 Page 2

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Προσώρας η λύση μας τελείωσε!

«Με τον Ταγίπ Ερντογάν στην εξουσία θα πρέπει να θεωρείται σχεδόν απίθανη η επίλυση του Κυπριακού» δήλωσε στην «Κ» την περασμένη Κυριακή υψηλά ιστάμενος Ευρωπαίος αξιωματούχος. Δήλωση που αν και πέρασε στα ψιλά της επικαιρότητας, εντούτοις φανερώνει στη λακωνικότητά της όλο το δράμα που διέπει το Κυπριακό ως πρόβλημα μιας μικρή χώρας, που νομίζει ότι μπορεί ανά πάσα στιγμή να προσποιείται ότι είναι παίκτρια και όχι παρελκόμενο στο μεγάλο γεωπολιτικό παιχνίδι. Κι ενώ οι σοφοί ηγέτες αυτής της μακαρίας νήσου γνωρίζουν πολύ καλά και συχνά αναφέρονται στη σημασία του μομέντουμ, δηλαδή της κατάλληλη στιγμής, συχνά το θυσιάζουν στον βωμό της μικροπολιτικής. Μετά από την τουρκική εισβολή, οι μεγάλοι παίκτες ασχολήθηκαν μαζί μας ουχί λίγες φορές: αμερικανοβρετανο-καναδικό σχέδιο, δείκτες Κουεγιάρ, ιδέες Γκάλι και σχέδιο Ανάν, τέσσερις φορές μέσα σε τριάντα χρόνια. Από το 2008 και μετέπειτα μας άφησαν να τα βρούμε μόνοι μας, με Χριστόφια, Ταλάτ, Έρογλου, Αναστασιάδη και Ακιντζί. Τώρα θεωρήσαμε ότι είναι περίοδος για να αφήσουμε τα θέρη μας και να «ξηκανναουρίζουμε». Εμείς με τις βουλευτικές κι εκείνοι με τη νέα «κυβέρνηση» και την κρίση που δημιουργήθηκε δικαιολογημένα. Κι αυτό γιατί είναι η πρώτη φορά που οι Τ/κ βρίσκονται ουσιαστικά ενώπιον του φάσματος αφομοίωσής τους με το έποικο στοιχείο. Διότι αν οι Οζγκιουργκιούν και Ντενκτάς υλοποιήσουν την υπόδειξη της Άγκυρας για να δοθούν «υπηκοότητες» σε άλλες 26.000 εποίκους, τότε ανατινάζονται πλέον οι συμφωνημένες 4 προς 1 πληθυσμιακές ισορροπίες και μαζί και οι συνομιλίες ενώ οι Τ/κ καθίστανται μειονότητα και στα Κατεχόμενα. Αν δε η νέα «κυβέρνηση» υιοθετήσει και το τουρκικό οικονομικό πρωτόκολλο, τότε σε μερικά μόνο χρόνια τα Κατεχόμενα θα καταστούν μία μικρή Τουρκία, δηλαδή μία επαρχία της Τουρκίας. Στην παρούσα συγκυρία, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, Ουάσιγκτον και Βρυξέλλες είναι έως και οργισμένες με τον Τούρκο Πρόεδρο, στον οποίον χρεώνουν προσωπικά έναν αρνητικό ρόλο στη συριακή κρίση, την εξαγωγή στην Ευρώπη της προσφυγικής - μεταναστευτικής ροής, το διπλό παιχνίδι με το Ισλαμικό Κράτος, τις συγκρούσεις με τους Κούρδους στη νοτιοανατολική Τουρκία και την εξόντωση εκατοντάδων χιλιάδων κατοίκων Κούρδων. Επίσης, του χρεώνουν κι ένα απολυταρχικό αυταρχισμό που τραυματίζει βαθιά τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εκδημοκρατικοποίηση της χώρας. Οι ΗΠΑ μέσω της έκθεσης του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για την Τουρκία και η Ε.Ε. διά της έκθεσης προόδου του Ευρωκοινοβουλίου έστειλαν σαφή μηνύματα δυσαρέσκειας στην Άγκυρα, ενώ κι ο Γιούνκερ δεν μπορούσε να είναι πιο σαφής όταν απέρριπτε τις τουρκικές απαιτήσεις για τις βίζες. Ουάσιγκτον και Βρυξέλλες για να προωθήσουν λύσεις στην ταλανιζόμενη από πολεμικές συρράξεις αλλά πολύ σημαντική γεωπολιτικά περιοχή της Μέσης Ανατολής, χρειάζονται ηγέτες που να συμπράττουν και όχι αυταρχικούς και μεγαλομανείς τύπου Ερντογάν, «σουλτάνους». Για τους δυτικούς συμμάχους, η Κύπρος είναι χρήσιμη ως προκεχωρημένο φυλάκιο, καθώς και ως νησί με ενεργειακές πηγές. Συνεπώς, ο έλεγχός της δεν μπορεί να αφεθεί στον όποιο Ερντογάν, ο οποίος στην παρούσα συγκυρία ενώ λεκτικά υποστηρίζει τη διαδικασία των συνομιλιών, πρακτικά δημιουργεί κρίσεις και ανατροπές στα Κατεχόμενα, δυναμιτίζοντας την όποια προοπτική λύσης. Τουτέστιν, όσο και αν θέλουν οι Αναστασιάδης και Ακιντζί, λύση με τον Ερντογάν στην εξουσία, όπως είπε και ο Ευρωπαίος αξιωματούχος, θα πρέπει να θεωρείται απίθανη.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / *Γράφει ο* **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Οι τάτσες του Φούλη και ο θυμός του Νίκαρου

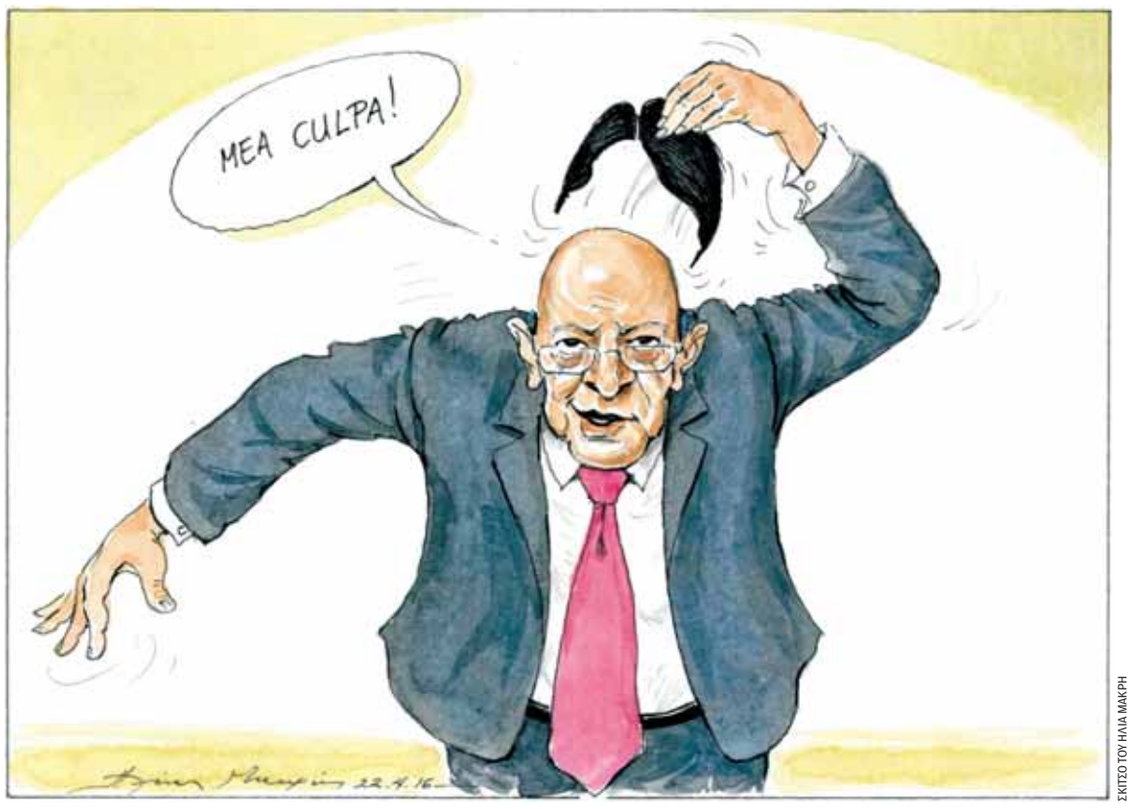

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

Θυμωμένος ήταν την Παρασκευή ο Νίκαρος. Κατ' ακρίβειαν ήταν εξαγριωμένος! Ο κ. Πάμπος, από τον λόφο της εξουσίας, μου είπε πως έβγαζε σπίθες, όταν μιλούσε για την κριτική που του άσκησε ο Άντρος Κυπριανού, ιδιαίτερα γιατί τον κατηγόρησε για τακτικισμούς για το θέμα της στρατιωτικής θητείας και για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης. Όπως μου είπε, ο Νίκαρος εκφράστηκε με πολύ έντονο τρόπο:«Ειδικά για το θέμα του τρίτου γύρου αδειοδότησης για τον οποίο ο Άντρος είχε συγκεκριμένη και προνομιακή ενημέρωση πριν να προχωρήσει η κυβέρνηση...».

Η εβδομάδα που πέρασε δεν ήταν από τις καλύτερες του Φούλη. Η γκάφα με τις ταρίφες της ΑΗΚ παίζει ακόμα στα σόσιαλ μίντια και η Μαρίνα μαζί με το σόσιαλ μίντια επιτελείο του κ. Άντρου, κάνουν πάρτι! Η δήλωσή του «Μετατρέψαμε την ΑΗΚ σε ένα κοινωφελές ίδρυμα. Θέλαμε να κάνουμε κοινωνική πολιτική για τους πολύτεκνους; Μειωμένες ταρίφες για τους πολύτεκνους. Θέλαμε να κάνουμε κοινωνική πολιτική για τους ανέργους; Διαμέσου και της τιμής του ρεύματος» έγινε viral και σχολιάστηκε από όλα τα κόμματα.

Όπως μου είπε και η μάνταμ του Φούλη, «είναι πια η δήλωση που όλοι αγαπούν να μισούν» και ο μεγάλος αρχηγός αν και ξεκαθάρισε πως έχει παρεξηγηθεί το νόημα όσων είπε, οι εντυπώσεις έμειναν. Μάλιστα, επιτελείο από το κόμμα ψάχνει τρόπους για επανόρθωση, αφού το ταμείο αλληλεγγύης δεν «έπιασε», ενώ εκδόθηκε και η ανακοίνωση των πολυτέκνων με την οποία εκφράζουν έκπληξη και δυσφορία για τις δηλώσεις Φούλη.

«Δυστυχώς, ο πρόεδρος κατάφερε να δημιουργήσει τη δική του τάτσα και μάλιστα στη χειρότερη χρονικά στιγμή» ανέφερε στέλεχος του κόμματος που εργάζεται για να περιορίσει τις παράπλευρες απώλειες, σε συναδέλφους του στα υψηλά δώματα του ΔΗΣΥ. Ακούω πως ετοιμάστηκε ειδική επιχείρηση με τηλεφωνήματα, αλλά και προσωπικές συναντήσεις, προκειμένου να εξηγηθεί το ακριβές νόημα της δήλωσης-τάτσας.

Αύριο ο Νίκαρος και ο Μουσταφά συναντώνται σε μία νέα, χαμηλών προσδοκιών συνάντηση, παρά τα θετικά στοιχεία που εκπέμπει συνεχώς ο αστρολόγος κ. Άιντε. Πηγή μου που παρακολουθεί την εξέλιξη του διαλόγου από κοντά, μου ανέφερε ότι και ο Νίκαρος και ο Μουσταφά μοιάζουν να έχουν εισέλθει «σε άλλα κανάλια», «ίσως και λόγω των πολιτικών εξελίξεων γύρω τους».

Από τον λόφο της εξουσίας όμως ακούω ότι ο αστρολόγος είναι πολύ πιεστικός να αρχίσει επιτέλους να γράφει το μαύρο μελάνι, το μελάνι των συγκλίσεων δηλαδή. Και ο Άιντε αλλά και άλλοι παίκτες του διεθνούς παράγοντα που βρέθηκαν πρόσφατα στην Κύπρο φέρονται να έχουν πιέσει υπερβολικά και τον Νίκαρο και τον Μουσταφά «η επόμενη συνάντηση να έχει αποτέλεσμα που να κρατά ζωντανό και το μομέντουμ αλλά και τις ελπίδες του λαού για λύση εντός του 2016».

Παλαιός πολιτικός σχολίαζε προχθές τη δήλωση του αστρολόγου Άιντε, μετά από τη συνάντηση με τον Νίκαρο, ότι είναι πανευτυχής για την προεργασία που γίνεται από την Παγκόσμια Τράπεζα, το ΔΝΤ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την οικονομική πτυχή της λύσης του Κυπριακού. Όπως ανέφερε ο έμπειρος πολιτικός, «θα πρέπει να μάθουμε να διαβάζουμε και πίσω από τις λέξεις, κάτι που θεωρώ πως και ο Νίκαρος και ο Κάσουλος (Κασουλίδης) το κάνουν. Ο Άιντε είπε ότι μιλά με τους ΥΠΕΞ της Βρετανίας και της Γαλλίας αλλά και την Νούλαντ των ΗΠΑ για την οικονομική στήριξη της λύσης».

Ωστόσο, πρόσθεσε «εργαζόμαστε συνεχώς για να έχουμε λύση που θα είναι από μόνη της βιώσιμη, που να δημιουργεί ανάπτυξη και υπάρχουν περισσότερα χρήματα εκεί από ό,τι σε μία επένδυση που θα γίνει μία φορά, ώστε να υπάρξει λύση». «Θέλετε να σας το μεταφράσω σε απλά ελληνικά;» διερωτήθηκε ο χαλκέντερος, και συνέχισε «Από κοινού αξιοποίηση των υδρογονανθράκων και αυτοχρηματοδότηση της λύσης!».

Μετά τους αριθμούς που παρουσίασε ο Νίκαρος στις δύο τελευταίες συνεντεύξεις Τύπου, ο Άντρος Κυπριανού αναμένει ακόμα από το οικονομικό επιτελείο του κόμματος να του ετοιμάσει τους δικούς του πίνακες για να λειτουργήσουν ως αντίπαλον δέος. Ωστόσο, φαίνεται κάπου να σκοντάφτει η όλη προσπάθεια...

ΚΟΥΪΖ: Ποιος υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΣΥ διερωτήθηκε σε μικρό πηγαδάκι πολύ πρόσφατα: Φανταστήκατε στις 22 Μαΐου να εκλεγούν από τον ΔΗΣΥ και οι τρεις «τάτσες» μας; Τι θα έχουμε τότε να πούμε σε όσους μας κατηγορούσαν γιατί βρίσκονται ξανά στο ψηφοδέλτιο;

We have a skilled, focused and powerful team, sharing a common vision.
These are just a few of the key ingredients which enable us
to expand our expertise beyond boundaries.

Auditors, Accountants and Business Consultants

Offices in Cyprus, Greece, Romania, Bulgaria and Moldova

© 2016 Baker Tilly Klitou and Partners Ltd. All rights reserved. In this document, "Baker Tilly" refers to Baker Tilly Klitou and Partners Ltd, registered in Cyprus. "Baker Tilly" is a trademark of Baker Tilly UK Group LLP, used under licence

BAKER TILLY 20 YEARS OF EXCELLENCE

Baker Tilly in South East Europe

www.bakertillyklitou.com

An independent member of Baker Tilly International

η άποψή σας

Γιατί ο πρόεδρος της ΚΟΠ φόρεσε τη φανέλα με το τουρκικό εθνόσημο;

Προσβλέπει σε κάποιο αξίωμα της FIFA; — **45,7%**

Δεν στάθμισε τις αντιδράσεις; — **43,1%**

Ήθελε να δείξει ανωτερότητα; — **9,4%**

Πιέστηκε από τη FIFA; — **1,8%**

Σύνολο Ψήφων: **508**

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι εγγεγραμμένοι χρήστες στο site της «Κ»
www.kathimerini.com.cy

ΑΡΙΣΤΟΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ / *Γράφει* **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στον διορισμό: Τι τον ψάχνεις τον αντικαταστάτη του Μαυρογιάννη, ω Healthy, εφόσον είναι δίπλα σου. Τον λένε... Λίο. Σκύλος που γαβγίζει δεν δαγκώνει και από ό, τι ξέρω, ο Λίο δεν είναι από αυτούς που γαβγίζουν.

2 Στο χαμένο: Μάλλον κάτι έχει ο Βγενό και δεν μας το λέει. Ενώ βγάζει επαναλαμβανόμενες ανακοινώσεις για τα πάντα, έχει λίγο καιρό που είναι χαμένος; Τι; Τελείωσε η έμπνευση; Δύσκολο μου φαίνεται...

3 Στη Λέσβο: Μετά τον Πάπα, τον Οικουμενικό Πατριάρχη και τον Αρχιεπίσκοπο Ελλάδος, θα πάει και ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου στη Λέσβο; Έστω ένας ιερωμένος; Κανείς; Φαίνεται πως η εκκλησία μας είναι ακόμη σε μνημόνιο...

4 Στο κόμμα: Πλεύση Ελευθερίας το κόμμα της Κωσταντοπούλου. Μία συνεργασία με την Πνοή Λαού του Άθω, θα έφερνε στην επιφάνεια την Πλεύση Λαού ή την Πνοή Ελευθερίας. Έτσι γεννιούνται οι μεγάλες ιδέες. Παίζοντας με τις λέξεις...

5 Στον νόμο: Ψηφίστηκε και ο νόμος για την κλωστική κάνναβη. Δεν νομίζω να είναι από αυτά που θα πάνε στον γενικό εισαγγελέα. Ούτε καν μυρωδιά δεν θα το πάρει...

6 Στο διάβασμα: Μιλώντας για νόμους, είναι δεδομένο πως οι βουλευτές μας είχαν διαβάσει όλα τα νομοσχέδια που ψήφισαν. Αναλογικά αν το πάρεις, για κάθε έναν αναλογούσε 1,25% νομοσχεδίου. Σίγουρα έχουν γνώση οι φύλακες...

7 Στη δουλειά: Μη βροντοχτυπάς τις χάντρες, η δουλειά κάνει τους άντρες, μονολογεί πάντως ο Κληρίδης μετά που η Βουλή δεν έκανε τη δική της. Γιατί δεν του τα στέλναμε όλα ευθύς εξαρχής να κόβουμε και δρόμο; Κυβερνά ή όχι;

8 Στην ομορφιά: Ανεβαίνει επίπεδο και η Ελληνική έστω και καλλωπιστικό. Η Δήμητρα Ελευθερίου στο τμήμα μάρκετινγκ της Τράπεζας. Μήπως να τη βάζανε στα κόκκινα δάνεια; Ανεβάζει που ανεβάζει τη θερμοκρασία...

9 Στο ένα βιβλίο: Ετοιμάζεται ο Κατσουρίδης για το βιβλίο του, μη έχοντας πλέον υποχρεώσεις. Προτεινόμενος τίτλος «Όσο με πληγώνεις τόσο με πωρώνεις», με ειδική αφιέρωση στα παιδιά της Εζεκία Παπαϊωάννου.

10 Στο άλλο βιβλίο: Ετοιμάζεται και ο Χριστόφιας για το βιβλίο του, μη έχοντας εδώ και καιρό υποχρεώσεις. Προτεινόμενος τίτλος «Με λίγωσες μα δε με πλήγωσες» με ειδική αφιέρωση στην ψησταριά «Η Ευτυχία».

Ο αρχηγός της κόκκινης αρμάδας σήμερα, όρθιος, τρίτος από δεξιά τότε, δίπλα στον τερματοφύλακα, ο Άντρος Κυπριανού, ο οποίος παράλληλα με το μπάτμιντον διακρινόταν και στο ποδόσφαιρο. Σήμερα του έρχονται από το πουθενά κάτι γκολ και ψάχνει τα ταμεία να βρει άκρη.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωστας Ιορδανιδης • Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος • Αρχισυντάκτης: Μιχαλης Τσικαλας
Αρχισυντάκτης Οικονομικού: Αντωνης Αντωνιου • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας • Διεύθυνση συντάξεως: Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης - Γιωργος Μαντελας

03-ADV PEREOS_Master_cy 22/04/16 18:45 Page 1

Για ακόμα μια χρονιά ανοίξατε τις καρδιές σας.

Σας ευχαριστούμε!

Συνεχίζουμε να στηρίζουμε μαζί το έργο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, στέλνοντας **SMS** στο **7060**!

redcross (κενό) 1 για €1 / **redcross (κενό) 3** για €3 / **redcross (κενό) 5** για €5

CYPRUS RED CROSS SOCIETY · ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Άνοιγμα ανθρωπιάς, άνοιγμα ελπίδας.
redcross.org.cy

Charity Direct
Μια κοινωνική προσφορά της
cyta

Η Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου γίνεται κρίκος αυτής της αλυσίδας αλληλεγγύης υποστηρίζοντας το έργο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

04 - POLITIKI_Master_cy 22/04/16 21:29 Page 4

Συμφωνίες ύψους 370 εκατ. ευρώ με την Ολμπράιτ

Θα κτιστούν δύο ηλιοθερμικά πάρκα 50 μεγαβάτ, με την Κ.Δ. να δεσμεύεται ότι θα αγοράζει την ενέργεια σε συγκεκριμένη τιμή

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Η Μαντλίν Ολμπράιτ κι οι συνεργάτες της στον Όμιλο Albright Stonebridge Group ήρθαν για να διερευνήσουν κατά πόσο η Κυπριακή Δημοκρατία στηρίζει την κατασκευή ηλιοθερμικών πάρκων και έχουν λάβει τη θετική απάντηση της κυβέρνησης, από τον αρμόδιο υπουργό Νίκο Κουγιάλη.

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Συνάντηση τον Μάιο θα έχουν οι υπουργοί Ενέργειας και Περιβάλλοντος Γιώργος Λακκοτρύπης και Νίκος Κουγιάλης, με την εταιρεία που θα παράσχει την τεχνολογία για τη δημιουργία γεωθερμικού πάρκου και τους επενδυτές, ώστε να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις και να υπάρξει συνεννόηση, με στόχο να τροχοδρομηθούν οι αναγκαίες ενέργειες για να προχωρήσει η κατασκευή του έργου. Αυτό δήλωσε στην «Κ» ο υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νίκος Κουγιάλης, με αφορμή τη συνάντηση που είχε την περασμένη εβδομάδα με την επικεφαλής του ομίλου Albright Stonebridge Group και πρώην υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Μαντλίν Ολμπράιτ και συνεργάτες της.

Η Ε.Ε. μελέτησε την πρόταση, την έκρινε αξιόλογη και αποφάσισε να τη στηρίξει με χρηματοδότηση ύψους €45 εκατ. για το ένα πάρκο και €60 εκατ. για το άλλο.

Ως γνωστόν, η Κύπρος έχει κερδίσει δύο καινοτόμα έργα μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος της Ε.Ε. «NER 300», τα οποία αφορούν σε δύο ηλιοθερμικά πάρκα. Το πρώτο θα στοιχίσει γύρω στα €170 εκατ. και το δεύτερο γύρω στα €200 εκατ. Και τα δύο αυτά έργα έχουν δυναμικότητα 50 μεγαβάτ. Ο όμιλος Albright Stonebridge Group, του οποίου προεδρεύει η Μαντλίν Ολμπράιτ, μαζί με επενδυτές από τη Σουηδία και εταιρείες τεχνολογίας, επιθυμούν να κατασκευάσουν το ένα ή αν είναι δυνατόν και τα δύο πάρκα. Προς το παρόν, όπως διευκρίνισε ο κ. Κουγιάλης, έχουν επιδείξει ενδιαφέρον για το ένα και ο λόγος που ήλθαν στην Κύπρο ήταν για να συζητήσουν το θέμα μαζί του.

Μετά από τη συνάντηση, σε κοινή σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και με τη συμμετοχή του κ. Κουγιάλη και του υπουργού Ενέργειας Γιώργου Λακκοτρύπη, συζητήθηκε το ενδεχόμενο να εμπλακούν στο ηλιοθερμικό πάρκο.

Ο υπουργός Περιβάλλοντος ανέφερε στην «Κ» ότι η κ. Ολμπράιτ κι οι συνεργάτες της θέλησαν να διερευνήσουν κατά πόσο η Κυπριακή Δημοκρατία στηρίζει την κατασκευή του ηλιοθερμικού πάρκου και έχουν λάβει τη θετική μας απάντηση. «Έχουμε πει ότι δεν στηρίζουμε μόνο λεκτικά την κατασκευή του ηλιοθερμικού πάρκου, αλλά και μέσα από αποφάσεις υπουργικού συμβουλίου. Είμαστε διατεθειμένοι να διευκολύνουμε την κατασκευή των ηλιοθερμικών πάρκων, ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται ότι θα αγοράζει την ενέργεια που θα παράγουν τα πάρκα σε συγκεκριμένη τιμή».

Μάιο οι τελικές κινήσεις

Ο υπουργός Γεωργίας και Περιβάλλοντος εξήγησε ότι ένας από τους δύο σημαντικούς λόγους που η κυπριακή κυβέρνηση θέλει να κατασκευαστούν αυτά τα πάρκα είναι, πρώτον, για να μειωθούν στην Κύπρο οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και ταυτόχρονα να αυξηθεί η διείσδυση στην Κύπρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επειδή αποτελεί συμβατική υποχρέωση προς την Ε.Ε. και των στόχων του 2020. Σύμφωνα με τον υπουργό, «Επιπρόσθετα, υπάρχει και η συμφωνία του Παρισιού που υπογράψαμε στη Νέα Υόρκη, με την οποία η Κύπρος αποκτά νέες υποχρεώσεις, οι οποίες αφορούν στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και στη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και κατά συνέπεια, όλα αυτά μας κάνουν να είμαστε ιδιαίτερα θετικοί στην κατασκευή των δύο ηλιοθερμικών πάρκων. Πέραν τούτων, αυτές οι τεχνολογίες είναι καινοτόμες και η Κύπρος με τη δημιουργία των δύο αυτών καινοτόμων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής θα μπει στον πράσινο χάρτη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας».

Η συζήτηση του κ. Κουγιάλη με την Μαντλίν Ολμπράιτ και την ομάδα της διήρκεσε για περίπου μία ώρα και εστιάστηκε αποκλειστικά στο ζήτημα των γεωθερμικών πάρκων και πώς θα προωθηθεί και θα διευκολυνθεί η κατασκευή του ενός εκ των δύο. Παρόμοια συζήτηση έγινε και με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, στη διάρκεια της οποίας τόσο ο Νίκος Αναστασιάδης όσο και ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης επιβεβαίωσαν τη στήριξη της κυβέρνησης.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη έγινε δεκτή η κ. Ολμπράιτ, η οποία συναντήθηκε επίσης με τους υπουργούς Ενέργειας και Οικονομικών.

«Συμφωνήσαμε με την κ. Ολμπράιτ, εντός Μαΐου, οι υπουργοί Ενέργειας και Περιβάλλοντος, μαζί με την εταιρεία που θα παράσχει την τεχνολογία και τους επενδυτές, να συναντηθούμε για περαιτέρω διευκρινίσεις και συνεννόηση, με στόχο να τροχοδρομήσουμε τυχόν ενέργειες για να προχωρήσει η κατασκευή του έργου». Ο κ. Κουγιάλης διευκρίνισε ότι για το πάρκο κατατέθηκε πρόταση προς την Ε.Ε., η οποία αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε κι αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε στο στάδιο της δεσμευτικής νομικής συμφωνίας. «Το πρόγραμμα είναι ανταγωνιστικό. Η Ε.Ε. μελέτησε την πρόταση και την έκρινε αξιόλογη, γι΄ αυτό και αποφάσισε να τη στηρίξει με χρηματοδότηση ύψους 45 εκατομμυρίων ευρώ για το ένα πάρκο και 60 εκατομμυρίων ευρώ για το άλλο. Δηλαδή, οι δύο εταιρείες, η Alpha Mediterranean και η «Ήλιος» (για την οποία ενδιαφέρεται η ομάδα της Μαντλίν Ολμπράιτ) με τη στήριξη του υπουργείου Περιβάλλοντος και του Τμήματος Περιβάλλοντος έχουν υποβάλει τις αιτήσεις τους, ως κράτος κι ως υπουργείο τις έχουμε στηρίξει, έχουν αξιολογηθεί θετικά κι έχουν λάβει το πράσινο φως για να έλθουν σε συνεννόηση με την κυβέρνηση και να συνάψουν μία νομικά δεσμευτική συμφωνία. Αυτή θα δεσμεύει το κράτος ότι θα αγοράζει την ενέργεια κι αυτούς ότι θα παράγουν την ενέργεια και θα λειτουργούν τα πάρκα για ένα διάστημα 15 χρόνων» κατέληξε ο υπουργός Περιβάλλοντος.

Ο κ. Κουγιάλης βρίσκεται στη Νέα Υόρκη, όπου μαζί με ομολόγους του από τα άλλα κράτη μέλη του ΟΗΕ υπέγραψε τη συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, σημαντικότερο στοιχείο της οποίας είναι ότι όλα τα κράτη δεσμεύονται νομικά ότι θα συνεργαστούν για να περιορίσουν την αύξηση της θερμοκρασίας κάτω από δύο βαθμούς σε σχέση με την προβιομηχανική εποχή.

Τα βρίσκουν επικοινωνιακά Αναστασιάδης-Ακιντζί

Στην προβολή θετικών μηνυμάτων συμφωνούν, ενώ ο Άιντε διαμηνύει ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο πρέπει να ολοκληρωθούν τα 4 κεφάλαια

Της **ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η επαναλειτουργία της καλής χημείας του Προέδρου Νίκου Αναστασιάδη και του Τουρκοκύπριου ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί ενεργοποιεί εκ νέου την επικοινωνιακή αναθέρμανση του καλού κλίματος στο τραπέζι των συνομιλιών και ενθαρρύνει την προώθηση των σχεδιασμών του διεθνούς παράγοντα για τη διαχείριση της διαπραγματευτικής διαδικασίας τους επόμενους μήνες.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μετά από την πρόσφατη ανακοίνωση του Προέδρου Αναστασιάδη για την επίτευξη προόδου στη συνάντηση που είχε την προηγούμενη Δευτέρα με τον Τ/κ ηγέτη και την κατάληξη σε νέες συγκλίσεις στα κεφάλαια της διακυβέρνησης και του περιουσιακού, ο ειδικός σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ Έσπεν Μπαρθ Άιντε έχει θέσει στις δύο πλευρές το πλάνο των συνομιλιών για τους επόμενους μήνες. Στη βάση αυτού του νέου πλάνου, μέχρι τον ερχόμενο Σεπτέμβριο θα πρέπει: πρώτον, να ολοκληρωθεί η διαδικασία της μετατροπής των πολιτικών συμφωνιών σε συγκλίσεις. Δεύτερον, και ως συνέχεια της προηγούμενης διαδικασίας, να ολοκληρωθούν οι συζητήσεις στα τέσσερα κεφάλαια της διακυβέρνησης, του περιουσιακού, της οικονομίας και της Ε.Ε., με στόχο το τελικό ξεκαθάρισμα των θέσεων των δύο πλευρών σε όλα τα θέματα, τη σαφή καταγραφή των συγκλίσεων και των διαφωνιών και την αντίστοιχη επικαιροποίηση των διαπραγματευτικών εγγράφων.

Κινήσεις όπως η τουρκοποίηση της τ/κ οικονομίας και η «πολιτογράφηση» επιπρόσθετων 26.000 εποίκων ενισχύουν τις εκτιμήσεις διπλωματικών κύκλων ότι ενόσω βρίσκεται στην εξουσία ο Ερντογάν αποκλείεται κάθε προοπτική διευθέτησης του Κυπριακού.

Η ανάγκη για την ταχύτερη αποσαφήνιση της κατάστασης στις συνομιλίες και σίγουρα μέχρι το τέλος του καλοκαιριού ή το αργότερο μέχρι το φθινόπωρο τέθηκε, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, και από την Αμερικανίδα υφυπουργό Εξωτερικών αρμόδια για τις ευρωπαϊκές και ευρασιατικές υποθέσεις Βικτώρια Νούλαντ, στις συναντήσεις που είχε στη Λευκωσία τις προηγούμενες ημέρες. Σε ό,τι δε αφορά στην αβεβαιότητα που έχει εκφραστεί από ξένους αξιωματούχους για τυχόν καθυστερήσεις λόγω εξελίξεων με τα πρόσωπα των διαπραγματευτών και κυρίως στο ενδεχόμενο εκλογής του Ελληνοκύπριου διαπραγματευτή Ανδρέα Μαυρογιάννη στην προεδρία της 71ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε., ήδη όπως πληροφορείται η «Κ», ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έχει διαβεβαιώσει τους συνομιλητές του πως σε μία τέτοια περίπτωση δεν θα υπάρξει κενό στην ελληνοκυπριακή διαπραγματευτική ομάδα, αφού σε πρώτο στάδιο τουλάχιστον ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης όταν και όπου χρειάζεται θα αναλαμβάνει ad hoc καθήκοντα διαπραγματευτή.

ΚΥΠΕ

Σύμφωνα με το νέο πλάνο των συνομιλιών που προωθεί ο ειδικός σύμβουλος του γ.γ. του ΟΗΕ Έσπεν Μπαρθ Άιντε, μέχρι τον ερχόμενο Σεπτέμβριο θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία της μετατροπής των πολιτικών συμφωνιών σε συγκλίσεις και να υπάρξει το τελικό ξεκαθάρισμα των θέσεων των δύο πλευρών σε όλα τα θέματα των τεσσάρων υπό συζήτηση κεφαλαίων, με σαφή καταγραφή συγκλίσεων και διαφωνιών.

Τα όρια Ακιντζί

Ανεξαρτήτως, πάντως, των σχεδιασμών που προωθεί ο αξιωματούχος των Η.Ε. για την εξέλιξη της διαπραγματευτικής διαδικασίας μέχρι τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, οι δύο ηγέτες στην αυριανή νέα συνάντηση που θα έχουν στο πλαίσιο των συνομιλιών υπό την αιγίδα των Η.Ε., θα συνεχίσουν να εκπέμπουν θετικά μηνύματα, κινούμενοι στο ίδιο μήκος κύματος με την τελευταία συνάντηση που είχαν την περασμένη Δευτέρα. Επί της ουσίας, στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων αύριο αν και θα βρίσκονται και τα τέσσερα υπό συζήτηση κεφάλαια του Κυπριακού, οι συζητήσεις αναμένεται ότι και πάλι θα επικεντρωθούν σε αυτά της διακυβέρνησης και του περιουσιακού. Στις παρούσες πολιτικές συγκυρίες, όπως επισημαίνουν διπλωματικές πηγές στην «Κ», η επικοινωνία θετικών μηνυμάτων από τις συνομιλίες κρίνεται εξαιρετικά χρήσιμη και για τους δύο ηγέτες. Αφενός, οι πολιτικές αναταράξεις στα Κατεχόμενα με τη νέα «συγκυβέρνηση» των δύο δεξιών κομμάτων, του Κόμματος Εθνικής Ενότητας και του Δημοκρατικού Κόμματος, οδηγούν τον Μουσταφά Ακιντζί σε ένα παιχνίδι δοκιμασίας των ορίων δράσης των πολιτικών του αντιπάλων έναντι των δικών του. Πολύ περισσότερο, που η νέα πολιτική συγκατοίκηση στα Κατεχόμενα διευκολύνει τις πιέσεις που ασκεί η Άγκυρα και ειδικότερα ο Τούρκος Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν, για την πλήρη τουρκοποίηση της τουρκοκυπριακής οικονομίας και την περαιτέρω διαφοροποίηση του πληθυσμού στον βορρά με την «πολιτογράφηση» επιπρόσθετων 26.000 εποίκων.

Επιδιώξεις που ενισχύουν τις εκτιμήσεις διπλωματικών κύκλων ότι ενόσω βρίσκεται στην εξουσία θα πρέπει να αποκλείεται κάθε προοπτική διευθέτησης του Κυπριακού. Αφετέρου, η αναστροφή της εικόνας για τη στασιμότητα στις συνομιλίες διευκολύνει πολλαπλά τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, έχοντας να διαχειριστεί μία σειρά κρίσιμων ζητημάτων: πρώτον, την εσωτερική πολιτική σκηνή που κινείται σε ρυθμούς προεκλογικούς. Δεύτερον, την επαναβεβαίωση των προθέσεών του ότι στις συνομιλίες ενεργεί καλή τη πίστει και αυτό προς άντληση στήριξης από τον ευρωπαϊκό και διεθνή παράγοντα τόσο στο θέμα του ανοίγματος των διαπραγματευτικών κεφαλαίων 23 και 24 της Τουρκίας με την Ε.Ε. και τα οποία η Λευκωσία έχει «παγώσει» μονομερώς όσο και στο θέμα της ομαλής διεξαγωγής του τρίτου γύρου αδειοδότησης εντός της κυπριακής ΑΟΖ.

Τρίτον, την προοπτική άντλησης οικονομικής στήριξης και των αναγκαίων επενδύσεων τόσο πριν όσο και κυρίως στο πλαίσιο της επίλυσης του Κυπριακού.

05-ADV CABLENET_Master_cy 22/04/16 18:46 Page 1

cablenet
Άλλο επίπεδο επικοινωνίας

ΑΥΤΗ

Εμείς, Εσείς, Αυτοί.
Μαζί με Cablenet.

Γιατί όλοι θέλουμε να απολαμβάνουμε τη ζωή, να τη μοιραζόμαστε, να χαμογελάμε καθημερινά, να διασκεδάζουμε, να επικοινωνούμε. Εμείς, στην Cablenet, εξελισσόμαστε διαρκώς για να σας προσφέρουμε μια ολοκληρωμένη επιλογή επικοινωνίας και ψυχαγωγίας.

Εξελισσόμαστε για εσάς!

TV

2play Start 20M
€32.90/ ΜΗΝΑ

και με €3 επιπλέον το μήνα,
αποκτήστε οικονομική, σταθερή τηλεφωνία.

Στην τιμή δε συμπεριλαμβάνεται ο αποκωδικοποιητής

130

06-POLITIKI_Master_cy 22/04/16 17:53 Page 6

Η Άγκυρα πιέζει τους Τ/κ για «πολιτογραφήσεις»

Σφίγγει τη θηλιά στο θέμα του οικονομικού πρωτοκόλλου, των ιδιωτικοποιήσεων και των μέτρων λιτότητας

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Με ένα μεγάλο οικονομικό αδιέξοδο βρίσκεται αντιμέτωπη η «συγκυβέρνηση» της τουρκοκυπριακής Δεξιάς, αμέσως μετά τον σχηματισμό της. Η τουρκοκυπριακή οικονομία έχει οδηγηθεί προ πολλού σε αδιέξοδο. Το «Δημόσιο» για πρώτη φορά στην ιστορία του αδυνατεί να πληρώσει τους μισθούς και τις συντάξεις. Την ίδια στιγμή, η τουρκοκυπριακή κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με τσουνάμι πολιτικών εξελίξεων. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η «συγκυβέρνηση» Κόμματος Εθνικής Ενότητας-Δημοκρατικού Κόμματος αναζητεί απεγνωσμένα προσωρινές λύσεις και μαγικές φόρμουλες για να καταφέρει η τουρκοκυπριακή Δεξιά και οι παραδοσιακές τ/κ πολιτικές δυνάμεις να παραμείνουν στην εξουσία, τουλάχιστον μέχρι τις επόμενες «βουλευτικές εκλογές».

Στη νέα «συγκυβέρνηση», τρεις πολιτικοί άνδρες αναλαμβάνουν την ιστορική ευθύνη της αναζήτησης διεξόδου από τη μεγάλη οικονομική και πολιτική κρίση. Μαζί με τον «πρωθυπουργό» Χιουσεΐν Όζγκιουργκιουν, ο «υπερυπουργός» της νέας «κυβέρνησης» Σουνάτ Ατούν, ο οποίος κρατά διάφορα σημαντικά χαρτοφυλάκια και φυσικά ο αντιπρόεδρος της «κυβέρνησης» και «υπουργός Οικονομικών» Σερντάρ Ντενκτάς έχουν την υποχρέωση να βρουν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα λύσεις για τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητά τους. Η νέα «κυβέρνηση» αναζητεί απεγνωσμένα κονδύλια για να αντεπεξέλθει στις οικονομικές υποχρεώσεις της. Το έργο της είναι ιδιαίτερα δύσκολο, καθώς η τουρκική πλευρά πιέζει τους Τουρκοκυπρίους με όλα τα διαθέσιμα μέσα. Η Άγκυρα ξεκαθαρίζει ότι δεν πρόκειται να ανοίξει τον δρόμο για την απελευθέρωση νέων κονδυλίων και οικονομικής βοήθειας πριν από την υπογραφή της επώδυνης οικονομικής συμφωνίας, δηλαδή του νέου πακέτου οικονομικής λιτότητας. Το νέο πακέτο συνοδεύεται από ιδιωτικοποιήσεις και μέτρα λιτότητας.

Δίχως επιλογές

«Η νέα κυβέρνηση δεν έχει πολλές επιλογές. Θα υποχρεωθεί να υπογράψει άρον άρον τη νέα συμφωνία». Η συγκεκριμένη άποψη ανήκει στον έμπειρο Τουρκοκύπριο δημοσιογράφο Χιουσεγίν Εκμεκτσί, ο οποίος παρακολουθεί με μεγάλο προβληματισμό τη μετεξέλιξη της μεγάλης κρίσης. Τονίζει ότι η τουρκοκυπριακή ηγεσία έχει ήδη χρησιμοποιήσει κομμάτι των εσόδων του Απριλίου για να καλύψει τις ανάγκες του προηγούμενου μηνός. Σήμερα, με περιορισμένους οικονομικούς πόρους, η νέα «κυβέρνηση» καλείται να πληρώσει μισθούς, συντάξεις, τους λογαριασμούς των «δήμων», του Πανεπιστημίου της Εγγύς Ανατολής, του Μπαϊράκ και τις υποτροφίες των φοιτητών. Επίσης, υπάρχουν και άλλες υποχρεώσεις που τρέχουν. Ο τελικός απολογισμός για την τουρκοκυπριακή ηγεσία είναι καταστροφικός. Η τουρκοκυπριακή ηγεσία χρειάζεται επειγόντως ποσό της τάξης των 23 εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο, δεν υπάρχουν προοπτικές και επιλογές για την άμεση εξασφάλιση αυτού του ποσού.

Η τουρκοκυπριακή ηγεσία χρειάζεται επειγόντως ποσό της τάξης των 23 εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο, δεν υπάρχουν προοπτικές και επιλογές για την άμεση εξασφάλιση αυτού του ποσού.

Με μία τελευταία, απεγνωσμένη προσπάθεια και ελπίδα, η τουρκοκυπριακή ηγεσία στρέφει το βλέμμα της στις τράπεζες. Κάποια μέλη της ηγεσίας πιστεύουν ότι η «κυβέρνηση» θα μπορούσε να δανειστεί από τις «τράπεζες». Ωστόσο, και αυτή η ελπίδα σκοντάφτει πάνω σε σημαντικά εμπόδια. Πρώτον, οι τουρκοκυπριακές τράπεζες δεν διαθέτουν το ποσό που χρειάζεται η ηγεσία. Δεύτερον, τα παραρτήματα των τουρκικών τραπεζών, τα οποία διαθέτουν το κονδύλιο, δεν παρέχουν δάνειο στην «κυβέρνηση». Και αυτό γιατί η τουρκοκυπριακή ηγεσία μέχρι στιγμής δεν έχει υπογράψει το περίφημο οικονομικό πρωτόκολλο.

Και «πολιτογραφήσεις»

Η υπογραφή του νέου οικονομικού πρωτοκόλλου δεν αποτελεί από τη σκοπιά της Άγκυρας τη μοναδική προϋπόθεση για την ομαλή συνέχεια της συνεργασίας της Άγκυρας με την τ/κ πλευρά σε διάφορα πεδία. Στη νέα περίοδο, η τουρκική πλευρά κτυπά την πόρτα της τ/κ κοινότητας με μία λίστα αιτημάτων. Στα πεδία του Πολιτισμού και Παιδείας, η Άγκυρα ζητεί από την τ/κ πλευρά ευθυγράμμιση με τη συντηρητική γραμμή που ακολουθεί η κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ). Στο πεδίο της οικονομίας, η τουρκική πλευρά αναμένει να τεθούν άμεσα υπό έλεγχο τα φαινόμενα της διαφθοράς και των σπαταλών. Επίσης, αναμένει στενή συνεργασία στο Κυπριακό.

Το σημαντικό πεδίο στο οποίο η Τουρκία εστιάζει την προσοχή της είναι αυτό των «πολιτογραφήσεων». Πριν από λίγο καιρό, ο ίδιος ο Πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ζήτησε από την τ/κ πλευρά να προχωρήσει άμεσα στην «πολιτογράφηση» χιλιάδων Τούρκων πολιτών. «Εμείς φιλοξενούμε εκατομμύρια πολίτες της Συρίας, εσείς γιατί καθυστερείτε την πολιτογράφηση κάποιων χιλιάδων Τούρκων πολιτών», υπήρξε το χαρακτηριστικό μήνυμα του Τούρκου Προέδρου.

Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι, σε πρώτη φάση, η Τουρκία ζητεί από την τ/κ πλευρά να προχωρήσει στην άμεση «πολιτογράφηση» περίπου 20.000 πολιτών της. Στο μέλλον, αυτές οι «πολιτογραφήσεις» ενδέχεται να έχουν συνέχεια. Επίσης, η τουρκική πλευρά θεωρεί ότι οι πολίτες της που θα λάβουν τους επόμενους μήνες την «υπηκοότητα» της «ΤΔΒΚ» θα πρέπει να λάβουν αυτομάτως και την «υπηκοότητα» της Ενωμένης Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτή η θέση προβάλλεται με βάση τη γνωστή ρητορική «η ΤΔΒΚ δεν μπορεί να κάνει διακρίσεις στο ζήτημα των πολιτών της».

Η Άγκυρα ξεκαθαρίζει ότι δεν πρόκειται να ανοίξει τον δρόμο για την απελευθέρωση νέων κονδυλίων και οικονομικής βοήθειας πριν από την υπογραφή της επώδυνης οικονομικής συμφωνίας.

Η Άγκυρα κατηγορεί

Η Άγκυρα καταγράφει με μεγάλη προσοχή τις αμφιταλαντεύσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τουρκική πλευρά πιστεύει ότι η υπογραφή και υλοποίηση του οικονομικού πρωτοκόλλου αποτελεί μονόδρομο για τους Τουρκοκυπρίους. «Δεν έχουν άλλη επιλογή και οι Τουρκοκύπριοι έπρεπε να είχαν κατανοήσει αυτή την πραγματικότητα πριν από πολύ καιρό» επισημαίνει τουρκική πηγή, που σήμερα ασχολείται κυρίως με την οικονομική και τη στρατιωτική πτυχή του κυπριακού ζητήματος. Κατά την άποψή της, για το σημερινό αδιέξοδο ευθύνονται αποκλειστικά οι Τουρκοκύπριοι πολιτικοί. «Όταν λέμε ότι ευθύνονται όλοι οι πολιτικοί της ΤΔΒΚ αναφερόμαστε σε όλα τα κόμματα της Βουλής, στη σημερινή και στις προηγούμενες. Είχαν την ψευδαίσθηση ότι η οικονομική βοήθεια της Τουρκίας θα συνεχιζόταν επ΄ αορίστου βάσης χωρίς προϋποθέσεις».

Νέες πολιτικές δονήσεις στα Κατεχόμενα

Ανεβαίνουν συνεχώς τα ποσοστά του Κόμματος του Λαού του Κουντρέτ Οζερσαϊ, ενώ αμφισβητείται ο ηγέτης του ΡΤΚ Μεχμέτ Αλί Ταλάτ

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Καταιγιστικές είναι οι πολιτικές εξελίξεις στα Κατεχόμενα, με την αλλαγή σκυτάλης στην «πρωθυπουργία». Το μέλλον της νέας «συγκυβέρνησης» ήδη θεωρείται αμφίβολο. Ακόμη και στα ίδια κόμματα της «συγκυβέρνησης» υπάρχουν κύκλοι που δεν είναι σε θέση να προβλέψουν τη χρονική διάρκεια της νέας «κυβερνητικής» συνεργασίας.

Τα ποσοστά του Κόμματος του Λαού του Κουντρέτ Όζερσαϊ καταγράφουν ανοδική πορεία. Πριν από λίγες ημέρες, η τουρκική δημοσκοπική εταιρεία Γκεζιντί προειδοποίησε ότι ο κ. Όζερσαϊ και το κόμμα του βρίσκονται μόλις ένα βήμα πριν από την εξασφάλιση της αυτοδυναμίας στις επόμενες «βουλευτικές εκλογές». Η ψαλίδα ανάμεσα στο Κόμμα του Λαού και το Κόμμα Εθνικής Ενότητας ανοίγει με γοργούς ρυθμούς. Το Κόμμα του Λαού «κλέβει» πολύτιμα ποσοστά από πολλές κατευθύνσεις. Καταφέρνει να προσεγγίσει τον εθνικιστή ψηφοφόρο και τη βάση της τ/κ Δεξιάς. Την ίδια στιγμή, στερεί σημαντικά ποσοστά και από την τ/κ κεντροαριστερά.

Παρά τις αδυναμίες του, το Κόμμα του Λαού έχει καταφέρει ήδη να μετεξελιχθεί σε πόλο έλξης για τον απογοητευμένο ψηφοφόρο. Αυτή η εξέλιξη έχει θορυβήσει τα μεγάλα κόμματα και κυρίως το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο, τις τελευταίες ημέρες, ο ηγέτης του ΡΤΚ έχει εξαπολύσει επιθέσεις κατά του κ. Όζερσαϊ. Ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ κατηγορεί τον κ. Όζερσαϊ ότι κράτησε τις διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό σε στασιμότητα και αδιέξοδο κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Ο κ. Όζερσαϊ απαντά σε αυτή την κατηγορία, τονίζοντας ότι δεν έχει να δηλώσει πολλά για τα ξεπεσμένα και διεφθαρμένα κινήματα του πολιτικού κατεστημένου.

Πριν από λίγες ημέρες, η τουρκική δημοσκοπική εταιρεία Γκεζιντί προειδοποίησε ότι ο κ. Όζερσαϊ και το κόμμα του βρίσκονται μόλις ένα βήμα πριν από την εξασφάλιση της αυτοδυναμίας στις επόμενες «βουλευτικές».

Κλυδωνισμοί στο ΡΤΚ

Το άγχος και ο εκνευρισμός του κ. Ταλάτ είναι δικαιολογημένα. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι παράγοντες και τοπικές οργανώσεις του κόμματος θεωρούν ότι έχει πλέον έρθει η ώρα για αλλαγή ηγεσίας. Εκτιμούν ότι το ΡΤΚ μοιάζει με ένα καράβι που μπάζει νερά από πολλά σημεία και ότι στις επόμενες «εκλογές» δεν έχει πολλές ελπίδες για νίκη με μια ηλικιωμένη και κουρασμένη ηγεσία. Με αυτό το σκεπτικό, κάποια στελέχη του ΡΤΚ έχουν ξεκινήσει τη συζήτηση για το πρόσωπο, το οποίο θα αντικαταστήσει στην ηγεσία του κόμματος τον κ. Ταλάτ. Αυτή τη στιγμή, στις συζητήσεις ξεχωρίζουν τέσσερα ονόματα Σιμπέλ Σιμπέρ, Οζντίλ Ναμί, Ασίμ Ακάνσοϊ και Τουφάν Έρχιουμαν. Τα πρώτα δύο στελέχη δεν διατηρούν στενές σχέσεις με τη βάση του κόμματος και για αυτό τον λόγο στο επικείμενο συνέδριο δεν έχουν πολλές ελπίδες για επιτυχία. Ο κ. Ακάνσοϊ με τη σύντομη επιτυχημένη πορεία του στο «υπουργείο Εσωτερικών» και το σοσιαλδημοκρατικό προφίλ του ξεχωρίζει και έχει ελπίδες για το ανώτατο αξίωμα της τ/κ Αριστεράς. Αρκετές ελπίδες έχει και ο Τουφάν Έρχιουμαν, ο οποίος από διάφορους κύκλους του ΡΤΚ θεωρείται ότι θα είναι ο «πρωθυπουργός» της νέας περιόδου.

Ο κ. Ταλάτ επιχειρεί να αποσιωπήσει στο εσωτερικό του κόμματός του το κλίμα αμφισβήτησης, καθυστερώντας το μεγάλο συνέδριο του κόμματός του, ώστε να κερδίσει χρόνο. Το συνέδριο αναβλήθηκε για τον Νοέμβριο.

Μέτωπο Αριστεράς

Στον χώρο της τ/κ Αριστεράς ξεχωρίζει και μία άλλη εξέλιξη. Τα μικρότερα κόμματα προσπαθούν να επωφεληθούν από τις περιστάσεις και την εικόνα αποσύνθεσης που παρουσιάζει το ΡΤΚ. Έτσι, επιχειρούν να έρθουν σε συνεννόηση και να οικοδομήσουν ένα εκλογικό μέτωπο. Οι ιδεολογικές διαφορές δημιουργούν σημαντικά προβλήματα για αυτή τη συνεργασία. Ωστόσο, οι συζητήσεις για ένα κοινό μέτωπο της Αριστεράς βρίσκονται πλέον σε προχωρημένο στάδιο. Το Κόμμα Νέα Κύπρος εμφανίζεται έτοιμο να κατέβει με τη δική του λίστα στις εκλογές. Στο πλευρό του βρίσκεται το Κόμμα Ενωμένη Κύπρος. Το Κίνημα Μπαράκα, παρά τις ιδεολογικές διαφορές, προσεγγίζει θετικά αυτό το ενδεχόμενο. Με φιλικές διαθέσεις, προσεγγίζει το όλο εγχείρημα και το τ/κ κίνημα των σοσιαλδημοκρατών.

Το κόμμα του Όζερσαϊ βρίσκεται μόλις ένα βήμα πριν από την εξασφάλιση της αυτοδυναμίας στις επόμενες «βουλευτικές εκλογές».

Τρίζει η καρέκλα του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ στην ηγεσία του ΡΤΚ.

07 - POLITIKI_Master_cy 22/04/16 18:53 Page 7

Αν αποτύχουν η λύση ομοσπονδίας πεθαίνει

Νιαζί Κιζίλγιουρεκ: Ζούμε ιστορικές στιγμές ως προς τη λύση του Κυπριακού - Ποτέ πριν οι δύο ηγέτες δεν προχώρησαν τόσο πολύ

Συνέντευξη στη
ΜΕΛΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η τουρκοποίηση της οικονομίας στα Κατεχόμενα και η αύξηση «πολιτογραφήσεων» Τούρκων πολιτών που επιδιώκει η Τουρκία και υποστηρίζει η νέα «συγκυβέρνηση» στην τουρκοκυπριακή πλευρά αναδεικνύουν την ιστορικότητα των στιγμών για να μη χαθεί το μομέντουμ της λύσης, γιατί αυτό που θα ακολουθήσει είναι το τέλος της ομοσπονδιακής πολιτείας, προειδοποιεί ο καθηγητής Νιαζί Κιζίλγιουρεκ στη συνέντευξή του στην «Κ». Με αναφορά στο περιουσιακό, διευκρινίζει πως η λύση προϋποθέτει ωριμότητα εκ μέρους και των πολιτών για συμβιβασμό, για αυτό και δεν είναι θέμα ποιος κρατά «κοτσιάνι» στα χέρια του. Ίσως οι άνθρωποι που έχουν βιώματα με τον χώρο και δεν είναι μόνο «κοτσιάνια» που έχουν, πρέπει να έχουν μία προτεραιότητα.

–Πώς αυτή η νέα «συγκυβέρνηση» στα Κατεχόμενα μπορεί να επηρεάσει τις εξελίξεις στο Κυπριακό;

–Η προηγούμενη «κυβέρνηση» συνεργασίας με το Ρεπουμπλικανικό (ΡΤΚ) και το κόμμα της Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) διαλύθηκε λόγω μεταξύ τους διαφορών, αλλά και για κάποια θέματα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις της Τουρκίας, όπως ήταν το θέμα με το νερό. Από τη μία, το ΚΕΕ ήθελε να δεχτεί τους όρους της Τουρκίας, ενώ το ΡΤΚ ήθελε να διαπραγματευτεί. Αυτή η πρώτη κρίση προχώρησε με το θέμα του οικονομικού πρωτοκόλλου που κάθε δύο χρόνια υπογράφουν τα Κατεχόμενα με την Τουρκία. Εκεί και πάλι όλοι οι όροι που επιβάλλει η Τουρκία ήταν αποδεκτοί στο ΚΕΕ, όχι όμως στο ΡΤΚ. Εκτός από αυτά, υπάρχει και ένα τρίτο θέμα. Δεν είναι μυστικό ότι η Τουρκία εδώ και πολύ καιρό πιέζει στα Κατεχόμενα με κάθε τρόπο για την αύξηση «πολιτογραφήσεων» Τούρκων πολιτών ως πολιτών του ψευδοκράτους. Αν υπάρχει η βούληση να αυξηθεί ο αριθμός των Τούρκων πολιτών ως Τουρκοκυπρίων πολιτών, τότε έχουμε ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στις συνομιλίες, διότι αυτό το κεφάλαιο καταρχήν έχει κλείσει μεταξύ των δύο ηγετών.

–Η πρόνοια 4:1 εντάσσεται στις πολιτικές συμφωνίες όχι στις συγκλίσεις, αλλά και εκεί φαίνεται να υπήρξαν στη συνέχεια διαφωνίες μεταξύ των δύο ηγετών.

–Όπως και να είναι, υπάρχει, όμως, μία προσέγγιση σε αυτό το θέμα, για αυτό η όποια «πολιτογράφηση» θα κάνει πολλή ζημιά στις συνομιλίες. Το θέμα είναι κατά πόσον η Τουρκία θα πιέσει προς αυτή την κατεύθυνση αυτά τα δύο κόμματα της Δεξιάς που τώρα κυβερνούν και τα οποία είναι πολύ ανοικτά στο να δεχτούν οτιδήποτε έρχεται από την Άγκυρα. Αν θα κάνουν αυτό το βήμα ή όχι εξαρτάται από το πώς η Τουρκία βλέπει την προοπτική της λύσης και τη λύση καθαυτή.

> *Αν υπάρχει η βούληση να αυξηθεί ο αριθμός των Τούρκων πολιτών που «πολιτογραφούνται» σε Τουρκοκυπρίους, τότε έχουμε ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στις συνομιλίες.*

–Πώς ερμηνεύετε τη θέση της Τουρκίας σε σχέση με την πίεση που ασκεί για «πολιτογράφηση» Τούρκων πολιτών;

–Ανεξάρτητα από την προοπτική ή όχι της λύσης του Κυπριακού, γεγονός παραμένει ότι η Τουρκία μέρα με τη μέρα ενδυναμώνει την παρουσία της στην Κύπρο. Όχι μόνο στον τομέα της δημογραφίας, αλλά και στην οικονομία. Για παράδειγμα, όταν στο πρωτόκολλο προβλέπονται ιδιωτικοποιήσεις, πρέπει να καταλάβουμε ότι οι ιδιωτικοποιήσεις στα Κατεχόμενα δεν γίνονται σε μία ανοικτή αγορά. Άρα μπορούμε να το ονομάσουμε κάλλιστα και τουρκοποίηση του κεφαλαίου. Είναι ανησυχητικό αυτό για την τουρκοκυπριακή κοινότητα, γιατί σημαίνει ότι σε μερικά χρόνια δεν θα είναι μία κοινότητα που θα έχει πολιτική βούληση. Από αυτή την άποψη, πιστεύω ότι ζούμε ιστορικές μέρες ως προς τη λύση ή μη και την προοπτική της ομοσπονδιακής Κύπρου. Αν χαθεί αυτή η ευκαιρία, οι Ελληνοκύπριοι δεν θα βρουν ξανά μία άλλη δεύτερη κοινότητα κυπριακή για να κτίσουν μία ομοσπονδιακή πολιτεία. Όταν θα είναι ολοκληρωμένη η παρουσία της Τουρκίας από την οικονομία μέχρι τη δημογραφία, τότε σίγουρα πεθαίνει η προοπτική της ομοσπονδιακής λύσης.

–Βλέπετε να είμαστε κοντά στον στόχο της λύσης;

–Από τη μία, έχουμε δύο ηγέτες που διαπραγματεύονται με ξεκάθαρη βούληση και δέσμευση να φτάσουν σε ένα αποτέλεσμα και μάλιστα πρώτη φορά έχουμε δύο ηγέτες που έχουν κόψει τόσο δρόμο στις συνομιλίες. Αυτό δεν είχε γίνει ποτέ πριν. Από την άλλη, το μομέντουμ μπορεί να αλλάξει πάρα πολύ γρήγορα. Για παράδειγμα, η κρίση στη Συρία. Είναι τέτοιος ο γεωγραφικός χάρτης που η Τουρκία και η ττημένη νικάει, έτσι, ενώ η πολιτική Ταγίπ Ερντογάν στο Συριακό κατέρρευσε, τα αποτελέσματα όμως αυτής της κρίσης υποβοήθησαν την Τουρκία να αυξήσει το βάρος της στην Ε.Ε. Επειδή, λοιπόν, η Τουρκία κάθεται σε ένα πολύτιμο οικόπεδο, πάντα μπορεί κάτι να βγει που μπορεί να χρησιμοποιήσει και πάντα χρησιμοποιεί με ένα μαξιμαλιστικό τρόπο. Δεύτερον, υπάρχει ένα απρόβλεπτο στοιχείο σήμερα στην Τουρκία. Δεν ξέρει κανείς πώς ο Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν θα συμπεριφερθεί απέναντι στο κυπριακό ζήτημα. Τρίτον, δεν ξέρουμε ακόμα πώς αντιλαμβάνεται τα πράγματα ο τουρκικός στρατός. Από την άλλη, είναι ενθαρρυντικό που η Τουρκία προσπαθεί να αποκαταστήσει τις σχέσεις της με το Ισραήλ, ανοίγοντας προοπτικές συνεργασίας στο φυσικό αέριο.

Γεγονός παραμένει ότι η Τουρκία μέρα με τη μέρα ενδυναμώνει την παρουσία της στην Κύπρο και μέσω της δημογραφίας και μέσω της τουρκοποίησης της οικονομίας επισημαίνει ο καθηγητής Νιαζί Κιζίλγιουρεκ, ο οποίος προειδοποιεί πως αν χαθεί αυτή η ευκαιρία για λύση, πεθαίνει η προοπτική της ομοσπονδιακής λύσης.

Τραγικό αν βαλτώσουμε στο περιουσιακό

–Όμως, οι συνομιλίες έχουν «κολλήσει» στο περιουσιακό και σε ποιον θα ανήκει ο πρώτος λόγος.

–Είναι λίγο τραγικό να «κολλήσει» το Κυπριακό στο περιουσιακό. Το Κυπριακό, αν δεν υπάρχει ωριμότητα για συμβιβασμό, δεν μπορεί να λυθεί. Και ο συμβιβασμός δεν αφορά μόνο στους δύο ηγέτες, αλλά και στον κάθε πολίτη που κρατά ένα «κοτσιάνι». Η μία πλευρά κρατάει «κοτσιάνι» και η άλλη πλευρά ζει μέσα. Εγώ θα έλεγα, οι άνθρωποι που έχουν βιώματα με τον χώρο και δεν είναι μόνο «κοτσιάνια» που έχουν, δεν είναι μόνο σπίτι, αλλά έχουν την αίσθηση της εστίας, βιώσανε και έχουν εμπειρίες, μάλλον πρέπει αυτοί οι άνθρωποι να έχουν μία προτεραιότητα. Είναι δύσκολο θέμα γιατί είναι ανοικτό σε εκμετάλλευση και σε προπαγάνδα. Εδώ πιστεύω ότι οι δύο ηγέτες πρέπει να είναι τολμηροί.

–Στην υπενθύμιση πως η ιδιοκτησία είναι ένα από τα σημαντικότερα ατομικά δικαιώματα και ότι ο χρήστης ζει 40 και πλέον χρόνια σε έναν χώρο χωρίς να έχει την έγκριση του ιδιοκτήτη, τι απαντάτε;

–Αυτό θα ήταν μία πολύ νομικίστικη προσέγγιση, που απέρριψαν και ευρωπαϊκά δικαστήρια.

–Είστε ταυτόχρονα σύμβουλος και του Προέδρου Αναστασιάδη και του Τουρκοκύπριου ηγέτη;

–Αυτό δεν είναι σωστό. Δεν είμαι σύμβουλος του Μουσταφά Ακιντζί. Είμαι σύμβουλος του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο πλαίσιο του συμβουλευτικού σώματος που ίδρυσε ο ίδιος, που τον συμβουλεύει σε γεωπολιτικά θέματα.

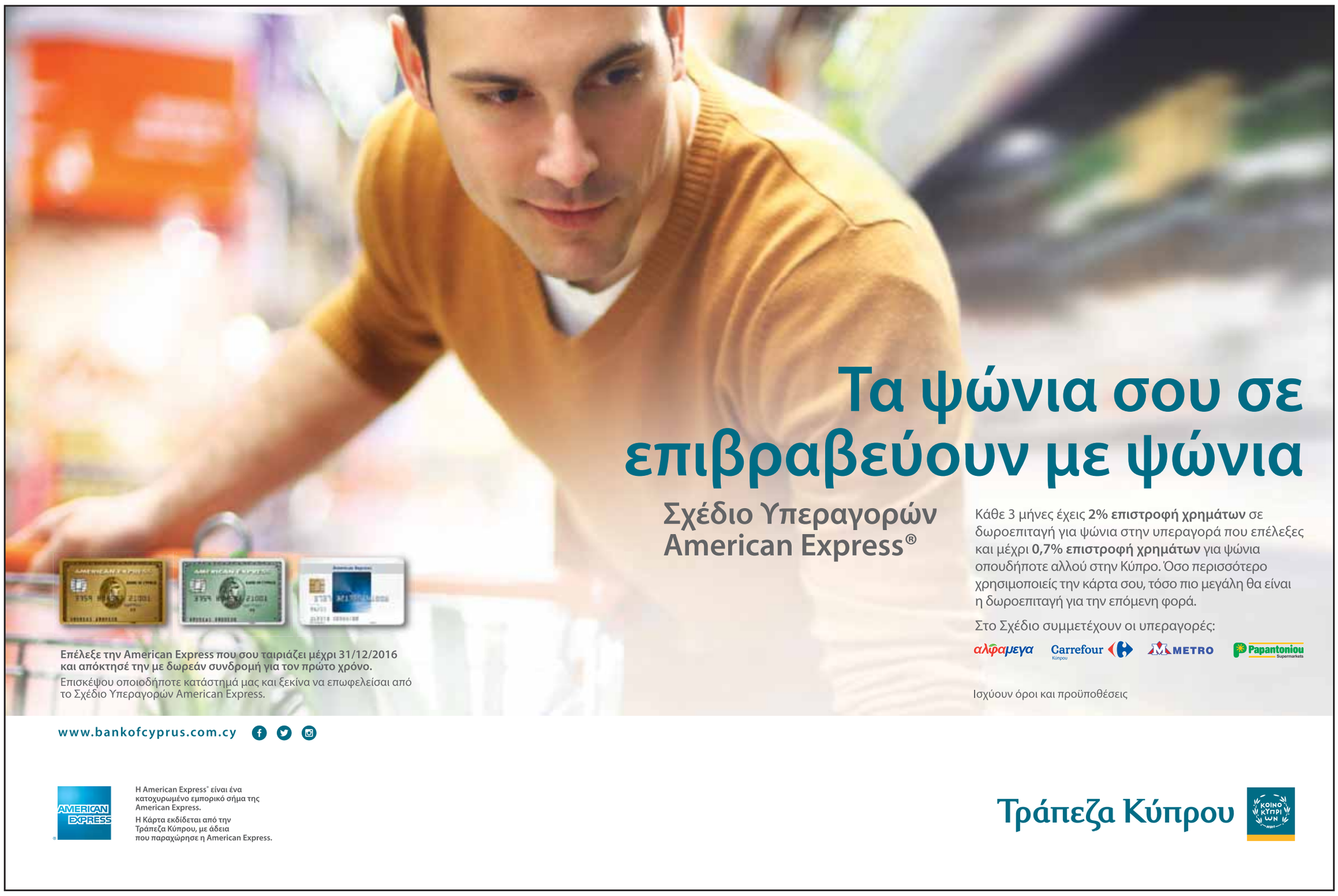

08-ΠΟΛΙΤΙΚΗ_Master_cy 22/04/16 18:51 Page 8

Ο ΠΡΕΣΒΗΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ KLAS GIEROW ΣΤΗΝ «Κ»

Το μομέντουμ της λύσης δεν έχει χαθεί

Να ανοίξουν τα κεφάλαια 23-24 για την Τουρκία, ώστε να μπορέσουν τα κράτη μέλη να την πιέσουν για μεταρρυθμίσεις

Συνέντευξη στη **ΜΕΛΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Οι διακυμάνσεις της αισιοδοξίας για τη λύση του Κυπριακού στον έναν χρόνο που μεσολάβησε από την επανέναρξη των συνομιλιών αναδεικνύονται στη συνέντευξη του πρέσβη της Σουηδίας Klas Gierow στην «Κ». Παρά τη σκληρή δουλειά, παραμένουν πολλά θέματα άλυτα υποδεικνύει, επισημαίνοντας όμως πως το μομέντουμ της λύσης δεν έχει χαθεί. Με σαφήνεια, επίσης, εξηγεί γιατί τα διαπραγματευτικά κεφάλαια 23 και 24 της Τουρκίας θα πρέπει να ανοίξουν. Αναφερόμενος στη σημαντική πρωτοβουλία της χώρας του, περιγράφει την πορεία, τους στόχους, αλλά και τις απογοητεύσεις των θρησκευτικών ηγετών στο πλαίσιο του διαθρησκευτικού διαλόγου για συμφιλίωση και ειρηνική συνύπαρξη στην Κύπρο.

Πολλές τομές και νέους δρόμους που ποτέ προηγουμένως δεν είχαν περπατηθεί στην Κύπρο έφερε ο διάλογος μεταξύ των θρησκευτικών ηγετών υποστηρίζει ο Σουηδός πρέσβης Klas Gierow, υπό την αιγίδα του οποίου βρίσκεται ο διαθρησκευτικός διάλογος.

Και οι δύο ηγέτες παραμένουν δεσμευμένοι στην επίτευξη της λύσης και για εμένα αυτός είναι ο κύριος λόγος που παραμένω αισιόδοξος.

–Με ποιους τρόπους οι θρησκευτικοί ηγέτες στηρίζουν τη διαπραγματευτική διαδικασία στο Κυπριακό και είστε ικανοποιημένοι από τα μέχρι τώρα αποτελέσματα;

–Αυτό που ονομάζουμε «Θρησκευτική Οδός για την Ειρηνευτική Διαδικασία στην Κύπρο» (the Religious Track of the Cyprus Peace Process), η οποία διεξάγεται υπό την αιγίδα της σουηδικής πρεσβείας, στοχεύει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των θρησκευτικών ηγετών στην Κύπρο. Επίσης, βλέπουμε αυτή τη διαδικασία ως έναν τρόπο για να συμβάλουμε εποικοδομητικά στην ειρήνη και στη συμφιλίωση στην Κύπρο, όπως και ως μία θετική συμβολή έναντι των συνολικών διαπραγματεύσεων που διεξάγονται σε πολιτικό επίπεδο. Είναι σημαντικό να υπογραμμίσω ότι η βάση αυτής της διαδικασίας εντάσσεται στο πλαίσιο της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της θρησκευτικής ελευθερίας. Όλα αυτά αποτελούν στοιχεία για βιώσιμη ειρήνη. Πιστεύουμε πως η θρησκεία και οι θρησκευτικοί ηγέτες στην Κύπρο μπορούν να διαδραματίσουν πολύ θετικό ρόλο αν εμπλακούν με εποικοδομητικό τρόπο στη διαδικασία, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της Νότιας Αφρικής. Είμαστε αρκετά ικανοποιημένοι με τη Θρησκευτική Οδό και με όσα έχουν επιτευχθεί. Εκεί που για δεκαετίες προηγουμένως δεν υπήρχε απευθείας μεταξύ τους επαφή, καταφέραμε στην πραγματικότητα να φέρουμε τους θρησκευτικούς ηγέτες να αναγνωρίσουν ο ένας τον άλλον, να συναντηθούν, να αλληλογνωριστούν, να εμπιστευτούν, ακόμη και να αρχίσουν να υπερασπίζονται ο ένας τα δικαιώματα του άλλου. Η διαδικασία αυτή έχει επιφέρει πολλές τομές για τη θρησκευτική ελευθερία και αν μπορώ να πω, έχει ανοίξει δρόμους που ποτέ προηγουμένως δεν είχαν περπατηθεί. Οι δύο διαμεσολαβητές μας Peter Weiderud and Salpy Eskidian – Weiderud έχουν κάνει εξαιρετική δουλειά προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η θρησκεία στην Κύπρο θα συμβάλει θετικά στην ειρήνη. Φυσικά, σε αυτή την προσπάθεια χρειαζόμαστε τη σταθερή συνεργασία και υποστήριξη των πολιτικών Αρχών, της αποστολής των καλών υπηρεσιών των Η.Ε., του απεσταλμένου του γ.γ. του Ο.Η.Ε., της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Είμαστε ευχαριστημένοι να έχουμε τη συνεργασία και τη στήριξη όλων των εμπλεκόμενων μερών.

–Διαπιστώνετε οι θρησκευτικοί ηγέτες στην Κύπρο να είναι έτοιμοι να στηρίξουν τη λύση και τη συμφιλίωση μεταξύ των κοινοτήτων;

–Θα έλεγα πως βασικά ναι. Έχουν δείξει ότι επιθυμούν να στηρίξουν τη λύση με εποικοδομητικά και πρακτικά βήματα, όπως για παράδειγμα το 2014, όταν με τη διαμεσολάβησή μας είχαμε την πρώτη κοινή δήλωση των θρησκευτικών ηγετών στην ιστορία της Κύπρου με την οποία εξέφραζαν τη στήριξή τους στο Κοινό Ανακοινωθέν (των ηγετών των δύο κοινοτήτων) της 11ης Φεβρουαρίου 2014. Όποτε συναντώνται, επαναβεβαιώνουν αυτή τους τη δέσμευση, όπως την επανέλαβαν και όταν οργανώσαμε την κοινή συνάντησή τους με την πολιτική ηγεσία πέρσι στο Λήδρα Πάλας. Φυσικά, θα πρέπει να λεχθεί πως κάποιες φορές απογοητεύονται που συγκεκριμένες εισηγήσεις για ΜΟΕ δεν λήφθηκαν ακόμα αρκετά σοβαρά υπόψη από τις Αρχές και από τις δύο πλευρές.

–Ποιο είναι το κόστος αυτής της πρωτοβουλίας που ανέλαβε η Σουηδία;

–Η σουηδική κυβέρνηση είναι ευχαριστημένη που μπορεί να συμβάλει σε αυτή τη διαδικασία που αντικρίζεται ως μία πρωτοβουλία για την οικοδόμηση της ειρήνης. Από την έναρξη αυτής της πρωτοβουλίας το 2009, το κόστος έχει διαφοροποιηθεί και σταδιακά έχει αυξηθεί πλέον σε έναν ετήσιο προϋπολογισμό, που φτάνει κάτι λιγότερο από 90.000 ευρώ.

–Πώς αξιολογείτε την εξέλιξη των συνομιλιών στο Κυπριακό;

–Πριν από έναν περίπου χρόνο, όταν ο κ. Ακιντζί εξελέγη ως ο ηγέτης των Τουρκοκυπρίων στο βορρά, όλοι όσοι παρακολουθούμε τις συνομιλίες καταλληφθήκαμε από ένα κύμα αισιοδοξίας και λέχθηκε ότι όλα τα άστρα είχαν ευθυγραμμιστεί για μία διευθέτηση. Αυτή ήταν η κοινώς αποδεκτή σοφία εκείνη την περίοδο. Βέβαια, μετά σχεδόν από έναν χρόνο σκληρής δουλειάς και πολλών συναντήσεων, βλέπουμε να παραμένουν ακόμη πολλά θέματα άλυτα. Όμως, η εντύπωσή μου είναι ότι και οι δύο ηγέτες παραμένουν δεσμευμένοι στην επίτευξη της λύσης και για εμένα αυτός είναι ο κύριος λόγος που παραμένω αισιόδοξος, όπως και η αδιάκοπη εργασία που διεξάγεται από τον ειδικό σύμβουλο του γ.γ. του ΟΗΕ Έσπεν Μπαρθ Άιντε. Είναι σημαντικό ότι το μομέντουμ που βλέπουμε στη διαδικασία δεν έχει χαθεί. Είναι σημαντικό να κοιτάξουμε μπροστά και να εστιάσουμε στα πλεονεκτήματα που θα υπάρχουν σε μία συνολική λύση και όχι μόνο στην οικονομική πτυχή. Αυτό το θέμα έχει μελετηθεί με κάποια λεπτομέρεια σε μία έκθεση του PRIO, με χρηματοδότηση από τις σκανδιναβικές χώρες.

Να μην απομακρύνουμε την Τουρκία από ΕΕ

–Ποια είναι η θέση της Σουηδίας στο άνοιγμα των διαπραγματευτικών κεφαλαίων 23 και 24 της Τουρκίας με την Ε.Ε., δεδομένης της μη εκπλήρωσης εκ μέρους της Άγκυρας των κυπρογενών της υποχρεώσεων;

–Η Σουηδία, όπως και τα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., με κοινή θέση έχουν μπλοκάρει το άνοιγμα συγκεκριμένου αριθμού κεφαλαίων ως συνέπεια της έλλειψης απόλυτου σεβασμού από την Τουρκία του ονομαζόμενου Πρωτοκόλλου της Άγκυρας. Όταν όμως πρόκειται για τα κεφάλαια 23 και 24, τα οποία αφορούν σε πολύ σημαντικά θέματα, μη εξαιρουμένης της σουηδικής κυβέρνησης και των πολιτικών της σε σχέση με θεμελιώδη δικαιώματα, δικαιοσύνης και ελευθεριών, αισθανόμαστε ότι το άνοιγμα αυτών των κεφαλαίων θα παρείχε στην Ε.Ε. καλύτερη πλατφόρμα για να συζητήσει πολύ σημαντικά θέματα με την Τουρκία, όπως ελευθερία έκφρασης, σεβασμό των κανόνων δικαίου και τέτοια ζητήματα. Αυτό θα επέτρεπε στα κράτη μέλη της Ε.Ε. να ενθαρρύνουν και να πιέσουν για μεταρρυθμίσεις στην Τουρκία, που όλοι θέλουμε να δούμε και που είναι πάρα πολύ αναγκαίες. Και κάποιος θα πρέπει να θυμάται, επίσης, αν υπάρχει κάποια διστακτικότητα στο άνοιγμα κεφαλαίων, ότι είναι τεράστια η διαφορά μεταξύ του ανοίγματος και του κλεισίματος κεφαλαίων. Το κλείσιμο των κεφαλαίων θα προχωρήσει όταν θα έχουμε επιτύχει απόλυτα ικανοποιητικά αποτελέσματα. Αν προσπαθούσαμε να κάνουμε την Τουρκία να στραφεί όχι μακριά από την Ευρώπη, αλλά προς την Ευρώπη, θα ήταν καλό για όλα τα κράτη μέλη.

–Η Ε.Ε. εμφανίζεται διαιρεμένη μπροστά σε μία σειρά προκλήσεων που αντιμετωπίζει, όπως η προσφυγική κρίση, το σύστημα Σένγκεν, το σύστημα ασύλου, η οικονομική κρίση. Τελικά, προς τα πού οδεύει;

–Προφανώς, υπάρχουν πολλές προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Ε.Ε. Όμως, είναι λανθασμένο να προσπαθούμε να επιστρέψουμε σε εθνικές λύσεις στα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε από κοινού. Σε αυτές τις δύσκολες στιγμές, αυτό που χρειαζόμαστε είναι μία Ε.Ε. ισχυρή και με συνοχή. Τα αποτελέσματα όσων είδαμε την τελευταία χρονιά είναι πως τα κράτη μέλη πρέπει να μοιράζονται τις ευθύνες και να αναλαμβάνουν το μέρος που τους αναλογεί. Οι βασικές θεμελιώδεις αξίες στις οποίες έχουμε συμφωνήσει στις διάφορες ευρωπαϊκές συνθήκες, θα πρέπει να διασφαλιστούν.

Οι υποψήφιοι για τη διαδοχή Μαυρογιάννη

Τα τέσσερα ονόματα, τα δυνατά τους όπλα και οι ενστάσεις για τα πρόσωπα που προαλείφονται για τη θέση του διαπραγματευτή

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Με δεδομένο ότι ο Ανδρέας Μαυρογιάννης κατέρχεται ως υποψήφιος για την προεδρία της 71ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και αυτή την περίοδο βρίσκεται για προεκλογική στη Νέα Υόρκη, έχει ήδη ανοίξει ο κύκλος συζητήσεων για το ποιος θα αναλάβει τον ρόλο του Ε/κ διαπραγματευτή στις συνομιλίες. Στον λόφο του Προεδρικού γίνονται κάποιες σκέψεις, ωστόσο θεωρείται ακόμη νωρίς για σοβαρή συζήτηση ονοματολογίας για τη διαδοχή του κ. Μαυρογιάννη. Προτιμούν, όπως φαίνεται, να διεξαχθούν οι εκλογές την 13η Ιουνίου, στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών και εάν και εφόσον εκλεγεί ο Ανδρέας Μαυρογιάννης, τότε και η κυβέρνηση να προχωρήσει στην επιλογή αντικατάστασής του στο τραπέζι των συνομιλιών για το Κυπριακό.

Πάντως, η πολύ πιθανή εκλογή του Ανδρέα Μαυρογιάννη έχει ήδη προκαλέσει συζητήσεις στα διπλωματικά πηγαδάκια, με την ονοματολογία της διαδοχής να δίνει και να παίρνει. Αρκετοί οι ενδιαφερόμενοι και οι προαλειφόμενοι, ωστόσο ποιος θα είναι τελικώς ο εκλεκτός του Προέδρου που θα κάθεται δίπλα του στις συνομιλίες, αλλά και θα κάνει την τόσο σοβαρή, λεπτομερή και μεγάλη σε όγκο δουλειά με την οποία είναι επιφορτισμένος ο Ανδρέας Μαυρογιάννης, εξαρτάται ακριβώς από μία σειρά προσόντων, όπως το σθένος, η εργατικότητα και η εις βάθος γνώση του Κυπριακού. Αυτό είναι που θα μετρήσει μάλλον για τον Νίκο Αναστασιάδη τον Ιούνιο και όχι το πλασάρισμα στη λίστα των υποψήφιων διαδόχων.

Για τη θέση δίπλα από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη στο τραπέζι των συνομιλιών με το χαρτοφυλάκιο του διαπραγματευτή, πολλοί προαλείφονται. Αν και η ονοματολογία βρίσκεται ήδη στα φόρτε της, το Προεδρικό θα αποφασίσει τον Ιούνιο κατά πόσο θα υπάρξει διαδοχή του Ανδρέα Μαυρογιάννη.

Εάν θα αντικατασταθεί ο Ε/κ διαπραγματευτής ή εάν το κουπί των συνομιλιών θα αναλάβουν εξολοκλήρου οι δύο ηγέτες, θα εξαρτηθεί και από τις εξελίξεις στο Κυπριακό το επόμενο διάστημα. Όπως αναφέρουν πολιτικοί κύκλοι, εάν οι συνομιλίες μπουν στην τελική ευθεία, τότε ο ρόλος του διαπραγματευτή δεν θα έχει τη σημασία που είχε παλαιότερα και τις διαδικασίες θα αναλάβουν πλήρως οι Νίκος Αναστασιάδης και Μουσταφά Ακιντζί. Έστω και σε αυτό το σενάριο όμως, ο Νίκος Αναστασιάδης θα χρειαστεί κάποιον ως επικεφαλής της όλης διαδικασίας που θα κληθεί να φέρει εις πέρας τα πολλά διαδικαστικά ζητήματα. Εάν η επιλογή αυτή θα είναι πολιτική ή διπλωματική, εξακολουθεί να μένει ανοικτό, με το Προεδρικό να προτιμά, όπως όλα δείχνουν, ένα πρόσωπο με προφίλ που να πλησιάζει αυτό του Ανδρέα Μαυρογιάννη. Στο ενδεχόμενο της πολιτικής επιλογής, θεωρείται απαραίτητη αυτή ενός προσώπου που θα είναι κοινά αποδεκτό -ει δυνατόν- από όλους τους κομματικούς χώρους, καθώς μία αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, θα επιφέρει τουλάχιστον επικοινωνιακά πλήγμα σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο των συνομιλιών.

Η ασφαλής επιλογή

Ασφαλής επιλογή για τον Πρόεδρο θα ήταν αναμφίβολα ο Νίκος Χριστοδουλίδης. Όχι μόνο γιατί ο κυβερνητικός εκπρόσωπος ταιριάζει στο προφίλ του Ανδρέα Μαυρογιάννη, αλλά και γιατί ο Νίκος Χριστοδουλίδης αποδείχτηκε ένας πολύτιμος συνεργάτης για τον Νίκο Αναστασιάδη. Πηγές αναφέρουν, πάντως, πως ο Πρόεδρος Αναστασιάδης συζήτησε το ενδεχόμενο ο Νίκος Χριστοδουλίδης να αναλάβει παράλληλα το πόστο του διαπραγματευτή, με αυτό του κυβερνητικού εκπροσώπου και της διεύθυνσης του Γραφείου του Προέδρου. Θεωρήθηκε, ωστόσο, καλύτερο και από τις δύο πλευρές να περιοριστεί ο κ. Χριστοδουλίδης στα ήδη πολλά και απαιτητικά καθήκοντά του. Όπως αναφέρουν πολιτικοί κύκλοι, ο Νίκος Χριστοδουλίδης θα είναι το πρόσωπο που θα αντικαταστήσει, εάν βέβαια χρειαστεί, το επόμενο διάστημα τον Ανδρέα Μαυρογιάννη στις συνομιλίες, καθώς ο Ε/κ διαπραγματευτής θα χρειαστεί να απουσιάζει για την προεκλογική του εκστρατεία στο εξωτερικό.

Η επιστροφή Μαρκίδη

Ο γνωστός νομικός Αλέκος Μαρκίδης είναι ένα από τα ονόματα που ακούγονται στα διπλωματικά πηγαδάκια για τη διαδοχή του Ανδρέα Μαυρογιάννη, καθώς υπήρξε μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας για χρόνια και θεωρείται ένας από τους πιο βαθείς γνώστες του Κυπριακού. Και όσο κι αν για κάποιους η πολύχρονη πείρα του στις συνομιλίες θεωρείται σημαντική, αυτή ακριβώς η εμπλοκή του επί σχεδίου Ανάν, θεωρείται για πολιτικούς κύκλους ο παράγοντας που λειτουργεί απαγορευτικά για την εκ νέου ανάμιξή του στη διαδικασία. Με δεδομένο ότι πολιτικές δυνάμεις του Κέντρου κατηγορούν τον Πρόεδρο Αναστασιάδη για επαναδιαπραγμάτευση του σχεδίου Ανάν, η εμπλοκή του Αλέκου Μαρκίδη θα διασαλεύσει, ίσως και θα ανατινάξει, την όλη προσπάθεια στο εσωτερικό μέτωπο.

Το ενδεχόμενο Δημητρίου

Ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα ονόματα που έχουν πέσει στο τραπέζι ακούγεται εντόνως και το όνομα του πρώην ευρωβουλευτή και πρώην αντιπροέδρου του ΔΗΣΥ Παναγιώτη Δημητρίου. Όσο και αν η πείρα και οι γνώσεις του κ. Δημητρίου θεωρούνται σημαντικές για την όλη διαδικασία, αυτό που προβληματίζει πολιτικούς κύκλους είναι το πολιτικό παρελθόν του Παναγιώτη Δημητρίου, καθότι ο ίδιος, αν και είπε mea culpa, υπήρξε μέλος του βραχύβιου «κυβερνητικού σχήματος» που προήλθε από το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου του 1974.

Ο αποδεκτός Αιμιλίου

Ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου στον ΟΗΕ και πρέσβης Νίκος Αιμιλίου είναι ένα από τα ονόματα που φέρεται να έχουν μεγάλες πιθανότητες για τη διαδοχή του Ανδρέα Μαυρογιάννη. Πέρα από την πλούσια διπλωματική του εμπειρία, πολιτικοί κύκλοι αναφέρουν πως ο κ. Αιμιλίου θεωρείται κοινά αποδεκτός για τη θέση του Ε/κ διαπραγματευτή, ακόμη και από τους πολιτικούς χώρους που βρίσκονται στο Κέντρο. Υπάρχουν, βέβαια, και οι κύκλοι που θεωρούν πως η εμπλοκή του Νίκου Αιμιλίου θα προκαλέσει κάποιες αντιδράσεις, καθώς ο ίδιος είχε διαδραματίσει ρόλο στις συνομιλίες επί διακυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια.

Ενώ στους διαδρόμους του παρασκηνίου ακούγονται κι άλλα ονόματα, παράλληλα με τα προαναφερθέντα τέσσερα, πολιτικές πηγές εκτιμούν ότι όλοι οι σοβαροί υποψήφιοι για διαδοχή του Ανδρέα Μαυρογιάννη, έχουν στο πίσω μέρος του μυαλού τους και το ενδεχόμενο ναυαγίου των συνομιλιών και μελετούν το ενδεχόμενο να καταγραφεί στο πολιτικό τους βιογραφικό έστω και μικρό μερίδιο της αποτυχίας. Όπως και να έχουν τα πράγματα, ο Ιούνιος είναι πολύ κοντά, οι συνομιλίες εξάλλου έχουν ένα βραδύ βηματισμό στην παρούσα συγκυρία και αυτό δίνει την ευκαιρία στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να εξετάσει όλα τα ενδεχόμενα χωρίς να νιώθει ασφυκτική πίεση.

09-ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ_Master_cy 22/04/16 17:52 Page 9

Θα ψήσουν οβελία και μετά θα έλθουν

Ασύλληπτοι παραμένουν στην Ελλάδα οι Ευθ. Μπουλούτας και Μάρκος Φόρος, οι οποίοι καταζητούνται

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Οι δύο καταζητούμενοι εξέδωσαν ανακοίνωση με την οποία γνωστοποιούν ότι μετά από το Πάσχα θα παρουσιαστούν στις ελληνικές Αρχές, προκειμένου να εκδοθούν στην Κύπρο.

Πόλεμος ευθυνών μεταξύ ΕΛΑΣ και Αρείου Πάγου. Η Αστυνομία κάνει λόγο για κωλυσιεργία του Δικαστηρίου και μη έγκαιρη ενημέρωσή της.

Επτά μέρες μετά από την τελεσίδικη απόφαση του Αρείου Πάγου επί του αιτήματος των κυπριακών Αρχών για σύλληψη και έκδοση των Ευθύμιου Μπουλούτα και Μάρκου Φόρου, τα δύο πρόσωπα συνεχίζουν να παραμένουν ασύλληπτα, παρά το γεγονός ότι τους αναζητεί επίσημα η Ελληνική Αστυνομία. Τα δύο πρώην στελέχη της Λαϊκής Τράπεζας, τα οποία είχαν εξαντλήσει τη διαδικασία που ακολουθείται για την εκτέλεση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης, είχαν εξαφανισθεί μετά από την απόφαση του Αρείου Πάγου στις 15 Απριλίου, με αποτέλεσμα να συμπεριληφθούν στη λίστα της Αστυνομίας για πρόσωπα τα οποία τελούν υπό σύλληψη.

Και ενώ στην Αθήνα είχαν φουντώσει οι φήμες για σκάνδαλο αλά Χριστοφοράκου, οι δύο καταζητούμενοι, και εδώ είναι το περίεργο, εμφανίσθηκαν και επικοινώνησαν με τις ελληνικές διωκτικές Αρχές μέσω ανακοίνωσης που εξέδωσαν. Παρά το γεγονός ότι ο Άρειος Πάγος διέταξε τη σύλληψή τους για τα αδικήματα της συνωμοσίας προς καταδολίευση, της χειραγώγησης της αγοράς, των ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων και πληροφοριών ή απόκρυψης και της τήρησης ψευδών λογαριασμών από διευθυντές, αξιωματούχους οργανισμών ή εταιρειών, οι δύο καταζητούμενοι αντί να παρουσιαστούν αυτοβούλως ούτε λίγο ούτε πολύ έκαναν γνωστό ότι θα κάνουν Πάσχα στην Ελλάδα και μετά από μόνοι τους θα παρουσιαστούν στις αρμόδιες ελληνικές Αρχές για να έλθουν στην Κύπρο στις 9 Μαΐου. Η εμφάνιση των δύο μέσω γραπτών ανακοινώσεων περιπλέκει ακόμα περισσότερο την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από τότε που υποβλήθηκε το αίτημα δικαστικής συνδρομής. Τα ερωτήματα που διατυπώνονται αφορούν πρώτα στο γεγονός ότι εδώ και επτά μέρες η Ελληνική Αστυνομία αναζητεί ανεπιτυχώς τους δύο καταζητούμενους. Το δεύτερο στοιχείο έχει να κάνει με τα επίπεδα επικοινωνίας του Αρείου Πάγου με τις αστυνομικές Αρχές. Στο τελευταίο και με βάση όσα μεταδίδονται από την ελληνική πρωτεύουσα, πηγές από την ΕΛΑΣ επέρριπταν ευθύνες στον Άρειο Πάγο για καθυστέρηση στην ενημέρωση σύλληψης των Μπουλούτα και Φόρου

Τεράστια ερωτηματικά έχουν δημιουργηθεί από τον χειρισμό που έτυχε από ελλαδικής πλευράς η έκδοση των Μπουλούτα και Φόρου στην Κύπρο. Αστυνομικές πηγές θεωρούν ότι είναι θέμα χρόνου η σύλληψη των δύο.

Απόφαση και εξαφάνιση

Την Παρασκευή, 15 Απριλίου, το Ποινικό Τμήμα του Αρείου Πάγου με πλειοψηφία τέσσερα υπέρ και ένα κατά τελεσίδικα αποφάσισε την έκδοση Μπουλούτα και Φόρου στην Κύπρο για δύο από τα τέσσερα αδικήματα που υπήρχαν στον φάκελο του ευρωπαϊκών ενταλμάτων και αφορούν στην πρώτη υπόθεση της πρώην Λαϊκής που καταχωρήθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, στις 15 Φεβρουαρίου 2016. Τα περίεργα με τους δύο υπό αναζήτηση κατηγορουμένους στην Κύπρο ξεκινούν αμέσως μετά από την απόφαση. Αντί να ενεργοποιηθεί άμεσα η διαδικασία που προβλέπεται, δηλαδή άμεση σύλληψη και έκδοση, όπως αφήνεται να διαρρεύσει η ΕΛΑΣ φαίνεται να ενημερώθηκε με σημαντική καθυστέρηση. Μάλιστα, πηγές που επικαλούνται δημοσιεύματα στην Αθήνα από το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη κάνουν λόγο για περιθώριο που δόθηκε στους Μπουλούτα και Φόρο, ευθύνες που θα πρέπει να αναζητηθούν στον Άρειο Πάγο. Στον πόλεμο επίρριψης ευθυνών, η Αστυνομία δαχτυλοδείχνει την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, κάνοντας λόγο για κωλυσιεργία. Αυτό που προκαλεί εύλογες απορίες στην ελληνική πρωτεύουσα είναι ότι ενώ η Εισαγγελία Εφετών είχε επιβάλει περιοριστικούς όρους στους Μπουλούτα και Φόρο, μετά από την υποβολή αιτήματος δικαστικής συνδρομής και ενώ είχαν αφεθεί ελεύθεροι, δηλώνοντας πως είναι γνωστός ο τόπος διαμονής τους, εντούτοις μέχρι και την ώρα που η εφημερίδα πήγαινε τυπογραφείο, οι δύο καταζητούμενοι δεν είχαν εντοπιστεί. Ωστόσο, στην Αθήνα επιμένουν ότι είναι θέμα χρόνου η σύλληψη των Μπουλούτα και Φόρου.

Το χρονικό των ενταλμάτων

Ο χρόνος για τους κατηγορουμένους, στελέχη της πρώην Λαϊκής, άρχισε να μετρά αντίστροφα μετά από την απόφαση του ΕΔΛ για σύλληψη και προσαγωγή τους ενώπιόν του για να κατηγορηθούν. Στις 19 του περασμένου Φεβρουαρίου, η Εισαγγελία Εφετών στην Αθήνα παρέπεμψε ενώπιον Δικαστηρίου το αίτημα των κυπριακών Αρχών, επιβάλλοντας περιορισμό εξόδου από τη χώρα. Στις 22 Μαρτίου, το Συμβούλιο Εφετών ομόφωνα αποφάσισε την έκδοση των δύο στην Κύπρο. Δύο μέρες πριν από την απόφαση, είχε πραγματοποιηθεί εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το δικαστικό μέγαρο στην οδό Αλεξάνδρας από υπαλλήλους της MIG επικεφαλής των οποίων ήταν ο Ανδρέας Βγενόπουλος. Η έφεση που ασκήθηκε εκδικάσθηκε στις 15 Απριλίου από τον Άρειο Πάγο, που με πλειοψηφία αποφάσισε την έκδοση των δύο για να δικαστούν στην Κύπρο για δύο από τα τέσσερα αδικήματα που αναφέρονται στο κατηγορητήριο.

Η ανακοίνωση Μπουλούτα και Φόρου

Δυστυχώς, η Ελληνική Δικαιοσύνη απεφάσισε να μεταχθούμε στην Κύπρο, ώστε να είμαστε παρόντες στην έναρξη της δίκης, η οποία θα διεξαχθεί στις 11 Μαΐου 2016. Η υπόθεση για την οποία είμαστε κατηγορούμενοι αφορά απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ το Νοέμβριο του 2011 όπου, αντί να απομειωθεί η υπεραξία (goodwill) των ελληνικών εργασιών στα αποτελέσματα του εννιαμήνου, απεφασίσθη να προσληφθεί εξωτερικός σύμβουλος για να παρουσιάσει σχετική μελέτη-εισήγηση ώστε και με την σύμφωνη γνώμη των ορκωτών ελεγκτών της Τράπεζας να καθορισθεί το ακριβές ποσό και να γίνει η απομείωση με τα ετήσια αποτελέσματα, όπως και τελικώς έγινε. Η απόφαση αυτή, η οποία ελήφθη χωρίς δόλο και χωρίς περιουσιακό όφελος των εμπλεκομένων, ήταν ταυτόσημη με τις αποφάσεις όλων των Ελληνικών Τραπεζών εκείνη την περίοδο σχετικά με τις αποτιμήσεις υπεραξιών, αξίας Ελληνικών Ομολόγων κ.λ.π. και όχι μόνον δεν παραπέμπει σε ποινικά αδικήματα, αλλά ως απολύτως σύννομη δεν επισύρει ούτε καν διοικητικές κυρώσεις. Προτιθέμεθα να παρουσιαστούμε αυτοβούλως ενώπιον της αρμόδιας Εισαγγελίας Δικαστικών Συνδρομών στις 9 Μαΐου προκειμένου να μεταβούμε στην Κύπρο για να παραστούμε στη δίκη της 11ης Μαΐου 2016 σεβόμενοι την απόφαση της Ελληνικής Δικαιοσύνης παρότι διαφωνούμε με το περιεχόμενό της. Τέλος, εκφράζουμε την απογοήτευσή μας για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ελήφθη η συγκεκριμένη απόφαση.

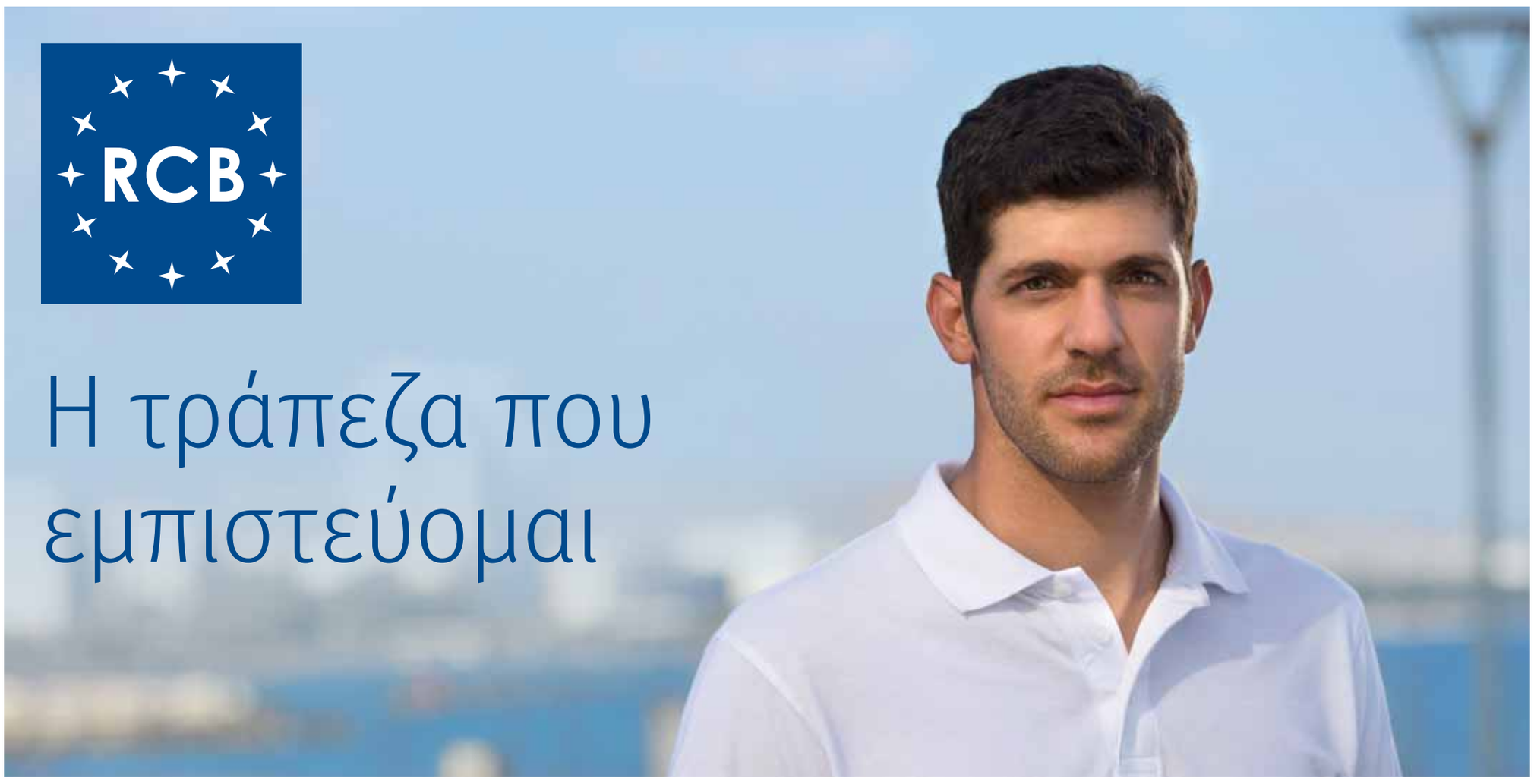

"Στη θάλασσα στηρίζομαι μόνο στις δικές μου δυνάμεις. Στην στεριά, έχω ένα αξιόπιστο τραπεζικό συνεργάτη. RCB Bank"

Παύλος Κοντίδης Ολυμπιονίκης

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία.
Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα:
Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας καταστημάτων:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00
www.rcbcy.com

800 00 722

10-ΠΟΛΙΤΙΚΗ_Master_cy 22/04/16 21:42 Page 10

Αλματα εις ύψος και βάθος στον ΔΗΣΥ

Μετατροπή από πουλέν σε στόχους και από αουτσάιντερ σε φαβορί

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Με τη μεγάλη Κυριακή της κάλπης να μετρά λιγότερο από τριάντα μέρες, ο ΔΗΣΥ έχει κινητοποιήσει πλήρως τους μηχανισμούς του για να απορροφήσει τους κραδασμούς που προκάλεσαν οι αποφάσεις του ψηφοδελτίου και να κατέλθει στην κάλπη όσο το δυνατόν πιο ισχυρός. Ανατροπές, εξελίξεις και εκπλήξεις εν μέσω προεκλογικής επηρεάζουν αναπόφευκτα τους υποψηφίους του κόμματος, μετατρέποντας κάποιους από πουλέν σε κινούμενους στόχους, τα φαβορί να τρέχουν με βαρίδια και αουτσάιντερ να αποκτούν ανατρεπτική δυναμική. Ήδη ο κάθε υποψήφιος οργανώνει τη δική του προεκλογική, θέλοντας να περάσει το μήνυμά του, να διορθώσει τα επικοινωνιακά ατοπήματα που ενδεχομένως να έκανε ή να αξιοποιήσει περιστατικά υπέρ του. Αν αυτό θα κατορθώσει να τους εξασφαλίσει μία θέση στη Βουλή θα φανεί σίγουρα την 22α Μαΐου.

Μάχη στην πρωτεύουσα

Αλώβητη από την κρίση που υπέστη ο Συναγερμός θεωρείται η Στέλλα Κυριακίδου. Η αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ δεν φθείρεται, δεν παίζει για μία θέση στη Βουλή, αλλά για την πρωτιά σε σειρά κατάταξης. Η ίδια κινείται σε χαμηλούς τόνους προεκλογικά, επικεντρωμένη πλήρως στο κοινωνικό της έργο. Η πρόσφατη πάντως εκδήλωση που είχε διοργανώσει με τον Σύνδεσμο Μωρά Θαύματα, συλλέγοντας 23.400 ευρώ για τη μονάδα εντατικής θεραπείας νεογνών, θεωρείται και η προσωπική προεκλογική της εκδήλωση που επιβεβαίωσε άλλωστε την πολιτική δυναμική της. Δυναμική εκλογή αναμένεται να έχει ο Νίκος Νουρής, του οποίου η προεκλογική βασίζεται κυρίως στην προσωπική επαφή με τη βάση του κόμματος.

Δεδομένη θεωρείται και η εκλογή του Νίκου Τορναρίτη, παρά κάποιες δηλώσεις στο πρόσφατο παρελθόν που τον έφεραν στο μάτι του κυκλώνα. Σύμφωνα με πολιτικούς κύκλους, η στασιμότητα στο Κυπριακό δεν βοηθά προεκλογικά τον κύριο εκπρόσωπο του ΔΗΣΥ για το Κυπριακό. Ο κ. Τορναρίτης κατά την προεκλογική περίοδο περνά το δικό του πολιτικό μήνυμα κυρίως μέσω των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, με σημαντική απήχηση στον διαδικτυακό κόσμο.

Οι ανατροπές και οι εκπλήξεις της προεκλογικής θέτουν τους συναγερμικούς υποψηφίους, άλλοτε στο μάτι του κυκλώνα και άλλοτε στην πρώτη γραμμή.

Η εκλογή του εκπροσώπου Τύπου του ΔΗΣΥ Πρόδρομου Προδρόμου θεωρείται δεδομένη, αν και ο ίδιος είχε υποστεί σχετικό πλήγμα μετά και από την αναφορά του περί καλλιστείων. Ωστόσο, κομματικοί κύκλοι επισημαίνουν πως η πολεμική που δέχτηκε από το ΑΚΕΛ με το παραποιημένο βίντεο των δηλώσεών του για τον Δημήτρη Χριστόφια ανέτρεψαν την όποια ενδεχόμενη αρνητική εικόνα. Άλλωστε, οι ίδιοι κύκλοι αναφέρουν πως ο συναγερμικός κόσμος δεν ξεχνά το γεγονός ότι ο κ. Προδρόμου βρέθηκε από την αρχή στην πρώτη γραμμή του πυρός υπεραστιζόμενος μέχρι τέλους το κόμμα κατά τη δύσκολη περίοδο του μνημονίου. Ο εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος μένει μακριά από την προεκλογική των κοινωνικών μέσων δικτύωσης και επιλέγει να ακολουθήσει μία καθαρά πολιτική προεκλογική, με έμφαση στην οικονομία και τη μεταρρύθμιση. Ως ο κύριος εκφραστής της μεταρρυθμιστικής σχολής του κόμματος, με δύο προεκλογικές εκδηλώσεις του θα επικεντρωθεί στην ανάγκη μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τον δήμαρχο Λευκωσίας Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη να προλογίζει τη μία εκ των δύο εκδηλώσεών του.

Το γεγονός ότι ο Μιχάλης Σοφοκλέους έκανε τις δηλώσεις για τον απολογισμό του Προέδρου της Δημοκρατίας, θέτοντας στο τραπέζι την ατζέντα με την οποία ο ΔΗΣΥ οδηγείται στην κάλπη, έχει τη δική του πολιτική σημειολογία, με πολιτικά πηγαδάκια να το θεωρούν ως το καλύτερο προεκλογικό δώρο από την ηγεσία του ΔΗΣΥ. Αυτό φαίνεται να αποτέλεσε και τονωτική ένεση για την προεκλογική του εκδήλωση, η οποία βασίστηκε καθαρά σε πολιτικές θέσεις. Ήδη ο εκτελεστικός πρόεδρος του Ινστιτούτου Γλαύκος Κληρίδης ακολουθεί μία καθαρά πολιτική προεκλογική εκστρατεία, με έμφαση στη μεταρρυθμιστική πολιτική, αλλά και στο Κυπριακό.

Δυναμική παρουσία παρουσιάζει αναμφίβολα ο πρόεδρος της ΟΝΕ Δημήτρης Δημητρίου, δίνοντας έμφαση κατά την προεκλογική του στην ανάγκη εκσυγχρονισμού. Ήδη μέσω της Οργάνωσης Νέων Επιστημόνων έχει επιδείξει έργο, το οποίο σύμφωνα με κομματικούς κύκλους τού προσδίδει πολιτικούς πόντους.

Σε έντονη προεκλογική μάχη επιδίδονται και οι υποψήφιες Ξένια Κωνσταντίνου και Σάβια Ορφανίδου. Και οι δύο ξεκίνησαν δυναμικά την προεκλογική τους με κομματικούς κύκλους να θεωρούν ηχηρή την παρουσία τους τη μεγάλη Κυριακή. Ωστόσο, τα προεκλογικά τους βίντεο αντιμετωπίστηκαν σκωπτικά από μία μεγάλη μερίδα των πολιτών, ενώ η στάση που κράτησαν την επομένη των αποφάσεων του Πολιτικού Γραφείου προκάλεσε έντονες αντιδράσεις στην Πινδάρου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μετατραπούν σε ένα μικρό χρονικό διάστημα από πουλέν της Πινδάρου σε στόχο. Και οι δύο υποψήφιες, ωστόσο, φαίνεται να χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης από κόσμο που δεν ανήκει στη συναγερμική βάση και από νέο ηλικιακά εκλογικό σώμα. Αναμένεται, πάντως, να διαφανεί αν η εκτίμηση που τους δείχνουν στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης θα μετουσιωθεί σε ψήφο τον Μάιο.

Τη δική τους μάχη δίνουν και ο Χρύσανθος Φάκας, που παρά τη χαμηλών τόνων προεκλογική του, φαίνεται να αποκτά ιδιαίτερη δυναμική μετά και από τις εσωκομματικές εκλογές, όπως επίσης και ο Χρίστος Ρότσας, του οποίου η υποψηφιότητα εκφράζει ως επί το πλείστον την παλαιά σχολή του Συναγερμού. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το πώς θα κινηθεί ο Ανδρέας Πιτσιλλίδης, άλλοτε φαβορί, με τη δυναμική του στον εξωσυναγερμικό κόσμο να μην υποτιμάται καθόλου από την Πινδάρου.

Κάποιοι θεωρούν δεδομένη την επανεκλογή τους, άλλοι ανησυχούν, ενώ νέα πρόσωπα μπαίνουν δυναμικά στο παιχνίδι για μία θέση στα έδρανα.

Ανατροπές σε Λάρνακα-Λεμεσό

Οι αλλαγές στο ψηφοδέλτιο της Λάρνακας προκάλεσαν διαφορετικούς συσχετισμούς δυνάμεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Αννίτα Δημητρίου, η οποία μετά και από τις προεκτάσεις που έλαβε το μπες- βγες της στο ψηφοδέλτιο, τη μετέτρεψε από αουτσάιντερ σε πρόσωπο των ημερών. Αναμένεται να διαφανεί αν η συμπάθεια που της επέδειξε ο συναγερμικός κόσμος θα μετουσιωθεί τελικώς σε ψήφο, αφήνοντας εκτός Βουλής έναν εκ των τριών βουλευτών της Λάρνακας που επαναδιεκδικούν. Ζήτημα αποτελεί και το ποια θα είναι η κατάληξη στην επαρχία Λεμεσού. Ήδη οι Ανδρέας Θεμιστοκλέους και Ανδρέας Κυπριανού βρίσκονται εδώ και καιρό στο μάτι του κυκλώνα, μετά και από συμπεριφορές τους που έπληξαν το κόμμα. Αναμένεται να διαφανεί αν η όλη πολεμική που δέχτηκαν εντός και εκτός κόμματος θα λειτουργήσει τελικά υπέρ τους ή αν το εκλογικό σώμα θα τους τιμωρήσει για τη συμπεριφορά τους, αφήνοντάς τους εκτός Βουλής.

Μετά από τις εκλογές η πρόληψη των 3.000 οπλιτών

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων θα ξεκινήσει από Κύπρο σε πρώτη φάση και θα επεκταθεί στην Ελλάδα εφόσον χρειασθεί

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στη διαδικασία της υλοποίησης εισέρχεται η εξαγγελία της κυβέρνησης για μείωση της στρατιωτικής θητείας σε δεκατέσσερις μήνες. Το υπουργείο Άμυνας είναι έτοιμο για μαζική πρόσληψη επαγγελματιών οπλιτών και το μόνο που απομένει είναι το πέρας των βουλευτικών εκλογών, προκειμένου να βγει στην αγορά εργασίας, ζητώντας την εκδήλωση ενδιαφέροντος από όσους επιθυμούν να ντυθούν στα φαιοπράσινα, με το αζημίωτο. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αν και το ΥΠΑΜ είναι έτοιμο να βάλει μπροστά τη διαδικασία, εντούτοις θα καθυστερήσει την προκήρυξη θέσεων προκειμένου το όλο θέμα να μείνει εκτός προεκλογικής ατζέντας. Η περίοδος εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα είναι διάρκειας ενός μηνός. Εκτός συγκλονιστικού απροόπτου, μέσα στο καλοκαίρι εκτιμάται ότι θα έχει διαφανεί το ενδιαφέρον που θα επιδειχθεί από την ντόπια αγορά εργασίας. Στην περίπτωση που οι ανάγκες σε επαγγελματικό προσωπικό της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ) δεν καλυφθούν από Κύπρο, σε αυτή την περίπτωση, όπως πληροφορούμαστε, το υπουργείο Άμυνας είναι έτοιμο να θέσει σε εφαρμογή το plan B και να στραφεί στην ελλαδική αγορά εργασίας προς κάλυψη του κενού που ενδεχομένως να υπάρξει. Ήδη για ένα τέτοιο ενδεχόμενο έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες γραφειοκρατικές διαδικασίες με την παραχώρηση των απαραίτητων διευκολύνσεων στην Ελλάδα επιλογής των υποψηφίων. Να υπενθυμίσουμε ότι κάτι ανάλογο είχε συμβεί όταν η ΕΦ προχώρησε στην πρόσληψη χαμηλόβαθμου επαγγελματικού προσωπικού, τους γνωστούς ΕΠΥ. Οι εκτιμήσεις που υπάρχουν στο ΥΠΑΜ λένε ότι λόγω της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί, αλλά και του μεγάλου αριθμού ανέργων, οι ανάγκες σε επαγγελματικό προσωπικό θα καλυφθούν από την εγχώρια αγορά εργασίας. Όπως, όμως, και αν εξελιχθεί η διαδικασία εκδήλωσης ενδιαφέροντος, το σίγουρο είναι ότι όσοι ανταποκριθούν στο κάλεσμα του ΥΠΑΜ θα ντυθούν άμεσα στο χακί. Με βάση τους σχεδιασμούς και με βασικό γνώμονα να μην υπάρξει το παραμικρό κενό από την εφαρμογή της 14ης θητείας από την ΕΣΣΟ του ερχόμενου Ιανουαρίου, οι επαγγελματίες οπλίτες που θα επιλεγούν θα είναι στα στρατόπεδα τουλάχιστον τρεις μήνες πριν να αναλάβουν επίσημα καθήκοντα. Στο ΥΠΑΜ θεωρούν ότι η κατάταξη των προσληφθέντων θα πρέπει να ξεκινήσει τον ερχόμενο Σεπτέμβριο και να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τέλη Οκτωβρίου. Οι επαγγελματίες οπλίτες θα λάβουν ένα μήνα βασικής εκπαίδευσης στα ΚΕΝ και θα βρίσκονται στις μονάδες που θα τοποθετηθούν την 1η Δεκεμβρίου 2016, ένα μήνα, δηλαδή, πριν να ξεκινήσει η απόλυση της πρώτης ΕΣΣΟ με 14μηνη θητεία.

Αγώνας δρόμου

Επιτελείς του υπουργείου Άμυνας βρίσκονται σε ετοιμότητα, προκειμένου η όλη διαδικασία να μην περιπέσει στην κατηγορία των απρόβλεπτων καταστάσεων, κάτι που θα δημιουργήσει προβλήματα στην εφαρμογή του μέτρου μείωσης του στρατεύσιμου χρόνου. Όπως μας λέχθηκε χαρακτηριστικά το πρώτο μεγάλο στοίχημα είναι αν θα καλυφθεί ο αριθμός των 3.000 προσλήψεων από Κύπρο. Με βάση την προετοιμασία που έχει γίνει, στο ΥΠΑΜ εκφράζεται αισιοδοξία μιας και με βάση στοιχεία αλλά και καταλόγους που έχουν προμηθευτεί από το υπουργείο Εργασίας φαίνεται ότι τα κριτήρια πρόσληψης, κυρίως ηλικιακά, στην Εθνική Φρουρά πληρούν 6.000-7.000 άνεργοι, αριθμός διπλάσιος από την προσφορά θέσεων εργασίας. Η επιλογή της Ελλάδας ενδεχομένως να τεθεί σε εφαρμογή πολύ πριν από τα μέσα καλοκαιριού, κάτι που θα εξαρτηθεί από τη ροή υποβολής αιτήσεων. Ωστόσο, όπως λέγεται από το ΥΠΑΜ, το ενδιαφέρον είναι ικανοποιητικό, κάτι που εξάγεται από τον αριθμό των ατόμων που ζητούν επιπρόσθετες πληροφορίες. Στην περίπτωση που η ζήτηση εργασίας ξεπεράσει τις προβλεπόμενες θέσεις, σε αυτή την περίπτωση θα τεθούν σε εφαρμογή κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων. Πρώτος στόχος του ΥΠΑΜ είναι η πρόσληψη προσώπων από τους ανεργιακούς καταλόγους, κάτι που θα ρίξει και τα ποσοστά ανεργίας. Ένα σημαντικό κριτήριο, το οποίο τέθηκε από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κατά τον τρίχρονο απολογισμό της εσωτερικής διακυβέρνησης είναι όπως οι λήπτες του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος έχουν προτεραιότητα στις διαδικασίες πρόσληψης.

Με βάση τα όπλα στα οποία θα τοποθετηθούν οι επαγγελματίες οπλίτες, θα αναζητηθούν επιπρόσθετα προσόντα, κυρίως για πόστα τα οποία είναι εξειδικευμένα και για τα οποία οι επιλαχόντες θα μπορούν να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές με μηδενικό κόστος.

1η Δεκεμβρίου 2016 υπολογίζεται ότι οι 3.000 επαγγελματίες οπλίτες θα είναι στα στρατόπεδα για να αναλάβουν καθήκοντα. Θα έχει προηγηθεί βασική εκπαίδευση διάρκειας ενός μηνός.

Τα προσόντα και τα οφέλη

Το πακέτο εργοδότησης στην ΕΦ που έχει ετοιμασθεί από το ΥΠΑΜ για να προσελκύσει το ενδιαφέρον κρίνεται ελκυστικό και είναι συνδυασμός οικονομικών απολαβών αλλά και δυνατότητας επαγγελματικής και ακαδημαϊκής κατάρτισης. Η ενημερωτική καμπάνια που θα προηγηθεί της προκήρυξης των θέσεων θα στηρίζεται στη δυνατότητα εκπαίδευσης, εργασίας, αλλά και ανέλιξης στην ΕΦ, αλλά και σε άλλους επαγγελματικούς κλάδους. Η διαδικασία πρόσληψης είναι απλή, ζητώντας από τους υποψηφίους τέσσερα βασικά προσόντα:

- Βαθμό απολυτηρίου
- Βαθμό ικανότητας Ι1, Ι2
- Λευκό ποινικό μητρώο
- Να μην έχουν ξεπεράσει το 32ο έτος της ηλικίας τους

Στους επιλαχόντες θα προσφερθούν ετήσιες καθαρές αποδοχές 13.000 ευρώ, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μαζί με παρεμφερή ωφελήματα, αν επιδιώξουν να εμπλουτίσουν τις ακαδημαϊκές τους γνώσεις και προσόντα με εκπτώσεις στα δίδακτρα που φθάνουν έως και το 60%. Επιπλέον, για κάποιες ειδικευμένες θέσεις θα δίνεται η δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών εντελώς δωρεάν. Τέτοιες θέσεις είναι στην νεοϊδρυθείσα διεύθυνση Κυβερνοάμυνας. Επιπλέον, οι επαγγελματίες οπλίτες θα μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με απογευματινά ή βραδινά μαθήματα. Στο πακέτο αποδοχών περιλαμβάνεται συμβόλαιο εργασίας, το οποίο δεν μπορεί να ανανεωθεί πέραν των δέκα ετών. Ο πρώτος χρόνος θα είναι δοκιμαστική περίοδος και αμέσως μετά το συμβόλαιο θα μετατρέπεται σε τριετές με δυνατότητα ανανέωσης για άλλες δύο τριετίες. Ένα σημαντικό στοιχείο, το οποία αφορά στους επαγγελματίες οπλίτες είναι οι πρόνοιες για μετά τη λήξη της συμβασιακής σχέσης με την ΕΦ. Κάποιοι επαγγελματίες οπλίτες σε καίρια πόστα θα μπορούν να παραμείνουν στις θέσεις τους, ενώ οι υπόλοιποι και με βάση τον εμπλουτισμό των προσόντων τους θα μπορούν να μεταπηδήσουν σε ανάλογες θέσεις του ιδιωτικού τομέα.

11-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_Master_cy 22/04/16 17:50 Page 11

Η ΔΕΑ να μετεξελιχθεί σε Επιτροπή Αλήθειας

Είναι ώρα σοβαρών αποφάσεων αν η ηγεσία του τόπου δεν θέλει να επωμισθεί τη διαιώνιση μιας πληγής τόσο μεγάλης όσο 1.353 ψυχές

Συνέντευξη στον **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ**

Στα αζήτητα κινδυνεύουν να μείνουν 1.300 και πλέον αγνοούμενοι ελλείψει λειψάνων, αλλά και πληροφοριών, καθώς τα τελευταία οστά που ταυτοποιούνται θα δοθούν στις οικογένειες τέλη αυτού του χρόνου ή αρχές του επόμενου. Και μετά; Τι θα γίνει; Θα κλείσει η Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ); Και η Κυπριακή Δημοκρατία τι θα κάνει; Τι θα πει στους συγγενείς των αγνοουμένων, έναντι των οποίων έχει υποχρέωση να τους πληροφορήσει για την τύχη των προσφιλών τους; Θεωρείστε τους νεκρούς και κάντε τους μνημόσυνα; Αν δεν κηδεύσεις τον νεκρό σου όπως η παράδοση, η θρησκεία σου ή έστω η συνείδηση σού υπαγορεύει, πώς να πενθήσεις και πώς να γαληνεύσεις; Απαντήσεις για τα πιο πάνω κρίσιμα ερωτήματα ζητήσαμε και λάβαμε από τον νομικό Αχιλλέα Δημητριάδη, ο οποίος χειρίστηκε αρκετές υποθέσεις οικογενειών αγνοουμένων και ο οποίος μαζί με μερικούς άλλους νομικούς και ακτιβιστές ίδρυσαν τη μη κυβερνητική οργάνωση «Truth Now».

–Το ενδεχόμενο να μην έχει λόγο ύπαρξης η ΔΕΑ το συζητήσαμε πριν αρκετό καιρό. Τι θα πρέπει να γίνει τώρα;

–Μεθοδολογικά ομιλούντες, πρέπει να πούμε ότι βασικός λόγος που οι άνθρωποι που γνωρίζουν πληροφορίες δεν τις καταθέσουν στη ΔΕΑ, είναι ότι αυτή δεν εμπνέει εμπιστοσύνη. Φοβούνται ότι θα τους πάνε δικαστήριο. Άρα αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να διορθώσουμε το νομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο η ΔΕΑ παίρνει πληροφορίες.

–Δηλαδή τους όρους εντολής;

Με μία σειρά κινήσεων καλής θέλησης μπορεί το ζήτημα των αγνοουμένων να λυθεί, ανεξαρτήτως της ταχύτητας επίλυσης του Κυπριακού.

–Ακριβώς. Κι εξηγούμαι. Κάποιος που συμμετείχε σε ένα απεχθές γεγονός π.χ. εκτέλεσης ανθρώπων, δηλαδή που είναι εγκληματίας, λόγω του ότι πέρασαν τόσα πολλά χρόνια, η κοινωνία προτιμά να κάνει μαζί του ένα συμβιβασμό, με αντάλλαγμα την αλήθεια. Παρά να τον βάλει φυλακή επειδή εγκλημάτησε πριν 40 ή 50 χρόνια, η κοινωνία προτιμά να μάθει από αυτόν την αλήθεια (π.χ. πού βρίσκονται θαμμένοι άνθρωποι που εκτελέστηκαν το ’63-’67 ή το ’74).

–Και τι εισηγείστε;

–Τη δημιουργία μιας Επιτροπής Αλήθειας, που σκοπό θα έχει να μάθει πληροφορίες για ανθρώπους που ακόμα αγνοούνται, να εξετάσει τις περιστάσεις εξαφάνισης και να δώσει στους συγγενείς απαντήσεις. Εδώ μιλούν και οι αριθμοί. Από τους 1.508 Ε/κ εντοπίσθηκαν οι 489 και από τους 493 Τ/κ εντοπίσθηκαν 149, μένουν ακόμα 1.019 Ε/κ και 334 Τ/κ. Με τον τρόπο που δουλεύει σήμερα η ΔΕΑ, οι πιθανότητες να εντοπισθούν οι 1.353 συνολικά αγνοούμενοι είναι ελάχιστες.

–Πώς θα λειτουργήσει μία Επιτροπή Αλήθειας εδώ;

–Οι όροι εντολής της ΔΕΑ που εγκρίθηκαν από τη Γ.Σ. του ΟΗΕ, στις 23/4/1981, πρέπει να υποστούν μερικές απλές αλλαγές διά των οποίων θα αναβαθμιστεί η ΔΕΑ σε Επιτροπή Αλήθειας. Επίσης, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε μέσα στα νομικά συστήματα των δύο πλευρών, οποιοσδήποτε δίνει μαρτυρία στην Επιτροπή Αλήθειας, αυτή η μαρτυρία, που εξυπακούεται μεταμέλεια και καλή πίστη, θα λαμβάνει από την Επιτροπή πιστοποιητικό σύμφωνα με το οποίο η μαρτυρία του δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε εναντίον του είτε εναντίον άλλων σε αστική ή ποινική υπόθεση. Διότι, όπως είναι μέχρι σήμερα τα πράγματα, οι γενικοί εισαγγελείς και από τις δύο πλευρές της Πράσινης Γραμμής έχουν αναλάβει υποχρέωση ότι δεν θα προχωρούν με ποινικές διώξεις. Υποχρέωση που δεν έχει όμως νομική ισχύ. Δηλαδή, κατά την άποψή μου, πρέπει να τροποποιηθεί ο περί αποδείξεως νόμος ούτως ώστε κάποιος που δίνει μαρτυρία να ξέρει ότι δεν υπάρχει ενδεχόμενο να κατηγορηθεί.

Η Κυπριακή Δημοκρατία θα έπρεπε αυτοβούλως να αναλάβει δέσμευση να πληρώσει σε κάθε μία από τις 500 οικογένειες Τ/κ αγνοουμένων €20.000, 24 ώρες μετά που η Τουρκία θα πληρώσει τα 30 εκατ. για τους Ε/κ αγνοουμένους που επιδίκασε το ΕΔΑΔ, λέει μεταξύ άλλων ο νομικός Αχιλλέας Δημητριάδης.

Να τροποποιηθεί ο περί αποδείξεως νόμος ώστε κάποιος που δίνει μαρτυρία να ξέρει ότι δεν υπάρχει ενδεχόμενο να κατηγορηθεί.

–Έχετε αναφερθεί ξανά στην ανάγκη δημιουργίας Επιτροπής Αλήθειας, αλλά ουδείς αντέδρασε…

–Την επαναφέρουμε τώρα που έχουμε φτάσει σε σημείο κινδύνου να μην εντοπιστούν 1.300 και πλέον αγνοούμενοι. Τώρα η κοινωνία πρέπει να συζητήσει σοβαρά το ζήτημα μετεξέλιξης της ΔΕΑ σε Επιτροπή Αλήθειας. Αυτό δεν θα είναι πρωτοφανές. Φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από τη δημιουργία Επιτροπής Αλήθειας στη Νότιο Αφρική. Τώρα και στην Κολομβία δημιουργείται Επιτροπή Αλήθειας, ενώ υπάρχουν παγκοσμίως 40 περιστάσεις κατά τις οποίες λειτούργησαν Επιτροπές Αλήθειας. Άρα, λοιπόν, είναι μία δοκιμασμένη πρακτική και δεν υπάρχει λόγος να μην την υιοθετήσουμε.

–Ξέρω ότι έχετε εισήγηση και για τις αποζημιώσεις αγνοουμένων, η οποία λέει τι;

–Βεβαίως. Τονίζω ότι καμιά αποζημίωση δεν αναπληροί το γεγονός της απώλειας, αλλά στην προκειμένη πρόκειται για ένα μέτρο αρωγής και εκτίμησης προς την οικογένεια του αγνοουμένου. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) καταδίκασε την Τουρκία στην Τέταρτη Διακρατική Προσφυγή για 30 εκατ. ευρώ αποζημιώσεις για 1.500 περίπου υποθέσεις Ε/κ αγνοουμένων. Αναλογούν περί τις 20.000 ευρώ στην κάθε οικογένεια. Κατά την άποψή μας, η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) εκτός του να ασκεί πιέσεις στην Τουρκία να πληρώσει, θα έπρεπε να αναλάβει πρωτοβουλία δηλώνοντας ότι στις οικογένειες των 500 σχεδόν Τ/κ είναι διατεθειμένη να πληρώσει κι εκείνη το ποσό των 20.000 ευρώ (χωρίς να παραδεχθεί ευθύνη αν αυτό βοηθά), 24 ώρες μετά που η Τουρκία θα πληρώσει τα 30 εκατ. για τους Ε/κ αγνοουμένους. Μάλιστα, μπορεί η ΚΔ να το συνδυάσει και με τα επιδικασθέντα 60 εκατ., που θα πρέπει να πληρώσει η Τουρκία για τους εγκλωβισμένους και τα 50 εκατ. για αποζημιώσεις σε περιπτώσεις όπως αυτήν της Τιτίνας Λοΐζίδου.

–Θεωρείτε ότι με τέτοιες κινήσεις θα υπάρξει διέξοδος;

–Με μία σειρά τέτοιων κινήσεων καλής θέλησης μπορεί όχι μόνο να αποφευχθεί το διαφαινόμενο αδιέξοδο στο κεφαλαιώδες ανθρωπιστικό ζήτημα των αγνοουμένων, αλλά αυτό να λυθεί ανεξαρτήτως της ταχύτητας επίλυσης του Κυπριακού. Ως ανθρωπιστικό ζήτημα έπρεπε να τύχει αυτής της διαχείρισης ευθύς εξαρχής, ωστόσο δεν νομίζω ότι είναι ώρα να πούμε τα καλά ή τα κακά που το έφεραν σε αυτή την οδυνηρή κατάσταση. Είναι ώρα σοβαρών πολιτικών αποφάσεων αν η ηγεσία του τόπου δεν θέλει να επωμισθεί τη διαιώνιση μιας πληγής τόσο μεγάλης όσο 1.353 ψυχές. Κι αυτό γιατί είναι δικαίωμα των χιλιάδων συγγενών να μάθουν για την τύχη των αγαπημένων τους και να κλείσουν τον κύκλο δεκαετιών μαρτυρικής αγωνίας, κηδεύοντας τα προσφιλή τους πρόσωπα, αλλά είναι και κορυφαία υποχρέωση του κράτους να το πράξει.

12-PARAPOLITIKA_Master_cy 22/04/16 21:28 Page 12

Τα χαμένα λεφτά και το κόκκινο εφάπαξ

Το εφάπαξ Κατσουρίδη

Μετά από τις βουλευτικές εκλογές αναμένεται να παρθούν και οι τελικές αποφάσεις για το τι μέλλει γενέσθαι με την επ' αόριστον αποβολή του ισχυρού άντρα της Αριστεράς Νίκου Κατσουρίδη. Όπως μαθαίνουμε από την Εζεκία Παπαϊωάννου, μεγάλο ρόλο για την τελική απόφαση του κόμματος, για την επανένταξη του Δομάζου στους επίσημους ΑΚΕΛικούς κόλπους θα παίξει αν ο Νίκος Κατσουρίδης δώσει τελικώς το εφάπαξ του στο κόμμα. Θυμίζουμε ότι για το ίδιο ζήτημα πρώην βουλευτές που δεν έδωσαν το εφάπαξ στο κόμμα, είδαν κόκκινη κάρτα διά παντός.

Νέος ρόλος Νίκου

Στην Εζεκία Παπαϊωάννου αντιλαμβάνονται πάντως τη δύναμη που εξακολουθεί να έχει παρά την αποχώρησή του από τη Βουλή ο Νίκος Κατσουρίδης και κάποιοι θεωρούν βέβαιη τη συνέχιση της πολιτικής του πορείας από άλλο αξίωμα. Μάλιστα, θεωρείται ότι ο Νίκος θα παίξει ρόλο κλειδί στο εκλογικό τοπίο των επόμενων προεδρικών εκλογών. Το ζήτημα είναι πώς το κόμμα, στην περίπτωση βέβαια που επαναφέρει τον Νίκο Κατσουρίδη κανονικά στο ΑΚΕΛ (χλωμό το βλέπω), θα τον αξιοποιήσει και από ποιο πόστο.

Συμμαχία εναντίον όλων

Βολές τόσο από ΑΚΕΛ όσο και από ΔΗΚΟ δέχεται το τελευταίο διάστημα η Συμμαχία Πολιτών. Ήταν πρώτα η έντονη επίθεση των στελεχών του ΑΚΕΛ απέναντι στον Γιώργο Λιλλήκα, καταλογίζοντας στη νεοσύστατη κίνηση «δρασίτικα σκοτεινά στοιχεία» και στη συνέχεια τα φίλια πυρά που δέχτηκε από το άλλοτε αδελφό κόμμα ΔΗΚΟ, καθώς οι ΔΗΚΟϊκοί κατηγορούν τον Γιώργο Λιλλήκα πως δεν υπερασπίστηκε όσο θα έπρεπε τον Τάσσο Παπαδόπουλο απέναντι στις κατηγορίες του Φαίδωνα Φαίδωνος. Ο Γ. Λιλλήκας, πάντως, δεν φαίνεται να ανησυχεί από τα πανταχόθεν πυρά, μάλλον το απολαμβάνει. Όπως αναφέρουν κομματικές πηγές, οι ξαφνικές επιθέσεις από τα δύο κόμματα έρχονται σε μία προσπάθεια τόσο από το ΑΚΕΛ όσο και από το ΔΗΚΟ, που στοχεύει να συσπειρώσει κόσμο της περιφέρειάς τους, ιδιαίτερα εκείνον που εκδηλώνεται ή και φαίνεται να στρέφει το βλέμμα πλέον προς τη Συμμαχία Πολιτών.

Οι μεταμορφώσεις Σενέκκη

«Ο Γιώργος Λιλλήκας επέλεξε τη χειρότερη στιγμή να προσφέρει πολιτική στήριξη και υπόσταση στον κ. Φαίδωνος, ο οποίος αποδεικνύεται ένας φθηνός συκοφάντης του Τάσσου Παπαδόπουλου» ανέφερε σε ανάρτησή του στο Facebook ο υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΚΟ Χρίστος Σενέκκης, αναφερόμενος στην επίσκεψη που πραγματοποίησε προσφάτως ο πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών Γιώργος Λιλλήκας στην Πάφο και στον δήμαρχο Πάφου Φαίδωνα Φαίδωνος. Να θυμίσουμε, πάντως, στον κ. Σενέκκη πως μέχρι χθες ήταν μεγάλος θιασώτης του Γιώργου Λιλλήκα, στηρίζοντάς τον στις απερχόμενες προεδρικές εκλογές, παρά την επίσημη γραμμή του κόμματός του για στήριξη Αναστασιάδη. Κατά τους καιρούς και τα ήθη, λένε οι σοφοί!

Τόση Αστυνομία διά τον φόβο των κατόχων αξιογράφων που μαζεύτηκαν έξω από το Προεδρικό κατά τη δημοσιογραφική διάσκεψη του Προέδρου; Αυτά συμβαίνουν, φίλτατε Πρόεδρε, όταν υποτιμάται η νοημοσύνη του κόσμου. Διότι είναι αξίωμα πλέον ότι πολλά μπορεί να ξεχνιούνται από τη μνήμη του κοσμάκη, όχι όμως και τα λεφτά που έχασε λόγω εξαπάτησης. Τα χαμένα λεφτά ποτέ δεν ξεχνιούνται.

Η περιοδεία Λιλλήκα

Αν κάτι φαίνεται να έμαθε από τη θητεία του στο ΑΚΕΛ ο Γιώργος Λιλλήκας είναι την προσωπική επαφή με τους πολίτες. Όπως ενημερώνεται η στήλη, ο Γιώργος Λιλλήκας κάνει την προεκλογική του, όχι μέσω κοινωνικών μέσων δικτύωσης και τηλεοπτικών σποτ, αλλά στο λιμάνι, στη λαϊκή αγορά, ακόμη και στα μπαράκια, πίνοντας τη ζιβανία του με νεαρόκοσμο!

Ο γιαλός δεν είναι στραβός

Η τελευταία επίθεση στον θεσμό της Βουλής των Αντιπροσώπων, το κατ' εξοχή σώμα που εκφράζει τη λαϊκή κυριαρχία, από άλλο μονοπρόσωπο θεσμό, ο οποίος όμως διορίζεται και δεν εκλέγεται, εντείνει τις ανησυχίες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το δημοκρατικό πολίτευμα του τόπου. Αυτό για όσους σοβαρά ανησυχούν με αυτά που βλέπουν να διαδραματίζονται «καθ' ημέραν», όπως συχνά αρέσκεται να λέει και ο Πρόεδρος. Εάν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι ο ίδιος διορισμένος θεσμός επιτέθηκε προ καιρού και στον θεσμό του Προέδρου της Δημοκρατίας, τότε στραβά αρμενίζουμε στην Κύπρο, διότι από καταβολής κόσμου ο γιαλός ποτέ δεν ήταν στραβός!

Ο Ομήρου παραμένει

Μια και μιλάμε για θεσμούς, να σας πούμε ότι ο απερχόμενος πρόεδρος της Βουλής Γιαννάκης Ομήρου δεν επιλέγει να συνταξιοδοτηθεί από την πολιτική. Αντίθετα, ετοιμάζει πολιτικό γραφείο στη Λευκωσία, αλλά και στη γενέτειρά του Πάφο. Να αναμένονται, λοιπόν, οι παρεμβάσεις διά δηλώσεων του κ. Ομήρου, καθώς και άλλες κινήσεις στο πολιτικό τοπίο.

Άλλα λόγια

Επαίρεται για την αποφασιστικότητα που επέδειξε η κυβέρνησή του ο Πρόεδρος Αναστασιάδης (βλ. συνέντευξη Τύπου) για το γεγονός ότι κάποιοι οδηγήθηκαν ενώπιον της Δικαιοσύνης. Προφανώς, θα εννοεί τις έρευνες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς με βάση μόνο αυτές η Νομική Υπηρεσία άνοιξε κάποιες υποθέσεις. Τι γίνεται, όμως, με άλλους τραπεζίτες που διέπραξαν αδικήματα που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Κεφαλαιαγοράς, αλλά στη δικαιοδοσία της Κεντρικής Τράπεζας; Η Χρυστάλλα; Το λέτε για σοβαρό;

Τα χαμένα λεφτά

Το ερώτημα είναι πώς διέφυγε την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης η διερεύνηση πράξεων π.χ. προηγούμενου διοικητή της ΚΤΚ, όταν στην πενταετία που ασκούσε εποπτεία κάποιοι έκαναν πάρτι με τα δισεκατομμύρια των καταθετών και μετόχων των τραπεζών; Ιδιαίτερα, όταν ο άνθρωπος θεωρείτο μάστερ του τραπεζικού τοπίου. Είναι κρίμα να άδετε τώρα το άσμα του Ζαμπέτα «Πού 'σαι Θανάση», διότι είναι ωσάν να παίζετε με τη νοημοσύνη, αλλά και τη μνήμη του κόσμου που έχασε τα λεφτά του. Διότι, φίλτατε Πρόεδρε, τα χαμένα λεφτά ποτέ δεν ξεχνιούνται.

Επιτροπή Πική, ουάου!

Και επειδή το θέμα άνοιξε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, έπαθα πλάκα όταν άκουσα να γίνεται αναφορά στη διαβόητη, πλέον, επιτροπή Πική. Πρόεδρε μου, μέγα επικοινωνιακό σφάλμα, διότι στο σπίτι του κρεμασμένου δεν μιλάς για σχοινί. Μπορεί, λοιπόν, το πόρισμα της «Πική» να βρίσκεται στα χέρια των ανακριτών, τίποτε όμως το βοηθητικό δεν περιέχει για τις παράνομες πωλήσεις αξιογράφων σε ανυποψίαστους καταθέτες, ούτε για το ρόλο που διαδραμάτισαν συγκεκριμένοι τραπεζίτες. Ούτε όμως για τη μετατροπή της θυγατρικής της Λαϊκής Τράπεζας στην Ελλάδα σε κατάστημα, φορτώνοντας στους Κύπριους φορολογουμένους και καταθέτες πέραν των 5 δισ.

Εύγε για το ξήλωμα

Για να μην πείτε, αγαπητέ Πρόεδρε, ότι είμαστε άδικοι, καταγράφουμε ως πολύ θετικό το ξήλωμα του κυκλώματος ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ, καθώς και το ξήλωμα των αγωγών μίζας του αποχετευτικού κι ελπίζουμε ότι θα καθαρίσετε εντελώς το τοπίο.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γιώργος Λιλλήκας

Ο πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών Γιώργος Λιλλήκας, ο οποίος βάζει πια τον πήχη ψηλά και λέει στην «Κ» ότι πάει για ποσοστό πέραν του 10%, χωρίς να αποκλείει και το χάλκινο μετάλλιο της τρίτης θέσης.

ΑΜΕΡΩΤΑ / *Γράφει ο* **ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Ανάπτυξη στην πράξη

Τα συνθήματα χρειάζεται να τελειώσουν. Τα πρόσκαιρα χειροκροτήματα επίσης. Η ψήφιση νομοσχεδίων που δεν μπορούν να εφαρμοστούν στοιχίζει. Πέρα από τον χρόνο και το χρήμα, στοιχίζει στην πολιτική αξιοπιστία της χώρας, στη σταθερότητα, αλλά και στην εμπιστοσύνη μας προς τους ξένους επενδυτές. Ανάπτυξη χωρίς προσέλκυση ξένων επενδύσεων δύσκολο να την πετύχουμε. Και προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε μία χώρα που το κοινοβούλιό της εκπέμπει εικόνα παιδικής χαράς, ακόμα δυσκολότερο. Και δεν αναφέρομαι στην εικόνα και τα πετυχημένα τσιτάτα των βουλευτών, αλλά στην ουσία.

Την περασμένη Πέμπτη, η Βουλή μας, με πρωτοβουλία των κομμάτων της αντιπολίτευσης, προσπέρασε τα σημαντικά και τα χρήσιμα νομοσχέδια και έβαλε διά του παραθύρου τα νομοσχέδια που είναι αντισυνταγματικά, ανεφάρμοστα, λαϊκίστικα, με έφεση στο πρόσκαιρο χειροκρότημα και την ακατάσχετη ψηφοθηρία. Πέντε νομοσχέδια που αφορούν στη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα έμειναν στο ράφι για την επόμενη Βουλή. Νομοσχέδια που αφορούν στην αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων, που σήμερα δεν γίνεται, που αφορούν στην εναλλαξιμότητα, που σήμερα απαγορεύεται διά νόμου, νομοσχέδια που θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της κρατικής μηχανής, θα ευκολύνουν τις ζωές μας, θα μειώσουν τη γραφειοκρατία και θα καταφέρουν να προσθέσουν στην καταρρακωμένη σημερινή εικόνα της δημόσιας υπηρεσίας. Από τον Σεπτέμβριο του 2015 κατατέθηκαν. Και ακόμα βρίσκονται στο αίθριο της Βουλής. Στη λογική της παραδοσιακής λειτουργίας της πολιτικής στον τόπο μας, η προώθησή τους δεν βολεύει. Μας χαλάει τη σούπα. Επιφέρει αλλαγές, οι οποίες μόνο και μόνο που είναι αλλαγές, συνοδεύονται από έναν πονοκέφαλο στην εφαρμογή των αλλαγών αυτών. Μάθαμε να σφυράμε αδιάφορα στις αλλαγές. Μας κουράζουν, μας βγάζουν από τη ρουτίνα μας, και επίσης θα υπάρξει αντίκτυπος από τις ενστάσεις και τις διαμαρτυρίες των άμεσα επηρεαζομένων. Και αυτός είναι ο λόγος που έμειναν πίσω παραμονές των εκλογών. Εκτιμώ πως τα κόμματα αναγνωρίζουν πως η πολιτική βούληση της κυβέρνησης είναι τέτοια που θα προχωρήσει τη μεταρρύθμιση. Άρα, η σκόπιμη καθυστέρηση δεν κινείται στη λογική «ίσως και να καταφέρουμε να ξεχαστεί», αλλά στη λογική «μη μου τους κύκλους τάραττε» παραμονές εκλογών.

Η μεταρρύθμιση των υπηρεσιών του κράτους, ούτως ώστε να γίνουμε πιο αποτελεσματικοί, λιγότερο τυπολάτρες και περισσότερο ουσιαστικοί είναι το πρώτο βήμα για να μειώσουμε τη γραφειοκρατία. Η μείωση της γραφειοκρατίας είναι το πρώτο ζητούμενο για να θερμάνουμε τη διαδικασία προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, ιδιαίτερα σε τομείς που θα έχουν φυσική παρουσία και τριβή με τις υπηρεσίες του κράτους. Σίγουρα δεν είναι μόνο το θέμα της γραφειοκρατίας. Μετρούν και τα ποσοστά διαφθοράς, μετρούν και τη νοοτροπία μας. Όταν για παράδειγμα, στη νομοθεσία μας και στις πρακτικές μας δεν διαχωρίζουμε τους υπηκόους τρίτων χωρών σε εργάτες και επιστημονικό προσωπικό, θα δούμε φαινόμενα ξένων εταιρειών τεχνολογίας να φεύγουν από την Κύπρο και άλλες που δεν θα έρθουν ποτέ βλέποντας αυτές τις συνθήκες. Η κάθοδος, μαζικά και με στρατηγικό πλάνο, τέτοιων εταιρειών θα βοηθήσει στη μείωση της ανεργίας, στο να κλείσει η στρόφιγγα της μετανάστευσης των νέων μας και θα βελτιώσει, σε βάθος χρόνου, το βιοτικό μας επίπεδο.

Χρειαζόμαστε ως χώρα να πιστέψουμε πως μπορούμε να έχουμε αποτελέσματα, αν επενδύσουμε σε δυοτρεις τομείς επενδύσεων. Πέραν των υπηρεσιών και της τεχνολογίας, χρειάζεται να δούμε ξανά τον τουρισμό μας ως ολόχρονο προϊόν, με νέες επεκτάσεις σε θρησκευτικό, αθλητικό, συνεδριακό, ιατρικό τουρισμό κ.ο.κ. Με σωστή στρατηγική, εμπνευσμένο μάρκετινγκ και λύνοντας ταυτόχρονα τα ζητήματα υποδομών και συνδεσιμότητας. Στον πρωτογενή τομέα, που στην Ελλάδα και παντού αναβαθμίζεται ραγδαία με ποιοτικά, εξειδικευμένα προϊόντα, χρειάζεται ξεκάθαρη στόχευση και προσανατολισμός στις ξένες αγορές. Να επενδύσουμε μακροχρόνια, να προπωλούμε με συμβόλαια τα προϊόντα, να δώσουμε κίνητρα για να ασχοληθούν νέοι επιστήμονες με τη γεωργία, να τη συνδέσουμε με την υψηλή τεχνολογία και να αξιοποιήσουμε στο έπακρο όλα τα σχετικά προγράμματα στήριξης.

Έτσι μπορούμε να δούμε τη χώρα μας να αναπτύσσεται. Στην πράξη, μακριά από μεγάλες κουβέντες και ανεφάρμοστα σχέδια, με υπομονή, επιμονή και μακροχρόνιο πλάνο. Έτσι θα αλλάξουμε τη νοοτροπία μας και θα απομακρυνθούμε από τις κουτοπόνηρες ατζέντες. Είμαι σίγουρος πως θα τα καταφέρουμε.

www.dmdemetriou.com

ΒΟΛΕΣ / *Γράφει ο* **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ**

Το δημοσιοϋπαλληλικό μαρτύριο

Το όνειρο της δημοσιοϋπαλληλικής θεσούλας, η ισόβια σιγουριά με τις αυξήσεις στους μισθούς, με τις προαγωγές ελέω ηλικίας, με τη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και κυρίως με την εργασία αναλόγως της όρεξής σου, δεν αποτελεί πάντα «όνειρο θερινής νυκτός». Πολλές φορές, το δημοσιοϋπαλληλικό προνόμιο καταντά μαρτύριο, καταντά εφιάλτης, είτε γιατί οι ευσυνείδητοι υπάλληλοι δουλεύουν σαν τους «δούλους», με βάρβαρα αφεντικά-προϊσταμένους είτε γιατί δεν έχουν να κάνουν τίποτα και σπάζουν τα νεύρα τους, από το ραχάτι. Πριν από μερικές μέρες είχαμε και δεύτερο «κρούσμα» κρίσης συνείδησης, από διευθυντικό στέλεχος του Δημοσίου. Παραδέχθηκε δημοσίως ότι λόγω απραξίας, αναγκάζεται να παίζει παιχνίδια λογικής, για να σκοτώνει την ώρα του.

Η πρακτική της «καταδίκης» σε απραξία μονίμων δημοσίων υπαλλήλων, κυρίως διευθυντών, δεν αποτελεί σπάνιο φαινόμενο στο Δημόσιο. Πολλές φορές, στη διεκδίκηση μιας διευθυντικής θέσης, επικρατεί, ελέω ρουσφετιού, ο λιγότερο ικανός, με αποτέλεσμα ο νέος διευθυντής να μη θέλει στα πόδια του τον ικανότερο υφιστάμενό του. Σε άλλες περιπτώσεις, για συντεχνιακούς ή κομματικούς λόγους, να υπάρχουν θέσεις για όλους, δημιουργούνται διευθυντικές θέσεις, χωρίς να υπάρχει ανάγκη, άρα και χωρίς να υπάρχει δουλειά. Υπάρχει ακόμη η περίπτωση, κατά την οποία οι ανώτατοι διευθυντές του Δημοσίου δεν έχουν εμπιστοσύνη στους διευθυντές μεσαίας κλίμακας και τους αφαιρούν τις αρμοδιότητες. Και το χειρότερο είναι το σενάριο, που θέλει διευθυντές να παρανομούν, να παρατυπούν, να εμπλέκονται σε σκάνδαλα και άρα να μη θέλουν να έχουν δίπλα τους, «ενοχλητικούς» υφισταμένους.

Η χαρά της δημιουργίας αποτελεί την καλύτερη αμοιβή για όλους τους εργαζομένους και ειδικότερα στη δημόσια υπηρεσία, στην οποία η ισοπέδωση της ιεραρχίας απαγορεύει τη γρήγορη ανέλιξη, εμποδίζει, όχι σπάνια, την εφαρμογή επιστημονικών γνώσεων και καθηλώνει δυνατά μυαλά στις δημοσιοϋπαλληλικές ταχύτητες χελώνας. Η τραγωδία βρίσκεται στο γεγονός ότι λαμπρά μυαλά, τα οποία σε άλλες χώρες θα μπορούσαν να είναι ερευνητές, επιστήμονες, μάνατζερ, με παγκόσμια εμβέλεια, στην Κύπρο «φυλακίζονται» πίσω από ένα γραφείο και καταδικάζονται στον αγώνα για διαγραφή όλων των νεανικών τους ονείρων. Έρχεται στο μεταξύ η οικογένεια, έρχονται τα παιδιά, έρχονται τα δάνεια και τα όνειρα των δυνατών μυαλών, μετατίθενται στους ώμους όμως των παιδιών, τα οποία, όχι σπάνια, δεν μπορούν να σηκώσουν τα όνειρα των γονιών. Το σύστημα, η κυπριακή νοοτροπία και ο ήλιος και η θάλασσα, αποτελούν στο τέλος της ημέρας, την καλύτερη δικαιολογία για το «ραχάτι». Και η συνήθεια αποτελεί δεύτερη φύση.

> *Ανώτατοι διευθυντές του Δημοσίου δεν έχουν εμπιστοσύνη στους διευθυντές μεσαίας κλίμακας και τους αφαιρούν τις αρμοδιότητες.*

Ο επιχειρούμενος εκσυγχρονισμός της δημόσιας υπηρεσίας, η αναδιοργάνωση και κυρίως η εισαγωγή συγχρόνων μεθόδων διοίκησης, αποτελούν μία αχτίδα ελπίδας. Με μπροστάρη τον «ήσυχο» Κωνσταντίνο Πετρίδη, τον υφυπουργό παρά τω Προέδρω, φαίνεται ότι επιτέλους κάτι μπορεί να γίνει, ύστερα από συζητήσεις δεκαετιών. Τα πολυνομοσχέδια που κατατίθενται στη Βουλή περιέχουν ευφάνταστες προτάσεις και τα οποία νομοσχέδια, αν ψηφιστούν και αν εφαρμοστούν, μπορεί να αποτελέσουν μία πραγματική επανάσταση για το Δημόσιο. Από τις πάμπολλες εισηγήσεις, λείπει, η πρακτική που ακολουθούν οι Εβραίοι, η οποία καλό είναι να προβληματίσει τους κυβερνώντες.

Οι γείτονες δίνουν το δικαίωμα στους δημοσίους υπαλλήλους να επιλέγουν ανάμεσα στη μονιμότητα, με χαμηλότερο μισθό και την εργοδότηση με συμβόλαιο δύο χρόνων, αλλά με πολύ πιο υψηλό μισθό. Αν είναι ικανοί οι υπάλληλοι, ανανεώνεται το συμβόλαιο, αν όχι, τότε απολύονται, για να βρουν κάπου αλλού δουλειά, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους. Στη Βρετανία, η πρακτική αυτή ακολουθείται στην εκπαίδευση, όπου οι τοπικές Αρχές εργοδοτούν με δίχρονα συμβόλαια τους εκπαιδευτικούς.

13-GNOMES CY_Master_cy 22/04/16 20:02 Page 13

ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΕΙΣ / *Της* **ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ένα προεκλογικό déjà vu

Η κρίση που παρεμβαίνει βίαια και ανατρεπτικά σε μία τρέχουσα κατάσταση πραγμάτων, ως ένα εξελικτικό γεγονός που αναπτύσσει τις δικές του δυναμικές στον χωροχρόνο, επενεργεί ως μία επιλογή, αναπροσαρμογή ή και σύνθεση μεταξύ των οδυνηρών επιπτώσεων που μεταφέρει, αλλά και των ευκαιριών που δημιουργεί για αλλαγές.

Όταν η κυπριακή κοινωνία, ένα πρωινό του Μαρτίου του 2013, ξύπνησε από το όνειρο ή και τις ψευδαισθήσεις που τη συνόδευαν ακόμη και το προηγούμενο βράδυ, ένιωσε το έδαφος να χάνεται από τα πόδια της και κυριεύτηκε από σοκ και πανικό.

Οι πρώτες αυτές θυμικές αντιδράσεις έδωσαν τη θέση τους στη συνέχεια στη σταδιακή ανάκτηση του λογικού. Και στην κυπριακή κοινωνία, το λογικό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το ένστικτο της επιβίωσης. Ο καθένας κλεισμένος στο καβούκι του, μετρώντας και αναλογιζόμενος τις δικές του πληγές προσπάθησε να πορευτεί. Σε αυτή τη νέα πορεία ως κοινωνιολογική αντίδραση κάποιοι αφέθηκαν στις παρυφές, κάποιοι προσπαθούν να παραμείνουν στις ράγες και κάποιοι άλλοι, οι ελάχιστοι, που δεν μέτρησαν απώλειες, συνέχισαν την πορεία τους αδιάφοροι και ανυποψίαστοι για το τι πραγματικά συνέβηκε.

Αυτό το οδυνηρό για τους πολλούς ταξίδι στον χωροχρόνο, είχε, όμως, και σταθμούς, προσφέροντας ευκαιρίες για δεύτερες σκέψεις.

Η κρίση πήρε τη θέση της στη ζωή ως νομοτελειακή εξέλιξη μιας υφιστάμενης νοσηρής κατάστασης. Οι νοσηρότητες και οι παθογένειες του τότε υφιστάμενου πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος ήταν γνωστές προ καιρού, έστω και αν τις παραβλέπαμε, στη βάση του κυπριακού αξιώματος «σιώπα να περάσουμε». Του τότε υφιστάμενου πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος;

Τρία χρόνια μετά, η ερώτηση διεκδικεί απαντήσεις.

Σε ποιο βαθμό αξιοποιήθηκε η κρίση για να προχωρήσουμε σε εκείνες τις αναγκαίες τομές που θα οδηγούσαν στον μετασχηματισμό του τότε υφιστάμενου πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού μας συστήματος και του κώδικα αξιών ή απαξίωσης που συντηρούσαμε; Σε ποιο βαθμό η κοινωνία μας ευαισθητοποιήθηκε, αναθεώρησε και κοινωνικοποίησε τον υπό αναζήτηση νέο κώδικα αξιών; Σε ποιο βαθμό, τα νέα οδυνηρά βιώματα και εμπειρίες της κοινωνίας πέρασαν από μία διαδικασία συλλογικής ζύμωσης για να μετουσιωθούν σε συλλογική μνήμη και γνώση σε μία πορεία αυτοβελτίωσης; Σε ποιο βαθμό υιοθετήσαμε καινοτόμες καλές πρακτικές για την αποκοπή του ομφαλίου λώρου που συνδέει το οικονομικό και το πολιτικό σύστημα, σε μία θανάσιμη σχέση διαφθοράς και διαπλοκής; Σε ποιο βαθμό το ίδιο το πολιτικό μας σύστημα απέβαλε τις ανεκδιήγητες νοσηρότητες του παρελθόντος; Νοσηρότητες που τροφοδότησαν και τροφοδοτήθηκαν από νοοτροπίες και πρακτικές που οδήγησαν στην εδραίωση της κομματοκρατίας σε βάρος της δημοκρατίας, που εδραίωσαν την αναξιοκρατία και το ρουσφέτι, που χλεύασαν και απαξίωσαν την ισότητα και ισονομία των πολιτών.

Ο απολογισμός τρία χρόνια μετά από την έναρξη της κρίσης είναι συνθλιπτικός.

Τα τρία χρόνια λιτότητας που επέβαλε το μνημόνιο και εξακολουθούν να υφίστανται παρά την έξοδο από αυτό συνδέθηκαν με την επιβολή αλλαγών που περιορίζονταν σε οικονομικούς όρους αρπαγής από τις τσέπες των πολλών προς όφελος των λίγων. Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις σε κρίσιμους τομείς του δημόσιου τομέα παραπέμφθηκαν στις ελληνικές καλένδες. Από την αναδιοργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας και την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, μέχρι τη δημιουργία ενός συστήματος Υγείας, που θα καλύπτει τις μεγάλες πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όλες αυτές οι μεταρρυθμίσεις παραπέμφθηκαν στις ελληνικές καλένδες.

Όπως στις ελληνικές καλένδες παραπέμφθηκε και η ανανέωση του πολιτικού συστήματος. Ο υπό εξέλιξη προεκλογικός αγώνας για τις βουλευτικές εκλογές του Μαΐου, δυστυχώς, έρχεται ωσάν σκηνή déjà vu από το παρελθόν και, δυστυχώς, επιβεβαιώνει πως το τότε υφιστάμενο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον είναι, ακόμα, παρόν.

antonioum@kathimerini.com.cy

Για τον Πρίγκιπα...

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / *Του* **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Μιλάτε σε γυρισμένες πλάτες

Και το ερώτημα που ξεπροβάλλει είναι, σας νοιάζει; Η απάντηση είναι εύκολη. Τους πολιτικούς η γυρισμένη πλάτη της κοινωνίας, τους νοιάζει φιλολογικώς. Με την έννοια ότι είναι ένα καλό θέμα για συζήτηση η περιδίνηση στην αποχή, στις αιτίες, στις επιπτώσεις, στο υψηλό ποσοστό. Ένα πρώτης τάξεως θέμα, μεταξύ οίνου και τύρου, μικροκουβέντα που δεν οδηγεί πουθενά, ανάλογη του πώς έπαιξε η ομάδα την Κυριακή.

Ανάλυση στο πόδι, δίχως ίχνος επιστημονικού περιβλήματος, και στο τέλος η κατάληξη στο συμπέρασμα ότι η ομάδα δεν τραβάει και οι ευθύνες είναι στον προπονητή. Το αυτογκόλ είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, συν ότι η ομάδα δεν τραβάει και πέραν της ευθύνης που έχει ο προπονητής. Η απελθούσα Βουλή έβαλε σωρεία αυτογκόλ και περιμένω με ανυπομονησία εκείνα της επόμενης κοινοβουλευτικής ομάδας, με τα πουλέν στην πρώτη γραμμή.

Γιατί θα τα ζήσουμε και αυτά με μαθηματική ακρίβεια, εφόσον το σύστημα δεν αλλάζει: ξύλινος λόγος, παλαιά επιχειρήματα και πάει λέγοντας. Είναι μεγάλη η δύναμη του λαϊκισμού και δεν υπολογίζει τη νεότητα του υποψηφίου, τον καταπίνει η δύναμη της δίνης και οι όποιες καλές προθέσεις πάνε περίπατο. Η κοινοβουλευτική ομάδα ως σύνολο δεν τράβηξε, αν και είχε όλα τα φόντα να ξεχωρίσει, εφόσον μέσω του μνημονίου, της δόθηκε η δυνατότητα να κάνει τη διαφορά.

Να αντιμετωπίσει τον εαυτό της ως Σώμα, σοβαρά. Να παίξει με σύστημα και μεθοδικότητα για να περάσει στην κοινωνία το μήνυμα πως υπάρχει ένα δεδομένο επίπεδο σοβαρότητας και πως οι αντιπρόσωποι είναι άξιοι εμπιστοσύνης. Παρόλα αυτά, διαβάζοντας και πάλι τη δημοσκόπηση της «Κ», αντιλαμβάνομαι πως ίσως να μην υπάρχει επιστροφή.

Πως η διαβάθμιση είναι δεδομένη και θα πρέπει να αλλάξουν πολλά για να μπορέσει η Βουλή να σταθεί στα πόδια της και πάλι. Ως μεγαλύτερο εμπόδιο, αυτή τη στιγμή εντοπίζω την ατομική ατζέντα. Τον εκάστοτε παίκτη που κατεβαίνει θέλοντας με τη συμπεριφορά του να είναι αυτός στο επίκεντρο και όχι το συνολικό έργο. Το «θέλω», η επιθυμία να αναδειχθεί το ατομικό, είναι επίσης μεγάλη δύναμη, στροβιλισμός και αυτός που καταπίνει άπαντες. Στην πλευρά της κοινωνίας, η δική της ανάγνωση επέρχεται μέσω της αποχής.

Η δική της αντίληψη της επιτάσσει να μη δίνει σημασία στην πολιτική πράξη, η οποία δεν είναι πολιτικά συλλογική, είναι ατομική. Να γυρνάει την πλάτη στα τεκταινόμενα και να αποφασίζει τελικά μόνη της για το μέλλον της. Ο κάθε νέος, ο κάθε ένας κάτω των 60 που δεν έχει αναπαυθεί σε ό,τι έζησε, αλλά θέλει να περάσει τη μάχη της βιοπάλης, όρθιος και αξιοπρεπής, αποφασίζει για τον εαυτό του πως δεν στηρίζεται στην πολιτική αντιπροσώπευση. Όποιος υπολογίζεται ως παραγωγική δυναμική της χώρας, στο μεγαλύτερο ποσοστό του δεν έχει και δεν θέλει να έχει σχέση με αυτή την πολιτική. Κρίνει και κατακρίνει τον λαϊκισμό, τα σκάνδαλα, τον ατομισμό όλων, μη βάζοντας τον εαυτό του στη διαδικασία του ελέγχου.

Έχει γυρίσει την πλάτη, ανοιχτά, και όμως οι πολιτικοί συνεχίζουν και του μιλάνε βασιζόμενοι στην πειθώ της τελευταίας στιγμής. Στο σύνθημα. Στο βέβαιο ότι έχουν ορισμένοι εξ αυτών την απάντηση που ζητάνε οι νέοι. Κανείς δεν έχει την απάντηση, έστω και φιλοσοφικά μιλώντας, εφόσον μια και μόνη αλήθεια δεν υπάρχει, ειδικά στην πολιτική και αυτή η αλήθεια είναι τόσο κυπριακή όσο και παγκόσμια. Αυτά δεν είναι μόνο δικά μας φαινόμενα άλλωστε, τα βιώνουν και άλλες κοινωνίες ίσως και με μεγαλύτερη ένταση. Είναι βέβαιο όμως πως όσο διαιωνίζεται ο λαϊκισμός, το τυχάρπαστο και το εφήμερο στη σκέψη, την κρίση και στη συμπεριφορά, η κοινωνία θα έχει γυρισμένη την πλάτη της. Το ζήτημα είναι, ποιον νοιάζει και τι πραγματικά προτίθεται να κάνει για αυτό, πέραν του να το καταδεικνύει ως πρόβλημα.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / *Του* **ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ**

Νέο σχέδιο Marshal για το προσφυγικό

Έχω ξαναγράψει για την απορία μου πώς οι μεγάλες δυνάμεις και οι ηγέτες της Δύσης άφησαν βλακωδώς να εξελιχθεί το ντόμινο που μας έχει φέρει στη σημερινή προσφυγική κρίση και την ωρολογιακή αυτή βόμβα στα θεμέλια της Ευρώπης και της σύγχρονης κοινωνίας. Πρόκειται για εγκληματική παρανοϊκή αμέλεια στην καλύτερη περίπτωση ή ηλίθιους χειρισμούς και υπολογισμούς στη χειρότερη. Τώρα, λοιπόν, με τα εκατοντάδες νεκρά πτώματα στη Μεσόγειο, τα κλειστά σύνορα στην Ευρώπη, τα hot spots και την απειλή των Τζιχαντιστών, φαίνεται ακόμη πιο εγκληματικό που η προφανής και η μοναδική λύση για όλον αυτόν τον κυκεώνα δεν έχει αρχίσει να υλοποιείται ήδη από χτες. Δεν μου κάνει καθόλου εντύπωση που το ξεκάθαρο στίγμα και μήνυμα για το ποια πρέπει να είναι αυτή η λύση έδωσε με άρθρο του στη New York Times ένας καλλιτέχνης και όχι ένας πολιτικός ή ένας ηγέτης ευρωπαϊκής χώρας. Εδώ και καιρό καταλάβαμε ότι το όραμα έχει εκλείψει από την πολιτική ηγεσία της Δύσης, τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια.

Τι έγραψε ο διάσημος καλλιτέχνης, αλλά και δυναμικός ακτιβιστής Bono; Αυτό που ο κάθε λογικός άνθρωπος με όραμα και στρατηγική θα έγραφε. Ότι για να σταματήσει όλο αυτό το ατελείωτο δράμα και οι ορδές δυστυχισμένων ανθρώπων στην Ευρώπη θα πρέπει να λυθεί το πρόβλημα από τη ρίζα του. Και η «ρίζα» του είναι η επαναφορά στην ειρήνη και η ανοικοδόμηση της περιοχής. Οι Αμερικανοί με την αποχώρησή τους από το Ιράκ άφησαν χάος, το οποίο εκμεταλλεύτηκαν οι Τζιχαντιστές, προτού η χώρα προλάβει να σταθεί στα πόδια της. Στη Συρία, αυτός ο πολυμέτωπος εμφύλιος ισοπέδωσε τη χώρα από τα θεμέλιά της. Όπως είχε ισοπεδωθεί η Ευρώπη, μετά από τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Πολύ σοφά και λογικά ο Bono έγραψε ότι μόνο ένα νέο σχέδιο Marshal είναι η απάντηση και η λύση του παγκοσμίου δράματος που παρακολουθούμε σήμερα με σκηνικό τη Μεσόγειο. Αν δεν επενδύσει η Δύση στην ανοικοδόμηση της Συρίας, πρωτίστως, αλλά και του Ιράκ στην πορεία, έτσι ώστε να επανέλθουν αυτές οι χώρες σε συνθήκες ειρήνης και οικονομικής βιωσιμότητας, δεν λύνεται το πρόβλημα. Οι πρόσφυγες δεν έφυγαν από τα σπίτια τους από επιλογή, αλλά από ένστικτο επιβίωσης. Έχουν ακόμα, όπως και οι δικοί μας πρόσφυγες του 1974, την ελπίδα και την επιθυμία να γυρίσουν στα σπίτια τους μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν. Αν η Γερμανία και οι υπόλοιπες χώρες ξοδέψουν τα δισεκατομμύρια ευρώ τους επενδύοντας στην ανοικοδόμηση της Συρίας, αντί στην αντιμετώπιση του προβλήματος, σίγουρα θα κάνουν καλύτερη επένδυση. Το σχέδιο Marshal γράφτηκε στην ιστορία όταν ο πρόεδρος Χάρρυ Τρούμαν το 1947 έπεισε το κογκρέσο ότι οι ΗΠΑ έπρεπε να ενισχύσουν οικονομικά τις χώρες της Ευρώπης που σχεδόν κατέρρευσαν μετά από το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Προφανώς, αυτό ήταν ένα σημαντικό εργαλείο για την αμερικανική εξωτερική πολιτική, αφού ενισχύοντας τις οικονομίες αυτών των χωρών απέτρεπε τον κίνδυνο να περιέλθουν στη σφαίρα επιλογής της Σοβιετικής Ένωσης. Η ιστορία μπορεί να αλλάζει ονόματα και χώρες, αλλά πολλές φορές κάνει και κύκλους. Εδώ, λοιπόν, ένα νέο σχέδιο Marshal, όπως πολύ σωστά το περιέγραψε ο Bono στους New York Times, θα μπορεί να «αναστήσει» χώρες όπως η Συρία και το Ιράκ αποτρέποντας και εξαλείφοντας πλήρως τον κίνδυνο αυτές οι χώρες να πέσουν στον έλεγχο των Τζιχαντιστών και να «γεννούν» συνεχώς περισσότερους βομβιστές αυτοκτονίας, που σπέρνουν τον θάνατο σε ανυποψίαστους πολίτες στην καρδιά της Ευρώπης. Όταν κτυπάς την καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων πολιτών, τότε χτυπάς στον «πυρήνα» της κοινωνίας τους και δεν υπάρχει τίποτα πιο επικίνδυνο. Από την άλλη, μου φαίνεται σχεδόν αφελές και χαζό να πιστέψω ότι αυτός δεν ήταν από την αρχή ο «κύκλος εργασιών» που θα ακολουθούσαν οι μεγάλες δυνάμεις στο θέμα της συριακής κρίσης. Αφού, δηλαδή, ισοπεδωθεί η χώρα, να παρέμβουν και μέσω της ανοικοδόμησης να επανέλθει η ειρήνη και η σταθερότητα, αφού φυσικά επωφεληθούν με συμβόλαια δισεκατομμυρίων πολλές δικές τους εταιρείες. Άλλωστε, όπως είπε ο Ηράκλειτος «πόλεμος πατήρ πάντων»... Το θέμα είναι όμως ότι έχουμε ήδη φτάσει στο σημείο μηδέν και οποιαδήποτε καθυστέρηση μπορεί να αποβεί μοιραία. Η στιγμή για ένα νέο σχέδιο Marshal είναι τώρα για τη Δύση.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / *Της* **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Οι βλάκες και οι αφελείς

Όσοι προσπαθούν να εμπλέξουν το ΑΚΕΛ στο σκάνδαλο των σκουπιδιών προσπαθούν να μας παρουσιάσουν σαν βλάκες, αφελείς και σχιζοφρενείς. Αυτό δήλωσε ο κ. Άντρος Κυπριανού στην προσπάθειά του να υπερασπιστεί την «καθαρότητα» του κόμματός του απέναντι στους ισχυρισμούς του κ. Λώλου για την εισφορά (άλλως «μίζα») των 25.000 ευρώ.

Εάν οι ισχυρισμοί του κ. Λώλου ευσταθούν, άπτεται της Δικαιοσύνης. Εάν οι ισχυρισμοί του κ. Κυπριανού ότι κάποιοι προσπαθούν να παρουσιάσουν αυτόν και τους συντρόφους του σαν βλάκες, αφελείς και σχιζοφρενείς, άπτεται ψυχαναλυτών και ψυχοθεραπευτών (με ειδικότητα στο σύνδρομο καταδίωξης). Εκείνο που άπτεται της δικής μας αρμοδιότητας, και δεν εννοώ μόνο εμάς τους δημοσιογράφους αλλά και όλους εσάς τους ψηφοφόρους, είναι να αντιληφθούμε τι υπάρχει πίσω από τις δηλώσεις των κομματαρχών μας, κάθε φορά που το κόμμα τους βρίσκεται στο στόχαστρο.

Και αυτό που υπάρχει είναι, δυστυχώς, η ίδια νοοτροπία, η ίδια στενομυαλιά και η ίδια εξωφρενική βεβαιότητα πως απευθύνονται σε βλάκες και αφελείς. Μαζί με τα στοιχεία που αποκαλύπτονται για τα σκάνδαλα, αποκαλύπτεται ταυτόχρονα και η αμετακίνητη νοοτροπία των κομμάτων μας. Δεν έχουν κάνει ούτε ένα βήμα μπροστά τόσο στον τρόπο σκέψης τους όσο και στους τρόπους δράσης τους. Και αυτό αποδεικνύεται από τις φαιδρές δικαιολογίες που παραθέτουν όταν έρχονται αντιμέτωποι με κάποιο ισχυρισμό, ο οποίος κλονίζει την «καθαρότητα» των κινήσεών τους. Δεν είναι απλώς θλιβερό. Είναι εξοργιστικό.

Είναι εξοργιστικό να πιστεύουν όλοι τους (ανεξαιρέτως) ότι μπορούν να μας πουλήσουν τα ίδια παραμύθια που μας πουλούσαν προτού φέρουν τη χώρα στο χείλος του γκρεμού. Πιπιλούν την ίδια καραμέλα περί διαφάνειας και μηδενικής ανοχής στη διαφθορά, χωρίς κανένας τους να είναι διατεθειμένος να αποδείξει έμπρακτα αυτή τη θέση. Και δεν αρκεί η ψήφιση του νόμου για τη διαφάνεια των οικονομικών των κομμάτων για να μας πείσει ότι άλλαξαν μυαλά. Όταν ακόμα έχουν το θράσος να αποκαλούν τις εισφορές μία καθιερωμένη πρακτική που ίσχυε και η οποία δεν ήταν παράνομη, όταν ακόμα και αυτός ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έρχεται να μας πει ότι οι συνθήκες ήταν εντελώς διαφορετικές και δεν γνώριζε κανείς τότε ποια ήταν η Focus, τότε το συμπέρασμα δεν μπορεί παρά να είναι το ένα και το αυτό.

Πώς όλοι τους εξακολουθούν να μας δουλεύουν ψιλό γαζί και να στήνουν τις προεκλογικές τους καμπάνιες με την ίδια πεποίθηση ότι απευθύνονται σε βλάκες και αφελείς! Αν πραγματικά είχαν αλλάξει μυαλά, θα είχαν συναίσθηση πως ασχέτως αν ήταν παράνομες ή όχι οι εισφορές, ήταν και είναι ηθικά ανεπίτρεπτες. Ασχέτως αν ήταν καθιερωμένη πρακτική, ήταν και είναι ο κύριος λόγος που σήμερα θριαμβεύει η διαφθορά και η διαπλοκή. Αν, λοιπόν, πραγματικά είχαν αλλάξει μυαλά, θα είχαν και τα κότσια να παραδεχτούν πως αυτό που οι ίδιοι δικαιολογούν ως καθιερωμένη πρακτική δεν ήταν τίποτε άλλο παρά μία πρακτική που εξέτρεφε και συντηρούσε απατεώνες.

Και μετέτρεπε τα κόμματα σε καταφύγιο απατεώνων, πράγμα το οποίο σε κανονικές χώρες θα ήταν λόγος να πάνε όλοι αυτοί στα σπίτια τους και όχι να γυρίζουν ακόμα στις τηλεοράσεις, προσπαθώντας να μας κάνουν τη μέρα νύχτα. Αν όντως ήταν υπέρ της κάθαρσης, τότε θα είχαν και τα κότσια να δημοσιοποιήσουν τα στοιχεία τους και να ανοίξουν τα ταμεία τους, αφήνοντας τον λαό να κρίνει την «ανιδιοτέλεια» των εισφορών. Θα τολμούσαν να δώσουν λίστα με τις εισφορές που δέχθηκαν κατά τα χρόνια της διακυβέρνησής τους. Αλλά, τέτοια προθυμία δεν ακούσαμε. Το μόνο που ακούμε είναι τις ίδιες βαρύγδουπες αρλούμπες. Πότε, επιτέλους, θα στείλουμε αυτή τη νοοτροπία στα αζήτητα; Πότε, επιτέλους, θα αποδείξουμε σε όλους αυτούς πως δεν είμαστε ούτε βλάκες ούτε αφελείς; Τι άλλο χρειάζεται να ακούσουμε για να αρνηθούμε να πάμε στις κάλπες και να τους φέρουμε αντιμέτωπους με μία καθολική αποχή;

elenixenou11@gmail.com

14-EPISTOLES CY_Master_cy 22/04/16 19:56 Page 14

Η μίζα, το θέαμα και η κοινωνία

Του δρος **ΝΙΚΟΥ ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΙΩΤΗ**

Τη στιγμή που φτωχοποιούνται χιλιάδες άνθρωποι, τα φαινόμενα της διαφθοράς και της διαπλοκής είναι κοινωνικά απαράδεκτα. Και αν υπήρχε κάποια κοινωνική ανοχή σε άλλες εποχές, όταν επικρατούσε μία γενικότερη αίσθηση ότι ανεβαίνει το βιοτικό επίπεδο, αυτή έχει εξανεμιστεί. Με τη ραγδαία οικονομική μεγέθυνση μετά από το 1980, ολίγοι μπορεί να θησαύριζαν, υπήρξε όμως παράλληλα σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Επικρατούσε τότε η νοοτροπία «Ενοχλεί η διαφθορά, αλλά είναι δυστυχώς μέρος της ζωής». Ασφαλώς, ανέκαθεν το 1/5 του πληθυσμού ζούσε σε συνθήκες ανέχειας.

Μετά από τον μαζικό τουρισμό βιώσαμε την άνοδο του χρηματοπιστωτισμού. Μέχρι την κατάρρευση, επικράτησε, τουλάχιστον για μία μερίδα του πληθυσμού, η λογική της ασύδοτης κερδοσκοπίας. Πρώτα η ληστεία του χρηματιστηρίου με ανακατανομή πλούτου από τους πολλούς στους λίγους. Μετά ήρθε η τελική πτώση με την τραπεζική ληστεία («κούρεμα» των καταθέσεων, αξιόγραφα, χρεόγραφα κ.τ.λ.). Ό,τι ακολούθησε με την επίκληση της «κατάστασης εκτάκτου ανάγκης» και μνημονίων ήταν ακόμα χειρότερο, καθώς εργαζόμενοι έχουν απολέσει το 1/5 των συνολικών μισθών, μαζική ανεργία, 240.000 άνθρωποι ζουν κάτω από το όριο της φτώχιας, ενώ 40% των δανείων είναι μη εξυπηρετούμενα. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι κοινωνικά και ηθικά απαράδεκτη η διαφθορά: δεν την ανέχεται πλέον η κοινωνία. Κι όμως, ποτέ δεν συζητήθηκαν τα μέτρα αντιμετώπισης των φαινομένων αυτών. Αντί αυτού, ζούμε μία επικίνδυνη σκανδαλοθηρία στα ΜΜΕ, «Βρε δε βαριέσαι, όλοι ίδιοι είναι. Όλοι τρώνε.»

Υπάρχει μία δόση αλήθειας σε αυτό. Η ιστορία δείχνει ότι ουδέποτε υπήρξε κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό σύστημα, κράτος, οργανισμός που να μην πάσχει από κρούσματα διαφθοράς. Επομένως, πρέπει πάντα και πάντες να βρίσκονται σε εγρήγορση και να αντιδρούν σε κρούσματα διαφθοράς. Την εποχή της απολυταρχίας στις προκαπιταλιστικές κοινωνίες, η διαφθορά ήταν κομμάτι της διακυβέρνησης.

Η κένωση και υποχώρηση της δημοκρατίας και η αχαλίνωτη κερδοσκοπία, όπως αυτή θεοποιείται στις καπιταλιστικές κοινωνίες, επιτείνει και οξύνει το πρόβλημα, τείνει να γίνει μέρος της διακυβέρνησης. Ωστόσο, υπάρχει ο κίνδυνος, όπως συζητείται το ζήτημα σήμερα, να οδηγηθούμε στην απραξία, την αποστασιοποίηση και τελικά στη διαιώνιση του φαύλου συστήματος. Καμιά ουσιαστική πρωτοβουλία δεν έχει αναληφθεί για ουσιαστικό διάλογο για καταπολέμηση της διαφθοράς κατά την προεκλογική περίοδο. Τα ΜΜΕ αντί της γαργαλιστικής σκανδαλοθηρίας βασιζόμενης σε ατεκμηρίωτες καταγγελίες για εντυπωσιασμό ή σκοπιμότητα, οφείλουν να διερευνήσουν τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της διαφθοράς στη χώρα μας. Συγκεκριμένα μέτρα και εργαλεία που υπάρχουν διεθνώς μπορούν να προσαρμοστούν στα δικά μας δεδομένα.

Αποπροσανατολίζεται η κοινή γνώμη από τα ουσιαστικά πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα:

–Στα σκάνδαλα που είδαν το φως της δημοσιότητας, από το χρηματιστήριο, στην τραπεζική κρίση, αλλά και τα πιο πρόσφατα, παρατηρείται βαθύτατη διαφθορά στον ιδιωτικό τομέα: Πίσω από τις ιδιωτικοποιήσεις (αγορά υπηρεσιών, μετοχοποίηση κ.τ.λ.) και το «παμφάρμακο» κατά της λεγόμενης «αναποτελεσματικότητας του κράτους» υπάρχει κάτι ιδιαίτερα σαθρό. Αυτό έχει διαγνωστεί ως δομικό χαρακτηριστικό που οδήγησε στην πρόσφατη παγκόσμια τραπεζική κρίση. Η δε ιδιωτικοποίηση είναι τελικά μία μεγάλη μίζα για τους ημετέρους.

–Σε θεσμικό επίπεδο υπάρχει παρακμή. Επικρατεί πρωτοφανής αυταρχισμός με την απόπειρα υποταγής όλων σχεδόν των ανεξαρτήτων θεσμών στην εκτελεστική εξουσία. Επίσης, υπάρχει απονομιμοποίηση του νομικού συστήματος και απονομής της δικαιοσύνης. Οι διώξεις φαίνονται επιλεκτικές και σκόπιμες. Με αυτά τα δεδομένα, πώς μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος για ξερίζωμα της διαφθοράς; Η απουσία διαφάνειας, ανοικτής διακυβέρνησης και δημοκρατικού ελέγχου στους κρατικούς θεσμούς (Παιδεία, Υγεία και κράτος Πρόνοιας κ.τ.λ.) αποτελούν κύρια χαρακτηριστικά της παρακμάζουσας πολιτείας. Η κουλτούρα συναίνεσης και διαβούλευσης διαλύεται. Ακόμα και εκεί που υπήρχε (π.χ. τριμερής συνεργασία στα εργασιακά), αυτή έχει καταβαραθρωθεί.

Είναι ελπιδοφόρο ότι έχουν αναπτυχτεί κοινωνικές αντιστάσεις και ευαισθησίες. Πέρα από το θέαμα, υπάρχει πλέον γνώση και βούληση. Ο αγώνας ενάντια στη διαπλοκή και διαφθορά έχει κοινωνικά και πολιτικά πρόσημα.

Υπάρχει, λοιπόν, όραμα ακόμα και στην παρούσα καταχνιά.

Ο Νίκος Τριμικλινιώτης είναι υποψήφιος βουλευτής Λεμεσού, μέλος της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ, αναπλ. καθηγητής Κοινωνιολογίας, Barrister at law.

Δισταγμοί μπροστά σε αποφάσεις κορυφής

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η ιστορία του Κυπριακού το βεβαιώνει. Πολιτικοί και πολιτικές δυνάμεις που ενδιαφέρονται για την επίλυση του Κυπριακού, εμφανίζονται διστακτικοί σχετικά με τον χρόνο που θα προκύψει η ίδια η επίλυση. Ο λόγος είναι πολύ γνωστός: κάθε συμβιβασμός σημαίνει αμοιβαίες συμφωνίες, πρόνοιες που αποτελούν μία δύσκολη προσαρμογή σε μία νέα κατάσταση πραγμάτων. Η αλλαγή, από τη σημερινή ακινησία στην επίλυση, αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο πεδίο, το οποίο απαιτεί συνεχή παρακολούθηση, αποφάσεις, συναινέσεις, πρωτότυπη σκέψη, συμβιβαστική συμπεριφορά.

Η για δεκαετίες, παλαιά κατάσταση πραγμάτων έχει δημιουργήσει ισχυρές συνήθειες που χρειάζεται να ανατραπούν, συνήθειες που χρειάζεται να αποκτήσουν νέα περιεχόμενα, εάν επιθυμούμε η επίλυση να βαδίζει πάνω σε στέρεα βήματα. Η ώρα μιας τελικής απόφασης σημαίνει να αλλάξουμε τον τρόπο που αναλύαμε παραδοσιακές πρακτικές. Αυτό προκαλεί ερωτηματικά, απορίες, αγωνία. Έτσι η «λύση» στις δυσκολίες βρίσκεται στην παράταση των συνομιλιών, στη χρονική τους έκταση, έτσι που ο χρόνος να δώσει ανάσες πριν από τις καθοριστικές αποφάσεις. Αυτό ως «κανόνας» μπορεί να δείχνει χρονικές ανάσες, αλλά συχνά δεν μπορεί να υποκαταστήσει την αναγκαία απόφαση. Κάποτε οι συνθήκες αλλάζουν, οι αναπροσαρμογές παράγονται από το απρόβλεπτο ή το αναπάντεχο, και η παρούσα κατάσταση πραγμάτων ολοένα και περιπλέκεται, το status quo ενδυναμώνεται. Όταν περάσει ένα χρονικό διάστημα, και οι συνομιλίες επαναρχίσουν, μερικές πτυχές τους αποκτούν πιο δύσκολη διάσταση, οι διαπραγματευτικές αποστάσεις μπορεί να μεγαλώνουν, οι προσωπικές σχέσεις ανάμεσα στους ηγέτες ίσως να αποκτούν λιγότερο ειδικό βάρος, και, ενδεχομένως, οι προηγούμενες συμβιβαστικές φόρμουλες να μην αρκούν, καθώς δεν αποκλείεται να μη βρίσκονται ορισμένα στοιχεία της στο ίδιο ακριβώς μήκος κύματος. Έτσι, οι συνομιλίες δεν παράγουν την επιθυμητή πρόοδο και η όλη διαπραγμάτευση δείχνει μη ικανοποιητική ανάπτυξη.

Από τους εορτασμούς της ημέρας της γης στην Ινδονησία.

Τι είναι εκείνο που θέτει τις λύσεις, πιο πάνω από τη διστακτική συμπεριφορά; Ασφαλώς, η άσκηση της ηγετικότητας, η πίστη στην πρόοδο των κοινωνιών, η πεποίθηση ότι η Κύπρος χωρίς κατοχικά στρατεύματα είναι εφικτή, ότι αυτό απαιτεί αποφασιστικότητα, κινητοποίηση της κοινής γνώμης, στράτευση της πλειοψηφίας πάνω στις μεγάλες αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της προόδου. Η πλειοψηφία πείθεται να ακολουθήσει μία μεγάλη απόφαση όταν αυτή βασίζεται στην κοινή λογική, στην κατάλληλη πολιτική επιχειρηματολογία και στη συνεπή επικοινωνιακή της υποστήριξη. Με πλήρη και ευρηματική αξιοποίηση της ιδιότητας του κράτους-μέλους της Ε.Ε. σε κρίσιμης σημασίας κεφάλαια (ασφάλεια, ανάπτυξη, ανοικοδόμηση), με πλήρη και ευρηματική αξιοποίηση κάθε εργαλείου που παρέχει το σύγχρονο διεθνές περιβάλλον (νήσος σταθερότητας, συνεργασίες στον τομέα της ενέργειας, παράδειγμα ειρηνικής επίλυσης ενός από τα παλαιότερα παγκόσμια προβλήματα).

Η ηγετικότητα υποστηρίζεται από τη συμμετοχή της νήσου στην Ε.Ε, από τη δυνατότητα να αξιοποιούμε το θεσμικό της πλαίσιο για να παράγουμε εφικτές λύσεις. Για παράδειγμα, η οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος ασφαλείας υπό τον ΟΗΕ, ο οποίος, κατά τον καθηγητή Χ. Ροζάκη «να αναθέσει ως υπεργολαβία στην Ε.Ε. να αναλάβει με δικές της δυνάμεις τον ρόλο της ασφάλειας της Κύπρου. Η εκδοχή αυτή πρέπει να έχει ημερομηνία λήξης, που καταδεικνύει ότι τελειώνει η περίοδος μετάβασης στη νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο». Για παράδειγμα, όπως σημειώνει ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης, «με την αξιοποίηση του ευρωπαϊκού πλαισίου, που συνδέεται με τη δέσμη των ρυθμίσεων, δηλαδή των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αναφέρονται στην «προστασία των συνόρων» (αρθ. 21) και στη ρήτρα «αμοιβαίας συνδρομής» (αρθ. 42,7 Συνθήκη Λισαβόνας).

Ασφαλώς, κάθε τέτοιας βαρύτητας αλλαγή απαιτεί συνεργασίες ανάμεσα σε κόμματα, συναίνεση γύρω από μείζονος σημασίας επιδιώξεις. Στη συγκυρία που η πολιτική ηγεσία εκτιμά ότι απαιτείται η λήψη μιας απόφασης, χρειάζεται να σταθμίσει τους συσχετισμούς δύναμης, να συνεκτιμήσει τη σχέση κόστους- ωφελείας και να έχει το θάρρος να αναλαμβάνει τις ευθύνες της ως εκλεγμένη, ως υπεύθυνη ηγεσία.

Η ε/κ κοινή γνώμη πείθεται, υποστηρίζει κάθε πολιτική εξέλιξη που ακολουθεί τους πιο πάνω βασικούς κανόνες. Τα κείμενα της Ζυρίχης (1959) είναι ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα κατά το οποίο οι Κύπριοι πολίτες διαφοροποίησαν την άποψή τους με την άσκηση της δημόσιας πειθούς από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, δίνοντας τη θετική ψήφο τους στον ίδιο στις πρώτες προεδρικές εκλογές του 1960.

Εντέλει, όλα είναι θέμα αντίληψης για τον πολιτικό αγώνα. Γιατί συμμετέχει κανείς στην πολιτική, τι θεωρεί προτεραιότητές του, τι αξιολογεί ως πρωτεύον, τι αξιολογεί ως σημαντικό για να μείνει ως η υστεροφημία ενός πολιτικού.

Εάν αγωνίζεται για να επιτύχει σημαντικούς, συνταγματικούς στόχους ή εάν ενδιαφέρεται για να αξιοποιήσει πλεονεκτήματα που η εξουσία συχνά παρέχει. Εάν πρόσεξε τον Θουκυδίδη (Περικλής: « δεν μιλάει στο πλήθος προς ηδονήν», και δεν διστάζει «και προς οργήν τι αντειπείν») ή απλώς επιθυμεί να δει τον εαυτό του στον κατάλογο των προσκεκλημένων σε κάποια επόμενη κοσμική δεξίωση...

Η σιωπηλή πλειοψηφία

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Οι βουλευτικές εκλογές που έχουμε μπροστά μας είναι οι πιο βουβές εκλογές που έγιναν ποτέ σε αυτή τη χώρα. Είναι ο πολύς κόσμος, που έχει ανάμικτα συναισθήματα. Απογοήτευση, γιατί το πολιτικό σύστημα δεν προέβλεψε και δεν τον προστάτευσε. Ανακούφιση, επειδή οι θυσίες του δεν πήγαν χαμένες και η Κύπρος σώθηκε. Ανησυχία, για το τι επιφυλάσσει το μέλλον σε μία τόσο ρευστή περίοδο. Αλλά και ελπίδα ότι μπορεί και να ξαναδούμε τη χώρα μας να επανενώνεται και να παίζει τον ρόλο που μπορεί στην ευρύτερη περιοχή.

Είναι ο κόσμος που αισθάνεται τύψεις, γιατί πιθανόν να μην μπορέσει να εξασφαλίσει στα παιδιά του το βιοτικό επίπεδο που αυτός απόλαυσε. Αλλά και μία υπόκωφη θέληση και επιθυμία για να αλλάξουμε επιτέλους νοοτροπίες και πρακτικές. Να τα αλλάξουμε όλα.

Είναι ο κάθε άνθρωπος που δεν ενθουσιάζεται με λόγια. Δεν συμμετέχει, επειδή δεν πείστηκε ακόμη ότι η πραγματικότητα μπορεί να βελτιωθεί. Δεν εμπιστεύεται κανέναν και έχει πολλούς λόγους για να μην μπορεί να εμπιστευθεί. Είναι οι άνθρωποι που δεν ακούμε στη δημόσια συζήτηση. Δεν βλέπουμε συχνά. Δεν κάνουν θόρυβο. Κρατούν τους προβληματισμούς τους για τους ιδίους και τις οικογένειές τους. Παραμένουν στα σπίτια τους ή συζητούν μόνο με φίλους. Βάζουν κάτω τα οικονομικά του νοικοκυριού και της δουλειάς τους. Και υπολογίζουν ξανά και ξανά τι θα τους μείνει, τι θα κόψουν, τι θα πάει στην άκρη, στην περίπτωση που πάθουν κάτι ή για τις σπουδές των παιδιών. Αυτοί οι άνθρωποι, οι σοβαροί και οι νούσιμοι, οι παραγωγικοί και οι μετρημένοι, αλλά και οι γεμάτοι δημιουργικότητα νέοι, κάνουν ένα σοβαρό λάθος. Επειδή δεν βλέπει ο ένας τον άλλον, επειδή οι περισσότεροι είναι απασχολημένοι με τις δουλειές τους και τα προβλήματά τους, νομίζουν ότι είναι λίγοι. Η αλήθεια, όμως, είναι ότι δεν είναι λίγοι. Είναι πολλοί. Και είναι παντού. Είναι πολύ περισσότεροι από όσο φαντάζονται. Είναι η σιωπηλή πλειοψηφία.

Είναι οι άνθρωποι που σκέφτονται και διερωτώνται αν θα αφήσουμε τις θυσίες μας να πάνε χαμένες. Αν θα πετάξουμε ξανά τα επόμενα χρόνια στον κάλαθο των αχρήστων. Αν θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε μία ανεπαρκή Βουλή να ψηφίζει αντισυνταγματικά νομοσχέδια τελευταία στιγμή, απλώς για να κοροϊδεύει στην ψύχρα τον κόσμο.

Αν θα αφήσουμε την καλή εικόνα που κτίσαμε με τόσο κόπο τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη και τον κόσμο να εξανεμιστεί. Αν θα ανεχθούμε και άλλο τη διαφθορά και την αδιαφάνεια. Την υπονόμευση των κανόνων της δημοκρατίας και της αξιοκρατίας. Αν θα βρούμε, επιτέλους, τη δύναμη και το σθένος να αντιταχθούμε στην ηχηρή μειοψηφία του λαϊκισμού, που καραδοκεί κάθε στιγμή για να γκρεμίσει όσα κτίζουμε.

Αυτός ο κόσμος, η σιωπηλή πλειοψηφία αυτού του τόπου, πρέπει επιτέλους να εκφραστεί. Να προτάξει τα οράματά της. Τις ανάγκες και τις αγωνίες της. Τα δικά της συμφέροντα. Να προστατεύσει ό,τι δημιούργησε, να αλλάξει ό,τι έχει μείνει πίσω και να γκρεμίσει ό,τι εμποδίζει τη χώρα μας να βρει τον δρόμο της. Στην Κύπρο χρειάζεται μία αλλαγή ουσίας. Μία αλλαγή όχι επικεντρωμένη σε πρόσωπα, ηλικίες ή χειραψίες και δημόσιες σχέσεις, αλλά μία αλλαγή πρακτικών, νοοτροπιών και συμπεριφορών, που θα οδηγούν στο κοινό μας καλό.

Είναι αλήθεια ότι οι πιο πολλοί σκεπτόμενοι Κύπριοι βαρέθηκαν και κουράστηκαν να διεκδικούν και να παλεύουν. Αν, όμως, και αυτή τη φορά δεν αλλάξουν τα πράγματα στην πολιτική, τότε πότε θα αλλάξουν;

Η αλήθεια, η λογική και ο πραγματισμός πρέπει επιτέλους να σταθούν απέναντι στον επικίνδυνο λαϊκισμό και τα ανεύθυνα πειράματα. Όλα εκείνα που έχουν κοστίσει δισεκατομμύρια ευρώ και πάνω από όλα έχουν τσαλαπατήσει ζωές και οράματα.

Οι απογοητευμένοι, οι αγανακτισμένοι, οι οργισμένοι και οι εξαπατημένοι έχουν σε πολλά δίκαιο. Σε ένα, όμως, έχουν άδικο: η τυφλή απαξίωση είναι αδιέξοδη. Η μαζική καταδίκη είναι το καλύτερο άλλοθι για αυτούς που πραγματικά ευθύνονται.

Το να βρίζουμε από τον καναπέ δεν είναι δύσκολο. Έτσι, όμως, επιβραβεύουμε όλους όσοι ευθύνονται. Το δύσκολο είναι ο σωστός τρόπος της αντίδρασης. Και στις δημοκρατίες, η πιο καλή αντίδραση, η μεγαλύτερη απαξίωση και η καλύτερη καταδίκη, είναι η ψήφος. Να στέλνεις αυτούς που θέλεις στη Βουλή και τους άλλους στα σπίτια τους. Αλλιώς, σου μένουν οι άλλοι...

Ο Μιχάλης Σοφοκλέους είναι εκτελεστικός διευθυντής του Ινστιτούτου Γλ. Κληρίδης και υποψήφιος βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσία.

Στρατηγικά αντιμετωπίζεται η ανεργία

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ**

Οι συνέπειες της ανεργίας στην οικονομία και την κοινωνία γενικότερα είναι δύσκολο να αποτιμηθούν επί χάρτου. Είναι δεδομένο ότι η ανεργία αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα για τον τόπο και εξίσου δύσκολη είναι και η εξεύρεση τρόπων αντιμετώπισης του φαινομένου.Όσο καλούς δείκτες και αν παρουσιάσει η κυβέρνηση, όσο και αν φτιασιδώσουμε την εικόνα ενόψει εκλογών, το πρόβλημα της ανεργίας θα πλανάται ως βρυκόλακας πάνω από την κυπριακή κοινωνία.

Τρία χρόνια μετά από το «κούρεμα» του Μαρτίου του 2013, η Κύπρος κατέχει, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, την τρίτη πιο υψηλή ανεργία στην Ευρωζώνη και την τέταρτη πιο υψηλή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στους νέους, ένας στους τρεις είναι άνεργος, και πολλοί έχουν αναγκαστεί να μεταναστεύσουν τα τελευταία χρόνια για να ζήσουν αξιοπρεπώς. Δεν θα αναφερθώ στον αριθμό των 30.000 νέων, τον οποίο αμφισβήτησε η κυβέρνηση, αλλά ας μας πει το υπουργείο Εργασίας ή το υπουργείο Εσωτερικών, πόσοι νέοι μετανάστευσαν.Πέραν των άλλων συνεπειών που επέφερε η αύξηση της ανεργίας, σε αυτές προστίθεται και η μείωση των απολαβών και των δικαιωμάτων των εργαζομένων, με την απειλή της απόλυσης να επικρέμαται πάνω από το κεφάλι, κυρίως των χαμηλόμισθων υπαλλήλων. Άλλωστε, οι ουρές των ανέργων είναι μεγάλες και οι επιχειρηματίες μπορούν να έχουν ευχέρεια επιλογής προσωπικού και επιβολής όρων εργοδότησης.

Το ερώτημα που σαφώς τίθεται είναι εάν μπορεί υπό τις δεδομένες συνθήκες της οικονομίας να αντιμετωπιστεί η ανεργία. Προτάσεις μπορούν να γίνουν πολλές, θα πρέπει όμως να υπάρξει σοβαρή επεξεργασία και σχεδιασμός.

Για παράδειγμα, θα μπορούσε το κράτος να στηρίξει την απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις μικρές επιχειρήσεις με παροχή φορολογικών κινήτρων μη μισθολογικού χαρακτήρα, εφόσον προσλάβουν νέους εργαζομένους, γυναίκες, μακροχρόνια ανέργους και ανέργους πέραν της ηλικίας των 50 ετών.

Επίσης, το κράτος θα μπορούσε να προωθήσει κοινωνικούς συνεταιρισμούς και συμπράξεις στο πλαίσιο του ευρύτερου δημόσιου τομέα, για ανάπτυξη και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Προτάσεις, όπως ανέφερα και πιο πάνω, μπορούν να υπάρξουν πολλές. Την ίδια στιγμή, όμως, θα πρέπει να ληφθούν και μέτρα για ανακούφιση των ανέργων με οικονομικούς πόρους, οι οποίοι θα μπορούσαν να αντληθούν από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο προγραμμάτων για την καταπολέμηση της φτώχιας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η στήριξη των ανέργων μπορεί να περιλαμβάνει επέκταση του επιδόματος ανεργίας πέραν των έξι μηνών, προστασία όσων δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους προς τις τράπεζες και αποκλεισμό του ενδεχομένου εκποίησης της κατοικίας. Επίσης, ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής, με παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και δωρεάν χρήση των δημοσίων συγκοινωνιών για τους ανέργους. Θα μπορούσε να μελετηθεί και η δυνατότητα απαγόρευσης της διακοπής παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και νερού σε οικογένειες με δύο γονείς ανέργους.

Οπωσδήποτε, κάποια από τα μέτρα έχουν οικονομικό κόστος. Τα οφέλη προς την κοινωνία γενικότερα, όμως, θα είναι πολλαπλάσια, εάν το κράτος κατορθώσει το συντομότερο να μειώσει τους ρυθμούς αύξησης της ανεργίας σε πρώτο στάδιο.

Αυτό που χρειάζεται δεν είναι φτιασίδωμα της εικόνας και των αριθμών, αλλά πολιτική βούληση για αποφασιστική αντιμετώπιση του προβλήματος. Δυστυχώς, αυτή τη στιγμή λείπει ο στρατηγικός σχεδιασμός, ο οποίος θα επικεντρωθεί σε μέτρα τολμηρά και ριζοσπαστικά, με στόχο τη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας.

Ο Νίκος Κέττηρος είναι δημοσιογράφος.

15-ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ_Master_cy 22/04/16 19:57 Page 15

Είναι πολυτέλεια η μυστική ψήφος για άτομα με αναπηρίες

14.000 ψηφοφόροι με προβλήματα αναπηρίας καλούνται να αντιμετωπίσουν για άλλη μία φορά την αναλγησία του κράτους κατά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Στο περιθώριο για άλλη μία εκλογική διαδικασία παραμένουν τα άτομα με αναπηρίες. Ξεκινώντας από την προεκλογική κιόλας περίοδο, με τον αποκλεισμό των τυφλών και κωφών ατόμων από τις προεκλογικές εκστρατείες των υποψηφίων (καθότι οι θέσεις και το πρόγραμμα κομμάτων και υποψηφίων δεν παρέχονται σε προσβάσιμη μορφή), μέχρι τη μέρα των εκλογών, οπότε και τα άτομα σε τροχοκάθισμα καλούνται πολλές φορές να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα χωρίς τη μυστικότητα που παρέχει το παραβάν.

Ψηφίζουν χωρίς παραβάν

Δεν είναι λίγες οι φορές, καταγγέλλει ο πρόεδρος της Οργάνωσης Παραπληγικών Δημήτρης Λαμπριανίδης , που το τροχοκάθισμα δεν χωράει στο παραβάν και τα άτομα με κινητικές αναπηρίες ψηφίζουν υποχρεωτικά έξω από αυτό, πρόχειρα, σε κάποιο τραπέζι του εκλογικού κέντρου, χωρίς να διασφαλίζεται η μυστικότητα της ψήφου τους. «Τα άτομα με αναπηρίες δεν απολαμβάνουν το ίδιο δικαίωμα της μυστικής ψήφου με τους υπόλοιπους ψηφοφόρους» υποδεικνύει ο Δημήτρης Λαμπριανίδης.

Σε άλλες περιπτώσεις, ο πάγκος που χρησιμοποιούν οι ψηφοφόροι μέσα στο παραβάν είναι σε ύψος που δεν επιτρέπει στα άτομα με αναπηρίες να ψηφίσουν κανονικά. «Σε τέτοιες περιπτώσεις ψηφίζουμε στα πόδια μας» αναφέρει ο κ. Λαμπριανίδης.

Την ίδια ώρα θέτει θέμα για απουσία υποδομών στα πολιτικά γραφεία των υποψηφίων, ενώ επισημαίνει ότι ακόμη και πολιτικά κόμματα (ΔΗΚΟ και Κίνημα Αλληλεγγύη), με την απουσία υποδομών, κλείνουν ουσιαστικά την πόρτα στα άτομα με κινητικές αναπηρίες.

Η προεκλογική ενημέρωση

Μιλώντας στην «Κ», ο πρόεδρος της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων Χριστάκης Νικολαΐδης υπογραμμίζει ότι είναι σχεδόν αδύνατο, ειδικότερα για τα άτομα με οπτική αναπηρία να παρακολουθήσουν τις προεκλογικές εκστρατείες των υποψηφίων και τις θέσεις των κομμάτων, καθώς δεν μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες από το διαδίκτυο.

Όσον αφορά δε στα κωφά άτομα, δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τις θέσεις των υποψηφίων, όπως εκφράζονται σε τηλεοπτικές εκπομπές και δελτία ειδήσεων, καθώς εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις, δεν υπάρχουν υπότιτλοι, αλλά ούτε και δελτίο στη νοηματική.

Ο κ. Νικολαΐδης διερωτάται πώς μπορεί ένα άτομο να διαμορφώσει άποψη για τον εκάστοτε υποψήφιο όταν δεν μπορεί να διαβάσει, να δει ή να ακούσει, και πρέπει σε κάθε περίπτωση να βασίζεται σε διερμηνέα και ως εκ τούτου η άποψή του να διαμορφώνεται από τον τρόπο που μεταφέρεται η πληροφορία από έναν τρίτο. Σημειώνει πως «στην πράξη, η πολιτεία καλεί τα άτομα με αναπηρίες να προσέλθουν στις κάλπες για να ψηφίσουν, δεν τους εξασφαλίζει, ωστόσο, την ίδια πληροφόρηση που παρέχει στους υπόλοιπους πολίτες».

Τέλος, ο κ. Νικολαΐδης θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός ότι σε κάποιες περιπτώσεις άτομα με νοητική αναπηρία δεν έχουν καν εκλογικό βιβλιάριο. Η συμμετοχή στο δημοκρατικό δικαίωμα θα πρέπει να είναι καθολική και χωρίς διακρίσεις, επισημαίνει.

Ουκ ολίγες φορές, η Παγκύπρια Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων επεχείρησε να θέσει τα αιτήματα των μελών της ενώπιον των κοινοβουλευτικών κομμάτων και του υπουργείου Εσωτερικών, ωστόσο, όπως τονίζουν, η ανταπόκριση ήταν σχεδόν ανύπαρκτη.

Γραφεία υποψηφίων βουλευτών και πολιτικά κόμματα χωρίς τις κατάλληλες υποδομές για την πρόσβαση ατόμων με κινητικές αναπηρίες.

Η πολιτεία προνοεί για τοποθέτηση ράμπας

Ο βοηθός έφορος Εκλογών Δημήτρης Δημητρίου, διαβεβαιώνει πάντως ότι σε κάθε εκλογική διαδικασία γίνονται εκ των προτέρων οι απαραίτητες διευθετήσεις στα εκλογικά κέντρα, ώστε η πρόσβαση να γίνεται ανεμπόδιστα για όλους τους πολίτες, όπως για παράδειγμα με την τοποθέτηση ειδικής ράμπας για τροχοκαθίσματα, καθώς επίσης και να δίνεται η δυνατότητα στον ψηφοφόρο με απώλεια όρασης να επιλέξει να ψηφίσει για αυτόν, άτομο της εμπιστοσύνης του ή ο προεδρεύων του εκλογικού κέντρου. «Σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών, λαμβάνουμε πληροφόρηση από την οργάνωση παραπληγικών για τις περιοχές στις οποίες υπάγονται τα μέλη του, ούτως ώστε όταν γίνεται η κατανομή ψηφοφόρων, να γνωρίζουμε πού ψηφίζουν τα άτομα με αναπηρίες.

Το τροχοκάθισμα δεν χωράει στο παραβάν και τα άτομα με κινητικές αναπηρίες ψηφίζουν υποχρεωτικά έξω από αυτό, πρόχειρα, σε κάποιο τραπέζι του εκλογικού κέντρου.

Υπέδειξε, ωστόσο, ότι είναι δύσκολο να εισαχθούν οι αλλαγές εκείνες που θα επιτρέπουν στα άτομα με κινητικές, αλλά και αισθητηριακές κυρίως δυσκολίες, να ψηφίζουν χωρίς την παρουσία τρίτου. «Αν εισάγουμε τη μέθοδο Braille σε συγκεκριμένα ψηφοδέλτια, τότε δεν θα ξέρει απλώς ένας τρίτος την ψήφο του εν λόγω ψηφοφόρου, αλλά όλο το εκλογικό κέντρο» επεσήμανε.

16-SYNENTEYJH_Master_cy 22/04/16 17:49 Page 16

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ

Το ΑΚΕΛ γυρίζει σελίδα στις κακές πρακτικές

Μιλά για τις σκιές των σκανδάλων και το διακύβευμα των εκλογών

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Η προηγούμενη κυβέρνηση έχει κριθεί και στις προεδρικές εκλογές και στις ευρωεκλογές. Τώρα κρίνεται η διακυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη αναφέρει ο κ. Χριστοφίδης στην «Κ».

Στο ΑΚΕΛ έχουμε οριστικά γυρίσει σελίδα στις κακές πρακτικές αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» το μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ και υποψήφιος στην επαρχία Λευκωσίας Χρίστος Χριστοφίδης, σχετικά με τις εισφορές επιχειρηματιών. Σημειώνει, μάλιστα, πως τα κακώς κείμενα του παρελθόντος δεν θα καθορίσουν οτιδήποτε σε σχέση με τα μεγάλα διλήμματα για τον τόπο που είναι το Κυπριακό και η κοινωνικοοικονομική πολιτική. Ο ίδιος θεωρεί πως μετά τον Μάιο επέρχονται σημαντικές εξελίξεις στο Κυπριακό, το οποίο αποτελεί ούτως ή άλλως ζήτημα επιβίωσης.

–Η Focus, η Δρομολαξιά και το πρόσφατο σκάνδαλο των σκουπιδιών καταρρίπτει τη συχνή τοποθέτησή σας ως ΑΚΕΛ ότι η διαφθορά είναι στοιχείο ξένο στην κουλτούρα της Αριστεράς, τουλάχιστον στα μάτια του κόσμου.

–Δεν υπάρχει συγκεκριμένη κατηγορία, για το πρόσφατο περιστατικό, θα πρέπει να αναμένουμε να δούμε τι συμβαίνει χωρίς να κάνουμε δίκες από τα ΜΜΕ. Αυτό το οποίο υπήρξε στο παρελθόν δεν είναι διαπλοκή, αλλά κακές πρακτικές. Σε μία περίοδο που οι εισφορές από επιχειρηματίες, για παράδειγμα, ήταν κάτι πολύ διαδεδομένο για όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Έχουμε γυρίσει οριστικά σελίδα ως ΑΚΕΛ σε αυτές τις κακές πρακτικές. Και με τη νομοθεσία του 2012 για τις χρηματοδοτήσεις κομμάτων, αλλά και με πολλά εσωτερικά μέτρα, τα οποία έχουν ληφθεί, έχουν γίνει σοβαρές βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της πλήρους διαφάνειας.

–Δεδομένων των σκανδάλων που εμπλέκουν οριζοντίως όλα τα κόμματα, γιατί κάποιος να κατέλθει στην κάλπη και να ψηφίσει το ΑΚΕΛ;

–Δεν συμφωνώ με την ισοπέδωση. Ταυτόχρονα, αυτά που συνέβησαν επτά, δέκα χρόνια πριν, δεν θα καθορίσουν οτιδήποτε σε σχέση με τα μεγάλα διλήμματα που μπαίνουν μπροστά στον λαό σήμερα. Και το πραγματικό διακύβευμα των εκλογών είναι, αφενός, πώς σοβαρά και υπεύθυνα προχωρούμε στο Κυπριακό και αφετέρου πώς αντιμετωπίζουμε τα τεράστια κοινωνικά προβλήματα που συσσώρευσε η εφαρμογή του μνημονίου στην Κύπρο. Ο κόσμος που αντιλαμβάνεται ότι χωρίς ένα δυνατό ΑΚΕΛ δεν μπορεί να υπάρξει λύση του Κυπριακού και ότι υπάρχει ο κίνδυνος να επιβληθούν δυνάμεις ακραίες με ακραίες απόψεις στη διαχείριση στο εθνικό και σε άλλα ζητήματα, θα ψηφίσει ΑΚΕΛ. Ο κόσμος που θέλει μία πραγματικά νέα πορεία στην κοινωνικοοικονομική πολιτική και την ύπαρξη μιας δυνατής αντιπολίτευσης, θα ενδυναμώσει αυτή τη δύναμη της εναλλακτικής πορείας, το ΑΚΕΛ – Αριστερά – Νέες Δυνάμεις.

–Ασκήσατε σφοδρή κριτική στον απολογισμό του Προέδρου, υπογραμμίζοντας τη φτώχια, την ανεργία και την κοινωνική ανισότητα. Θεωρείτε πως το 2012 τα πράγματα ήταν καλύτερα;

> *Το Κυπριακό είναι ζήτημα επιβίωσης. Η ιστορία δεν είμαι σίγουρος ότι θα γράψει ότι οι Κύπριοι πέρασαν μία οικονομική κρίση, αλλά σίγουρα θα το γράψει, αν απολέσουμε για πάντα τη μισή μας πατρίδα.*

–Ο κ. Αναστασιάδης κρίνεται για τον απολογισμό της διακυβέρνησής του. Η προηγούμενη διακυβέρνηση έχει κριθεί και στις προεδρικές εκλογές και στις ευρωεκλογές. Είμαστε, ίσως, η μόνη χώρα στον κόσμο που ενώ συζητούμε για τον απολογισμό της παρούσας κυβέρνησης, κάποιοι προσπαθούν να πάρουν τη συζήτηση αλλού. Υπογραμμίζουμε πως αυτή τη στιγμή κρίνεται η διακυβέρνηση Αναστασιάδη. Κρίνονται όλα όσα είχε υποσχεθεί στον κυπριακό λαό και τι τελικά εφάρμοσε. Είχαν υποσχεθεί την άνοιξη, την επανεκκίνηση, αντ΄ αυτού επέλεξαν να επιβάλουν μία ταξική λύση που έκανε τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους.

–Ο ΔΗΣΥ, προβάλλοντας ως παράδειγμα τη διακυβέρνηση Χριστόφια και Τσίπρα, υποστηρίζει πως η αριστερή πολιτική έχει δοκιμαστεί και έχει αποτύχει.

–Να δούμε λίγο καλύτερα τι ακριβώς έχει δοκιμαστεί σε όλη την Ευρώπη. Σε όλη την Ευρώπη κυβερνά στην ουσία η Δεξιά. Με αποτέλεσμα να έχουμε έναν φαύλο κύκλο ύφεσης. Δεν είναι η Αριστερά που κυβέρνησε και οδήγησε στη συσσώρευση όλων αυτών των προβλημάτων. Δεν ήταν επειδή κυβέρνησε η Αριστερά στην Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία και Ιταλία, που προκλήθηκαν τόσα προβλήματα. Γιατί το ακραίο νεοφιλελεύθερο μοντέλο που επέλεξαν να επιβάλουν οι «φίλοι» του κ. Αναστασιάδη, οδήγησε σε τραγικά αδιέξοδα. Έχουμε, συνεπώς, μία συστημική κρίση σε όλη την Ευρώπη, με την τραπεζική της εκδοχή στην Κύπρο η οποία, αν και επιδιώκεται να φορτωθεί στο ΑΚΕΛ, στην ουσία της οφείλεται σε μία ακραία δεξιά πολιτική που πιστεύει στην ασυδοσία και δικτατορία της αγοράς. Είναι αυτές οι πολιτικές που εμποδίζουν την Ευρώπη και την Κύπρο να βγει εκτός κρίσης και να ακολουθήσει τον δρόμο της ανάπτυξης.

Σοβαρές εξελίξεις μετά από τις βουλευτικές του Μαΐου

–Στο Κυπριακό υπάρχουν όντως εξελίξεις που δικαιολογούν τις τοποθετήσεις για λύση μέχρι το τέλος του 2016;

–Μετά από τις βουλευτικές του Μαΐου, θα υπάρχουν σοβαρές εξελίξεις στο Κυπριακό, που απαιτούν σοβαρότητα και υπευθυνότητα.

–Γνωρίζετε κάτι συγκεκριμένο;

–Δεν γνωρίζουμε κάτι συγκεκριμένο, κάνουμε όμως μία αντικειμενική ανάλυση που λέει ότι ο ωφέλιμος χρόνος, προχωρώντας και προς τις προεδρικές εκλογές, μειώνεται. Θα έχουμε πιέσεις σχετικά με τα ενταξιακά κεφάλαια της Τουρκίας, κάτι για το οποίο προειδοποιούσαμε από τον Οκτώβρη τον κ. Αναστασιάδη. Υπάρχει βέβαια σημαντική πρόοδος στις συνομιλίες, επειδή αξιοποιήθηκαν τελικώς και οι συγκλίσεις. Αν οι συγκλίσεις στα κεφάλαια διακυβέρνησης, οικονομίας, Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιουσιακού είναι επαρκείς, σημαίνει ότι μπαίνουμε στο τελικό στάδιο της διαπραγμάτευσης με τα κεφάλαια της ασφάλειας - εγγυήσεων και του εδαφικού. Βεβαίως, πρέπει να ξεπεραστεί ο σκόπελος του περιουσιακού, που δεν ξέρω πόσο εύκολο είναι να ξεπεραστεί.

–Τα χρονοδιαγράμματα δεν αποτελούν ευσεβοποθισμό κάποιων;

–Θα πρέπει να καταλάβουμε πως το Κυπριακό είναι ζήτημα επιβίωσης. Η ιστορία δεν είμαι σίγουρος ότι θα γράψει ότι οι Κύπριοι πέρασαν μία οικονομική κρίση, αλλά σίγουρα θα το γράψει, αν απολέσουμε για πάντα τη μισή μας πατρίδα. Αν οριστικοποιηθεί η διχοτόμηση και η κατοχή. Με την κατοχή, η Μόρφου, η Αμμόχωστος, η Κερύνεια και η Καρπασία θα μετατραπούν σε τουρκικές επαρχίες. Τα τουρκικά πλοία ανοικτά της Λεμεσού πρόσφατα, είναι η απόδειξη ότι χωρίς λύση δεν μπορεί να υπάρξει οριστική ασφάλεια και ευημερία. Ούτε διασφάλιση του μέλλοντος του λαού μας σε αυτόν τον τόπο. Το 1974 έγινε κάτι το οποίο δεν έγινε σε 3.000 χρόνια ιστορίας. Για πρώτη φορά ξεριζώθηκε το ελληνικό στοιχείο από τη μισή Κύπρο. Αν δεν καταφέρουμε να ανατρέψουμε αυτό το ιστορικό τετελεσμένο που δημιουργήθηκε με την εθνοκάθαρση του 1974, αυτός ο λαός ποτέ δεν θα είναι ασφαλής και ποτέ δεν θα μπορέσει να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες που πραγματικά έχει σε αυτό τον τόπο.

ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Πραγματικότητα και όχι μύθος το success story

Η άδικη κριτική στη Βουλή και οι προτάσεις για ανάπτυξη της οικονομίας

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Η καινοτομία θα βγάλει την οικονομία από τη γήρανση αναφέρει η Μαρία Κυριακού.

«Περάσαμε από συμπληγάδες πέτρες» αναφέρει η υποψήφια βουλευτής του ΔΗΣΥ Μαρία Κυριακού αναφερόμενη στην απερχόμενη Βουλή, θεωρώντας άδικη τη σφοδρή κριτική που της ασκήθηκε. Η κ. Κυριακού, απελθόν μέλος της Επιτροπής Οικονομικών, εξηγεί ότι το success story δεν αποτελεί μύθο αλλά πραγματικότητα σημειώνοντας πως με μία καταβαραθρωμένη οικονομία το 2013, η διακυβέρνηση Αναστασιάδη κατάφερε να δημιουργήσει σταθερότητα, αλλά και σημάδια οικονομικής ανάκαμψης.

–Ποιο είναι το στοίχημα που καλείται να κερδίσει ο ΔΗΣΥ στις επικείμενες εκλογές;

–Η σταθεροποίηση της οικονομίας μέσω της ανάπτυξης και μείωσης της ανεργίας. Όσον αφορά στον τραπεζικό τομέα, στόχος είναι να δημιουργηθούν τα κίνητρα και η ενθάρρυνση της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

–Είδαμε τον ΔΗΣΥ να αποσύρει προτάσεις του, όπως τη ρύθμιση των απεργιών, αλλά και τις αποκρατικοποιήσεις. Ήταν για προεκλογικούς λόγους;

–Οπωσδήποτε δεν ήταν για προεκλογικούς λόγους, γιατί αν ήταν για προεκλογικούς λόγους δεν θα τα καταθέταμε τώρα. Ο λόγος ήταν ότι χρειαζόταν περισσότερη μελέτη του νομοσχεδίου σε κάποιες λεπτομέρειες.

–Η αυξημένη ανεργία, τα υψηλά ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η κοινωνική ανισότητα αντικρούει το αφήγημα του success story που επικαλείστε.

–Αν λάβετε υπόψη ότι παραλάβαμε μία οικονομία που θα άντεχε μόνο 30 μέρες τον Μάρτιο του 2013 και καταφέραμε να δημιουργήσουμε σταθερότητα μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια, που όχι μόνο σταθεροποιήθηκε η οικονομία, αλλά έχει αρχίσει και η ανάκαμψη, αυτό από μόνο του δείχνει ότι η στρατηγική της κυβέρνησης Αναστασιάδη έχει αποδώσει. Συνεπώς, δεν είναι μύθος αλλά πραγματικότητα. Δεν θα ήταν πραγματικότητα αν δεν βλέπαμε ότι έχουν βελτιωθεί οι αξιολογήσεις των ξένων οίκων που αξιολογούν την Κύπρο, έχουμε ξεφύγει από τα σκουπίδια, έχουμε σταθεροποιηθεί, αλλά το πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι ξένοι επενδυτές εμπιστεύονται και επενδύουν στην Κύπρο τόσο στον τραπεζικό τομέα όσο και σε άλλους τομείς ανάπτυξης.

–Μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων;

–Μπορεί οπωσδήποτε να αντιμετωπιστεί μέσω των αναδιαρθρώσεων. Έχουν γίνει νομοθεσίες που προσθέτουν αξία στην οικονομία της Κύπρου και βοηθούν τον τραπεζικό τομέα να αναδιαρθρώσει τα δάνεια με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και προς όφελος του δανειολήπτη και προς όφελος του τραπεζικού συστήματος. Οι νομοθεσίες που έχουμε ψηφίσει, όπως το πλαίσιο αφερεγγυότητας, μαζί με τη νομοθεσία για διευκόλυνση της πώλησης δανείων, αλλά και η νομοθεσία για την εναλλακτική δανειοδότηση, των χρηματοδοτικών μισθώσεων, όλα αυτά είναι πακέτο νομοθεσιών που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο τραπεζικός τομέας ώστε να αναδιαρθρώσει και να μειώσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια . Αυτό μπορεί να γίνει σε πιο μικρό χρονικό διάστημα από ό,τι αναμένεται.

–Ο έφορος Κρατικών Ενισχύσεων υποστήριξε ότι κάποιες νομοθεσίες που ψηφίστηκαν μετά και από δική σας εισήγηση, ενδεχομένως αποτελούν κρατική ενίσχυση και θα έπρεπε να ενημερωθεί η Κομισιόν. Δεδομένου ότι μπορεί να επηρεάσουν την πολύ σημαντική προσπάθεια των αναδιαρθρώσεων, πώς το σχολιάζετε;

> *Είναι η απερχόμενη Βουλή που πήρε όλο το βάρος της οικονομίας στους ώμους της. Χάρη στα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου που πέρασε, καταφέραμε να φέρουμε την οικονομία σε σταθερότητα.*

–Προτείναμε ελάφρυνση των φορολογιών, όταν γίνονται αναδιαρθρώσεις, η οποία ελάφρυνση στόχο έχει να αφαιρέσει τα βαρίδια που τις εμπόδιζαν και τις αναχαιτίζαν. Στο μνημόνιο, άλλωστε, η Τρόικα αναφέρει πως πρέπει να δοθούν κίνητρα και να διευκολυνθούν οι αναδιαρθρώσεις με χαμηλότερο κόστος. Συνεπώς, είμαστε εντός των όρων του μνημονίου με την κατάθεση της εν λόγω πρότασης και έχουμε πετύχει ακριβώς αυτό που λέει το μνημόνιο. Πιστεύω πως αν η Κομισιόν τα διαβάσει όλα μαζί, θα μπορέσουν να εγκριθούν.

–Η απερχόμενη Βουλή έχει δεχθεί σφοδρές κριτικές για χειρισμούς και μελανές συμπεριφορές. Είναι άδικη αυτή η κριτική;

–Είναι η Βουλή που πήρε όλο το βάρος της οικονομίας στους ώμους της. Χάρη στα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου που πέρασε η απερχόμενη Βουλή, καταφέραμε να φέρουμε την οικονομία σε σταθερότητα. Περάσαμε από συμπληγάδες πέτρες και μπορώ να πω ότι με πάρα πολλές δυσκολίες πετύχαμε να βρούμε τη μέση λύση ώστε να ψηφιστούν δύσκολα και περίπλοκα νομοθετήματα που είχαν πολιτικό κόστος. Φύγαμε από τη «ζώνη της άνεσης», στην οποία βρισκόμασταν στο παρελθόν και περάσαμε στην επίλυση οικονομικών θεμάτων που ήταν εκτός της νοοτροπίας και των συνηθειών μας. Ξεφύγαμε από την άνεσή μας και μπήκαμε στα δύσκολα. Αυτά τα δύσκολα κατάφερε η Βουλή να τα περάσει, πήρε το βάρος πάνω της και συνεπώς, ναι, πιστεύω πως είναι άδικη η κριτική που γίνεται στην απερχόμενη Βουλή.

Έμφαση στην ευρεσιτεχνία

–Με το ενδεχόμενο επανεκλογής σας στη νέα Βουλή, πού σκοπεύετε να επικεντρωθείτε;

–Θέλω να συνεχίσω την προσπάθεια που καταβάλλαμε όλο αυτό το διάστημα στην Επιτροπή Οικονομικών για τη σταθεροποίηση της Οικονομίας, με προτάσεις που θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και τις επενδύσεις, αλλά και μέσω της έρευνας και της καινοτομίας και την προστασία της ευρεσιτεχνίας. Είναι ένας τομέας με τον οποίο ασχολήθηκα την περίοδο που ήμουν έφορος Εταιρειών και θεωρώ πως πρέπει να δοθούν κατάλληλα κίνητρα για να ενθαρρυνθεί η δημιουργία νέων προϊόντων μέσω της έρευνας και της ανάπτυξής της, γιατί έτσι θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και θα πετύχουμε τη μείωση της ανεργίας...

–Υπάρχει έδαφος στην Κύπρο για την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας;

–Όταν ξεκίνησα την προσπάθειά μου για τη νομοθεσία προστασίας των εφευρέσεων στην Κύπρο, πολλοί υποστήριζαν πως δεν έχουμε εφευρέτες και περιοριζόμαστε στην αντιγραφή. Έκανα μία έκθεση με Κύπριους εφευρέτες και θα σας εκπλήξει πόσες κυπριακές εφευρέσεις έχουμε από Κυπρίους που χαίρουν εκτίμησης διεθνώς. Το πρόβλημα είναι πως στην Κύπρο δεν εκτιμούμε τους ανθρώπους μας. Θέλω συνεπώς να εστιάσω στον τομέα αυτό, γιατί νομίζω πως θα μας βγάλει από τη γήρανση της οικονομίας τόσο της Κύπρου όσο και της Ευρώπης. Η Κύπρος έχει και το μυαλό και τους ανθρώπους, οι οποίοι μπορούν να δημιουργήσουν, φτάνει να μπουν οι σωστές υποδομές.

17-SYNENTEYJH_Master_cy 22/04/16 17:50 Page 17

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ

Αποτελεί πρόκληση το επίθετό μου

Μιλά για τα περί νεποτισμού και τους δεσμούς του με την Αμμόχωστο

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Πέρασα και εγώ από τη φάση άσκησης κριτικής από την άνεση του καναπέ μου, αλλά συνειδητοποίησα ότι αν δεν σηκωθείς, δεν λύνεται τίποτα» αναφέρει ο αριστίνδην υποψήφιος του ΔΗΣΥ για την επαρχία Αμμοχώστου Χρίστος Γαλανός, καλώντας τους νέους να κατέλθουν στην κάλπη. Ο νέος υποψήφιος βουλευτής δεν διστάζει να μιλήσει για τον τρόπο που επιδρά στην υποψηφιότητά του το επίθετό του, αλλά και να θέσει το όραμά του για την Αμμόχωστο. Παραθέτει μία σειρά από προτάσεις που θα επανακτήσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στο πολιτικό σύστημα.

–Γιατί υποψήφιος αριστίνδην με τον ΔΗΣΥ και όχι με κάποιο άλλο κόμμα;

–Το «γιατί υποψήφιος», με προβληματίσε αρχικά. Ίσως να βόλευε αν παρέμενα προσηλωμένος στα επαγγελματικά μου. Αλλά αν θέλεις κάτι να αλλάξει, πρέπει να δράσεις και όχι να παραμένεις θεατής. Είμαι άτομο χαμηλών τόνων, που ενδεχομένως να ξενίζει σε ένα πολιτικό σκηνικό, που θέλει τους συμμετέχοντες να είναι έντονα εξωστρεφείς. Για εμένα δεν είναι οι φωνασκίες ή οι θεατρινισμοί που μετρούν, αλλά η παραγωγή ουσιαστικού έργου. Το δε «αριστίνδην», μπορεί να έρχεται σε αντιδιαστολή με τα 30 μου χρόνια, αλλά είναι πολύ τιμητικό. Εφόσον, λοιπόν, οι θέσεις μου στο εθνικό και την οικονομία ταυτίζονται με αυτές του ΔΗΣΥ, έδωσα θετική απάντηση στην πρόσκληση του προέδρου του κόμματος. Αν δεν συμφωνείς με αυτά που καλείσαι να εκπροσωπήσεις, τότε ψεύδεσαι και το ψέμα είναι σαν το λάδι. Όσο νερό κι αν ρίξεις από πάνω του, αυτό πάντα θα βγει στην επιφάνεια.

> *Με ενοχλεί ο όρος «πόλη φάντασμα», γιατί τα φαντάσματα είναι άυλα και ανύπαρκτα. Η Αμμόχωστος είναι υπαρκτή, είναι εκεί και μας ανήκει.*

–Το γεγονός ότι είστε γόνος πολιτικού προσώπου λειτουργεί τελικά υπέρ της υποψηφιότητάς σας ή εναντίον της; Επειδή πολλοί ήδη κάνουν λόγο για νεποτισμό.

–Δεν έμαθα να αποφεύγω ερωτήσεις και δεν προτίθεμαι να το πράξω τώρα. Σίγουρα λειτουργεί θετικά, από πλευράς αναγνωρισιμότητας στην αρχή, αλλά μόνο στην αρχή. Εκείνο, βέβαια, που με εξέπληξε θετικά είναι πόσο ο κόσμος του ΔΗΣΥ εκτιμά τον πατέρα μου. Η περίφημη ατάκα για την πεζίνα είναι κάτι που μου αναφέρουν συνεχώς. Αυτό με ικανοποιεί, γιατί είμαι περήφανος για τον πατέρα μου και την πολιτική του σταδιοδρομία. Ωστόσο, το επίθετό μου αποτελεί πρόκληση σε δύο επίπεδα. Αφενός, υπάρχει πάντοτε η σύγκριση και αυτό είναι κάποτε άδικο, για έναν νέο που τώρα κάνει τα πρώτα του βήματα στην πολιτική και αφετέρου καθότι αυξάνει την ευθύνη και την ανάγκη να αποδείξεις την αξία σου. Μπορεί, λοιπόν, ένα επίθετο να διευκολύνει την είσοδο, αλλά είναι η πορεία που είτε θα σε κρατήσει είτε θα σε εξαφανίσει. Στοίχημά μου είναι να πετύχω και να πείσω για τη δική μου αξία ακόμα και αυτούς που κάνουν λόγο για νεποτισμό. Η δε έννοια του νεποτισμού θα είχε υπόβαθρο αν επρόκειτο για διορισμό. Εδώ, όμως, διεκδικώ την ψήφο των συμπολιτών μου και εναπόκειται σε εμένα να πείσω για τις θέσεις και στη συνέχεια για το έργο μου.

–Γιατί ένα νέο ηλικιακά πρόσωπο να ασχοληθεί με την πολιτική, τη στιγμή που η μεγάλη πλειοψηφία της ηλικίας του απαξιώνει το υφιστάμενο πολιτικό σύστημα;

–Μα ακριβώς επειδή υπάρχει απαξίωση. Με συμπεριφορές του τύπου laissez faire δεν θα επιλυθούν διά μαγείας τα διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με τους θεσμούς και την παραγωγή πολιτικής που να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις και να παρέχει λύσεις στις ανάγκες. Πέρασα και εγώ από τη φάση άσκησης κριτικής από την άνεση του καναπέ μου. Αλλά συνειδητοποίησα ότι αν δεν σηκωθείς, δεν λύνεται τίποτα. Η ερώτησή σας είναι και μία εξαίρετη ευκαιρία να απευθυνθώ στους συνομηλίκους μου και να τους πω, ψηφίστε όποιον θεωρείτε τον πιο κατάλληλο για να εκπροσωπήσει την επαρχία σας. Ψηφίζοντας, έχετε κάθε δικαίωμα να απαιτείτε μετά απαντήσεις από αυτούς που στηρίξατε.

–Ποιο το όραμά σας για την πόλη της Αμμοχώστου;

–Δυστυχώς, δεν έζησα την Αμμόχωστο. Μέχρι να επιστρέψουμε και να δημιουργήσω δικές μου αναμνήσεις, αγάπησα την πόλη μας μέσα από δανεικές μνήμες των δικών μου. Αναμνήσεις που σαν σφουγγάρι απορροφούσα από τις διηγήσεις του πατέρα μου και της οικογένειάς μας. 42 χρόνια είναι ήδη πολλά και σε αυτόν τον αγώνα ήδη χάνονται γενιές προσφύγων. Ώρα, λοιπόν, να μοιραστούμε τη σκυτάλη με αυτούς που την κράτησαν και την μεταλαμπάδευσαν σε εμάς. Να επανακτήσουμε την Αμμόχωστο, να την ξανακτίσουμε και επιτέλους να τη ζήσουμε και εμείς. Σήμερα, είναι μία από τις λίγες φορές που οι συγκυρίες είναι τέτοιες, που καθιστούν την επιστροφή εφικτή. Χρειάζεται να εμπλακούμε εμείς οι νέοι, να στηρίξουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις συνομιλίες και να επανενώσουμε, επιτέλους, τη χώρα μας. Ξέρετε, με ενοχλεί ο όρος «πόλη φάντασμα», γιατί τα φαντάσματα είναι άυλα και ανύπαρκτα. Η Αμμόχωστος είναι υπαρκτή, είναι εκεί και μας ανήκει. Θα την επαναφέρουμε και μάλιστα χρησιμοποιώντας νέες οικολογικές τεχνολογίες και ιδέες, στη θέση που της ανήκει, αυτήν της βασιλεύουσας. Μιας βασιλεύουσας που να λειτουργεί αρμονικά με τις ελεύθερες σήμερα περιοχές της επαρχίας από πλευράς τουρισμού και που μαζί θα εμπλουτίσουν και θα αναβαθμίσουν τουριστικά την Κύπρο μας.

Πέρασα και εγώ από τη φάση άσκησης κριτικής από την άνεση του καναπέ μου, αναφέρει ο Χρίστος Γαλανός.

Λογοδοσία και απονομή δικαιοσύνης

–Τι επιθυμείτε να αλλάξετε στο υφιστάμενο πολιτικό σύστημα με την εκλογή σας;

–Ο κόσμος απαξίωσε την πολιτική λόγω της ανεπάρκειας κάποιων θεσμών, της έλλειψης μηχανισμών ελέγχου και λογοδοσίας και της καθυστέρησης στην απονομή δικαιοσύνης. Αν στόχος μας είναι να επανακτήσουμε την εμπιστοσύνη του κόσμου, αυτό δεν θα γίνει μέσα από γενικότητες, αλλά με εφαρμόσιμες προτάσεις. Με γνώμονα την αύξηση της λογοδοσίας των βουλευτών, θα πρέπει να θεσμοθετηθεί η υποχρέωση σύνταξης ετήσιας έκθεσης από κάθε μέλος του κοινοβουλίου. Ένας απολογισμός του κοινοβουλευτικού τους έργου, σε συνδυασμό με την παράθεση των περιουσιακών τους στοιχείων σε ετήσια βάση. Ένα πόθεν έσχες, που να περιλαμβάνει ωστόσο όλα τα μέλη της οικογένειας. Έτσι, θα μπορεί ο ψηφοφόρος να γνωρίζει όλο το έργο και την κοινοβουλευτική δραστηριότητα κάθε βουλευτή. Ένα τέτοιο μέτρο καταπολεμά τα φαινόμενα διαπλοκής και καθιστά τον κάθε βουλευτή υπόλογο στους ψηφοφόρους του. Για την απονομή δικαιοσύνης, χρειάζεται να αλλάξουμε, αλλά και να ενισχύσουμε τα δικαστήρια με την υιοθέτηση νέων θεσμών, όπως είναι οι ομαδικές αγωγές, οι εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών, η αναγκαιότητα έγκρισης πριν από την καταχώριση έφεσης, η δημιουργία εμπορικού δικαστηρίου και ούτω καθεξής. Μόνο έτσι θα υπάρξει ουσιαστική αποσυμφόρηση των Δικαστηρίων και κατ' επέκταση μείωση του απαιτούμενου χρόνου εκδίκασης υποθέσεων. Το συντομότερο δυνατό θα πρέπει να ψηφιστεί και η οριζόντια ψηφοφορία, ούτως ώστε οι πολίτες να έχουν την ελευθερία να επιλέξουν και να ψηφίσουν τους πιο ικανούς.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Πληρώνουμε τα λάθη της απερχόμενης Βουλής

Η διαγραφή από το ΔΗΚΟ και οι προσωπικές επιδιώξεις για τον Μάιο

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Το ΔΗΚΟ ήταν, είναι και θα είναι η πολιτική μου στέγη» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» το άλλοτε διαγραφέν στέλεχος του ΔΗΚΟ για αντικομματική συμπεριφορά και νυν υποψήφιος βουλευτής στην επαρχία Λάρνακας Χρίστος Ορφανίδης. Ο κ. Ορφανίδης χαρακτηρίζει ως έωλο τον χαρακτηρισμό ότι το ΔΗΚΟ είναι απορριπτικό κόμμα, καθώς, όπως αναφέρει, εγγύτερα σε λύση έφτασαν Πρόεδροι που προέρχονταν από το ΔΗΚΟ.

–Δεδομένης της ισοπεδωτικής απαξίωσης του υφιστάμενου πολιτικού συστήματος, γιατί κάποιος να κατέλθει στην κάλπη και να ψηφίσει ΔΗΚΟ;

–Παρόλο που διαφωνώ με την ολοκληρωτική ισοπέδωση, θεωρώ απόλυτα δικαιολογημένη την απαξίωση προς το υφιστάμενο πολιτικό σύστημα. Είναι τις συνέπειες των δικών του λαθών και παραλείψεων που βιώνουμε τα τελευταία δίσεκτα χρόνια. Είναι τη δυσοσμία της διαπλοκής και της διαφθοράς του που αναπνέουμε σήμερα. Επειδή, όμως, αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να συνεχιστεί, θα πρέπει τον Μάιο να βιώσουμε μία ειρηνική επανάσταση κάλπης, που θα ισοπεδώσει αυτό το ανίκανο και διεφθαρμένο πολιτικό κατεστημένο και θα οδηγήσει στη Βουλή ανθρώπους με όρεξη και με επίγνωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο πολίτης. Το ΔΗΚΟ αποτελεί επιλογή εμπιστοσύνης για τους πολίτες, αφού η εφαρμοσμένη πολιτική του κατά τη διάρκεια των δικών του διακυβερνήσεων είχε θαυμαστά αποτελέσματα στην οικονομία, αλλά και αποτέλεσε διαχρονικά το ισχυρότερο ανάχωμα για σχέδια λύσης που απεργάζονταν τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

> *Η ανανέωση που διαπνέει τα ψηφοδέλτια του ΔΗΚΟ είναι σε πλήρη αρμονία με την επικρατούσα άποψη στην κοινωνία των πολιτών, που θέλει να δει καινούρια πρόσωπα στη Βουλή, που θα διορθώσουν τα κακώς κείμενα.*

–Η απερχόμενη Βουλή έχει δεχθεί πολλές κριτικές για τους χειρισμούς της καθ' όλη την πενταετία. Πού θα επικεντρωθείτε στο ενδεχόμενο εκλογής σας;

–Χωρίς να θέλω να ισοπεδώσω τα πάντα, σήμερα, πληρώνουμε λάθη και παραλείψεις της απερχόμενης σύνθεσης της Βουλής. Υπήρξαν, βεβαίως, μεμονωμένες φωνές αντίδρασης και αντίστασης, όμως, η νέα σύνθεση της Βουλής θα κληθεί να διαχειριστεί εξίσου σημαντικά θέματα, όπως είναι η προσπάθεια κλεισίματος του Κυπριακού, η οριστική κατάληξη ως προς τον ενεργειακό προσανατολισμό μας, η προσπάθεια αποκατάστασης των κοινωνικών ανισοτήτων που επέφεραν η τρόικα και το μνημόνιο, η παραδειγματική τιμωρία όσων έκλεψαν ή χρηματίστηκαν. Αλλά και σε τοπικό επίπεδο, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Λάρνακα είναι πολλά και χρονίζοντα. Για όλα αυτά τα θέματα, πάντοτε εξέφραζα την άποψή μου με παρρησία, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα το πολιτικό κόστος. Αυτό θα συνεχίσω να κάνω και από τα έδρανα της Βουλής. Στόχος ζωής ήταν πάντοτε η ελαχιστοποίηση και αν είναι δυνατόν ο εκμηδενισμός του χάσματος που υπάρχει, σήμερα, μεταξύ πολιτών και πολιτικών προσώπων, πολιτών και πολιτικής.

–Στήριξη στην κυβέρνηση Αναστασιάδη για την οικονομία και μετωπική σύγκρουση στο Κυπριακό. Αυτό δεν συγχέει τη ΔΗΚΟϊκή βάση;

–Είναι πολιτική σχιζοφρένεια να λέμε ότι ένα κόμμα θα πρέπει να συμφωνεί ή να διαφωνεί σε όλα με την εκάστοτε κυβέρνηση ή με τα άλλα κόμματα. Στο ΔΗΚΟ κρίνουμε με βάση το κοινό συμφέρον, βάζοντας πάντοτε την Κύπρο μπροστά και ποτέ το πολιτικό όφελος. Στα θέματα της οικονομίας, μη υπαρχούσης εναλλακτικής λύσης επιλέξαμε τον δύσκολο δρόμο της εφαρμογής μέτρων, που θα εξασφάλιζαν τη γρηγορότερη έξοδό μας από το μνημόνιο, ούτως ώστε να επανέλθει η διαχείριση στα χέρια μας. Επιλέξαμε τον συντομότερο δρόμο για την απαλλαγή από τα δεσμά της τρόικας και σήμερα είμαστε ξανά στην πρώτη γραμμή με συγκεκριμένες προτάσεις για τη σταδιακή αποκατάσταση των κοινωνικών αδικιών που επέφεραν η τρόικα και το μνημόνιο.

–Τι απαντάτε σε όσους επικρίνουν το ΔΗΚΟ για απορριπτισμό στο Κυπριακό;

–Ο έωλος αυτός χαρακτηρισμός καταρρίπτεται από τα πραγματικά γεγονότα, αφού οι δύο από τις τρεις συμφωνίες υψηλού επιπέδου έγιναν επί κυβερνήσεων του ΔΗΚΟ. Αναφέρομαι στις συμφωνίες του 1979 Κυπριανού - Ντενκτάς και 2006 Παπαδόπουλου – Ταλάτ. Συνεπώς, εγγύτερα σε λύση έφτασαν Πρόεδροι που προέρχονταν από το ΔΗΚΟ. Αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι το ΔΗΚΟ θα συναινέσει σε μία λύση τύπου Ανάν, στην οποία θα προνοούνται διχοτομικές και συνταγματικά σχιζοφρενικές πρόνοιες, όπως είναι η εκ περιτροπής Προεδρία, οι περιουσιακές και πληθυσμιακές ποσοστώσεις, η διατήρηση των εγγυήσεων, η παραμονή των εποίκων και πολλά άλλα. Γι' αυτό, επιστρέφω τον χαρακτηρισμό σε όσους αποδέχονται διευθέτηση στο Κυπριακό που θα περιλαμβάνει όσα προανέφερα και η οποία, αν τεθεί σε δημοψήφισμα, είναι καταδικασμένη να απορριφθεί από τον κυπριακό ελληνισμό.

Εγγύτερα σε λύση έφτασαν Πρόεδροι που προέρχονταν από το ΔΗΚΟ αναφέρει ο Χρίστος Ορφανίδης, απαντώντας στα περί απορριπτισμού του ΔΗΚΟ.

Η επιστροφή στο ΔΗΚΟ και η «διάσπαση»

–Γιατί να επιστρέψετε σε ένα κόμμα το οποίο σας έχει διαγράψει για διαχρονική αντικομματική συμπεριφορά;

–Το ΔΗΚΟ είναι ο κόσμος του κι εγώ δεν έχω διακόψει ποτέ τη συμπόρευση μαζί του. Πάντοτε βρισκόμουν δίπλα στον κόσμο του ΔΗΚΟ, στις χαρές και στις λύπες. Κυρίως, όμως, ήμουν πάντα στην πρώτη γραμμή για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που τον ταλαιπωρούσαν. Συνεπώς, δεν ένιωσα σε καμία στιγμή ότι «επιστρέφω» στο ΔΗΚΟ. Το ΔΗΚΟ ήταν, είναι και θα είναι η πολιτική μου στέγη. Εξάλλου, είναι πεποίθησή μου ότι το δικαίωμα «διαγραφής» δεν το έχουν οι ηγεσίες, αλλά οι πολίτες στις κάλπες.

–Λαμβάνοντας υπόψη την ηχηρή απόσυρση πρωτοκλασάτων στελεχών από το ΔΗΚΟϊκό ψηφοδέλτιο, να υποθέσουμε ότι το ΔΗΚΟ οδηγείται διασπασμένο στην κάλπη;

–Το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ κοσμούν αξιόλογοι υποψήφιοι με σπουδαία επιτεύγματα στους τομείς τους. Η επιλογή κάποιων στελεχών να μην είναι στην πρώτη γραμμή του αγώνα είναι σεβαστή και δεν θεωρώ ότι είμαι ο κατάλληλος για να την κρίνω. Πιστεύω, όμως, ότι η ανανέωση που διαπνέει τα ψηφοδέλτια του ΔΗΚΟ είναι σε πλήρη αρμονία με την επικρατούσα άποψη στην κοινωνία των πολιτών που θέλει να δει καινούρια πρόσωπα στη Βουλή που θα διορθώσουν τα κακώς κείμενα. Είναι λογικό ότι αυτοί που είτε δημιούργησαν τα προβλήματα είτε δεν κατάφεραν να τα επιλύσουν, είτε ακόμα χειρότερα αδιαφόρησαν γι' αυτά μέσα στην πενταετία που πέρασε, δεν μπορούν να θεωρούνται οι καταλληλότεροι για να τα επιλύσουν την επόμενη πενταετία. Ο κόσμος του ΔΗΚΟ αντιλαμβάνεται το διακύβευμα των εκλογών και τον Μάη θα καταστήσει εκ νέου το κόμμα του ως την ηγέτιδα πολιτική δύναμη του ενδιάμεσου χώρου, για να συνεχίσει να υπερασπίζεται με ακόμα περισσότερο σθένος την Κυπριακή Δημοκρατία και τους πολίτες της.

18-GNOMES ELLADA_Master_cy 22/04/16 22:29 Page 18

Το Κυπριακό και πάλι στο προσκήνιο

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η βεβαιότητα, και για ορισμένους η ανησυχία, ότι το Κυπριακό θα λυθεί μέχρι το τέλος του χρόνου διακατέχει πολλούς στη Λευκωσία, στην Αθήνα, στις Βρυξέλλες και στην Ουάσιγκτον. Ειδικά στην τελευταία, ανώτατοι αξιωματούχοι της κυβέρνησης Ομπάμα θα ήθελαν πολύ να λύσουν το πρόβλημα μέχρι το τέλος του έτους. Αλλωστε, κάθε αμερικανική κυβέρνηση έχει κάποια διεθνή ζητήματα που θέλει να επιλύσει πριν αποχωρήσει από την εξουσία, προκειμένου να ενισχύσει την υστεροφημία της. Ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν και ο υπουργός Εξωτερικών Κέρι είναι οι βασικοί παίκτες που πιέζουν για να βρεθεί λύση.

Δεν συμμερίζομαι την πεποίθησή τους ότι κάτι τέτοιο θα συμβεί. Πιστεύω ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο έως απίθανο, για πολλούς λόγους. Η λύση έχει καταστεί πλέον εξαιρετικά περίπλοκη. Ο κ. Ερντογάν δεν πιέζεται ιδιαίτερα ως προς το Κυπριακό και δεν θα κάνει σημαντικές υποχωρήσεις, όπως όλα δείχνουν. Οι «κόκκινες γραμμές» των δύο πλευρών έχουν παγιωθεί.

Η ελληνοκυπριακή κοινή γνώμη θα μπορούσε ενδεχομένως να στηρίξει μια λύση αν έμπαιναν στο τραπέζι οικονομικά κίνητρα για να ρυθμιστεί το ζήτημα των περιουσιών. Κατά καιρούς ακούγονται μεγάλα ποσά που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ, αλλά ουδέποτε μπήκαν σε κάποιο επίσημο χαρτί. Η αλήθεια είναι πως η οικονομική κρίση έχει αλλάξει τα δεδομένα, αλλά δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι ακόμη και ένα σημαντικό δέλεαρ κάποιων δισεκατομμυρίων ευρώ θα διασφάλιζε την αποδοχή μιας νέας φόρμουλας.

Εχει όμως ενδιαφέρον το γεγονός ότι ισχυροί διεθνείς παίκτες δεν είναι θερμοί οπαδοί της λύσης. Και μιλάμε για παίκτες με ισχύ και επιρροή. Η Μόσχα, που έχει παραδοσιακά ρόλο στην Κύπρο, δεν βλέπει με πολύ καλό μάτι τη λύση με βάση κάποιο δυτικό σχέδιο. Η Ιστορία έχει αποδείξει ότι μπορεί, με τον τρόπο της, να το τορπιλίσει. Εχουμε όμως ακόμη έναν, απρόσμενο, παράγοντα. Το Ισραήλ έχει τα τελευταία χρόνια αναπτύξει μια στενή στρατηγική σχέση με τη Λευκωσία. Η άποψη σημαντικών παραγόντων στο Τελ Αβίβ είναι σαφής: προτιμούν ένα «μασίφ» ελληνοκυπριακό κράτος, παρά ένα διζωνικό, με το οποίο δεν θα μπορούν να συνδιαλλαγούν χωρίς να περνούν από την Αγκυρα. Δεδομένης της σημασίας του κυπροϊσραηλινού άξονα, αυτές οι ενστάσεις δεν πρέπει να περάσουν απαρατήρητες.

Τέλος, έχουμε και ένα ελληνοκυπριακό λόμπι στις ΗΠΑ που δεν θα δεχθεί μια λύση που θα βασίζεται στα πρότυπα του σχεδίου Ανάν. Καμία δημοκρατική κυβέρνηση δεν θα θελήσει να δυσαρεστήσει το μικρό αλλά πολύ δραστήριο και αποτελεσματικό αυτό λόμπι.

Ποια είναι η εναλλακτική; Το πέρασμα του χρόνου έχει φέρει τα πράγματα σε ένα ιστορικό σταυροδρόμι. Είτε θα βρεθεί μια φόρμουλα βελούδινου διαζυγίου είτε θα συνεχισθεί επ' άπειρον η σημερινή κατάσταση. Στην πρώτη περίπτωση, η ελληνοκυπριακή πλευρά θα λάβει κάποια πιθανά εδαφικά ανταλλάγματα και θα δώσει κάποιου τύπου αναγνώριση στο σημερινό ψευδοκράτος. Στη δεύτερη, δεν θα αλλάξει τίποτα.

Η λύση του προβλήματος θα είχε πολύ θετικές οικονομικές συνέπειες και θα ήταν μια πολύ καλή εξέλιξη για την περιοχή. Χωρίς αμφιβολία θα βοηθούσε στη βελτίωση και των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Υπό τις παρούσες συνθήκες, όμως, μάλλον είχαν δίκιο οι παλαιότεροι διπλωματικοί συντάκτες οι οποίοι διαβεβαίωναν τους διαδόχους τους πως το Κυπριακό αποκλείεται να λυθεί πριν πάρουν και εκείνοι σύνταξη...

Συγκλίσεις ανορθόδοξες

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Σημείο παρακμής και αποσυνθέσεως ενός πολιτικού συστήματος είναι η διαρκής ανάδειξη νέων κομμάτων, προερχομένων από την κατάτμηση των υπαρχουσών παρατάξεων. Η οικονομική κρίση που εξεδηλώθη στην Ελλάδα το 2010 είχε ως συνέπεια την ενίσχυση της τάσεως αυτής, που είχε ήδη εμφανισθεί στον χώρο της Κεντροδεξιάς με τη μεθοδευμένη ανάδειξη του ΛΑΟΣ, για να ακολουθήσει η ολική κατάρρευση του ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια το πλήγμα –όχι θανάσιμο είναι αλήθεια– προς τον ΣΥΡΙΖΑ.

Δεν ενδιαφέρει και μάλιστα μπορεί κανείς να επιχαίρει για την πολυδιάσπαση της Αριστεράς, διότι εάν δεν συνέβαινε αυτό, η συγκεκριμένη παράταξη θα ασκούσε μονοπωλιακά την εξουσία. Και αυτό εις πείσμα του γεγονότος ότι το «προοδευτικό, αριστερό» αφήγημα έχει διαψευσθεί κατ' επανάληψιν στο παρελθόν, αλλά επαναδιατυπώνεται διαρκώς για να αναιρεθεί στην πράξη, αφού η πραγματικότητα διαμορφώνεται ανεξαρτήτως ιδεολογικών προκαταλήψεων και εμμονών.

Δεν είναι απλώς το «ψεύδος» που αναδεικνύει και διατηρεί –για όσο διάστημα– στην εξουσία την Αριστερά, αλλά η εμμονή σε μία λογικώς ακατανόητη αντίληψη ότι αρκεί η εκδήλωση μιας έντονης επιθυμίας για να αναιρεθούν τα δεδομένα της πραγματικότητος. Παραδόξως πρόκειται μάλλον για εκδήλωση «τοπικού» φαινομένου, αφού οι Ελληνες οι εγκατεστημένοι στο εξωτερικό εναρμονίζονται απολύτως με τους ισχύοντες κανόνες και είναι συνηθέστατα από τους πλέον πειθαρχημένους πολίτες.

Η Ν.Δ., όπως και η Αριστερά, υπέστη και αυτή διάσπαση. Τμήμα των παραδοσιακών της οπαδών προσεχώρησε στη Χρυσή Αυγή, στους ΑΝΕΛ και ένα νέο κόμμα της Δεξιάς ενδέχεται να εμφανισθεί στις εκλογές οψέποτε προκηρυχθούν, δίχως ελπίδες να επιτύχει κάτι αξιοσημείωτο.

Γνωστά όλα αυτά, αλλά το ενδιαφέρον είναι ότι υπό τη νέα ηγεσία της Κεντροδεξιάς αναδεικνύεται ένας δυϊσμός. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. κ. Κυριάκος Μητσοτάκης δεν είναι δεξιός, με την παραδοσιακή έννοια του όρου, είναι «κεντρώος», «φιλελεύθερος» και τις ανάγκες των συντηρητικών καλύπτουν, υποτίθεται, οι εισπηδήσαντες στην Κεντροδεξιά από τον ΛΑΟΣ.

Σύνθεση δεν υπάρχει, τουλάχιστον προς το παρόν. Ισως αναδειχθεί από το συνέδριο του κόμματος, που ολοκληρώνει σήμερα τις εργασίες του. Αδιαμφισβητήτως, όμως, η όλη προσπάθεια της Ν.Δ. έχει ως στόχο αποκλειστικό την απομάκρυνση του κ. Αλέξη Τσίπρα από την εξουσία. Δόκιμη η επιδίωξη πολιτικά.

Υπάρχει και το πνεύμα του «γνήσιου ευρωπαϊκού προσανατολισμού» που εκφράζει η Ν.Δ., θα υποστηρίξουν ορισμένοι. Αλλά το ευρωπαϊκό κατεστημένο και ειδικότερα η καγκελάριος της Γερμανίας κ. Αγκελα Μέρκελ έχει υιοθετήσει τον πρώην μπολσεβίκο κ.Τσίπρα, που, ενσωματούμενος στην ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων, αποτελεί υπόδειγμα προσαρμογής της ριζοσπαστικής Αριστεράς στο υπάρχον σύστημα.

Με άλλα λόγια, οι διαφορές με βάση την ιδεολογία που είχαν οδηγήσει στην ομαδοποίηση των «αδελφών κομμάτων» –της Χριστιανοδημοκρατίας και των Σοσιαλιστών– έχουν σημαντικά ατονήσει. Η όποια υποστήριξη δεν έχει πλέον πρόσημο ιδεολογικό. Η «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση» περιλαμβάνει ακόμη και τη «ριζοσπαστική» Αριστερά του κ. Τσίπρα.

Εν ολίγοις, η ενωμένη Ευρώπη δεν οδηγεί απλώς σε ώσμωση των εθνών, αλλά και σε άρση των κλασικών ιδεολογικών διαφορών, που είχαν διαμορφωθεί στη βάση δύο πόλων – των εθνικών αστικών κομμάτων και της διεθνιστικής Αριστεράς. Περίπλοκα και κουραστικά όλα αυτά. Αρκούν κατά συνέπειαν συνθήματα όπως «εδώ και τώρα εκλογές», «να φύγει ο Τσίπρας». Κάποτε θα συμβεί και αυτό.

Δυστυχώς, οι πάτρωνες δεν είναι αυτοί που ήταν

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Για κακή τύχη των πολιτικών μας, το οικονομικό αδιέξοδο συνέπεσε με το τέλος του έντονου ενδιαφέροντος που έδειχναν ξένες δυνάμεις στις εσωτερικές εξελίξεις στη χώρα μας, πριν καν ιδρυθεί το ελληνικό κράτος. Για καλό και για κακό, οι ξένοι επενέβαιναν, στήριζαν τους εκπροσώπους τους, προωθούσαν τα συμφέροντά τους· έδιναν κατεύθυνση στους «δικούς τους» αφενός, προκαλούσαν τις αντιδράσεις αντίπαλων χωρών και τους εκπροσώπους τους στην εγχώρια πολιτική σκηνή και κοινωνία αφετέρου. Μεγάλο μέρος της σημερινής παράλυσης οφείλεται στο ότι ο πολιτικός κόσμος μας δεν έχει κατανοήσει πως η χώρα πρέπει να σταθεί όρθια με τις δικές της δυνάμεις, ότι δεν μπορούμε να περιμένουμε πια από πάτρωνες να μας κάνουν χάρες με αντάλλαγμα την αύξηση της επιρροής τους. Η ελευθερία απαιτεί σωφροσύνη και ωριμότητα – να συμπεριφερόμαστε ως ενήλικες.

Με την πτώση της δικτατορίας το 1974 και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα το 1981, η Ελλάδα βρέθηκε για πρώτη φορά σε έναν θεσμό ίσων μεταξύ ίσων. Ακόμη δεν ξέρει πώς να διαχειριστεί αυτή την ελευθερία. Από τον πόλεμο της ανεξαρτησίας, οι πολιτικοί μας ήταν διαιρεμένοι μεταξύ οπαδών του «αγγλικού», του «γαλλικού» και του «ρωσικού» κόμματος. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ενώ μαινόταν ο εμφύλιος, η Βρετανία παρέδωσε τη σκυτάλη της κηδεμονίας στις ΗΠΑ. Για σχεδόν 200 χρόνια, ξένοι και ντόπιοι «πράκτορες» καθόριζαν σε μεγάλο βαθμό την τύχη της χώρας. Κοινή συνείδηση ήταν ότι ξένοι βρίσκονταν πίσω απ' ό,τι γινόταν, κι ας τους παρέσερναν κάθε τόσα τα ντόπια «ανδρείκελά» τους. Στα χρόνια του Ψυχρού Πολέμου, η διαμάχη μεταξύ ΗΠΑ και Σοβιετικής Ενωσης στοίχισε πολύ ακριβά σε ανθρώπους (στην Ελλάδα, αλλά όχι μόνο) που μπλέχτηκαν στα γρανάζια αντίπαλων κοσμοθεωριών και μηχανισμών.

Πέρα από την προσφιλή συνωμοσιολογία, πάντως, κάθε πλευρά στην Ελλάδα μπορούσε να δικαιολογήσει τις πράξεις της (και να καταγγείλει αυτές των άλλων) ως μέρος μιας μεγαλύτερης, παγκόσμιας διαμάχης. Η μεταπολίτευση, η ένταξη στην ενωμένη Ευρώπη και η κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ άφησαν τα ελληνικά κόμματα ορφανά από πάτρωνες. Δεν προχώρησαν, όμως, στον ενταφιασμό των νεκρών ιδεολογιών και του διχασμού που προκαλούσαν. Συνέχισαν να συμπεριφέρονται σαν να μη συνέβη τίποτα. Το Κομμουνιστικό Κόμμα –μουσείο συμβόλων και συμπεριφορών, αμόλυντο από την πραγματικότητα– είναι το πιο εμφανές παράδειγμα αυτής της άρνησης.

Το δυστύχημα είναι ότι και τα κόμματα που αναλαμβάνουν την τύχη της χώρας είναι παγιδευμένα στη φαντασίωση ότι οι μόνες λύσεις είναι πολιτικές και ότι «πολιτική λύση» σημαίνει πως κάποια ανωτέρα δύναμη μας δίνει όσα δεν μπορούμε να αποκτήσουμε αλλιώς. Ο Αλέξης Τσίπρας δεν είναι σε καμία περίπτωση ο πρώτος πρωθυπουργός που δρα βάσει αυτής της νοοτροπίας. Ξεχωρίζει, όμως, στο πόσο ωμά ο ίδιος, το κόμμα του και ο κυβερνητικός εταίρος παραδίδονται σε ψευδαισθήσεις και ψευτοπαλικαρισμούς. Το μείγμα απειρίας και αλαζονείας εντυπωσιάζει – όσο και η ανοχή των πολιτών για μια συμπεριφορά που κοστίζει ακριβά, αφήνοντας άλυτα τα προβλήματα της χώρας. Αυτή η ανοχή τρέφει τον άκρατο λαϊκισμό των πολιτικών και, με τη σειρά της, τρέφεται από τις υποσχέσεις τους. Στην αρχή, ο κ. Τσίπρας (πλαισιωμένος από άλλους πορφυρογέννητους επαναστάτες) συμπεριφερόταν σαν να ήταν αυτός σε θέση να θέτει όρους στους δανειστές, με τον αέρα του ηγέτη πανευρωπαϊκής αν όχι παγκόσμιας επανάστασης εναντίον του χρέους, του νεοφιλελευθερισμού, και όλα τα άλλα ξενόφερτα δεινά. Μετά, με σαφή πρόθεση να τιμωρήσει τους ανένδοτους εταίρους και δανειστές, στράφηκε στον «άλλον» ξένο παράγοντα, τη Ρωσία (αλλά και στην Κίνα), για στήριξη και χρήμα. Οταν και αυτό απέτυχε, αναγκάστηκε να αλλάξει συμπεριφορά και, εκεί που την έβριζε, τώρα ζητεί στήριξη από την καγκελάριο Μέρκελ. Το παιχνίδι, όμως, συνεχίζεται, όπως είδαμε με την (κατά τ' άλλα ανεξήγητη) προσπάθεια της κυβέρνησης να διασπάσει τους δανειστές με τη δημοσιοποίηση υποκλαπείσας κουβέντας μεταξύ στελεχών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, όπου μιλούσαν για την ανάγκη να πιεστεί η Γερμανία να ελαφρύνει το ελληνικό χρέος.

Στην παραδοσιακή ελληνική ανάγνωση της πολιτικής, ο κ. Τσίπρας δεν μπορούσε να διανοηθεί ότι δύο ξένοι παράγοντες (η Ε.Ε. και το ΔΝΤ, στην προκειμένη περίπτωση) θα μπορούσαν να ομονοούν, και η ελληνική κυβέρνηση να μην μπορεί να στρέφει τον έναν εναντίον του άλλου, προς όφελος της ίδιας. Οι πάτρωνες, δυστυχώς, δεν είναι αυτοί που ήταν. Σήμερα οι συλλογικοί θεσμοί είναι ισχυρότεροι και οι πολιτικοί κάθε χώρας πιο υπόλογοι στους ψηφοφόρους τους. Αυτό είναι καλό για τη δημοκρατία, αλλά εμποδίζει «εξωθεσμικές» υπερβάσεις. Και εμείς ακόμη αρνιόμαστε να λύσουμε οι ίδιοι τα προβλήματά μας.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

«Για ανέργους να μιλούμε τώρα!..»

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Πέντε χρόνια τώρα (από το 2012), ένα ποσοστό του πληθυσμού της Ελλάδας που ξεπερνάει το 25% των ικανών για εργασία είναι χωρίς δουλειά, άνεργοι. Ενα ποσοστό, περίπου 60%, των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα πληρώνονται με καθυστερήσεις από 2 έως 15 μηνών. Ενα επίσης μεγάλο μέρος των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα εργάζονται ανασφάλιστοι. Οι αμοιβές εργασίας έχουν μειωθεί δραματικά, το κόστος των εντελώς αναγκαίων για την επιβίωση αγαθών και υπηρεσιών είναι απρόσιτο σε πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού, η στέρηση και το μαρτύριο των ψυχολογικών της επιπτώσεων δεν προσεγγίζονται από τις στατιστικές.

Την ίδια στιγμή το υπόλοιπο του πληθυσμού δίνει την εικόνα και εντύπωση ευζωίας ανέγγιχτης από την «κρίση»: Πολυτελή εστιατόρια κατάμεστα, οι καφετέριες σφύζουν από ξέγνοιαστη νεολαία, οι «μπουτίκ» πολυτελείας απτόητες, η ανανέωση του στόλου των ιδιωτικών αυτοκινήτων συνεχής και εντυπωσιακή. Η φτώχεια καταμετρείται αλλά κρύβεται, η άνεση αδικαιολόγητη, σχεδόν αινιγματική, εμφανίζεται και προκαλεί. Δεκάδες χιλιάδων ανθρώπων τρέφονται καθημερινά από τα συσσίτια των εκκλησιαστικών ενοριών, η αναμμένη θρυαλλίδα δεν πυροδοτεί την κοινωνική έκρηξη χάρη στην απρόσμενη θυσιαστική φιλαλληλία της πιο καταφρονεμένης (από την «προοδευτική» πολιτική και διανόηση) μερίδας των Ελλήνων.

Η αγορά εργασίας έχει καταρρεύσει, έχουν χαθεί ίσως και δύο εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Οι επενδύσεις παραμένουν επί χρόνια μηδενικές όσο το κράτος επιμένει να λεηλατεί με φόρους και να παγιδεύει στη γραφειοκρατία κάθε απόπειρα παραγωγικού εγχειρήματος. Κάποιες προβλέψεις τεχνοκρατών τεκμαίρουν ότι απαιτούνται περίπου είκοσι χρόνια για να ομαλοποιηθεί η αγορά εργασίας στην Ελλάδα. Η συμφορά της χρεοκοπίας, η οικονομική καταστροφή, ισοδυναμεί με τις συνέπειες σεισμού 8 Ρίχτερ σε ολόκληρη τη χώρα ή με ξενική εχθρική εισβολή και κατοχή. Αν η χώρα δεν ήταν ήδη υπόδουλη στο κομματικό της σύστημα και στην επαχθή του απόφυση: τα λεγόμενα (κατ' ευφημισμόν) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, η εφιαλτική συμφορά της ανεργίας, ο βραχνάς και πανικός των ανέργων και των οικογενειών τους, θα ήταν καθημερινό πρωτοσέλιδο και πρώτο θέμα στις τηλεοπτικές ειδήσεις, στα πέντε αυτά χρόνια. Οχι βέβαια για να πληροφορείται η ελλαδική κοινωνία απλώς τα νούμερα (ποσοστά) των αυξομειούμενων θυμάτων του μεταμοντέρνου αυτού θανατικού ή εφιάλτη. Αλλά για να κατατίθενται στην κρίση των πολιτών, καθημερινά, έγνοια και καρπός μελέτης, έρευνας, συμπεράσματα σοφών, πολιτική μέριμνα και κοινωνική ευαισθησία για το τι μπορεί να γίνει. Σήμερα τα μόνα που συζητούνται, προβάλλονται στο εσωτερικό και παζαρεύονται με τους δανειστές, είναι κονδύλια που μπορούν να εξασφαλιστούν από περικοπές αφαιμαγμένων μισθών και συντάξεων και από αύξηση φόρων. Πέντε χρόνια τώρα, το σοκ της χρεοκοπίας και καταστροφής, ο τρόμος από την κατακλυσμικά διογκούμενη ανεργία και τα αναρίθμητα λουκέτα στις επιχειρήσεις, το απτό φάσμα της πείνας και της τυφλής εξέγερσης των απελπισμένων, θα περίμενε κανείς ότι θα είχαν αναγκάσει τις κυβερνήσεις να προχωρήσουν στη ριζική ανασύσταση (κυριολεκτική «επανίδρυση») του κράτους: Στην πάταξη της γραφειοκρατίας, στην απόλυση των ρουσφετολογικά διορισμένων και παρασιτικά μισθοδοτούμενων και συνταξιοδοτούμενων κομματολακέδων. Στην επιβολή άτεγκτης αξιοκρατίας. Στην αμείλικτη κατάσχεση περιουσιών όσων καταλήστευσαν το κοινωνικό (δημόσιο) χρήμα ως εργολήπτες και προμηθευτές του Δημοσίου, όσων (πρωθυπουργών και υπουργών) υπέγραψαν τον εξωφρενικό, αυτοκτονικό υπερδανεισμό της χώρας.

Αλλά τα κόμματα που κυβέρνησαν και κυβερνούν την Ελλάδα στα πέντε χρόνια του εφιάλτη της ανεργίας (και η οργανική τους απόφυση: τα λεγόμενα ΜΜΕ) δεν νοιάζονται παρά μόνο για τη διάσωση του πελατειακού - κομματικού κράτους, τίποτε άλλο. Το σπαραχτικό, φριχτό δράμα εκατομμυρίων συνανθρώπων τους: των ανέργων και των οικογενειών τους, δεν τους αγγίζει – μέχρι το τελευταίο λεπτό όταν διαχειρίζονται εξουσία, προσθέτουν χαριστικούς διορισμούς και μοιράζουν σε «ημέτερους» πόστα χρυσοφόρα. Αρρωστοι άνθρωποι, κατεστραμμένοι από την ιδιοτέλεια και την εξουσιολαγνεία.

Κάποιες γραφίδες, όσο ακόμα υπάρχουν, ας θυμίζουν, έστω κι αν ματαιοπονούν, ότι *η δημοκρατία δεν είναι συνταγή, είναι κοινωνικό κατόρθωμα*. Οι συνταγές, φτιασιδωμένες «συνταγματικά», μπορούν και συντηρούν ακόμα και τυραννία, ολοκληρωτισμό, εφιαλτική απανθρωπία. Αποκλείουν την κοινωνία από το πολιτικό άθλημα.

Στην ελλαδική φτιασιδωμένη εκδοχή της συνταγματικής δημοκρατίας, δύο από τους σημερινούς κομματάρχες σε ρόλο μονομάχων (όπως απαιτεί το τηλεθέαμα), ο Αλέξης Τσίπρας και ο Κυριάκος Μητσοτάκης, είχαν από μία ο καθένας ευκαιρία να δείξουν, αν σαρκώνουν κάτι διαφορετικό και καινούργιο, ή αν είναι κόπιες (πιστή αναπαραγωγή) του νεκροφόρου παλιού:

Η ευκαιρία του Αλέξη Τσίπρα ήταν στις 13 Ιουλίου του 2015. Τότε που βγήκε από τη δεκαοκτάωρη συνεδρία του Γιουρογκρούπ έχοντας παραδοθεί άνευ όρων στις απαιτήσεις των «δανειστών» της χώρας – αντάλλαξε την παραμονή στο ευρώ με την παραίτηση από όλες τις προγραμματικές του επαγγελίες και τα πιστεύω του. Εκείνη τη μέρα το πολιτικά καινούργιο και διαφορετικό θα ήταν: ή να παραιτηθεί, αφού τον υποχρέωναν να αρνηθεί τον εαυτό του και τις αρχές του, ή να βγει και να εξηγήσει με λάμπουσα ειλικρίνεια στους πολίτες τη μεταστροφή του. Ναι, όταν παίρνουν όμηρο το παιδί σου και απειλούν να του κόβουν ένα - ένα τα δάχτυλα, τότε τα δίνεις όλα, δεν κάνεις το παλικάρι. Ο Αλέξης Τσίπρας ούτε παραιτήθηκε ούτε εξηγήθηκε. Συμβιβάστηκε αυτονόητα και ξεκίνησε να οικοδομεί το δικό του πελατειακό κομματικό κράτος. Ως και τη θητεία Φωτόπουλου ανανέωσε.

Η ευκαιρία του Κυριάκου Μητσοτάκη ήταν στις 15 Απριλίου του 2016: όταν ήρθε για ψήφιση στη Βουλή η πρόταση για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής που θα ελέγξει τα δάνεια των κομμάτων και των ΜΜΕ. Το πολιτικά καινούργιο και διαφορετικό εκείνη τη μέρα θα ήταν: να τολμήσει ο κ. Μητσοτάκης την αίτηση συγγνώμης από τον λαο για τη φρενίτιδα της οικονομικής κραιπάλης και εκφαυλισμού στο κόμμα του, καταθέτοντας προσωπικές εγγυήσεις και δεσμεύσεις για κάθαρση και νέμεση με τις οποίες θα συναρτήσει την ηγεσία του. Δεν μπορούσε να αποφύγει την πρόταση ελέγχου, αλλά ήταν θλιβερός στην εξυπναδίστικη ρητορική του, στην αποποίηση και της ελάχιστης τόλμης για το καινούργιο και την ειλικρίνεια.

Στο μεταξύ οι άνεργοι σφαδάζουν.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. APETROULAKIS@KATHIMERINI.GR

19-ELLADA FALYREAS_Master_cy 22/04/16 22:38 Page 19

Η προϋπόθεση της ελευθερίας

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η ομιλία του πρωθυπουργού στην προ ημερησίας για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, την περασμένη Τετάρτη, δεν ήταν αντάξια της ονομασίας του κτιρίου μέσα στο οποίο έγινε, στη «Βουλή των Ελλήνων», δηλαδή. Και λέγεται έτσι –και όχι, λ.χ., Βουλή των Λαών του Κόσμου– επειδή αυτοί που εκλέγονται, για να είναι εκεί, ασχολούνται με τις υποθέσεις αυτού του κράτους και με τα συμφέροντα αυτού του λαού, πρωτίστως.

Ομως, η ομιλία του Αλέξη Τσίπρα – με πολύ δάκρυ, πολλή συγκίνηση και αφθονία λυρικών μπακαλιάρων– ήταν κατάλληλη για το «Ειρήνης και Φιλίας», όχι για τη Βουλή. Ηταν κατάλληλη, δηλαδή, για το κομματικό και όχι το εθνικό ακροατήριο. Το νόημά της συνοψίζεται στο δόγμα, όπως ο ίδιος το είπε, της κυβέρνησής του για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια: «Ηπιοι στην κοινωνική διαμαρτυρία, άτεγκτοι με το έγκλημα». (Μας κάνει εντύπωση μετά, που αποποινικοποιούν τις καταλήψεις ή που αφήνουν να μένει κλειστή η βασική σιδηροδρομική γραμμή της χώρας επί ένα μήνα και βάλε…)

Πολύ σωστά ο αρχηγός της αντιπολίτευσης συνέδεσε την υπεράσπιση της αριστερής λογικής στη δημόσια τάξη (γιατί αυτό έκανε ο πρωθυπουργός) με την εσωκομματική πίεση των «53+». Για τον λόγο αυτό, έδειχνε ο Αλέξης Τσίπρας να δυσανασχετεί με τον ρόλο που είχε εκείνη την ώρα στη Βουλή. Συνοφρυωμένος πάντα, απολογητικός διαρκώς, νευρικός και κουρασμένος, ήταν εμφανές ότι δεν ένιωθε άνετα με αυτό που έκανε, επειδή αντιλαμβανόταν ότι η υποχώρησή του προς την αριστερή εσωκομματική αντιπολίτευση αποξενώνει τη μάζα του εθνολαϊκισμού (πασοκαρία), στην οποία βασίζεται η εκλογική δύναμή του. (Οι άλλοι, οι «53+», είναι ένα 4%. Και αν, διότι Ζωή και Παναγιώτης έφτιαξαν τα δικά τους μαγαζιά…)

Εξ αυτού, προφανώς, και ορισμένες ρητορικές κορώνες πατριωτισμού, στις οποίες αυτός ο πρωθυπουργός δεν μας είχε συνηθίσει: «Η Ελλάδα χάρισε στον κόσμο πολιτισμό και δημοκρατία». Ακόμη και εγώ σοκάρομαι. Με τέτοια χονδροειδή απλοϊκότητα ούτε ο Καρατζαφέρης δεν θα το έλεγε! Ποιος Καρατζαφέρης; Ούτε αυτός ο Νότης Σφακιανάκης! Παρ' όλα αυτά, το είπε έτσι ακριβώς και, φαντάζομαι, η κυρία Τασία με τον κυρ-Θοδωρή της εκείνη την ώρα θα έφριξαν.

Ηταν και θλιβερό, όμως, όλο αυτό. Σκεπτόμουν, ας πούμε, πως πριν από δώδεκα χρόνια (πότε πέρασαν…) ήταν συνηθισμένο οι πολιτικοί μας να κοκορεύονται για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, που ήταν κάτι πράγματι μεγάλο και επίζηλο ως επίτευγμα. Τώρα, έβλεπα τον πρωθυπουργό της χώρας μου να κοκορεύεται επειδή ο Πάπας εδέησε να περάσει τρεις ώρες στη Λέσβο… Ηταν αξιοθρήνητο να βλέπεις τον πρωθυπουργό να χρησιμοποιεί τον Πάπα ως το κεντρικό και πιο δυνατό επιχείρημα της ομιλίας του. Αφού αναρωτήθηκα, προς στιγμήν, μήπως ξαφνικά μας προέκυψε και χριστιανός ο Τσίπρας, με συμπάθειες μάλιστα προς τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Εκτός από ψεύτικο, όμως, ήταν αξιοθρήνητο επειδή είχε και κάτι από πρωινάδικο όλο αυτό το glamour περί τον Πάπα. (Στρατηγική σκέψη Καρανίκα; Τι να πω…) Κατόπιν αυτού, πάντως, περιμένω να έχουμε πανηγύρια στο Μαξίμου και για τη βασίλισσα Ράνια της Ιορδανίας, που καταφθάνει και αυτή για το απαραίτητο προσκύνημα στη Λέσβο.

Περί αγνωστικισμού

Επειδή έχω παρατηρήσει ότι ορισμένοι εκλεκτοί επιστολογράφοι με θεωρούν «άθεο», να εξηγήσω ότι είμαι αγνωστικιστής. Τι σημαίνει αυτό; Οτι ορισμένες στιγμές πιάνω τον εαυτό μου να αναρωτιέται μήπως υπάρχει Θεός. Να, όπως προχθές, όταν διάβασα ότι ο τραγουδιστής του συγκροτήματος χαρντ ροκ AC/DC κουφάθηκε…

Ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας, αντιθέτως, έθεσε το ζήτημα στη σωστή βάση του: «Η ασφάλεια είναι προϋπόθεση της ελευθερίας». Με την ευχέρεια και την άνεση που έχει αυτός που πιστεύει σε όσα λέει, ο Μητσοτάκης επικράτησε και σε αυτή την κοινοβουλευτική αναμέτρηση με τον πρωθυπουργό. Το κύριο πλεονέκτημά του είναι ότι έχει στρατηγική σκέψη που εκφράζεται μέσω της ομιλίας του, ενώ ο αντίπαλός του έχει μόνο τακτικισμούς.

Στον περίφημο λόγο που εκφώνησε ο Φράνκλιν Ντελάνο Ρούζβελτ τον Ιανουάριο του 1941, με τον οποίο ουσιαστικά κήρυξε το τέλος της περιόδου του απομονωτισμού των ΗΠΑ, αναφέρθηκε στις τέσσερις ελευθερίες: «ελευθερία λόγου, ελευθερία θρησκευτικής λατρείας, ελευθερία από την ένδεια, ελευθερία από τον φόβο». Η ελευθερία από τον φόβο είναι η ασφάλεια (αυτό για το οποίο έγινε η συζήτηση των αρχηγών στη Βουλή) και έχει σημασία ότι την αφήνει τελευταία, γιατί είναι η προϋπόθεση ώστε να υπάρχουν και οι άλλες ελευθερίες.

Η ασφάλεια είναι πολύ σοβαρό θέμα για να είναι ιδεολογικό. Είναι τόσο στοιχειώδες, ώστε το καταλαβαίνουν αμέσως οι περισσότεροι, ανεξαρτήτως πολιτικών και ιδεολογικών διαφορών. Αυτό η κυβέρνηση δεν το κατανοεί πλήρως και ίσως αποδειχθεί η αιτία της πτώσης της…

Νέα καθήκοντα;

Αυτό ήταν πράγματι γλωσσικό ολίσθημα. Ο πρόεδρος της Βουλής προσφώνησε τον υπουργό Αμύνης ως υπουργό Εξωτερικών. Μάλιστα αντηλλάγησαν και αστειάκια εκατέρωθεν, με αποτέλεσμα το λάθος να θεωρηθεί προαγγελία ανασχηματισμού. Αν ευσταθούν όλα αυτά και ο Π. Καμμένος έχει δεχθεί να μεταφερθεί στο υπουργείο Εξωτερικών, κατ' αρχάς εγώ θα μεταναστεύσω – αλλά δεν σας το λέω γι' αυτό…

Αν, λοιπόν, συμβεί αυτό, τότε πρέπει να έχει εξασφαλίσει τη σύμφωνη γνώμη του πρωθυπουργού για την επαναφορά των επισήμων στολών στη διπλωματική υπηρεσία, που φοριούνταν τον 19ο αιώνα και στις αρχές του εικοστού και ήταν πολύ ωραίες: με κλάρες, δρυόφυλλα και δάφνες χρυσοκέντητες, παράσημα και τα τοιαύτα. Αλλιώς δεν τον φαντάζομαι να εγκαταλείπει το σημερινό υπουργείο του, που του επιτρέπει να ντύνεται και να νιώθει ο εαυτός του.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

20-ELLADA_Master_cy 22/04/16 22:32 Page 20

«Πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ Αθήνας - Αγκυρας»

Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ μιλάει στην «Κ» για την επιχείρηση στο Αιγαίο

Συνέντευξη στον **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Την ελπίδα ότι η παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο θα συμβάλει στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας εκφράζει ο κ. Γενς Στόλτενμπεργκ στον κ. Αλέξη Παπαχελά.

«Είχαμε δηλώσει με μεγάλη προσοχή όταν είχαμε πάρει την απόφαση να συμμετάσχουμε, ότι το ΝΑΤΟ θα έχει ευαισθησία σε οποιαδήποτε εθνική θέση, απόφαση που αποτελεί και τη βάση της δράσης μας εξαρχής», δηλώνει σήμερα ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ, απαντώντας σε ερώτηση της «Κ» για τη στάση της Συμμαχίας απέναντι στις μακροχρόνιες ελληνοτουρκικές διαφορές. Στη συνέντευξη που ακολουθεί, ο κ. Στόλτενμπεργκ εκφράζει, μεταξύ άλλων, τις απόψεις του για την επιχείρηση στο Αιγαίο και τα αποτελέσματά της, το μεταναστευτικό ζήτημα και τις βαλκανικές προεκτάσεις του, το ενδεχόμενο επιχείρησης του ΝΑΤΟ στο σύνολο της Μεσογείου, έως και για τη στάση της Ρωσίας.

Το πλήρες κείμενό της έχει ως εξής:

– Επιτρέψτε μου, κατά πρώτον, να σας ρωτήσω: Είστε ικανοποιημένος με την εξέλιξη της επιχείρησης στο Αιγαίο έως σήμερα;

– Αυτό που έχουμε παρατηρήσει είναι ότι η παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο Πέλαγος έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση της άφιξης μεταναστών και προσφύγων, σε σύγκριση με όσα βλέπαμε τον Φεβρουάριο και στις αρχές Μαρτίου. Οι προσπάθειες του ΝΑΤΟ είναι, φυσικά, στοιχείο ευρύτερης, συλλογικής, προσπάθειας κρατών. Πρόκειται για τη συμφωνία Ευρωπαϊκής Ενωσης - Τουρκίας, πρόκειται φυσικά για τις προσπάθειες της Ελληνικής Ακτοφυλακής, της Τουρκικής Ακτοφυλακής.

Ωστόσο, αυτό που είναι γεγονός είναι ότι έχει μειωθεί σημαντικά ο αριθμός. Σκοπός του ΝΑΤΟ είναι να βοηθάει την Τουρκική Ακτοφυλακή, την Ελληνική Ακτοφυλακή και τον Frontex να ελέγχουν τα σύνορα. Βοηθάμε μοιραζόμενοι πληροφορίες, επιτηρούμε, παρακολουθούμε. Στη συνέχεια μοιραζόμαστε σε πραγματικό χρόνο τις πληροφορίες με τις κατά τόπους Αρχές και αυτές αναλαμβάνουν δράση με βάση τις πληροφορίες που τους έχουμε δώσει. Οπότε είμαι ευτυχής που έχει μεγάλη επίδραση η ευρύτερη, συλλογική, διεθνής προσπάθεια και που το ΝΑΤΟ αποτελεί μέρος της.

– Οπως γνωρίζετε, υπάρχουν μακροχρόνιες ελληνοτουρκικές διαφορές. Ο πρωθυπουργός μας αναφέρθηκε σε αυτές. Περιπλέκουν αυτά την επιχείρηση;

– Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν ευαίσθητα ζητήματα στο Αιγαίο Πέλαγος. Γι' αυτόν τον λόγο είχαμε δηλώσει με μεγάλη προσοχή όταν αποφασίσαμε να συμμετάσχουμε, ότι το ΝΑΤΟ θα έχει ευαισθησία σε οποιαδήποτε εθνική θέση, απόφαση που αποτελεί και τη βάση της δράσης μας εξαρχής. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η αξία της παρουσίας του ΝΑΤΟ έγκειται εν μέρει στην πρακτική υποστήριξη – παρέχουμε πληροφορίες, τις μοιραζόμαστε και στη συνέχεια βλέπουμε τις ακτοφυλακές, την ελληνική και τουρκική, και τον Frontex να αναλαμβάνουν δράση.

Ομως, η σημασία της παρουσίας του ΝΑΤΟ έγκειται επίσης στο ότι παρέχουμε μια πλατφόρμα, μια επιπλέον πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Οταν επισκέφθηκα χθες τη γερμανική ναυαρχίδα, μαζί μας βρισκόταν ένας Ελληνας αξιωματικός-σύνδεσμος, ένας Τούρκος και πολύ σύντομα προστέθηκε κι ένας του Frontex. Οπότε το ΝΑΤΟ παρέχει το πλαίσιο, την πλατφόρμα εάν θέλετε, για ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ Ελλάδας - Τουρκίας και, φυσικά, μεταξύ ΝΑΤΟ - Ε.Ε. Αυτό ακριβώς ενισχύει ακόμη περισσότερο τις ευρύτερες διεθνείς προσπάθειες στο Αιγαίο.

Ζώνη επιχειρήσεων

– Οπως γνωρίζετε, η ελληνική πλευρά έχει ζητήσει την επέκταση της ζώνης επιχειρήσεων προς τον Νότο, προς το άκρο των Δωδεκανήσων. Θα συμβεί αυτό; Υπάρχουν τουρκικές αντιρρήσεις;

– Μέχρι στιγμής έχουμε εστιάσει τις δραστηριότητές μας στις περιοχές όπου είχαμε τον μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών και προσφύγων, αυτές της Λέσβου και της Χίου, όπου κατεγράφη επίσης και η σημαντικότερη πτώση του.

Οπότε μέχρι στιγμής επικεντρωνόμαστε στην περιοχή όπου παρατηρείται ο μεγαλύτερος αριθμός. Εξετάζουμε την πιθανότητα να επεκτείνουμε (τη ζώνη επιχειρήσεων) προς τον Νότο. Συζητούμε το θέμα τόσο με την Ελλάδα όσο και με την Τουρκία, πώς θα μπορούσαμε να το πετύχουμε. Τούτου λεχθέντος, πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η μεγαλύτερη επίδραση έχει σημειωθεί στις περιοχές όπου επιχειρεί το ΝΑΤΟ, γύρω από τη Λέσβο και τη Χίο, όπου υπήρχε και ο μεγαλύτερος αριθμός μεταναστών και προσφύγων, σύμφωνα με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR). Προηγουμένως είχαμε χιλιάδες να φθάνουν κατά μέσον όρο κάθε ημέρα και σήμερα είναι περίπου 100 ή λίγο περισσότεροι. Πρόκειται, λοιπόν, για σημαντική μείωση σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ.

– Νομίζετε ότι υπάρχει, ενδεχομένως, μία ευκαιρία ώστε Ελλάδα και Τουρκία να επιλύσουν μακροχρόνιες διαφορές τους;

– Ελπίζω πως η παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο, στη διάρκεια της οποίας συνεργάζονται Ελληνική και Τουρκική Ακτοφυλακή, συμβάλλει προκειμένου να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ δύο συμμάχων του ΝΑΤΟ. Θα ήταν υπερβολικό να περιμένει κανείς ότι η Συμμαχία θα επιλύσει το πρόβλημα. Ελπίζουμε όμως ότι διευκολύνοντας τη μεταξύ τους συνεργασία, προσφέροντας αυτή την πλατφόρμα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, ελπίζουμε ότι τουλάχιστον συμβάλλουμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

> *Είχαμε δηλώσει με μεγάλη προσοχή, όταν είχαμε πάρει την απόφαση να συμμετάσχουμε, ότι το ΝΑΤΟ θα έχει ευαισθησία σε οποιαδήποτε εθνική θέση.*

– Εκτιμάτε ότι θα υπάρξει αλλαγή της μεταναστευτικής ροής; Παρατηρούμε αυξημένη ροή προς την Ιταλία. Θεωρείτε ότι θα έπρεπε το ΝΑΤΟ να επεκτείνει το πεδίο επιχειρήσεών του;

– Κατ' αρχάς, πρέπει να καταλάβουμε ότι έχουμε πολύ σημαντική μείωση στο Αιγαίο. Δεν μπορούμε όμως να εφησυχάσουμε, πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι, ευέλικτοι. Η μείωση είναι καλοδεχούμενη, όμως δεν υπάρχει η εγγύηση ότι θα παραμείνει έτσι η κατάσταση. Αυτό ήταν το μήνυμα που μας έδωσαν άλλωστε και οι αξιωματικοί στη ναυαρχίδα. Οσον αφορά στο σύνολο του Αιγαίου, το σύνολο της Μεσογείου, γνωρίζω ότι έχει προκύψει το ζήτημα, αλλά μέχρι τώρα δεν έχει υποβληθεί αίτημα για παρουσία του ΝΑΤΟ σε εκείνο το σημείο (στην Ιταλία). Εχει συζητηθεί το θέμα, αλλά χωρίς να έχει υποβληθεί επισήμως αίτημα προς το ΝΑΤΟ.

Το σημαντικό στο Αιγαίο είναι ότι υπάρχουν σύμμαχοι του ΝΑΤΟ εκατέρωθεν. Τουρκία και Ελλάδα είναι και οι δύο σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ. Μόνο η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε., αλλά Τουρκία και Ελλάδα είναι μέλη του ΝΑΤΟ. Φυσικά, δεν ισχύει κάτι παρόμοιο στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Λιβύης και Ιταλίας. Αρα, λοιπόν, το ΝΑΤΟ μπορεί να αναλάβει αυτόν τον ειδικό ρόλο, να δημιουργήσει μια πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ δύο συμμάχων στο ΝΑΤΟ, μόνο στην ιδιαίτερη περίπτωση του Αιγαίου.

Η σημασία της Μεσογείου

– Ο νέος στρατιωτικός διοικητής του ΝΑΤΟ έκανε λόγο προ ημερών περί παρουσίας αμερικανικού αεροπλανοφόρου και αύξησης της στρατιωτικής παρουσίας στην περιοχή. Εκτιμάτε ότι τα ερχόμενα χρόνια η Μεσόγειος θα αποκτήσει στρατηγικά ζωτική σημασία;

– Πάντοτε έχει στρατηγική σημασία η Μεσόγειος για το ΝΑΤΟ, διότι πρόκειται ακριβώς για την περιοχή όπου βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τη βία στη Συρία. Και όπου επίσης βλέπουμε αύξηση της στρατιωτικής δύναμης της Ρωσίας στην Ανατολική Μεσόγειο, με ναυτικές δυνάμεις, αλλά επίσης και με τη ναυτική βάση στη Συρία. Εχουμε λοιπόν αναταραχή και αστάθεια στη Βόρεια Αφρική και ιδιαίτερα στη Λιβύη, και φυσικά την προσφυγική και μεταναστευτική κρίση που συνδέονται με αυτές. Ολα αυτά, λοιπόν, λαμβάνουν χώρα στη Μεσόγειο.

Ολα αυτά τα στοιχεία έχουν καταστήσει τη Μεσόγειο, εδώ και καιρό, θάλασσα με στρατηγική σημασία για το ΝΑΤΟ. Γι' αυτό και είναι σημαντικό που το ΝΑΤΟ αναπτύσσει τη ναυτική στρατηγική του. Αυτό θα είναι ένα από τα ζητήματα που θα συζητήσουμε καθώς προετοιμαζόμαστε για τη Σύνοδο στη Βαρσοβία και γι' αυτόν τον λόγο εξετάζουμε συνεχώς πώς μπορούμε να έχουμε παρουσία στη Μεσόγειο, κάτι που είναι εξαιρετικά χρήσιμο.

– Διακρίνετε κάποια τάση αυξανόμενης επιθετικότητας σε ό,τι αφορά τη Ρωσία; Υπάρχει ανάγκη περαιτέρω διαλόγου με τη Μόσχα;

– Αυτό που βλέπουμε είναι η πιο διεκδικητική Ρωσία, μια Ρωσία που έχει επενδύσει αδρά στον τομέα άμυνας και στις στρατιωτικές δυνάμεις της, μια Ρωσία που έχει τριπλασιάσει τις αμυντικές δαπάνες από το 2000 και που πραγματοποιεί πολλές ασκήσεις και πολλές συμπληρωματικές ασκήσεις χωρίς καμία προειδοποίηση. Επίσης, η Ρωσία είναι υπεύθυνη για πολλές επιθετικές πράξεις στην Κριμαία, για την παράνομη προσάρτηση εδαφών στην Ουκρανία και για την αποσταθεροποίηση της Ανατολικής Ουκρανίας. Το ΝΑΤΟ αντιδρά στις ενέργειες της Ρωσίας. Τριπλασιάζουμε τις δυνάμεις αντίδρασης και άμεσης ετοιμότητας που μπορούν να συμμετάσχουν στις ομάδες δράσης και να αναπτυχθούν όπου χρειαστεί στα ανατολικά και τα νότια. Καλλιεργούμε, επίσης, νέες δυνατότητες και αναπτύσσουμε, παραδείγματος χάριν, ένα πυραυλικό αμυντικό σύστημα, απόφαση που είχε ληφθεί πριν από την προσάρτηση της Κριμαίας. Υπάρχουν, επιπλέον, σε ετοιμότητα drones παρακολούθησης στη Σικελία, ενισχύοντας έτσι τις δυνατότητες παρακολούθησης και αντίληψης των καταστάσεων. Ανταποκρινόμαστε με πολλούς τρόπους.

Την ίδια ώρα, ακολουθούμε μια διπλή στρατηγική: άμυνας και διαλόγου. Η ισχυρή άμυνα δεν συγκρούεται με τον πολιτικό διάλογο. Πιστεύουμε πως, όσο είμαστε ισχυροί και σταθεροί στις θέσεις μας, μπορούμε να αναπτύξουμε έναν πολιτικό διάλογο με τη Ρωσία. Αυτήν την εβδομάδα πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση του συμβουλίου ΝΑΤΟ - Ρωσίας, που καταδεικνύει πως το ΝΑΤΟ ακολουθεί τον οδό της στρατιωτικής ισχύος σε συνδυασμό με τον πολιτικό διάλογο.

– Σας προβληματίζουν οι πρόσφατες εντάσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και την ΠΓΔΜ; Πώς αντιμετωπίζετε την παραβίαση του ελληνικού εναέριου χώρου από ελικόπτερα της ΠΓΔΜ; Θεωρείτε πως η μεταναστευτική κρίση μπορεί να οδηγήσει σε εντάσεις στην περιοχή των Βαλκανίων;

– Εντάσεις έχουν υπάρξει σε πολλές περιοχές της Ευρώπης που έχουν υποστεί πιέσεις, προκλήσεις και προβλήματα από τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που θα πρέπει να διαχειριστούμε καλύτερα αυτήν την κρίση. Ας μη λησμονούμε πως η μεταναστευτική και προσφυγική κρίση είναι η χειρότερη ανθρωπιστική κρίση που έχει ξεσπάσει μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Είναι μια ανθρωπιστική κρίση, η καταπολέμηση της οποίας πρέπει να γίνει με κατανόηση απέναντι στους ανθρώπους. Το ΝΑΤΟ συμμετέχει σε μια ευρύτερη συλλογική προσπάθεια. Επιδοκιμάζω τη συμφωνία Ελλάδας - Τουρκίας που αφορά, εν μέρει, τον έλεγχο των συνόρων τους. Το ΝΑΤΟ συμπαραστέκεται και βοηθά στη θαλάσσια περιοχή του Αιγαίου ως μέρος μιας προσπάθειας για την επιστροφή προσφύγων και μεταναστών από την Ελλάδα στην Τουρκία, αλλά και για να καταφέρουν να μετακινηθούν στην Ευρώπη με ασφάλεια και νομιμότητα. Οπότε τα γεγονότα που συνέβησαν στα σύνορα ΠΓΔΜ - Ελλάδας είναι ένα πολύ σημαντικό παράδειγμα για την αναγκαιότητα επίλυσης αυτής της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης. Γι' αυτόν τον λόγο θεωρώ πως είναι πολύ σημαντικό που ζητήθηκε, τον Φεβρουάριο, η στήριξή μας από την Ελλάδα, την Τουρκία και τη Γερμανία. Η παρουσία μας στο Αιγαίο οφείλεται σε αίτημα αυτών των χωρών.

Επισκέψεις στρατιωτικών

– Οι περισσότερες επισκέψεις στρατιωτικών και στελεχών του ΝΑΤΟ πραγματοποιούνται από την Τουρκία...

– Οπως συνέβη την τελευταία φορά που επισκέφθηκα την Ελλάδα συναντήθηκα με τον τότε πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά και τον τότε υπουργό Αμύνης Δημ. Αβραμόπουλο και περάσαμε την ημέρα εκτός Αθηνών σε διαφορετικά πλοία των ελληνικών δυνάμεων στο πλαίσιο μιας μεγάλης στρατιωτικής άσκησης. Πέταξα με ελικόπτερο και επισκέφθηκα πλοία του Πολεμικού Ναυτικού συμμετέχοντας σε στρατιωτική άσκηση.

– Το πρόβλημα είναι ότι οι Τούρκοι δεν επιθυμούν τη διέλευση στρατιωτικών ελικοπτέρων στον εναέριο χώρο των νησιών του Βόρειου Αιγαίου.

– Ναι, αλλά υπάρχει... Εχω επισκεφθεί την Ελλάδα δύο φορές και την πρώτη φορά που συμμετείχα σε ναυτική άσκηση, επίσης, πέταξα με ελικόπτερο. Είμαι γενικός γραμματέας σε μια στρατιωτική συμμαχία 28 κρατών και έχω επίγνωση των ευαίσθητων σημείων του Αιγαίου. Δεν μπορούμε να κρίνουμε ή να προκαταβάλουμε εκ των προτέρων τις διαφορετικές θέσεις κρατών. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να δημιουργήσουμε ένα πλαίσιο ή μια πλατφόρμα συνεργασίας και επαφής, αλλά όχι για να επιλύσουμε τη διένεξη ή τις διαφωνίες αυτές καθαυτές.

Τι δείχνουν οι «ελιγμοί» της Τουρκίας

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ***

Η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση των τουρκικών παραβιάσεων των τελευταίων ετών αλλάζει επίπεδο. Πλέον δεν καταγράφεται μόνο μια υπερκινητικότητα προς ένα διευρυμένο πεδίο, αλλά αυτή λαμβάνει χώρα εν τη παρουσία ΝΑΤΟ και Frontex. Ακόμη και αν περιπλέκεται η αποστολή τους, η επιμονή των Τούρκων για εξαίρεση μεγάλων περιοχών του Αιγαίου, οι ενστάσεις τους ως προς τα επιχειρησιακά σχέδια, ναι μεν τους εκθέτουν στα μάτια ορισμένων, πλην, όμως, καταδεικνύουν τη μεθοδικότητα με την οποία στηρίζουν τη σταδιακή αλλαγή του status quo, χωρίς, μάλιστα, να τους ασκούνται πιέσεις για αλλαγή στάσης.

Η Τουρκία των αποτυχημένων πολιτικών, που έχουν υπονομεύσει τη θέση της πολυεπίπεδα, απολαμβάνει μια αξιοπρόσεκτη ασυλία από την Ευρώπη, κυρίως εξαιτίας του προσφυγικού. Γιατί λοιπόν να μη θεωρεί ότι, ενόσω εξελίσσεται η προβληματική συμφωνία, στην οποία πολλές ευρωπαϊκές ηγεσίες έχουν εναποθέσει τις ελπίδες ανάσχεσης των ανθρώπινων ροών, της παρέχεται η ευκαιρία να αναδείξει τις αξιώσεις της σε ένα πεδίο με μικρότερες συνθετότητες εν συγκρίσει με άλλα.

> *Η Αγκυρα χρησιμοποιεί ως μοχλό πίεσης την ατελή συμφωνία με την Ε.Ε. για το προσφυγικό.*

Στο Συριακό, η ρωσική επέμβαση την έχει «στραγγαλίσει» διπλωματικά, αφήνοντάς την έκθετη για τη σχέση της με το αυτοαποκαλούμενο «Ισλαμικό Κράτος» και αποκόπτοντας την πρόσβαση στις φίλα προσκείμενες δυνάμεις της αντιπολίτευσης, ενώ η «κατανόηση» των Αμερικανών έχει επιτρέψει στους Κούρδους της Συρίας να εγκαθιδρύσουν μια διευρυμένη ζώνη ελέγχου κατά μήκος της συροτουρκικής μεθορίου. Σε Μαύρη Θάλασσα και Καύκασο, η έντονη παρουσία της Μόσχας δεν επιτρέπει «πειραματισμούς», με το ΝΑΤΟ να μη φαίνεται πρόθυμο (τουλάχιστον συνολικά) να ανοίξει νέα εστία αντιπαράθεσης χάριν της Αγκυρας.

Αρα, το Αιγαίο είναι ο μόνος χώρος όπου μπορεί να ελιχθεί χωρίς ιδιαίτερες και άμεσες συνέπειες, τουναντίον, εκτιμά ότι εφόσον οι διεκδικήσεις της δεν αμφισβητούνται από ΝΑΤΟ και Frontex, αποκτούν έμμεσα επικυρωτικό χαρακτήρα.

Τα φάλτσα του Μεγάρου Μαξίμου (αχρείαστη, συμβολικά λανθασμένη και χωρίς ουσία η επίσκεψη του πρωθυπουργού στη Σμύρνη), οι αστοχίες από πλευράς υπουργείου Εθνικής Αμυνας και η αίσθηση αδυναμίας και διπλωματικής απομόνωσης που δίνουμε συμβάλλουν, επίσης, σε κάποιο βαθμό στην τουρκική επιθετικότητα.

Περισσότερο, όμως, η Αγκυρα βασίζεται και ποντάρει στην ατελή συμφωνία με την Ε.Ε. για τον έλεγχο των προσφυγικών-μεταναστευτικών ρευμάτων. Οι απειλές για ακύρωση της συμφωνίας έχουν το ίδιο σημείο αναφοράς με την καλλιέργεια συνθηκών δυνητικής αποσταθεροποίησης στο Αιγαίο, αν δεν γίνουν σεβαστές οι τουρκικές απόψεις. Κοντολογίς, με πυρήνα εκβιαστικές δηλώσεις και μεθόδους, η Τουρκία επιχειρεί να διασφαλίσει ότι οι Ευρωπαίοι θα τηρήσουν τα συμφωνηθέντα (ειδικότερα στο σκέλος της οικονομικής βοήθειας και της κατάργησης του καθεστώτος βίζας), προωθώντας συνάμα και τις διεκδικήσεις της.

Εκτιμώντας, μάλιστα, ότι η εικόνα του απρόβλεπτου δρώντος λειτουργεί υπέρ της, αποπειράται να στείλει ένα μήνυμα τι ενδεχομένως θα συμβεί αν περιθωριοποιηθεί από τους δυτικούς της εταίρους ή καταρρεύσει η παρούσα συμφωνία. Λόγω δε της αμοιβαίας καχυποψίας με τη Δύση και της πάγιας πρακτικής ανάληψης «προληπτικών» πρωτοβουλιών, φοβούμενη πως η παρουσία ΝΑΤΟ και Frontex δύναται να θέσει εν αμφιβόλω τις απαιτήσεις της, πολλαπλασιάζει και κλιμακώνει τις παραβιάσεις προκειμένου να τις επιβεβαιώσει.

Η χώρα μας αποτελεί μέρος ενός οξύμωρου σχήματος, όπου από τη μια συνεργάζεται με την Τουρκία και από την άλλη δέχεται περίπου στωικά τις αναθεωρητικές της κινήσεις. Επίσης, επιθυμεί εύλογα να μη «σπάσει» η συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας, πιθανολογώντας τι θα ακολουθήσει, ενώ θέλει την επιτυχία της νατοϊκής αποστολής, παρότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως προηγούμενο για μελλοντική συγκυριαρχία στο Αιγαίο. Από την άλλη, η δεδομένη στήριξη της Ουάσιγκτον στην Αθήνα λόγω του αυξημένου κινδύνου συνολικής «απόκλισης» της Αγκυρας δεν λειτουργεί προσώρας αποτρεπτικά έναντι της διολίσθησης σε συνθήκες μεγαλύτερης αστάθειας. Αντιθέτως, οι διεργασίες για την ανάπτυξη μιας νέας περιφερειακής αρχιτεκτονικής –με τις ευλογίες των ΗΠΑ– ίσως μας υποχρεώσουν να επαναξιολογήσουμε τις υφιστάμενες συμμαχίες μας στην ευρύτερη περιοχή.

* Ο δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι διευθυντής Ερευνών Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

21-ELLADA_Master_cy 22/04/16 21:51 Page 21

«Συμφωνία Αλήθειας» προτείνει ο Μητσοτάκης

Τα μηνύματα του προέδρου της Ν.Δ. από το 10ο Τακτικό Συνέδριο του κόμματος

«Είμαστε η μεγάλη κοινωνική και πολιτική πλειοψηφική συμμαχία, που θα τραβήξει την Ελλάδα έξω από τον φαύλο κύκλο της σημερινής παρακμής», υπογράμμισε ο πρόεδρος της Ν.Δ. Κυρ. Μητσοτάκης, από το βήμα του συνεδρίου.

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Μια «πλατιά κοινωνική Συμφωνία Αλήθειας» προς όλους τους Ελληνες και τις Ελληνίδες, η οποία θα εδράζεται σε δύο μόνον βασικές αρχές, στην εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Νέα Δημοκρατία για να χαράξει την πορεία της χώρας και τη δέσμευση του κόμματος να λέει και να πράττει πάντα την αλήθεια, όποια κι αν είναι αυτή, πρότεινε ο πρόεδρος του κόμματος κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, εγκαινιάζοντας, την Παρασκευή, το 10ο Τακτικό Συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας. Μιλώντας στο πρώτο, επί των ημερών του, συνέδριο, ο κ. Μητσοτάκης δεν έκρυψε τη στόχευσή του να ενώσει, υπό τη σημαία της Νέας Δημοκρατίας το σύνολο των ευρωπαϊκών δυνάμεων της χώρας, υπερβαίνοντας τις διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος.

«Είμαστε η μεγάλη κοινωνική και πολιτική πλειοψηφική συμμαχία που θα τραβήξει την Ελλάδα έξω από τον φαύλο κύκλο της σημερινής παρακμής. Δεν έχει καμία σημασία για μένα σε ποια πλευρά του εμφυλίου ήταν οι γονείς και οι παππούδες κάθε ανθρώπου ή σε ποια κομματική Νεολαία ήταν πριν από 20 - 30 χρόνια. Σήμερα με ενδιαφέρουν όσα μας ενώνουν. Και είναι πολλά», υπογράμμισε ο πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας.

Οικοδομώντας την ομιλία του πάνω στο βασικό σύνθημα του συνεδρίου, τη λέξη «οξυγόνο» έναντι της «ασφυξίας που προκαλεί η κυβέρνηση», ο κ. Μητσοτάκης υπογράμμισε ότι «πορευόμαστε για να βάλουμε τέλος στην ασφυξία, να φέρουμε οξυγόνο και να δώσουμε ρεαλιστική ελπίδα και προοπτική στη χώρα».

Περιέγραψε την κυβερνητική πρόταση της Νέας Δημοκρατίας στο δίπολο «ελευθερία - αλληλεγγύη», με πέντε βασικές παραδοχές (ανάπτυξη - αξιοκρατία - αλληλεγγύη - αριστεία - αξιοπιστία) και τελική επιδίωξη την «εθνική ανασυγκρότηση» της χώρας. «Στόχος μας είναι η Ελλάδα να αρχίσει να δουλεύει ξανά! Να αρχίσει πάλι να παράγει. Και όλες και όλοι μαζί, ενωμένοι στην κοινή αποστολή, φέρνουμε οξυγόνο στην Ελλάδα μας που ασφυκτιά, στην Ελλάδα μας που κινδυνεύει. Αφήνουμε πίσω την κρίση και τα λάθη του χθες. Ξεκινάμε να χτίζουμε την Ελλάδα του 2021. Την περήφανη Ελλάδα της εθνικής αυτοπεποίθησης».

Στον απόηχο των εντάσεων που υπήρξαν το προηγούμενο διάστημα στο εσωτερικό του κόμματος, με αποκορύφωμα τα γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διαδικασία των εκλογών στο συνέδριο της ΟΝΝΕΔ, ο κ. Μητσοτάκης διεμήνυσε ότι στόχος του είναι να παραμείνει «ένας αρχηγός όχι της κλίκας, όχι της καμαρίλας, όχι του παρασκηνίου, αλλά δημοκρατικός πρόεδρος ενός σύγχρονου, οργανωμένου, νοικοκυρεμένου, ανοικτού ευρωπαϊκού κόμματος».

«Αφήνουμε πίσω μας κακές πρακτικές του παρελθόντος. Παραγοντισμοί και φέουδα δεν χωρούν στη Νέα Δημοκρατία όπως την ονειρευόμαστε», υπογράμμισε ο κ. Μητσοτάκης, επιδιώκοντας παράλληλα να «αφοπλίσει» πολιτικά όσους, ενδεχομένως, θα ήθελαν να εγείρουν ζητήματα κατά τη διαδικασία που ξεκίνησε την Παρασκευή και ολοκληρώνεται το μεσημέρι της Κυριακής με την εκλογή της νέας Πολιτικής Επιτροπής της Νέας Δημοκρατίας.

Ο κ. Μητσοτάκης μίλησε μπροστά σε τρεις πρώην πρωθυπουργούς, τον συγκινημένο πατέρα του, κ. Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, τον κ. Κώστα Καραμανλή και τον κ. Αντώνη Σαμαρά, με τον οποίο είχε και θερμό ασπασμό. Οπως ξεκαθάρισε, ο στόχος του είναι το συνέδριο να αποτελέσει απαρχή μιας «νέας» Νέας Δημοκρατίας, η οποία φιλοδοξεί να αποτελέσει όχι απλώς μία εναλλακτική πρόταση διακυβέρνησης έναντι της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, αλλά μία συνειδητή επιλογή της πλειοψηφίας των πολιτών. Χαρακτηριστικά ανέφερε ότι «το 2021, όταν θα συμπληρώνονται 200 χρόνια από την επανάσταση της εθνικής ανεξαρτησίας, θα κάνουμε τον απολογισμό μας».

Θερμές αναφορές

Εν αντιθέσει με τα συνέδρια του παρελθόντος, όπου το τηλεοπτικό μήνυμα που εκπεμπόταν είχε πάντοτε αναφορές στους πρώην προέδρους του κόμματος, αυτή τη φορά επελέγη να καταδειχθεί η σημερινή, δραματική κατάσταση της χώρας και η εναλλακτική που συνιστά η Νέα Δημοκρατία. Ομως, ο κ. Μητσοτάκης επεφύλαξε θερμές αναφορές σε όλους του πρώην πρωθυπουργούς και πρώην αρχηγούς του κόμματος, μεταξύ των οποίων και στον αντίπαλό του στις εκλογές του Ιανουαρίου, Ευάγγελο Μεϊμαράκη.

Ισορροπίες, ζυμώσεις και καταμέτρηση δυνάμεων και ψήφων

Η ιστορία της ΟΝΝΕΔ έχει αρκετά περιστατικά «ανυπακοής» των νεολαίων απέναντι στην εκάστοτε ηγεσία του κόμματος: Από την κίνηση της Βόλβης, όταν οι Ευ. Μεϊμαράκης, Γ. Σούρλας, Αγγ. Μοσχονάς κ.ά. αμφισβήτησαν ευθέως τον ιδρυτή του κόμματος, Κων. Καραμανλή, και ζήτησαν τη μετατροπή της Ν.Δ. σε κόμμα αρχών, με αποτέλεσμα να διαγραφούν, μέχρι την ένταση στα μέσα της δεκαετίας του '80 όταν οι «σκληροί, αβερωφικοί» της ΟΝΝΕΔ (Β. Μιχαλολιάκος και Μ. Μανωλάκος) αρνούνταν να παραδώσουν στους Μεϊμαράκη, Βουλγαράκη, που ήταν η επιλογή του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη για την ηγεσία της οργάνωσης. Η «παράδοση - παραλαβή» έγινε με... εφόρμηση, ενώ ο δεύτερος γύρος αντιπαράθεσης ήρθε στο πρώτο συνέδριο του 1987, στο Κάραβελ. Η συγκυρία το έφερε και ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης –γιος του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, που ως πρόεδρος της Ν.Δ. άνοιξε τον δρόμο για την ανεξαρτητοποίηση της «γαλάζιας» Νεολαίας με το 1ο της συνέδριο– αποφάσισε τη διάλυση και επανίδρυσή της, μετά τα όσα συνέβησαν πριν από μία ακριβώς εβδομάδα, στο 10ο συνέδριο της Θεσσαλονίκης. Η κρίση με επίκεντρο την ΟΝΝΕΔ, που είχε ως αποτέλεσμα τη διαγραφή του προέδρου της Β. Γεωργιάδη και την παραίτηση του γραμματέα της Ν.Δ. Ανδρ. Παπαμιμίκου, δεν ήταν παρά η κορύφωση της υπόγειας προσπάθειας ελέγχου των συσχετισμών ενόψει του συνεδρίου της Ν.Δ., που ολοκληρώνεται σήμερα.

Τούτο, βέβαια, δεν σημαίνει ότι στο παρασκήνιο οι ζυμώσεις ενόψει της σημερινής ανάδειξης των μελών της Πολιτικής Επιτροπής δεν υπήρξαν συνεχείς, μεταξύ των στρατοπέδων. Σύμφωνα με πληροφορίες, και προκειμένου να «χωρέσουν» όλες οι «φυλές», τα αιρετά μέλη της Πολιτικής Επιτροπής επρόκειτο να αυξηθούν σε 150 και, πάντως, πάνω από 100, όπως ήταν η αρχική καταστατική πρόταση της προεδρικής φρουράς. Σε αυτό το νέο όργανο, ερείσματα επιδιώκει να έχει η πλευρά Μεϊμαράκη (σ.σ. πίσω από τον οποίο στρατεύονται και ανεξάρτητα μέλη της καραμανλικής πτέρυγας) που επιδιώκει να εκλέξει 12-15 μέλη. Αντίστοιχες δυνάμεις φιλοδοξούν να καταγράψουν η κ. Ντόρα Μπακογιάννη, οι οποίες πάντως θα αθροιστούν σε αυτές του κ. Κυρ. Μητσοτάκη (70-80 μέλη σε σύνολο 150), και ο Αδωνις Γεωργιάδης. Το σαμαρικό στρατόπεδο επεδίωκε να εκλέξει μέχρι 10 μέλη, ενώ ερείσματα μοιάζει να διασφαλίζουν οι Νίκος Δένδιας και Ολγα Κεφαλογιάννη. Κρίσιμη παράμετρος αποτελεί η επίτευξη ή μη συμφωνίας με την πλευρά του περιφερειάρχη Απ. Τζιτζικώστα και του πολιτικού του φίλου Ανδρ. Παπαμιμίκου (σ.σ. έδωσε κανονικά το «παρών» στο συνέδριο), οι οποίοι έχουν καταγράψει ισχυρές δυνάμεις στη Βόρεια Ελλάδα.

Στην έναρξη της διαδικασίας υπεβλήθη ένσταση από τον μέχρι πρότινος πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής του συνεδρίου, κ. Φιλ. Ταυρή, για τη συμμετοχή των 800 και πλέον αιρετών από τα μεγάλα αστικά κέντρα ενώ, από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, ήταν σαφής η απόσταση που χωρίζει τη νέα ηγεσία της Ν.Δ. από την ηγεσία της ΔΑΚΕ του ιδιωτικού τομέα. Οι περισσότεροι, δε, δεν απέκλειαν ότι, αμέσως μετά την ΟΝΝΕΔ, το επόμενο μέτωπο που θα κληθεί να διαχειριστεί ο κ. Μητσοτάκης αφορά το πρόσωπο του επικεφαλής της, Νικ. Κιουτσούκη.

22-DIETHNH_Master_cy 22/04/16 20:41 Page 22

Ο Σάντερς είχε το ρεύμα και η Χίλαρι τις ψήφους

Το κλίμα και η ατμόσφαιρα στη Νέα Υόρκη και πώς αποτυπώθηκαν στις προκριματικές

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Καθώς ο ήλιος έπεφτε σιγά σιγά πίσω από τους εμβληματικούς ουρανοξύστες του κεντρικού Μανχάταν, στην άλλη πλευρά του East River, στο Long Island City, ο ενθουσιασμός κορυφωνόταν: το συγκεντρωμένο πλήθος –όλων των αποχρώσεων και ηλικιών, αν και σημαντικά μικρότερο από άλλα του υποψηφίου στην πολιτεία– περίμενε να δει τον γερουσιαστή Μπέρνι Σάντερς στην τελευταία του δημόσια εμφάνιση πριν ανοίξουν οι κάλπες για τις προκριματικές εκλογές του Δημοκρατικού Κόμματος την Τρίτη.

Ο Σάντερς εμφανίστηκε τελικά κατά το σούρουπο, μετά την ενθουσιώδη προσφώνηση του γνωστού ηθοποιού Ντάνι Γκλόβερ. Στην ομιλία του κάλυψε τα γνωστά σημεία: για τις πρόσφατες νίκες του επί της Χίλαρι Κλίντον, για την αθέμιτη επιρροή της Wall Street επί της πολιτικής διαδικασίας, για την «πολιτική επανάσταση» την οποία επαγγέλλεται. Νωρίτερα, μεταξύ των ομιλητών ήταν στέλεχος του συνδικάτου Communication Workers of America, την απεργία των οποίων κατά του τηλεπικοινωνιακού κολοσσού Verizon έχει στηρίξει ανοιχτά ο Σάντερς.

> *Οι μεγάλες προσδοκίες του πλήθους έμελλε να καταρρεύσουν μπροστά στη συντριπτική υπεροχή της Κλίντον στις προκριματικές εκλογές της πόλης.*

«Κανείς άλλος δεν λέει αυτά που λέει», σημειώνει στην «Κ» η Μπεθ, μια κατσαρομάλλα δασκάλα από το Χάντιγκτον της Νέας Υόρκης. Μπορεί όμως να τα κάνει πράξη; «Πιστεύω πως ναι. Αλλωστε, έχει πει ότι αν εκλεγεί, δεν θα μπορέσει να τα κάνει μόνος του – θα χρειαστεί όλους μας να ασκήσουν πίεση στο Κογκρέσο». Η Μπεθ τονίζει ότι έγινε μέλος των Δημοκρατικών μόνο για να ψηφίσει τον Σάντερς. «Πριν ήμουν στο Πράσινο Κόμμα. Δεν πρόκειται να ψηφίσω τη Χίλαρι». Οπως αναφέρει, είχε ψηφίσει τον Ομπάμα το 2008, αλλά όχι το 2012.

Δίπλα της ο Κάρλος από την Αστόρια, οδηγός φορτηγού και μέλος του θρυλικού συνδικάτου των Teamsters, με γκριζόμαυρο μούσι τύπου ZZ Top, συμφωνεί και επαυξάνει: «Εχω ακούσει κι εγώ αυτό το επιχείρημα, ότι δεν μπορεί να τα υλοποιήσει όλα αυτά. Με αυτήν τη λογική, τίποτα δεν θα συμβεί. Αν δεν τα καταφέρει, τουλάχιστον προσπαθήσαμε». Ο Κάρλος έγινε κι αυτός μέλος του κόμματος μόνο για να μπορέσει να ψηφίσει στις προκριματικές εκλογές (πριν ήταν ανεξάρτητος).

Οπως αναμενόταν στην εκδήλωση ενός υποψηφίου που είχε συγκεντρώσει έως τα μέσα Μαρτίου το 71% της ψήφου των ψηφοφόρων κάτω των 30 ετών, η παρουσία των νέων ήταν κάτι παραπάνω από αισθητή. Μεταξύ τους βρισκόταν και μια παρέα μαθητών από ένα σχολείο της συνοικίας. Ενας εξ αυτών, ο Τζαλίλ, που τον Νοέμβριο θα είναι 18 και θα έχει δικαίωμα ψήφου, λέει: «Ο Σάντερς είναι με τον λαό, δεν είναι με το 1% (των πιο εύπορων Αμερικανών)».

Χωρίς αντίκρισμα

Οπως φάνηκε την Τρίτη, τα μεγάλα πλήθη που συγκέντρωσε ο Σάντερς και ο ενθουσιασμός των υποστηρικτών του δεν ήταν αρκετά για να υπερνικήσουν τη συντριπτική υπεροχή της Κλίντον μεταξύ των τοπικών πολιτικών και θεσμικών παραγόντων. Το γεγονός ότι οι προκριματικές στη Νέα Υόρκη είναι «κλειστές» (δηλαδή έχουν δικαίωμα ψήφου μόνο τα εγγεγραμμένα μέλη του κόμματος) επίσης ευνοούσε την πρώην γερουσιαστή της Νέας Υόρκης. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν μια αποφασιστική νίκη για την Κλίντον, με 57,9% έναντι 42,1% για τον Σάντερς, που ουσιαστικά βάζει τέρμα στις ελπίδες επικράτησης της «πολιτικής επανάστασης».

EPA

Η Κλίντον ανήλθε στο 57,9%, ενώ ο Σάντερς άγγιξε το 42,1% και έχασε τη μάχη των προκριματικών εκλογών της Νέας Υόρκης.

Αργά το βράδυ της Τρίτης, η Κλίντον γιόρταζε με τους υποστηρικτές της στο ξενοδοχείο Sheraton του κεντρικού Μανχάταν, λίγο πιο βόρεια από την Times Square. Λίγα τετράγωνα πιο πέρα, στο Trump Tower, το μνημείο αυτό της αρχιτεκτονικής κακογουστιάς, ένας άλλος Νεοϋορκέζος –αυτόχθων, αυτός– ονόματι Ντόναλντ Τραμπ πανηγύριζε για τον θρίαμβό του στις ρεπουμπλικανικές προκριματικές εκλογές στην πολιτεία. Ο Τραμπ έλαβε το 60,5% των ψήφων και τουλάχιστον 89 από τους 95 αντιπροσώπους της Νέα Υόρκης. Οι εκτιμήσεις των αναλυτών πλέον συντείνουν στο ότι θα πλησιάσει πολύ κοντά στον μαγικό αριθμό των 1.237 αντιπροσώπων που απαιτούνται για να λάβει το χρίσμα του κόμματος, χωρίς να τον φτάσει. Το συνέδριο του κόμματος στο Κλίβελαντ τον Ιούλιο αναμένεται να είναι εκρηκτικό.

Καθαίρεση για την πρόεδρο Ντίλμα Ρούσεφ

Γήπεδο θυμίζει η πολιτική στη Βραζιλία

Των **A. JACOBS, V. SREEHARSHA THE NEW YORK TIMES**

ΜΠΡΑΖΙΛΙΑ. Για όσους δεν είναι εξοικειωμένοι με την κακοφωνία της βραζιλιάνικης πολιτικής σκηνής, η συνεδρίαση της Βουλής που ενέκρινε πρόταση καθαίρεσης της προέδρου Ντίλμα Ρούσεφ, την περασμένη Κυριακή, θύμιζε γήπεδο ποδοσφαίρου. Οταν κρίθηκε η έκβαση της ψηφοφορίας, βουλευτές γιουχάιζαν, ύψωναν τις γροθιές τους και σκαρφάλωναν στους ώμους του βουλευτή που μόλις είχε γείρει την πλάστιγγα στην πλευρά της καθαίρεσης. Ενας βουλευτής, ντυμένος με τη βραζιλιάνικη σημαία, ενεργοποίησε «όπλο» που εκτόξευσε κομφετί.

Τη Δευτέρα το πρωί, όμως, οι Βραζιλιάνοι ξύπνησαν για να συνειδητοποιήσουν ότι η πολιτική και οικονομική αναταραχή που ταλανίζει εδώ και δύο χρόνια τη χώρα τους, τη μεγαλύτερη της Λατινικής Αμερικής, απέχει πολύ από το τέλος της. Ο πληθωρισμός «τρέχει» με ρυθμό 10%, η ανεργία είναι η μεγαλύτερη της τελευταίας επταετίας και η οικονομία προβλέπεται να συρρικνωθεί κατά 3,8%, για δεύτερη συνεχή χρονιά. Η επιδημία του ιού Ζίκα μαστίζει τις βορειοανατολικές περιοχές της χώρας και η τοπική κυβέρνηση του Ριο ντε Τζανέιρο, η οποία αντιμετωπίζει οξύ πρόβλημα εσόδων, πασχίζει να προετοιμάσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του καλοκαιριού. Αν η διαδικασία της καθαίρεσης προχωρήσει, οι οθόνες της βραζιλιάνικης τηλεόρασης, τον Αύγουστο, πιθανότατα θα διχοτομηθούν, με το ένα μέρος τους να προβάλλει αθλητικά γεγονότα και το άλλο τη δίκη της προέδρου.

Ούτε η πολιτική παράλυση της χώρας προβλέπεται να ξεπεραστεί σύντομα, παρότι η Ντίλμα Ρούσεφ θα αναγκαστεί να παραιτηθεί προσωρινά από το προεδρικό της αξίωμα εάν η Γερουσία αποφασίσει, τον επόμενο μήνα, να την παραπέμψει σε δίκη για κακοδιαχείριση του προϋπολογισμού, ενδεχόμενο που θεωρείται σχεδόν βέβαιο από την πλειονότητα των αναλυτών.

Ανασύροντας κάτι από τον χαρακτήρα της παλιάς μαρξίστριας, η οποία αγωνίστηκε ένοπλα εναντίον της στρατιωτικής χούντας, η Ντίλμα Ρούσεφ εμφανίστηκε αποφασισμένη να παλέψει μέχρι τέλους. «Παρά τη θλίψη μου, διαθέτω αρκετή βούληση, δύναμη και κουράγιο για να αντιμετωπίσω αυτή την αδικία», δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου τη Δευτέρα.

Ο «αντικαταστάτης»

Ο άνθρωπος που καλείται να την αντικαταστήσει, ο αντιπρόεδρος Μισέλ Τέμερ, δεν είναι ακριβώς ένας ιππότης με απαστράπτουσα πανοπλία. Στα 75 του χρόνια, ηγείται του κόμματος BDMP που εμπλέκεται στο μέγα οικονομικό σκάνδαλο Petrobras και απωθεί την πλειονότητα των πολιτών σχεδόν όσο και η Ρούσεφ. Σύμφωνα με τελευταία δημοσκόπηση, το 68% όσων υποστηρίζουν την καθαίρεση της Ρούσεφ δεν θέλουν να δουν τον Τέμερ στη θέση της, ενώ περισσότεροι από τους μισούς επιθυμούν να καθαιρεθεί και ο ίδιος.

Η πλειονότητα των Βραζιλιάνων δεν έχει καμία εμπιστοσύνη στους πολιτικούς ηγέτες της. Το ένα τρίτο των βουλευτών ανακρίνεται ή έχει ήδη παραπεμφθεί σε δίκη για διαφθορά, περιλαμβανομένου του προέδρου της Βουλής, Εντουάρντο Κούνα, του ανθρώπου που ενορχήστρωσε την παραπομπή της Ρούσεφ. Ο Κούνα κατηγορείται ότι εισέπραξε 40 εκατ. δολάρια για να εξυπηρετήσει επιχειρηματίες. Το 90% των Βραζιλιάνων επιθυμεί να καθαιρεθεί και να παραπεμφθεί σε δίκη.

Πολλοί Βραζιλιάνοι επιχειρηματίες ποντάρουν στον Τέμερ για την ανόρθωση της οικονομίας μέσα από ένα πρόγραμμα σκληρής λιτότητας. Καθώς η καθαίρεση της Ρούσεφ κέρδιζε έδαφος, τους τελευταίους μήνες, οι μετοχές στο Χρηματιστήριο ανέβηκαν κατά 35%.

Ωστόσο, ο δρόμος του Τέμερ είναι ναρκοθετημένος, καθώς το κόμμα του δεν εξασφαλίζει μεγάλη λαϊκή υποστήριξη και είναι πολύ πιθανό τα σκληρά μέτρα του να προκαλέσουν μεγάλες κοινωνικές αντιδράσεις. Τις τελευταίες ημέρες, ολοένα και περισσότεροι αξιωματούχοι ζητούν την πραγματοποίηση πρόωρων εκλογών, κάτι που προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του Κογκρέσου αλλά και του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Πώς οι ΗΠΑ μπορούν να βοηθήσουν την Αθήνα

Ο υποψήφιος για τη Γερουσία και αρωγός της Ελλάδας, Κρις βαν Χόλεν, μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Ο Κρις βαν Χόλεν είναι εδώ και χρόνια σθεναρός υποστηρικτής της Ελλάδας και της Κύπρου στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στις προκριματικές εκλογές που διεξάγονται μεθαύριο στην πολιτεία του Μέριλαντ διεκδικεί την εκλογή του στη Γερουσία. Σήμερα μιλάει στην «Κ» για τις δίδυμες κρίσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα –της οικονομίας και του προσφυγικού– και πώς οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να βοηθήσουν.

– Πώς αξιολογείτε την ελληνική κρίση;

– Ελπίζω ότι το 2016 θα είναι ένα σημείο καμπής στην ελληνική οικονομική κρίση, η οποία συνεχίζεται για πάρα πολύ καιρό και έχει επηρεάσει χιλιάδες ανθρώπους, που έχασαν τις δουλειές τους, έχουν δει τους μισθούς και τις συντάξεις τους να μειώνονται δραστικά και θα χρειαστούν χρόνια για να ανακάμψουν, τόσο οικονομικά όσο και ψυχολογικά. Επίσης, πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις έχουν χάσει την πρόσβαση στην πίστωση, λόγω των ελέγχων των κεφαλαίων που επιβλήθηκαν το περασμένο καλοκαίρι.

– Πώς μπορούν οι ΗΠΑ να βοηθήσουν την Ελλάδα;

– Οι ΗΠΑ βοηθούν την Ελλάδα κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, κινούμενες κυρίως στο παρασκήνιο. Οπως γνωρίζετε, οι ΗΠΑ δεν μπορούν να παράσχουν άμεση οικονομική βοήθεια, αλλά μπορούν να επηρεάσουν τις εξελίξεις, όπως με την ενθάρρυνση των κυβερνήσεων της Ευρωζώνης να παρέχουν περισσότερη ελάφρυνση του χρέους, αλληλεπιδρώντας με τους διεθνείς οργανισμούς, και βοηθώντας την ελληνική κυβέρνηση στις μεταρρυθμιστικές της προσπάθειες με την παροχή εμπορικών και άλλων στηριγμάτων. Τον Οκτώβριο, μαζί με αρκετούς συναδέλφους μου παροτρύναμε την κυβέρνηση Ομπάμα να βρει νέους τρόπους για την παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα τη στιγμή που η χώρα έχει κλονιστεί και από τη ροή των εισερχόμενων προσφύγων στα ελληνικά νησιά. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ είναι έτοιμη να παράσχει τεχνική βοήθεια κατόπιν αιτήματος των ελληνικών αρχών. Η ανάγκη είναι τεράστια και πιστεύω ότι πρέπει να βοηθήσουμε όπου μπορούμε μέχρις ότου η Ελλάδα σταθεί και πάλι στα πόδια της.

AFP

Ο Κρις βαν Χόλεν μιλάει για την οικονομική κρίση και το προσφυγικό.

– Πώς πρέπει η Ευρώπη και ο κόσμος να χειρισθούν αυτήν την άνευ προηγουμένου προσφυγική κρίση;

– Είναι μια δραματική κατάσταση, μια πρόκληση που δεν μπορεί να λυθεί από τις επιμέρους χώρες. Περισσότεροι από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες κατέφυγαν στην Ευρώπη τον περασμένο χρόνο, και η βία και η καταστροφή από την οποία φεύγουν συνεχίζεται καθώς μιλάμε. Είναι αναγκαία μια συντονισμένη προσέγγιση όλων των ευρωπαϊκών χωρών και της διεθνούς κοινότητας στο σύνολό της. Η Τουρκία, προφανώς, είναι σημαντική για τη ρύθμιση της ροής των προσφύγων από τη Συρία. Αλλά μέχρι να αντιμετωπισθεί στη ρίζα της η αστάθεια που μαστίζει τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, η ροή προσφύγων προς την Ευρώπη θα συνεχιστεί. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν έναν τρόπο για να εξασφαλισθεί ένα σύστημα δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ των χωρών υποδοχής. Η Αμερική, ο Καναδάς και άλλες χώρες πρέπει να αναλάβουν και αυτές ρόλο. Είναι μια πρόκληση που η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να αντιμετωπίσει όχι μόνο από τη σκοπιά της ανθρώπινης συμπόνιας, αλλά και γιατί θα μπορούσε να εξελιχθεί σε μείζον ζήτημα για την ασφάλεια στην ταραγμένη Μέση Ανατολή και την ευρύτερη περιοχή.

Ανεξίτηλη η σφραγίδα του ιδιοφυούς Πρινς

Τραγουδιστής, συνθέτης, κιθαρίστας με τεχνική Τζίμι Χέντριξ, ενορχηστρωτής, ηθοποιός, χορευτής, περφόρμερ. Ο Πρινς (Πρινς Ρότζερς Νέλσον όπως ήταν το πλήρες όνομά του) βρέθηκε νεκρός νωρίς το πρωί της Πέμπτης, στην κατοικία του στη Μινεσότα. Ηταν 57 ετών. Ο θάνατός του σκόρπισε παγκοσμίως θλίψη στα εκατομμύρια των θαυμαστών του, από απλούς ακροατές των δίσκων του μέχρι μουσικούς και ηθοποιούς όπως η Μαντόνα και ο Ράσελ Κρόου, οι οποίοι έσπευσαν να δηλώσουν πόσο πολύ τον θαύμαζαν. Ηταν εξαιρετικά δύσκολο να μην αναγνωρίσει κάποιος τη μουσική του ιδιοφυΐα, την ικανότητά του να μπλέκει μουσικές, ροκ, μπλουζ, τζαζ, σόουλ, φανκ, χιπ χοπ, ντίσκο, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερο υβρίδιο, να γράφει επιτυχίες, να δίνει εκρηκτικές συναυλίες, να μεταμορφώνεται με απίστευτη άνεση. Να βρίσκεται πιο μπροστά από την εποχή του. Κέρδισε επτά βραβεία Γκράμι, βραβεύτηκε με Οσκαρ για το τραγούδι του «Purple Rain» στην ομώνυμη ταινία του 1984, πούλησε περισσότερους από εκατό εκατομμύρια δίσκους υπέγραψε επιτυχίες όπως το «When The Doves Cry», το «Kiss», αλλά και τραγούδια που δεν τραγούδησε ο ίδιος σαν το κλασικό πλέον «Nothing Compares To You» της Σινέντ Ο' Κόνορ. Σφράγισε την ποπ μουσική κουλτούρα για τουλάχιστον τρεις δεκαετίες. Τα αίτια του θανάτου του δεν έχουν γίνει ακόμη επισήμως γνωστά, παρόλο που στον Τύπο ως αιτίες έχουν αναφερθεί, μεταξύ άλλων, η υπερβολική δόση ναρκωτικών αλλά και ο ιός Ζίκα.

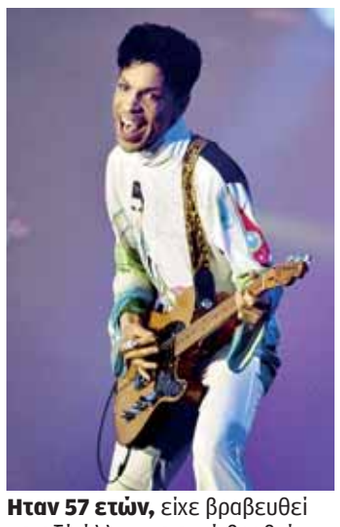

Ηταν 57 ετών, είχε βραβευθεί μεταξύ άλλων με επτά βραβεία Γκράμι. Παγκόσμια η θλίψη για τους αμέτρητους θαυμαστές του.

23-DIETHNH_Master_cy 22/04/16 20:53 Page 23

Οταν η θρησκεία γίνεται πολιτικό εργαλείο

Η ερμηνεία του Ισλάμ, οι τζιχαντιστές και ο προσηλυτισμός πολιτών στη Γερμανία υπό το πρίσμα του φόβου και της προσφυγικής κρίσης

Πού τελειώνει η συνταγματικά προστατευόμενη θρησκευτική ελευθερία και πού αρχίζει η πολιτικοποίησή της με στόχο την επικράτηση του σκοταδισμού και την καταπάτηση των συνταγματικά κατοχυρωμένων ελευθεριών; Η διάκριση ανάμεσα στο ισλάμ ως πίστη και στο ριζοσπαστικό-σαλαφιστικό παρακλάδι του είναι τεράστιας σημασίας.

Αυτήν ακριβώς τη διάσταση αγνόησε εσκεμμένα η υπ' αριθμόν 2 της AfD, του γερμανικού κόμματος που έχει παραδεχθεί ανοικτά ότι επιζητεί την προσοχή με προκλητικές δηλώσεις. Ετσι, όταν η Μπέατριξ φον Στορχ δήλωσε ότι το ισλάμ είναι ασύμβατο με το σύνταγμα, δεν μπορεί να μη γνώριζε ότι το σύνταγμα προστατεύει όλες τις θρησκείες, περιλαμβανομένης της μουσουλμανικής. Ηθελε όμως να κάνει θόρυβο, ώστε να υπάρξει δημοσιότητα γύρω από το κόμμα της - έστω και αρνητική. Αντίστοιχη τακτική είχε χρησιμοποιήσει η επικεφαλής του κόμματος, Φράουκε Πέτρι, δηλώνοντας πριν από μερικούς μήνες ότι ως ύστατη λύση, οι συνοριοφύλακες έχουν δικαίωμα να πυροβολούν πρόσφυγες, μόνο και μόνο για να αποσύρει τη δήλωση, αφού πρώτα είχαν ασχοληθεί μαζί της όλα τα μέσα ενημέρωσης της χώρας της και αρκετά του εξωτερικού.

Γιατί το Σύνταγμα, η αναγνώριση της θρησκευτικής ελευθερίας και τα πολιτικά πιστεύω χρησιμοποιούνται πολλαπλώς κατά το δοκούν.

Υπάρχουν σε όλη την Ευρώπη τζαμιά και «πολιτιστικά κέντρα» που λειτουργούν ως εκκολαπτήρια τζιχαντιστών.

Ο επικεφαλής του Κεντρικού Μουσουλμανικού Συμβουλίου της Γερμανίας, Αϊμάν Μαζιέκ αντέδρασε στη δήλωση της Μπέατριξ φον Στορχ περί ισλάμ, υποστηρίζοντας ότι αυτή που δεν συμμορφώνεται με το σύνταγμα είναι η ίδια η AfD. «Για πρώτη φορά από τη χιτλερική περίοδο, υπάρχει ένα κόμμα που χλευάζει μια ολόκληρη θρησκευτική κοινότητα και απειλεί την ύπαρξή της», είπε ο Μαζιέκ στο κρατικό ραδιόφωνο της βόρειας Γερμανίας. «Επίτηδες μετατρέπετε το ισλάμ σε αποδιοπομπαίο τράγο για να αλιεύσετε ψήφους», κατηγόρησε την ανερχόμενη AfD ο βουλευτής των πρασίνων, Κονσταντίν φον Νοτς. Οι γενικεύσεις, οι οποίες οδηγούν σε ολισθηρό δρόμο, είναι πιο εύκολες όταν λείπει η γνώση προσώπων και πραγμάτων. Το παράδειγμα των δύο μαθητών στην Ελβετία, οι οποίοι αρνήθηκαν να δώσουν το χέρι στην καθηγήτριά τους είναι πολύ χαρακτηριστικό. Οι δύο μαθητές γυμνασίου προξένησαν σάλο στο καντόνι της Βασιλείας, επειδή αρνήθηκαν την παραδοσιακή χειραψία, υποστηρίζοντας ότι είναι αντίθετο προς τη θρησκεία τους να αγγίζουν γυναίκες που δεν είναι μέλη της οικογένειάς τους.

Η Σαϊντά Κέλερ-Μεσαχλί, επικεφαλής του φόρουμ για ένα προοδευτικό ισλάμ, εξηγεί περί τίνος πρόκειται. Η Μεσαχλί, η οποία γεννήθηκε σε πάμπτωχη οικογένεια της Τυνησίας και μετακόμισε στην Ελβετία στα οκτώ της χρόνια χάρη σε φιλανθρωπική οργάνωση, λέει ότι οι δύο μαθητές είναι αδέλφια, γιοι ιμάμη συνδεόμενου με τη Σαουδική Αραβία, ο οποίος τους κατευθύνει με στόχο να δημιουργήσει τετελεσμένα. Ποια είναι η πιο αποτελεσματική αντίδραση σε τέτοιου είδους περιστατικά; Το να καλλιεργεί κανείς τυφλή ισλαμοφοβία, όπως κάνει η AfD, με αρκετή εκλογική επιτυχία ή το να προσπαθεί να κατανοήσει και να απομονώσει τους εκπροσώπους του σκοταδισμού; Σε όλες τις δημοσκοπήσεις στον αραβικό και μουσουλμανικό κόσμο, οι πλατιές πλειοψηφίες απορρίπτουν την ιδεολογία των τζιχαντιστών, των οποίων άλλωστε τα περισσότερα θύματα είναι μουσουλμάνοι. Ομως υπάρχουν σε όλη την Ευρώπη τζαμιά και «πολιτιστικά κέντρα» που λειτουργούν ως εκκολαπτήρια τζιχαντιστών, έλκοντας όχι μόνο μουσουλμάνους αλλά και προσήλυτους.

Περί μαρτυρίου

«Θέλεις να γίνεις μάρτυρας;», ρωτάει ο γιος τον πατέρα σε ένα κόμικ με χαρούμενα πρόσωπα. «Είναι πολύ ωραίο να είσαι μάρτυρας. Ποιος δεν θέλει να πάει στον ουρανό;», απαντάει ο πατέρας. Το κόμικ κυκλοφόρησε από την τουρκική διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων Ντιγιανέτ, όπως ανέφερε η τουρκική εφημερίδα Τζουμχουριέτ τον Μάρτιο. Η ίδια υπηρεσία στηρίζει πολυάριθμα τζαμιά στην Ελβετία, πράγμα που δεν ξέφυγε της προσοχής του ελβετικού Τύπου. «Το θρησκευτικό συναίσθημα τα τελευταία χρόνια μετατρέπεται κυριολεκτικά σε πολιτικό εργαλείο», είπε στην Τζουμχουριέτ ο ψυχολόγος Σερντάρ Ντεγκιρμεντσίογλου. Η Ντιγιανέτ, η οποία ιδρύθηκε από τον Κεμάλ Ατατούρκ προκειμένου να επιβλέπει η τουρκική δημοκρατία τα τζαμιά της χώρας και να προωθήσει τον εκδυτικισμό, άλλαξε χαρακτήρα από το 2010, φθάνοντας να αναγνωρίσει τον σαλαφισμό ως επίσημο ρεύμα του σουνιτικού ισλάμ. «Με τα σκίτσα θέλουν να μεταφέρουν στα παιδιά την έννοια του μαρτυρίου», είπε ο Τούρκος ειδικός. «Για να μεγαλώσουν και να τρέξουν προς τον θάνατο, όταν τους το πουν αυτοί που βρίσκονται στην εξουσία».

REUTERS

Αυτοκόλλητα μηνύματα

Τη διαχρονικότητα των κηρυγμάτων μίσους στη Γερμανία εξετάζει έκθεση του Ιστορικού Μουσείου του Βερολίνου. Η έκθεση με τίτλο «Μηνύματα που κολλούν» περιλαμβάνει περίπου 600 αυτοκόλλητα και αντίγραφά τους, ρατσιστικά και αντιρατσιστικά από το 1880 ώς σήμερα. Στα παλαιότερα εκθέματα περιλαμβάνεται ψεύτικο εισιτήριο τρένου του 1893, το οποίο προσφέρει σε Εβραίους «ταξίδι στην Ιερουσαλήμ, χωρίς επιστροφή». Επτά χρόνια αργότερα, εβραϊκή οργάνωση απάντησε με αυτοκόλλητο που γράφει «ο αντισημιτισμός είναι ο σοσιαλισμός των ηλιθίων». Εκτίθεται επίσης αντισημιτικό υλικό από την εποχή των ναζί αλλά και πριν από αυτή, όπως το «Εξω οι Εβραίοι», και το εργαλείο στοχευμένου εκφοβισμού «Αγόρασες από τους Εβραίους, σε είδαμε». Υπάρχουν επίσης παράνομα φυλλάδια από τη ναζιστική περίοδο, όπως αυτό που γράφει «Κάτω ο Χίτλερ». Παρουσιάζεται η σύντομη αποικιοκρατική ιστορία της Γερμανίας, πριν φθάσουμε στο σήμερα και στα αυτοκόλλητα «όχι στους πρόσφυγες» και «λουκάνικα, όχι κεμπάπ». Η σύγχρονη απάντηση είναι τα αυτοκόλλητα που απαγορεύουν την είσοδο σε ναζί, κηρύσσοντας μαγαζιά και δημόσιους χώρους ως «ζώνες χωρίς ναζί». Τα αυτοκόλλητα είναι «σημάδια κοινωνικής πόλωσης και δείγματα μιας κοινωνίας που χρησιμοποιεί την ανωνυμία για να διαδώσει κάποιες ιδέες», είπε ο διευθυντής του μουσείου.

24-ADV ZAXAROPLASTIO_Master_cy 22/04/16 18:47 Page 1

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ζαχαροπλαστείο

Γλυκές περιπέτειες στην κουζίνα!

ΝΕΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Τα γλυκά της άνοιξης

Δροσερές και απλές συνταγές

ΕΚΤΑΚΤΩΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

01-OIKONOMIA NEW_Master_cy 22/04/16 22:23 Page 1

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Eurobank Private Banking

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€/$
-0,64%	5,43%	-0,20%	0,01%	1,20%	-0,60%	-1,11%	0,88%	-0,56%

ΔΙΕΘΝΗ

Η Σ. Αραβία απειλεί τις ΗΠΑ με πώληση ομολόγων. **Σελ. 11**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Είπαν «τον πόνο τους» οι επιχειρηματίες

Παράπονα, προβλέψεις, διαφωνίες και προβληματισμούς επεφύλαξε το συνέδριο της ΟΕΒ σε σχέση με την επιχειρηματικότητα. Οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί που έλαβαν μέρος στο συνέδριο εξέφρασαν συγκλίνουσες θέσεις στο θέμα που αφορά στις φορολογίες. **Σελ.6**

ΑΔΕΙΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Δόθηκε παράταση για να αποσταλούν τα στοιχεία

Με αργούς ρυθμούς γίνεται η ανταπόκριση υπουργείων και ανεξάρτητων υπηρεσιών σε εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού που προβλέπουν πως στο τέλος Ιανουαρίου πρέπει να αποστέλλουν τα στοιχεία αδειών ασθενείας του προσωπικού τους, για τον προηγούμενο χρόνο. **Σελ. 7**

ΔΙΕΘΝΗ

Βρετανοί γίνονται Γάλλοι λόγω Brexit

Μαζικές αιτήσεις για γαλλικά διαβατήρια υποβάλλουν Βρετανοί που ζουν στη Γαλλία, καθώς εντείνεται η αβεβαιότητα για τυχόν δυσκολίες και ανατροπές στη ζωή τους σε περίπτωση αποχώρησης της χώρας τους από την Ε.Ε. Βρετανοί που ζουν και εργάζονται εκτός Βρετανίας εκφράζουν ανησυχία. **Σελ. 10**

Real Estate

Σταδιακή ανάκαμψη στα ακίνητα

Η ζήτηση στον τομέα ακινήτων, όπως μετράται από τους τίτλους ιδιοκτησίας και το σύνολο των πωλητηρίων εγγράφων που έχουν καταχωρηθεί στο Τμήμα Κτηματολογίου, αυξήθηκε κατά 9,4% και 22%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση το 2015. Το γεγονός καταδεικνύει ότι ο τομέας των ακινήτων έκλεισε το 2015 σε θετική νότα. **Σελ. 12**

Υπό απειλή το φορολογικό καθεστώς

Αναβρασμός επικρατεί στον κλάδο παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών λόγω ευρωπαϊκής Οδηγίας

Σε οργανωμένη προσπάθεια για να τροποποιηθούν ή ακόμα και να διαγραφούν επίμαχες πρόνοιες από ευρωπαϊκή Οδηγία, οι οποίες προβλέπουν τη φορολόγηση της πώλησης μετοχών και της μεταφοράς εταιρικής έδρας, βρίσκεται το υπουργείο Οικονομικών και οι επαγγελματίες του τομέα των υπηρεσιών. Η βασικότερη διαφωνία με το προσχέδιο της Οδηγίας που βρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης αφορά στη μη εξαίρεση από τη φορολογία εισοδημάτων που προήλθαν από πώληση μετοχών σε μία τρίτη χώρα, το λεγόμενο switch over clause. Η εξαίρεση από τη φορολογία σε περίπτωση πώλησης μετοχών αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα φορολογικά πλεονεκτήματα που έχει σήμερα η Κύπρος και τυχόν υιοθέτηση μιας τέτοιας εισήγησης θα αποτελούσε ισχυρό πλήγμα. Την ίδια ώρα, ανησυχία επικρατεί και για μία δεύτερη πρόνοια της Οδηγίας, που μπορεί επίσης να έχει σημαντικές επιπτώσεις. Πρόκειται για το λεγόμενο exit taxation, το οποίο προβλέπει πως όταν η φορολογική κατοικία μιας εταιρείας μεταφέρεται από τη μία χώρα στην άλλη, θα πρέπει να πληρώνει τον αντίστοιχο φόρο στη χώρα από την οποία φεύγει. **Σελ. 5**

Οι θέσεις του υπουργείου Οικονομικών θα σταλούν στην Ε.Ε. πριν το Πάσχα.

Σειρά της Mitsubishi να εμπλακεί σε σκάνδαλο

Ήταν σειρά της Mitsubishi να εμπλακεί σε σκάνδαλο, αφού ανακοίνωσε ότι φέρεται να απέτυχε στα τεστ εξοικονόμησης καυσίμων, που επιβάλλονται από τις ιαπωνικές Αρχές. Σχετική συνέντευξη Τύπου παραχώρησε ο ίδιος ο πρόεδρος της εταιρείας Τεστούρο Αικάβα, σχολιάζοντας ότι ανακάλυψαν ότι χρησιμοποίησαν μη κατάλληλα τεστ, για να καταγράψουν την κατανάλωση καυσίμων. Σύμφωνα με τον κ. Αικάβα, έγινε αντιληπτό πως οι μέθοδοι που χρησιμοποίησαν για το τεστ στην εξοικονόμηση καυσίμων δεν ήταν αυτές που προβλέπει η ιαπωνική νομοθεσία. «Ζητάμε συγνώμη από τους πελάτες μας και τους μετόχους μας». Η έκτη μεγαλύτερη αυτοκινητοβιομηχανία της Ιαπωνίας, με πωλήσεις άνω του ενός εκατομμυρίου αυτοκινήτων πέρυσι ανακοίνωσε ότι σταμάτησε την παραγωγή για τα μοντέλα στα οποία εντοπίστηκε το πρόβλημα.

Δημοσκόπηση: Αρνητική ψήφος για τη Βουλή

Διάχυτη είναι η εντύπωση ανάμεσα στους πολίτες πως η Βουλή που ολοκλήρωσε το έργο της πριν από μερικές μέρες απέτυχε πλήρως στον ελεγκτικό της ρόλο.

Δημοσκόπηση που πραγματοποίησε η Symmetron Market Research για λογαριασμό της «Κ» καταδεικνύει πως σε τεράστιο ποσοστό οι ψηφοφόροι όλων των κομμάτων δηλώνουν απογοητευμένοι από τον έλεγχο στην κυβέρνηση, στις τράπεζες και στα δημοσιονομικά. **Σελ. 4**

Η επόμενη ημέρα για τον τουρισμό

Το 2016 διαφαίνεται να είναι η χρονιά που οι τουριστικές αφίξεις θα σημειώσουν αριθμούς ρεκόρ από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς οι παραδοσιακές αγορές της Κύπρου επανέρχονται δριμύτερες, με χαρακτηριστικά αυξημένη ζήτηση. Ήδη έχουν ξεκινήσει συζητήσεις για την κατεύθυνση που πρέπει να πάρει ο σημαντικότερος τομέας της κυπριακής οικονομίας εκμεταλλευόμενος τις συγκυρίες που δημιουργήθηκαν. **Σελ. 7**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	**3.96%**	**+0.1%**
Γερμανία	0.17%	0.00%
Γαλλία	0.51%	+0.00%
Ιταλία	1.40%	+0.05%
Ισπανία	1.53%	+0.03%
Ιρλανδία	0.84%	+0.00%
Ελλάδα	8.93%	-0.07%
Πορτογαλία	3.11%	-0.11%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	B	R-4
Fitch	B+	B
Moody's	B1	NP
S&P	BB-	B

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Πρέπει να αποζημιωθούν

Οι εξαπατηθέντες επενδυτές από τον Bernie Madoff, έχουν λάβει σταδιακά και μετά από οκτώ χρόνια, γύρω στο 70% των επενδύσεων που είχαν κάνει. Μέχρι ο διαχειριστής της περιουσίας του Madoff να ολοκληρώσει το έργο του, υπολογίζεται πως θα λάβουν περίπου το 80% των κεφαλαίων που είχαν επενδύσει και με τα οποία εμπιστεύτηκαν τον συγκεκριμένο απατεώνα. Για καλή τους τύχη, απέμειναν κάποια περιουσιακά στοιχεία τα οποία πωλούνται και λαμβάνουν έστω και σταδιακά μέρος των χρημάτων που απώλεσαν.

Στην περίπτωση των καταθετών της Τράπεζας Κύπρου και κυρίως της Λαϊκής δεν έμειναν και πολλά περιουσιακά στοιχεία για να πάρουν πίσω ένα σημαντικό μέρος των καταθέσεών τους. Διά της νομικής οδού, η προσπάθειά τους για αποζημιώσεις μοιάζει επίσης καταδικασμένη από τη στιγμή που του κούρεμα βασίστηκε σε ευρωπαϊκές οδηγίες και νομοθεσίες. Θα ήταν δίκαιο, λοιπόν, η Πολιτεία να αναζητήσει τρόπους αποζημίωσης αυτών των ανθρώπων που χάρη στα δικά τους χρήματα έγινε κατορθωτό το δημόσιο χρέος να μην εκτιναχθεί στο 180% του ΑΕΠ ή ακόμα χειρότερα που δεν μας πέταξαν εκτός Ευρωζώνης εξαιτίας των τραπεζών.

Οι κάτοχοι αξιογράφων είναι διαφορετική υπόθεση. Αυτοί μπορούν να προσφύγουν στα δικαστήρια και να αποδείξουν ότι όντως εξαπατήθηκαν και να λάβουν τις ανάλογες αποζημιώσεις. Ήδη η Τράπεζα Κύπρου παραδέχεται πως έχουν περιθώρια επιτυχίας όσοι δεν έλαβαν επαγγελματική συμβουλή προτού επενδύσουν.

Τα Ταμεία Προνοίας θα έπρεπε να σεβαστούν τα χρήματα των μελών τους και να λειτουργήσουν επαγγελματικά, επενδύοντας επαγγελματικά.

Η σταδιακή αποζημίωση των «κουρεμένων» καταθετών είναι επιβεβλημένη.

Η εισήγηση του ΔΗΚΟ για να παραχωρείται στους πιο πάνω το 10% του πρωτογενούς πλεονάσματος αν και έγινε σε προεκλογική περίοδο, αν μη τι άλλο άνοιξε ξανά τον διάλογο για εξεύρεση τρόπων αποζημίωσης όσων πραγματικά τη δικαιούνται. Έστω σταδιακής που δεν θα υπονομεύσει τα δημόσια οικονομικά και δεν θα δημιουργήσουν κινδύνους σε όποιους κληθούν να συμβάλουν. Λέγοντας αυτά συνεπάγεται πως θα πρόκειται για ένα ιδιαίτερα μακροχρόνιο εγχείρημα καθώς τα λεφτά που χάθηκαν ήταν πάρα πολλά. Και σίγουρα η βάση δεν πρέπει να είναι το πρωτογενές πλεόνασμα. Όχι σε μία χώρα με δημόσιο χρέος πάνω από 100% του ΑΕΠ, σε μη επενδυτική βαθμίδα και με τεράστιες υποχρεώσεις εξόφλησης χρεών την επόμενη 20ετία. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εκτιμά πως το 2016 το πρωτογενές πλεόνασμα θα ανέλθει σε 2,6% του ΑΕΠ και το δημοσιονομικό ισοζύγιο σε 0,1% ενώ σε βάθος πενταετίας, το πρωτογενές πλεόνασμα θα βρίσκεται στο 3,6% και το δημοσιονομικό ισοζύγιο στο 1,5%. Ενδεχομένως η δημιουργία ενός επενδυτικού Ταμείου το οποίο θα λειτουργεί με κεφάλαια που θα βάλει τόσο το κράτος όσο και οι τράπεζες να είναι ένας καλός τρόπος για μακροχρόνια αποζημίωση των καταθετών που επηρεάστηκαν και των κατόχων αξιογράφων που εξαπατήθηκαν και δεν έλαβαν ικανοποιητική αποζημίωση διά της δικαστικής οδού. Όσοι δικαιούνται αποζημίωση θα είναι και οι δικαιούχοι αυτού το Ταμείου αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να είναι οι διαχειριστές τους. Εννοείται πως αναλόγως των ποσών που κάποτε θα λάβουν από την πώληση των περιουσιακών στοιχείων της Λαϊκής ή από την πώληση μετοχών στην Τράπεζα Κύπρου, η συμμετοχή τους στο Ταμείο θα μειώνεται όπως και το υπόλοιπο της αποζημίωσης που τους αναλογεί. Δεν πρέπει να θεωρείται πως ο φορολογούμενος θα κληθεί και πάλι να στηρίξει τα λάθη των τραπεζών γιατί στην πραγματικότητα θα στηρίξει συμπολίτες του που με το ζόρι έβαλαν τα λεφτά τους για να μην καταρρεύσει η οικονομία της χώρας και να μην επιβληθούν ακόμα πιο δυσβάσταχτα φορολογικά μέτρα.

www.pwc.com.cy/foster-entrepreneurship

pwc

Στηρίζουμε την επιχειρηματικότητα

Πρόγραμμα «Μαθητική Επιχείρηση» *Junior Achievement*

OIK_02-OIK DHKTHS-NEW 2stilo_Master_cy 22/04/16 20:27 Page 2

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **JOHN FOLLAIN, CAROLYNN LOOK, MATTHEW CAMPBELL / BLOOMBERG**

Καταστροφική για την Ε.Ε. ενδεχόμενη κατάργηση της Σένγκεν

Οδηγώντας το τριαξονικό του φορτηγό, ο Ούγγρος Ζόλταν Ούνστζοργκ βρίσκεται σε μια μεγάλη ουρά οχημάτων ενώ πλησιάζει τα αυστρογερμανικά σύνορα. Εχει ήδη οδηγήσει οκτώ ώρες, μεταφέροντας εξαρτήματα για ανεμιστήρες αυτοκινήτου. Στον συνοριακό έλεγχο συνήθως περιμένει έως και τέσσερις ώρες. Αυτό το καθεστώς τέθηκε σε ισχύ από πέρυσι τον Σεπτέμβριο, ώστε να αποτρέπεται η διέλευση μεταναστών στον αυτοκινητόδρομο Α3 κοντά στη γερμανική πόλη Πασάου. Τη διαδρομή αυτή ακολουθεί κάθε ημέρα για λογαριασμό της γερμανικής εταιρείας EBM Papst Group, η οποία κατασκευάζει ηλεκτρικούς κινητήρες. «Η κατάσταση ήταν χειρότερη πέρυσι το καλοκαίρι, όταν οι μετανάστες περπατούσαν στην εθνική με κατεύθυνση τη Γερμανία και δεν μπορούσες να οδηγήσεις με ταχύτητα γιατί διέτρεχες ανά πάσα στιγμή τον κίνδυνο να τους χτυπήσεις κατά λάθος», λέει. Αυτό που εξοργίζει τον κ. Ούνστζοργκ μπορεί να σημάνει κατακλυσμιαία αλλαγή για την οικονομία, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία της Ευρώπης: την κατάλυση του συστήματος που οικοδομήθηκε με τη Συνθήκη Σένγκεν για ελεύθερη διακίνηση και μετακίνηση στην Ε.Ε., λόγω της μεγαλύτερης μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη, των τρομοκρατικών επιθέσεων και της ανόδου των ακροδεξιών κομμάτων. Ερευνα της Bertelsmann Foundation εκτιμά πως η μόνιμη επαναφορά των συνοριακών ελέγχων θα αφαιρέσει πιθανώς έως και 470 δισ. ευρώ από την αύξηση του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ενωσης την προσεχή δεκαετία. Αυτό σημαίνει με απλά λόγια πως είναι σαν να χάνεται κάθε χρόνο μία εταιρεία του μεγέθους της BMW. Τα ανοιχτά σύνορα τροφοδοτούν μια οικονομία 400 εκατομμυρίων ανθρώπων και πλέον, με 24 εκατομμύρια επαγγελματικά ταξίδια και 57 εκατομμύρια διασυνοριακές μεταφορές τον χρόνο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωκοινοβουλίου. Τα γαλλικά σούπερ μάρκετ τροφοδοτούνται από τα φρέσκα προϊόντα της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, ενώ το να ζεις στο Βέλγιο και να δουλεύεις στη Γαλλία αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Εάν, όμως, εφαρμοστούν συνοριακοί έλεγχοι, τότε το επιχειρηματικό μοντέλο που ισχύει στην Ε.Ε. θα καταστραφεί. «Παραλαμβάνεις εγκαίρως τα προϊόντα που προέρχονται από την Ουγγαρία και τη Σλοβακία και εσύ χρειάζεσαι να τα συναρμολογήσεις εδώ στη Γερμανία, εφόσον τα φορτηγά δεν σταματούν», υπογραμμίζει ο Ράινερ Χουντσντέρφερ, επικεφαλής της EBM Papst Group. «Η επιβολή συνοριακών ελέγχων δεν αυξάνει απλά το κόστος, ακυρώνει το όλο μας εγχείρημα». Το εάν οι έλεγχοι θα παραμείνουν, σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθεί από τις ροές των προσφύγων.

Ο Γερμανός υπουργός Εσωτερικών, Τόμας ντε Μεζιέρ, είχε δηλώσει πρόσφατα ότι ίσως παύσουν οι έλεγχοι στα σύνορα με την Αυστρία, εάν παραμείνει χαμηλός ο αριθμός των μεταναστών που προσπαθούν να διασχίσουν την περιοχή. Ωστόσο, η Αυστρία σχεδιάζει νέα σημεία ελέγχων στον αυτοκινητόδρομο Μπρένερ Πας, που τη συνδέει με τη Βόρεια Ιταλία. Κάτι τέτοιο θα έχει σημαντικές συνέπειες για την Ευρώπη, ενόψει των χιλιάδων μεταναστών που αναμένονται κυρίως από τη Λιβύη. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, προειδοποίησε: «Η Ευρωπαϊκή Ενωση δεν θα αποτρέψει μια πολιτική καταστροφή εάν δεν ανακόψει την παράνομη μετανάστευση, και με την καταστροφή εννοώ την κατάλυση της Σένγκεν, την απώλεια ελέγχου των εξωτερικών συνόρων, τη διάχυτη αβεβαιότητα και ανασφάλεια και, εντέλει, τον θρίαμβο του λαϊκισμού και του εξτρεμισμού». Κατά τον Πέτερ Ζονλάιτνερ, πρόεδρο του τμήματος διεθνούς εμπορίου στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Κάτω Σαξονίας, ορισμένες εταιρείες διαμαρτύρονται για καθυστερήσεις, αλλά γενικά επιδεικνύουν κατανόηση, επειδή οι μεταφορικές εταιρείες έχουν ως επί το πλείστον απορροφήσει το επιπρόσθετο κόστος. Η εταιρεία ανταλλακτικών αυτοκινήτων Continental έχει ημερησίως 15 20 φορτηγά εν κινήσει στους ευρωπαϊκούς αυτοκινητοδρόμους και το πιο μεγάλο ταξίδι διαρκεί 1 έως 2 ημέρες. Εάν επιβληθούν συνοριακοί έλεγχοι, θα προστεθούν 160 ώρες επιπλέον μετακίνησης σε ημερήσια βάση. Αναλυτές τονίζουν πως αν και το οικονομικό κόστος φαίνεται ελέγξιμο, το πολιτικό συνιστά μείζον θέμα.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Συμπαθητική η νέα πρέσβειρα του Παναμά, αλλά αχρείαστη να είναι.

Ποια έρευνα;

Για έρευνα σε σχέση με τον ELA αναφέρθηκε κατά τη δημοσιογραφική διάσκεψη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Το ερώτημα είναι σε ποια έρευνα αναφερόταν. Του γενικού ελεγκτή; Της Κεντρικής Τράπεζας; Της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς; Ή μήπως των αστυνομικών Αρχών; Τελικά, πιο εύκολα ξοφλάς 11 δισ. ευρώ, παρά να βρεις αν υπάρχουν ευθύνες για τον τρόπο που τα δανείστηκε η Λαϊκή.

Ποινικά γιοκ

Αν λάβουμε υπόψη την πάγια τακτική της Κεφαλαιαγοράς να μην επιβάλλει ποινές για έρευνες που διενήργησε στις περιπτώσεις που ενδέχεται να υπάρχουν ποινικά αδικήματα και να οδηγηθούν στο δικαστήριο, τότε είναι ασφαλές να πούμε πως η Νομική Εισαγγελία εξέτασε τον φάκελο και δεν προέκυψαν ποινικά αδικήματα.

Μόνο ο Συνεργατισμός

Μη επιβεβαιωμένες πληροφορίες που έφτασαν στον Δήκτη αναφέρουν πως το μοναδικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που κατάφερε να πιάσει και τους τέσσερις στόχους που έθεσε η Κεντρική Τράπεζα σε σχέση με τις αναδιαρθρώσεις ήταν ο Συνεργατισμός. Με το καλό και οι υπόλοιπες, αλλιώς ας προχωρήσουν σε άλλες λύσεις.

Τρελάθηκε

Ποιος ξένος οίκος που ανέλαβε σημαντικό project της κυβέρνησης έχει τρελαθεί από τις παρεμβάσεις και την παρενόχληση που του γίνεται και σκέφτεται σοβαρά να τα βροντήξει και να φύγει; Άλλωστε, για τα δικά του δεδομένα το ποσό της αμοιβής είναι ψιχουλα.

Ο Χάρης στις γειτονιές του κόσμου

Λίγες μέρες μετά την επίσκεψή του στις ΗΠΑ, ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης ετοιμάζει βαλίτσες για Μόσχα. Στο ενδιάμεσο πέρασε και από Ολλανδία για σκοπούς Eurogroup. Post-programme βόλτες για τον υπουργό.

Το παράκανε

Ότι ο Αβέρωφ Νεοφύτου ακολουθεί μία διαφορετική, αρκετά νεοφιλελεύθερη πολιτική ενόψει εκλογών και όχι μόνο, έγινε κατανοητό και σε μεγάλο βαθμό είναι και θεμιτό. Οι δηλώσεις του, όμως, για τις ευπαθείς ομάδες και την παραχώρηση ρεύματος ήταν άστοχες και άκαιρες, ενόψει Πάσχα. Άλλωστε, είναι οι ίδιες οι συντεχνίες που επικαλούνταν τον κοινωνικό ρόλο που επιτελούν οι ημικρατικοί οργανισμοί ως επιχείρημα κατά των ιδιωτικοποιήσεων.

Βουνά από φύκια

Απροετοίμαστους έπιασε τους αρμοδίους του τομέα του Τουρισμού η έλευση των θερινών θερμοκρασιών νωρίτερα του αναμενομένου, αφού ούτε νευαγοσώστες υπήρχαν στις παραλίες ούτε και τα βουνά από φύκια είχαν καθαριστεί. Κατά τα άλλα, θέλουμε τουρισμό ολόχρονα.

Αναλύσεων συνέχεια

Σε κάθε ανακοίνωση στοιχείων που αφορούν στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η Κεντρική εκδίδει και συνοδευτικές-διευκρινιστικές ανακοινώσεις, επιχειρώντας να εξηγήσει τη διαφοροποίηση των αριθμών, προσθέτοντας κάθε φορά και μερικές σταγόνες αισιοδοξίας. Δεν χρειάζεται. Είναι αντιληπτό πως η βελτίωση δεν θα είναι συνεχής ούτε και απότομη, άρα ξέρουμε τι να περιμένουμε.

Jumbo η ατάκα

Μετά το (άσκοπο) σούσουρο που δημιουργήθηκε με την ατάκα της Άντζελας Δημητρίου στη διαφήμιση των Jumbo «Κτύπα, κτύπα σαν άνδρας» και την απόφαση του Συμβουλίου Ελέγχου Επικοινωνίας της Ελλάδας για να τροποποιηθεί η φράση, η διαφημιστική εταιρεία Pollen με τη σύμφωνο γνώμη της εταιρείας αποφάσισε να την αποσύρει λέγοντας χαρακτηριστικά πως «Το χιούμορ δεν κόβεται». Ο συντηρητισμός σε όλο του το μεγαλείο για ακόμα μία φορά από τις Αρχές.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αποπληθωρισμός και Αντιπληθωρισμός

Αποπληθωρισμός καλείται η συνεχής και αισθητή μείωση του γενικού επιπέδου τιμών σε μία οικονομία, η οποία συνεπάγεται την αισθητή και συστηματική αύξηση της αγοραστικής αξίας/αγοραστικής δύναμης του χρήματος. Η διαφορά του από τον αντιπληθωρισμό έγκειται στο ότι στον αντιπληθωρισμό έχουμε μεν μείωση του πληθωρισμού, αλλά χωρίς να συνεπάγεται αρνητικό πρόσημο, όπως ισχύει στον αποπληθωρισμό. Δηλαδή, στον αντιπληθωρισμό παρουσιάζεται (σταδιακή) επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των τιμών.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2016

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2016

Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία

Το φορολογικό ημερολόγιο 2016

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2016 της Deloitte μπορείτε να την βρείτε στην ιστοσελίδα **www.deloitte.com/cy**

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **HOLGER SCHMIEDING***

Μια επικίνδυνη σύγκρουση

Ολοι πρέπει να προσέχουν τι εύχονται. Επί δεκαετίες, η Γερμανία πίστευε με ζέση στη σταθερότητα των τιμών και στην ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας. Η μοίρα και η ΕΚΤ τής είχαν χαρίσει και τα δύο. Οι τιμές είναι πιο σταθερές από ποτέ. Και η ΕΚΤ υπερασπίζεται τόσο σθεναρά την ανεξαρτησία της ώστε απορρίπτει κάθε έκκληση να αλλάξει τη νομισματική της πολιτική για να εξυπηρετήσει άλλους σκοπούς όπως η δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας στη Γαλλία ή να εγγυηθεί εισόδημα από τόκους αλλά χωρίς ρίσκο για τους Γερμανούς αποταμιευτές. Παρ' όλα αυτά οι Γερμανοί παραπονιούνται σχετικά με την κεντρική τράπεζα περισσότερο από κάθε άλλη φορά στο παρελθόν. Προ ημερών, ο κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είχε πει στον κ. Μάριο Ντράγκι ότι η νομισματική του πολιτική είναι αυτή που ευθύνεται τουλάχιστον για τη μισή άνοδο που καταγράφει στη Γερμανία το ριζοσπαστικό δεξιό κόμμα «Εναλλακτική για τη Γερμανία» (AfD). Ο πρώην υπουργός Εσωτερικών της Γερμανίας κ. Φρίντριχ απαίτησε, μέσω συνέντευξης στην Bild, ο επόμενος πρόεδρος της ΕΚΤ να είναι Γερμανός προκειμένου να επαναφέρει την ΕΚΤ στον ορθό δρόμο. Πόσο επικίνδυνη είναι η διαφωνία μεταξύ ΕΚΤ και σημαντικού τμήματος της γερμανικής συντηρητικής-φιλελεύθερης ελίτ; Μήπως έχουν δίκιο οι Γερμανοί επικριτές της ΕΚΤ; Οποιαδήποτε σύγκρουση μεταξύ ενός μεγαλομετόχου(Γερμανία) και της ανώτατης διοίκησης (ΕΚΤ) εγκυμονεί κινδύνους. Θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει την κεντρική τράπεζα και να αμβλύνει το μήνυμά της. Η τρέχουσα διαφωνία είναι κάτι παραπάνω από μια αδέξια ενόχληση. Στη χειρότερη περίπτωση θα μπορούσε να περιορίσει ελαφρώς το περιθώριο κινήσεων της ΕΚΤ και να καταστήσει λίγο λιγότερο αποτελεσματική τη νομισματική της πολιτική. Ωστόσο, αυτές οι επιπτώσεις θα είναι μικρές και δεν θεωρούμε ότι η διαφωνία αποτελεί πραγματική απειλή. Η γερμανική συντηρητική-φιλελεύθερη ελίτ φαίνεται ότι είναι διχασμένη μεταξύ δύο απόψεων που έχουν εντυπωθεί για τα καλά στη γερμανική κοινή γνώμη: τον ισχυρό φιλοευρωπαϊκό προσανατολισμό και μια πολύ συντηρητική άποψη για τη νομισματική και δημοσιονομική πολιτική. Αν δεν υπάρξει –κάτι εξαιρετικά απίθανο– απότομη άνοδος του πληθωρισμού στη Γερμανία, είναι σαφές ότι θα επικρατήσει ο φιλοευρωπαϊκός προσανατολισμός επί της ανησυχίας που προκαλεί η μη συμβατική νομισματική πολιτική. Οι συγκεκριμένες ανησυχίες των Γερμανών για τη νομισματική πολιτική δεν έχουν απήχηση στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης και θα εξακολουθήσουν να αποτελούν μειοψηφία στο διοικητικό της συμβούλιο. Ωστόσο η διαφωνία θα μπορούσε να πλήξει την εμπιστοσύνη, βασικό στοιχείο της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής. Οσο ανεξάρτητη και να είναι η ΕΚΤ, δεν λειτουργεί σε πολιτικό κενό. Ενδεχόμενη ισχυρή πολιτική αντίσταση και ο κίνδυνος ότι η αναταραχή θα μπορούσε να περιορίσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενίσχυσης της οικονομίας θα κάνουν πιο δύσκολη τη ζωή της ΕΚΤ. Τέλος, η αντίδραση Γερμανών πολιτικών κατά της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ θα οδηγήσει το γερμανικό Συνταγματικό Δικαστήριο στο να ερμηνεύσει στενότερα πότε μπορεί μια κεντρική τράπεζα να αγοράζει κρατικά ομόλογα κατά την απόφαση που αναμένεται να εκδώσει στη διάρκεια του καλοκαιριού.

Η αλήθεια είναι ότι οι Γερμανοί επικριτές της ΕΚΤ δεν έχουν δίκιο. Το χοντροκομμένο παράπονο πως η ΕΚΤ απαλλοτριώνει την περιουσία των Γερμανών αποταμιευτών είναι απλούστατα λανθασμένο. Ο κύριος λόγος για τον οποίο οι αποδόσεις των ομολόγων και των τραπεζικών αποταμιεύσεων είναι τόσο χαμηλές στη Δύση είναι η ασθενική ζήτηση για πιστώσεις τη στιγμή μάλιστα που αυξάνονται οι αποταμιεύσεις. Επιπλέον, η ΕΚΤ δεν έχει εντολή να εγγυηθεί στους αποταμιευτές κάποιο εισόδημα χωρίς ρίσκο. Αντιθέτως, έχει εντολή να αποτρέψει την απομείωση που θα υφίσταντο οι ίδιες αυτές αποταμιεύσεις από τον υψηλό πληθωρισμό. Η ΕΚΤ έχει επιτύχει μεγαλύτερη σταθερότητα τιμών από οποιαδήποτε γερμανική κεντρική τράπεζα στο παρελθόν.

* Επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank.

OIK_03-ADV STOLY_Master_cy 22/04/16 18:48 Page 1

NEW BOTTLE.
NEW LABEL.
STILL THE VODKA.

Stoli
THE VODKA

DRINK WITH CARE.

STOLICHNAYA® PREMIUM VODKA. 40% Alc./Vol. Distilled from Grain. © 2016. All rights reserved. ® - Registered trademarks, depending on the country, of ZHS IP Americas Sàrl, ZHS IP Europe Sàrl, ZHS IP Worldwide Sàrl, Spirits International B.V., or Spirits Product International Intellectual Property B.V.

ΠΟΤΟ ΜΕ ΜΕΤΡΟ
potomemetro.com

OIK_04 OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 20:28 Page 4

Αποτελεσματικότητα ελέγχου Βουλής στην κυβέρνηση και στα αρμόδια υπουργεία

Αποτελεσματικότητα ελέγχου Βουλής στη διαμόρφωση οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής

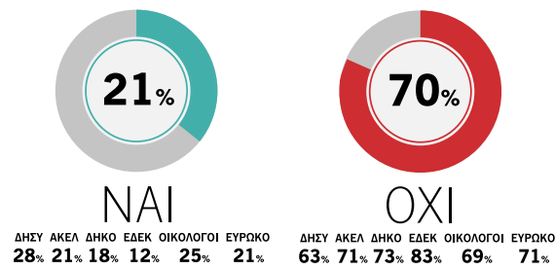

Αποτελεσματικότητα ελέγχου Βουλής στον τραπεζικό τομέα

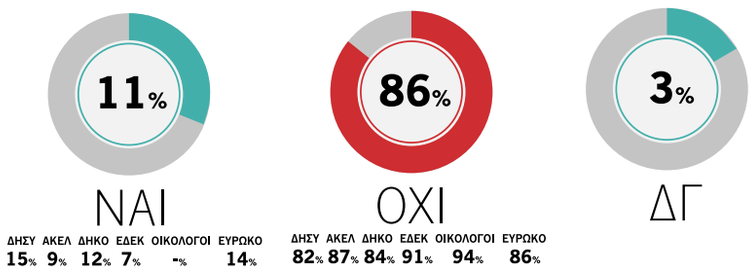

Αποτελεσματικότητα ελέγχου Βουλής για την εφαρμογη νομοθεσιών

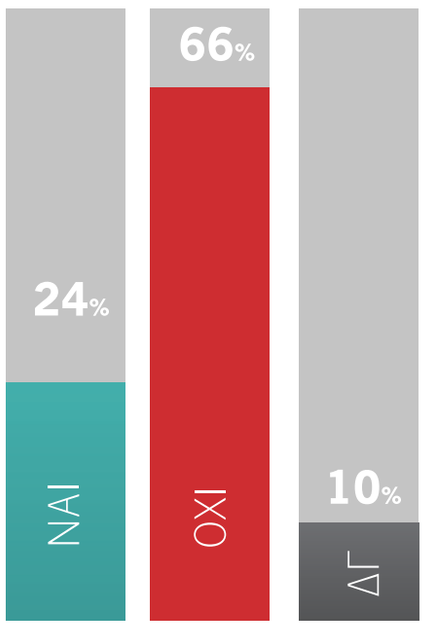

Ποια Κοινοβουλευτική Επιτροπή έχει πράξει περισσότερο έργο

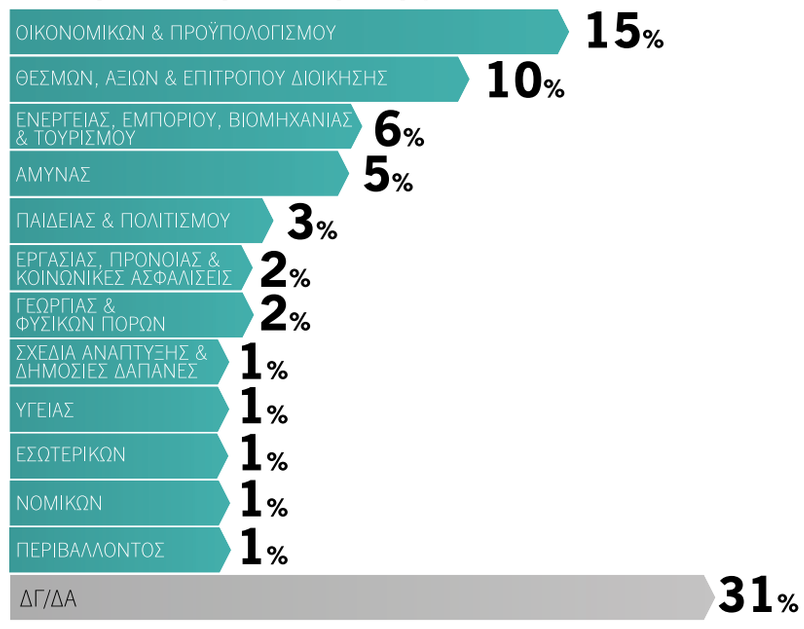

Ποια Κοινοβουλευτική Επιτροπή έχει πράξει λιγότερο έργο

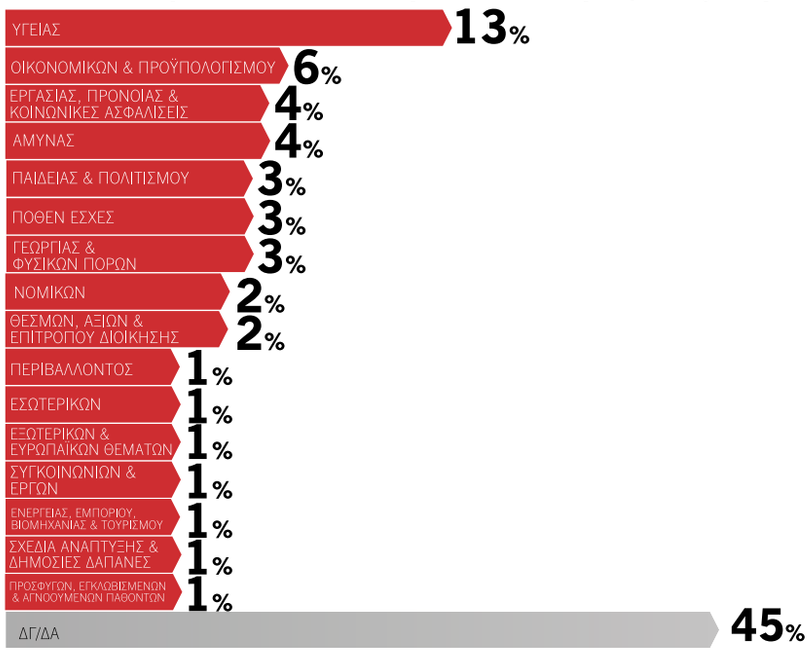

Απογοήτευση πολιτών για το έργο της Βουλής

Σε καμία ερώτηση οι θετικές απόψεις για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο της προηγούμενης πενταετίας δεν ξεπέρασαν το 25%

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Διάχυτη είναι η εντύπωση ανάμεσα στους πολίτες πως η Βουλή, που ολοκλήρωσε το έργο της πριν από μερικές ημέρες, απέτυχε πλήρως στον ελεγκτικό της ρόλο.

Προκαλεί εντύπωση η «συσπείρωση» των ψηφοφόρων όλων των κομμάτων, ανεξαρτήτως ηλικίας, περιοχής διαμονής και μορφωτικού επιπέδου κατά του έργου που άφησε ως παρακαταθήκη η Βουλή που συνεδρίασε για τελευταία φορά στις 14 Απριλίου.

Δημοσκόπηση που πραγματοποίησε η Symmetron Market Research για λογαριασμό της «Κ» καταδεικνύει πως σε τεράστιο ποσοστό οι ψηφοφόροι όλων των κομμάτων δηλώνουν απογοητευμένοι από τον βαθμό ελέγχου της Βουλής έναντι της κυβέρνησης, σε σχέση με τον τραπεζικό τομέα αλλά και τη διαμόρφωση οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής.

Οι πολίτες που κλήθηκαν να αξιολογήσουν το κοινοβουλευτικό έργο σε μία ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για την κυπριακή οικονομία επιρρίπτουν με τις απαντήσεις τους ιδιαίτερες ευθύνες στη Βουλή, αφού το 75% των ερωτηθέντων δίνει αρνητική απάντηση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του ελέγχου έναντι της κυβέρνησης και των Υπουργείων. Οι πλέον αρνητικές απαντήσεις προέρχονται από τους ψηφοφόρους των μικρότερων κομμάτων, Οικολόγοι (88%) ΕΥΡΩΚΟ (86%), ενώ τις λιγότερο αρνητικές γνώμες έδωσαν οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ σε ποσοστό 68%.

Ιδιαίτερη είναι η απογοήτευση στις νεαρότερες ηλικίες και κυρίως μεταξύ 25-34 ετών όπου το 82% των ερωτηθέντων έδωσε αρνητική απάντηση. Παράλληλα, πλέον απογοητευμένοι εμφανίζονται όσοι είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιων σχολών (78%) και λιγότερο όσοι είναι απόφοιτοι δημοτικού (65%).

Μαντάρα με τράπεζες

Τη χειρότερη αξιολόγηση στην απερχόμενη Βουλή δίνουν οι ψηφοφόροι σε σχέση με τον έλεγχο που θα έπρεπε να ασκεί στο τραπεζικό σύστημα. Από το σύνολο των ερωτηθέντων, 86% έδωσε αρνητική απάντηση και μόλις 11% θετική. Είναι χαρακτηριστικό πως οι ψηφοφόροι όλων των κομμάτων έδωσαν αρνητικές απαντήσεις σε ποσοστό που ξεπερνά το 80%, ενώ το ίδιο ισχύει και ανά επαρχία διαμονής αλλά και ανά εκλογική περιφέρεια.

> **Ανεξαρτήτως κομματικής προτίμησης, οι συμμετέχοντες στη δημοσκόπηση της Symmetron Market Research έβαλαν απροβίβαστο.**

Κάπως καλύτερη ήταν η άποψη των ψηφοφόρων σε σχέση με τον έλεγχο της Βουλής για τη διαμόρφωση οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής όπου το 70% των πολιτών έδωσε αρνητική απάντηση και το 21% θετική. Τις λιγότερες αρνητικές απαντήσεις έδωσαν οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ σε ποσοστό 63% και τις περισσότερες αρνητικές οι ψηφοφόροι της ΕΔΕΚ σε ποσοστό 83%. Οι ψηφοφόροι του ΑΚΕΛ που για κάποια περίοδο ήταν στην εξουσία και για κάποια στη αντιπολίτευση, έδωσαν σε ποσοστό 71% αρνητική ψήφο και σε ποσοστό 21% θετική. Λιγότερο απογοητευμένοι σε σχέση με τον ρόλο της Βουλής όσον αφορά τη διαμόρφωση δημοσιονομικής πολιτικής δήλωσαν οι ψηφοφόροι ηλικίας 18-24 ετών, αφού οι αρνητικές τους απαντήσεις αντιστοιχούσαν στο 61% του συνόλου πλέον απογοητευμένα εμφανίζονται τα άτομα ηλικίας 45-54 ετών τα οποία έδωσαν αρνητικές απαντήσεις σε ποσοστό 74%. Τις λιγότερο θετικές απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση έδωσαν άτομα με μορφωτικό επίπεδο δημοτικού.

Στην ερώτηση που αφορούσε την αποτελεσματικότητα της Βουλής σε σχέση με την εφαρμογή των νομοθεσιών, 66% των ερωτηθέντων έδωσε αρνητική απάντηση και 24% θετική. Λιγότερο απογοητευμένοι εμφανίστηκαν οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ σε ποσοστό 62% και περισσότερο του ΕΥΡΩΚΟ σε ποσοστό 79%. «Συσπείρωση» στην αρνητική εντύπωση που επικρατεί όσων αφορά τον έλεγχο στην εφαρμογή των νομοθεσιών παρουσιάζεται σε όλες τις επαρχίες από 64% μέχρι 69% αλλά και κατά περιοχή διαμονής (αστική-αγροτική).

Παραγωγή έργου

Με δεδομένο ότι τα προηγούμενα χρόνια οι περισσότερες προτάσεις νόμου και νομοσχέδια που έφτασαν στη Βουλή αφορούσαν θέματα οικονομίας, η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού απέσπασε τις περισσότερες θετικές ψήφους όσον αφορά το έργο που έχει παραγάγει. Συνολικά 117 σε σύνολο 805 ερωτηθέντων ή 15% του συνόλου. Οι ψηφοφόροι ΔΗΚΟ και Οικολόγων έδωσαν αρκετές ψήφους στη Επιτροπή ενδεχομένως επειδή πρόεδρος της ήταν ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος και λόγω της συμμετοχής σ' αυτήν του Γιώργου Περδίκη αντίστοιχα.

Ακολούθησε η Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως με 10% και μετά η Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με 6% θετικές γνώμες.

Οι πολίτες εξέφρασαν την άποψη πως το λιγότερο έργο παρήγαγαν οι Επιτροπές Ελέγχου, Υγείας, Εσωτερικών, Νομικών, Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιών. Από όσες τουλάχιστον συνεδριάζουν σε τακτική βάση.

Στον αντίποδα, οι πολίτες εκτίμησαν λιγότερο το έργο της Επιτροπής Υγείας της Βουλής, αφού το 13% των ερωτηθέντων θεωρεί πως δεν απέδωσε ιδιαίτερα, επηρεαζόμενοι ενδεχομένως και από τις πρόσφατες απεργίες. Μπορεί το 15% των ερωτηθέντων να δήλωσε πως η Επιτροπή Οικονομικών παρήγαγε το περισσότερο έργο, αλλά την ίδια ώρα, το 6% δήλωσε ότι παρήγαγε το λιγότερο έργο. Ενδεικτικό των ποικίλων αντιδράσεων ανάμεσα στους πολίτες. Από εκεί και πέρα οι πολίτες έκριναν πως οι επιτροπές Εργασίας (4%), Άμυνας (4%), και Παιδείας (3%) παρήγαγαν το λιγότερο έργο.

Ετήσια μείωση 3,8% στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Ενδεχομένως το πιο αισιόδοξο στοιχείο που προκύπτει από τα νεότερα στοιχεία που έδωσε η Κεντρική Τράπεζα σε σχέση με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια να προέρχεται από την ετήσια διαφοροποίησή τους.

Συγκεκριμένα, σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2015 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μειώθηκαν κατά 3,8% στα 26,7 δισ. ευρώ, ενώ ακόμα μεγαλύτερη μείωση κατέγραψαν τα δάνεια με καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, η οποία σε έναν χρόνο έφτασε στο 7,8%, με αποτέλεσμα τα δάνεια που εμπίπτουν στη συγκεκριμένη κατηγορία να μειωθούν στα 20,7 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με την Κεντρική, κατά τους μήνες του Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2016 παρατηρήθηκε συνολική αύξηση στις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις για τις εγχώριες εργασίες 81 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2015, φτάνοντας στα 26,7 δισ. στις 29 Φεβρουαρίου 2016. Ως θετική εξέλιξη σημειώνεται η συνεχιζόμενη μείωση στις χορηγήσεις με καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, οι οποίες έφτασαν τα 20,7 δισ. στις 29 Φεβρουαρίου 2016, σε σύγκριση με 21 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι συνολικές χορηγήσεις μειώθηκαν κατά 3,5 δισ. την ίδια περίοδο, φτάνοντας τα 54,7 δισ. Η μεγάλη αυτή μείωση αφορά κυρίως σε αποπληρωμή δανεισμού οντοτήτων ξένων συμφερόντων που δραστηριοποιούνται εκτός Κύπρου.

Οι χορηγήσεις που αναδιαρθρώθηκαν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2016 ανέρχονταν στα 14,2 δισ., από τα οποία 10,9 δισ. εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, ως αποτέλεσμα, σε ένα βαθμό, του ορισμού των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων.

Στο σύνολο των χορηγήσεων που έχουν αναδιαρθρωθεί παρουσιάζεται καθαρή αύξηση 88 εκατ. σε σχέση με τις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι εντός των μηνών Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2016 υπήρξαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΚΤΚ, νέες αναδιαρθρώσεις κοντά στο 1 δισ. ευρώ. Το καθαρό υπόλοιπο των αναδιαρθρώσεων, όπως διαμορφώνεται στο τέλος κάθε μήνα, επηρεάζεται επίσης, πέραν από τις νέες αναδιαρθρώσεις, από αποπληρωμές και μετακινήσεις χορηγήσεων εκτός της κατηγορίας αναδιαρθρώσεων λόγω λήξης της περιόδου παρακολούθησης. Υπάρχουν, επίσης, περιπτώσεις νέων αναδιαρθρώσεων που αφορούν σε χορηγήσεις ήδη ενταγμένες στην κατηγορία αναδιαρθρώσεων λόγω παλαιότερων ρυθμίσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέγει η ΚΤΚ, το 76% των δανείων τακτής λήξης που έχουν αναδιαρθρωθεί από την 1η Ιανουαρίου 2014 μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου 2016 τηρούν το νέο πρόγραμμα αποπληρωμής που συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, βάσει των στοιχείων αυτών, υπήρξε κατά του μήνες του Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2016, μετακίνηση μη-εξυπηρετούμενων αναδιαρθρωμένων δανείων ύψους €205 εκατ. στις κατηγορίες εξυπηρετούμενων δανείων, λόγω της επιτυχούς λήξης της περιόδου παρακολούθησης.

MTN BUSINESS COMPLETE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ

Το **MTN Business Complete** δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες σας για **απρόσκοπτη Επικοινωνία** και πρόσβαση σε **προηγμένα εργαλεία Πληροφορικής,** με **ένα συνολικό μηνιαίο πάγιο.**

Διαμορφώστε το δικό σας πακέτο σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησής σας και επωφεληθείτε με **δωρεάν υπηρεσίες** αλλά και τη **μεγαλύτερη έκπτωση.**

Επισκεφθείτε το **mtnbusinesscomplete.mtn.com.cy** και ανακαλύψτε τα οφέλη για την επιχείρησή σας.

Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131 | E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy

MTN BUSINESS

OIK_05-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 18:23 Page 5

Ευρωπαϊκή οδηγία «σκοτώνει» τα φορολογικά πλεονεκτήματα

Αναβρασμός επικρατεί στους παρόχους επαγγελματικών υπηρεσιών, οι οποίοι ετοιμάζονται να στείλουν τις απόψεις τους στο υπ. Οικονομικών

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε οργανωμένη προσπάθεια για να τροποποιηθούν ή ακόμα και να διαγραφούν επίμαχες πρόνοιες από ευρωπαϊκή Οδηγία, οι οποίες προβλέπουν τη φορολόγηση της πώλησης μετοχών και της μεταφοράς εταιρικής έδρας, βρίσκεται το Υπουργείο Οικονομικών και οι επαγγελματίες του τομέα των υπηρεσιών.

Βασικότερη διαφωνία με το προσχέδιο της Οδηγίας που βρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης, αφορά τη μη εξαίρεση από τη φορολογία εισοδημάτων που προήλθαν από πώληση μετοχών σε τρίτη χώρα, το λεγόμενο switch over clause. Η εξαίρεση από τη φορολογία σε περίπτωση πώλησης μετοχών αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα φορολογικά πλεονεκτήματα που έχει σήμερα η Κύπρος και τυχόν υιοθέτηση μιας τέτοιας εισήγησης θα αποτελούσε ισχυρό πλήγμα. Η σχετική πρόνοια μέχρι στιγμής αναφέρει πως σε τέτοιες περιπτώσεις, οι χώρες στις οποίες βρίσκονται οι εταιρείες που θα έχουν το οικονομικό όφελος, θα πρέπει να επιβάλλουν φόρο ώστε να καλύπτεται το 40% της διαφοράς από τον εταιρικό φόρο της χώρας στην οποία έγινε η πράξη.

Την ίδια ώρα, στελέχη του κλάδου των υπηρεσιών ανησυχούν και για μία δεύτερη πρόνοια της Οδηγίας που μπορεί επίσης να έχει σημαντικές επιπτώσεις αν όχι και μεγαλύτερες. Αφορά το λεγόμενο exit taxation, το οποίο προβλέπει πως όταν η φορολογική κατοικία μιας εταιρείας μεταφέρεται από τη μία χώρα στην άλλη, θα πρέπει να πληρώνει τον αντίστοιχο φόρο στη χώρα από την οποία φεύγει. Πρόκειται για μία πρόνοια που ουσιαστικά μπλοκάρει τη μεταφορά έδρας από μία ευρωπαϊκή χώρα σε μία άλλη, κάτι που μπορεί να δημιουργήσει

> **Switch over clause και exit-taxation τα επίμαχα σημεία.**

τεράστιες συνέπειες σε μία χώρα όπως η Κύπρος, η οποία προσπαθεί να προσελκύσει εταιρείες που θα τη μετατρέψουν σε έδρα τους, δημιουργώντας μόνιμες και πραγματικές δομές και κατ' επέκταση θέσεις εργασίας. Για το λεγόμενο exit taxation ήδη υπάρχουν αντιδράσεις και από άλλες χώρες.

Συγκεκριμένα, η Οδηγία προβλέπει φορολόγηση σε τέσσερις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Όταν ο φορολογούμενος μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία από τα κεντρικά του γραφεία στη χώρα μόνιμης εγκατάστασής του σε ένα άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα σε τέτοιο βαθμό που η χώρα που βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία δεν θα μπορεί πλέον να τα φορολογήσει. Όταν ο φορολογούμενος μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία από τη χώρα μόνιμης εγκατάστασής του σε μία άλλη χώρα-μέλος ή σε τρίτη χώρα, όπου βρίσκονται τα κεντρικά του γραφεία, σε τέτοιο βαθμό που η χώρα μόνιμης εγκατάστασης δεν θα μπορεί πλέον να τα φορολογήσει. Όταν ο φορολογούμενος μεταφέρει τη φορολογική του έδρα σε άλλη χώρα-μέλος ή σε τρίτη χώρα με εξαίρεση τα περιουσιακά στοιχεία που παραμένουν συνδεδεμένα με τη μόνιμη εγκατάσταση. Όταν ο φορολογούμενος μεταφέρει τις εργασίες που διενεργούνται από τη μόνιμη εγκατάσταση του σε άλλη χώρα-μέλος ή σε τρίτη χώρα, σε τέτοιο βαθμό που η χώρα που βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση του δεν μπορεί πλέον να φορολογήσει τις συγκεκριμένες εργασίες.

Με αυτά τα δεδομένα, έχει ξεκινήσει η διαμόρφωση γραμμής άμυνας ενάντια των συγκεκριμένων εισηγήσεων, η οποία περιλαμβάνεται στην προσχέδιο Οδηγίας που αφορά την πάταξη της φοροαποφυγής και των επιθετικών φορολογικών σχεδιασμών.

Η Μονάδα Οικονομικών Μελετών και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Οικονομικών ζήτησε και θα έχει στα χέρια του και τις εισηγήσεις του ιδιωτικού τομέα πριν από το Πάσχα για να μπορέσει να ετοιμάσει και να υποβάλει τις απόψεις του τόσο για ολόκληρη την Οδηγία όσο και για συγκεκριμένες πτυχές της. Πάντως, οι ενδείξεις αναφέρουν πως και το Υπουργείο Οικονομικών υιοθετεί αυτές τις ανησυχίες και οι εισηγήσεις του θα είναι στο πλαίσιο διαφοροποίησής τους.

Στο άλλο άκρο

Αν και στο προσχέδιο της Οδηγίας αναφέρεται πως προωθείται σε συνάρτηση με την πρωτοβουλία BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) του ΟΟΣΑ, εντούτοις, αρκετές πρόνοιές της, όπως οι προαναφερόμενες δεν περιλαμβάνονται στις ρυθμίσεις που προτείνει ο ΟΟΣΑ.

Αυτό αναμένεται να οδηγήσει αρκετές χώρες που επηρεάζονται όπως η Μάλτα, η Μεγάλη Βρετανία, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία η οποία αυτήν την περίοδο προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσουν αλλαγές. Το ολλανδικό Υπουργείο Οικονομικών, μάλιστα, έχει ζητήσει όπως γίνουν δύο ξεχωριστές οδηγίες. Η μία που να αφορά την υιοθέτηση των προνοιών του BEPS και μία άλλη που θα περιλαμβάνει όλες τις άλλες πρόνοιες όπως του exit-taxation και του switch over ώστε να δοθεί επιπρόσθετος χρόνος για συζήτησή τους.

Προσχέδια της Οδηγίας με διαφοροποιήσεις αποστέλλονται συνεχώς, με το τελευταίο να έχει ημερομηνία 15 Απριλίου και να περιλαμβάνει αρκετές τροποποιήσεις που μπορούν να εκληφθούν και ως χαλαρώσεις, ωστόσο, δεν επηρεάζουν την ουσία των βασικών προβληματικών προνοιών της.

Πολύ αυστηρότερη από την αντίστοιχη πρωτοβουλία του ΟΟΣΑ είναι μέχρι στιγμής η υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκή Οδηγία για την πάταξη της φοροαποφυγής.

OIK_06 OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 20:29 Page 6

Ακουσαν τα ίδια παράπονα για φόρους και γραφειοκρατία

Α. Νεοφύτου, Α. Κυπριανού και Ν. Παπαδόπουλος δέχθηκαν τα πυρά του επιχειρηματικού κόσμου

Οι μπόλικες εισηγήσεις των αρχηγών των κομμάτων δεν ικανοποίησαν τους επιχειρηματίες, οι οποίοι περιμένουν έργα.

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Παράπονα, προβλέψεις, διαφωνίες και προβληματισμούς επεφύλαξε το συνέδριο της ΟΕΒ σε σχέση με την επιχειρηματικότητα.

Ο πρόεδρος της ΟΕΒ Χρίστος Μιχαηλίδης βαρύγδουπα δήλωσε ότι η γραφειοκρατία στην Κύπρο μπορεί να αγγίζει και τα όρια της εγκληματικότητας. Το σημείωσε ως ένα διαχρονικό πρόβλημα που χρήζει επίλυσης. Κατέστησε τη μείωση της φορολογίας ως ένα αναπτυξιακό εργαλείο, τονίζοντας, επίσης, ότι χρειάζεται ανασχεδιασμός του οικονομικού μοντέλου που εκπονείται.

Τρεις πολιτικοί αρχηγοί που έλαβαν μέρος στο συνέδριο εξέφρασαν συγκλίνουσες θέσεις στο θέμα που αφορά

Σε όλη την Ευρώπη απολαμβάνουν τα αγαθά της μηχανογράφησης, ενώ στην Κύπρο ζούμε στον μεσαίωνα.

στις φορολογίες. Ειδικότερα ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου είπε ότι σήμερα τα δεδομένα των δημοσίων οικονομικών επιτρέπουν στο μέλλον να μελετηθεί μείωση των φόρων, «υπό την προϋπόθεση ότι θα κρατήσουμε αντιστάσεις σε αιτήματα για αυξήσεις που θα ξεκινήσουν σε όλους τους τομείς» σημειώνοντας την ανάγκη για δημοσιονομική πειθαρχία. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού είπε ότι πρέπει να υπάρξει μελέτη για το θέμα της μείωσης της φορολογίας, υποδεικνύοντας, ωστόσο, ότι «πρέπει να δούμε ποιες συνέπειες θα προκύψουν και ποια μέτρα θα χρειαστούν για την αντιμετώπισή τους», ενώ ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος αναφέρθηκε στην ανάγκη αναθεώρησης των φορολογικών βαρών που εμποδίζουν την ανάπτυξη και ειδικότερα στη μείωση του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας για όλους.

Άλυτα ζητήματα

Παίρνοντας τον λόγο, ο νομικός Σταύρος Λεπτός εξέφρασε το παράπονο ότι εδώ και 35 χρόνια επαναλαμβάνονται τα ίδια ζητήματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις κάθε χρόνο, χωρίς να επιλύονται. Σχετικά, έθεσε τρία ζητήματα που απασχολούν τους επιχειρηματίες. Πρώτον, ζητούν την απλοποίηση της νομοθεσίας, εν συνεχεία την έκδοση αδειών και τίτλων ιδιοκτησίας και τέλος τη μηχανογράφηση. Χαρακτηριστικά ανέφερε ότι σε όλη την Ευρώπη απολαμβάνουν τα «αγαθά της μηχανογράφησης», ενώ στην Κύπρο ζούμε στον μεσαίωνα. Έκανε έκκληση να δοθεί λύση στα προβλήματα αυτά, με συνεργασία όλων των κομμάτων.

Ο κ. Κυπριανού συμφώνησε με τον κ. Λεπτό, λέγοντας ότι δεν θα λυθούν τα ανωτέρω ζητήματα εάν δεν ανατεθούν σε κάποιο τμήμα για να προχωρήσει προσηλωμένα στη μεταρρύθμισή τους. Υπενθύμισε ότι στον τομέα της μηχανογράφησης, η Κύπρος βρίσκεται μία ανάσα πριν από την τελευταία θέση.

Λαμβάνοντας πάλι τον λόγο, ο κ. Λεπτός τόνισε ότι πρέπει να ανατεθούν στον ιδιωτικό τομέα κάποια ζητήματα του Δημοσίου που χρήζουν επίλυσης. Υποστήριξε ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει την εμπειρία, τη διάθεση και τη σοφία να βοηθήσει να λυθούν τα παραπάνω ζητήματα, άρα λαμβανόμενα δεν χρησιμοποιείται η τεχνογνωσία του.

Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ ανέφερε ότι σημείο κλειδί είναι η απλοποίηση των διαδικασιών, δηλώνοντας παράλληλα έτοιμος για συνεργασία επί του προκειμένου. Συνέκρινε την Κύπρο με τη Μεγάλη Βρετανία, λέγοντας ότι αρκεί μία αίτηση για να ανοίξεις μία επιχείρηση. «Εσύ αιτείσαι, οι αρμόδιες υπηρεσίες εξετάζουν το αίτημά σου. Όχι όπως στην Κύπρο που πρέπει να φέρει τα δικαιολογητικά ο ενδιαφερόμενος και να αποδείξει ότι πληροί διάφορα κριτήρια προτού να ανοίξει μία επιχείρηση».

Ο κ. Νεοφύτου υπογράμμισε ότι στον φορολογικό τομέα των ακινήτων, η Κύπρος χρειάζεται μεταρρύθμιση. Ανέφερε ότι τα κεφαλαιουχικά κέρδη στον τομέα αυτό ήταν 20% όσο ήταν ο φόρος 40%, ενώ τώρα που είναι στο 12,5% ο φόρος, και πάλι τα κεφαλαιουχικά κέρδη παραμένουν στο 20%. «Υπάρχει ο ΦΠΑ, υπάρχει αυξημένος φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας, υπάρχουν οι φόροι της τοπικής αυτοδιοίκησης πάνω στην ακίνητη περιουσία και υπάρχει και φόρος που εμπίπτει στα έσοδα από ενοίκιο στην ακίνητη περιουσία». Άρα χρειάζεται ριζική μεταρρύθμιση στη φορολογία της ακίνητης περιουσίας, κατέληξε.

ΚΕΠ για επιχειρήσεις

Στο πλαίσιο της συζήτησης, τέθηκε ως παράδειγμα προς μίμηση το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη. Ερωτήθηκαν, λοιπόν, οι ομιλητές, γιατί δεν παίρνουν ένα παράδειγμα από το προκείμενο για τη δημιουργία ενός αντίστοιχου τμήματος στον τομέα των επιχειρήσεων.

«Το παράδειγμα για να γίνουν πιο εύκολες οι διαδικασίες στην επιχειρηματικότητα είναι ένα» ανέφερε ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ. Να κτυπούν μία πόρτα, να γίνεται μία αίτηση, να δίνεται μία άδεια και ένα πιστοποιητικό. Ο κ. Παπαδόπουλος έκανε έκκληση τα εμπλεκόμενα τμήματα της δημόσιας υπηρεσίας να βρουν τη χρυσή τομή για να υπάρχει συνεννόηση, έτσι ώστε να απλοποιηθούν οι διαδικασίες που χρειάζονται για να εκδίδονται οι άδειες και να λειτουργούν σε άμεσο χρόνο οι επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά, κάκισε το γεγονός ότι δεν υπάρχει κάποιο νομοσχέδιο στα χέρια της Βουλής, που να αλλάζει τη δημόσια υπηρεσία προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η λειτουργία των ΚΕΠ είναι πράγματι μία επιτυχημένη υπηρεσία, αλλά όσον αφορά στον επιχειρηματικό τομέα, είναι πιο περίπλοκη η διαδικασία, ανέφερε ο γ.γ. του ΑΚΕΛ. Προσέθεσε ότι χρήζει αλλαγής και μεταρρύθμισης το συγκεκριμένο σύστημα, για να απλοποιηθεί.

Ο κ. Νεοφύτου με τη σειρά του υπογράμμισε ότι δεν φταίνε οι δημόσιοι υπάλληλοι, αλλά το σύστημα. Δικαιολογώντας την άποψή του, ανέφερε ότι οι ίδιοι εργαζόμενοι του ΚΕΠ που παλαιότερα εργάζονταν σε αντίστοιχες υπηρεσίες, χρειάζονταν περισσότερο χρόνο για να διεκπεραιώσουν μία διαδικασία. Συνοψίζοντας, ανέφερε ότι φταίει το σύστημα και όχι οι υπάλληλοι και οι ικανότητές τους.

Όταν η συζήτηση έφτασε στον τομέα των εξαγωγών, τον λόγο πήρε ο Γιώργος Πέτρου, πρόεδρος της Επιτροπής Ανάπτυξης Ξένων Αγορών. Ανέφερε ότι για να καθοριστούν οι εξαγωγές και να έρθουν επενδύσεις, πρέπει να καθοριστεί πρώτα η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος (κόστος). Μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι στη μετά μνημονίου εποχή όλες οι συντεχνίες αναζητούν αυξήσεις στις μειωμένες απολαβές των μελών τους, χωρίς να έχουν «ορθοποδήσει» οι βιομήχανοι. Υποστήριξε ότι οι περισσότεροι βιομήχανοι έχουν πληγεί από την κρίση και είναι ανήμποροι να καλύψουν τις ζημιές τους. «Πρέπει να ξαναδούμε το θέμα του ρεύματος και της τιμής του, για να ελέγξουμε και το εργατικό κόστος» τόνισε.

Επιχειρείν και εργοδοσία

Εκπρόσωπος της ΠΕΟ τόνισε ότι για να επιτευχθεί ευημερία πρέπει να υπάρχει επιχειρείν με εύλογο κέρδος, αλλά και αξιοπρεπή εργοδοσία. «Πρέπει να υπάρχει σχετική ισορροπία, αλλιώς ελλοχεύουν κίνδυνοι». Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, η μείωση των μισθών είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά 20% της αγοραστικής δύναμης. Συμφώνησε με τη δημιουργία κινήτρων για νέες επιχειρήσεις, κάτι που θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας, αρκεί να μη δημιουργούνται φαινόμενα εργασιακού μεσαίωνα.

Οι στόχοι για το μέλλον και η προσέλκυση επενδύσεων

Διαφορετικές ήταν οι απόψεις των τριών αρχηγών ως προς το ποιοι πρέπει να είναι οι στόχοι για το οικονομικό μοντέλο της Κύπρου στο μέλλον και πώς θα προσελκύσουμε ξένες επενδύσεις. Η κρίση έχει δείξει και την κατεύθυνση της οικονομίας είπε ο κ. Νεοφύτου. Οι τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, του τουρισμού, του real estate, της ναυτιλίας έδειξαν αντοχές είπε. Σε αυτά προσέθεσε τον ιδιωτικό τομέα Υγείας, τον πρωτογενή τομέα και την κυπριακή βιομηχανία, ως τομείς στους οποίους θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος. Από πλευράς του, ο κ. Κυπριανού σημείωσε ότι πρέπει να καθοριστούν οι βασικοί άξονες για τα επόμενα δέκα χρόνια. Προϋπόθεση, είπε, είναι να υπάρχει όραμα, υπογραμμίζοντας πως πρέπει να γίνει συζήτηση και αν είναι εφικτό να καθοριστούν κοινοί στόχοι. Ο κ. Παπαδόπουλος είπε ότι χρειάζεται να υπάρξει σχέδιο για το μέλλον της οικονομίας με συγκεκριμένους στόχους. Δεν έχουμε ακούσει, είπε, ποιο είναι το σχέδιο της Κυβέρνησης για τη μείωση της ανεργίας, της φτώχιας και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, προσθέτοντας ότι το ΔΗΚΟ έχει καταθέσει τις θέσεις του. Σε ό,τι αφορά στο κεφάλαιο των επενδύσεων, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ, οι μεγαλύτερες επενδύσεις στην Κύπρο έγιναν στην περίοδο της κρίσης. Σημείωσε δε πως «πρέπει να δούμε τις αποκρατικοποιήσεις ως όχημα για προσέλκυση σημαντικών ξένων επενδύσεων». Από την άλλη, ο γ.γ. του ΑΚΕΛ σημείωσε ότι η λύση του κυπριακού προβλήματος θα δώσει ώθηση στην κυπριακή οικονομία και θα δημιουργήσει ένα πιο σταθερό και ασφαλές οικονομικό περιβάλλον. Διευκρίνισε πως ο ρόλος του κράτους στο θέμα των επενδύσεων δεν πρέπει να είναι μόνο το ξεπούλημα των οργανισμών δημοσίας ωφελείας. Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ είπε πως για να ξανακερδίσουμε την αξιοπιστία της κυπριακής οικονομίας, πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των τραπεζών και ιδιαίτερα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ασκώντας κριτική στην Κεντρική Τράπεζα, η οποία, όπως είπε, φαίνεται να θεωρεί πως «το πρόβλημα θα λυθεί από μόνο του».

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **HOLGER SCHMIEDING***

Το Brexit, ο μεγαλύτερος φόβος για την Ε.Ε.

Αν και η μεταναστευτική κρίση δεν κυριαρχεί στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και στα λοιπά μέσα ενημέρωσης, επειδή η ημερήσια ροή μεταναστών από την Τουρκία στην Ελλάδα έχει μειωθεί από 7.000 άτομα τον περασμένο Οκτώβριο σε περίπου 100 άτομα σήμερα, εξακολουθούν να ελλοχεύουν κίνδυνοι για την Ευρώπη. Ο λαϊκισμός βρίσκεται σε έξαρση και πιθανόν να διαπραχθούν πολιτικά λάθη που, ενδεχομένως, να θέσουν εν αμφιβόλω τη συνοχή της Ευρώπης και να υπονομεύσουν την ευημερία της περιοχής.

Ο μεγαλύτερος φόβος είναι ένα καταστροφικό Brexit – η πιθανότητα να συμβεί κάτι τέτοιο αγγίζει το 35%. Το προβάδισμα των 2-3 μονάδων στις δημοσκοπήσεις για την παραμονή της Βρετανίας στην Ε.Ε. εξαφανίστηκε την περασμένη εβδομάδα, με αφορμή το σκάνδαλο των Panama Papers, ύστερα από τον δισταγμό του Βρετανού πρωθυπουργού Ντέιβιντ Κάμερον να δώσει στη δημοσιότητα όλες τις λεπτομέρειες σε ό,τι αφορά τα προσωπικά οικονομικά στοιχεία του. Αυτός ο δισταγμός έπληξε τη δημοτικότητα του πιο ένθερμου υποστηρικτή μιας θετικής απάντησης στο επικείμενο δημοψήφισμα. Βέβαια η κατάσταση μπορεί να αλλάξει. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα θα υπενθυμίσει στους Βρετανούς πως προτιμά τη χώρα τους εντός, παρά εκτός Ε.Ε., στο πλαίσιο της επίσκεψής του στο Λονδίνο αυτήν την εβδομάδα.

Στην Ισπανία, εν τω μεταξύ, είναι πολύ πιθανόν το σενάριο νέων εκλογών στις 26 Ιουνίου, εάν δεν σχηματισθεί νέα κυβέρνηση έως τις 2 Μαΐου. Κρίσιμο ρόλο θα παίξει η συνάντηση του Ισπανού βασιλιά με τους ηγέτες των ισχυρότερων πολιτικών κομμάτων, σε μια προσπάθεια να βρεθεί κοινή γλώσσα. Το ζητούμενο είναι πώς θα διαμορφωθεί ενός συνασπισμός κομμάτων υπό την ηγεσία ενός συντηρητικού ηγέτη.

Στην Ιταλία ο πρωθυπουργός Ματέο Ρέντσι είναι ένθερμος μεταρρυθμιστής. Σήμερα, όμως, πληρώνει το τίμημα της αδράνειας στην επίλυση του προβλήματος των «κόκκινων» δανείων, πριν τεθούν σε εφαρμογή οι αυστηροί κανόνες του καταμερισμού των απωλειών μεταξύ μετόχων, ομολογιούχων και καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ, το γνωστό bail-in, αρχές του τρέχοντος έτους. Η πραγματική είδηση δεν είναι πως η Ιταλία έχει πρόβλημα με το τραπεζικό της σύστημα, αλλά ότι γίνεται κάτι για την επίλυσή του. Είναι κρίσιμο να παραμείνει ο κ. Ρέντσι στο τιμόνι της χώρας, μέχρι να παρουσιαστεί μια εναλλακτική σε αυτό το πολιτικό πεδίο. Ενόψει των εκλογών, τον Μάιο του 2018, δεν υπάρχει μεγάλος λόγος ανησυχίας. Προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο δημοψήφισμα του Οκτωβρίου για την κατάργηση της Γερουσίας, μια πρόταση του πρωθυπουργού που υποστηρίζει το 65% των Ιταλών.

Πέραν του Brexit, η πολιτική προοπτική της Γαλλίας παραμένει μία από τις μεγαλύτερες πηγές ανησυχίας, μακροπρόθεσμα. Θα πρέπει να αναμένουμε έως τις προεδρικές εκλογές, τον Απρίλιο - Μάιο του 2017, για να εξακριβωθεί εάν ή όχι η Γαλλία προτίθεται να ακολουθήσει το μεταρρυθμιστικό παράδειγμα της Γερμανίας (2003-2004), της Ισπανίας (2011-2013) και της Ιταλίας (2015). Ενώ ο πρόεδρος Ολάντ ξεκίνησε με προτάσεις για μεγάλες μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, έχει συμβιβαστεί, λόγω των έντονων αντιδράσεων της κοινής γνώμης.

Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι ο πονοκέφαλος της Ευρώπης. Δεδομένου ότι η χώρα έχει εκπληρώσει μόνον το 20% της συμφωνίας που υπογράφτηκε τον Αύγουστο, η υφιστάμενη αξιολόγηση δεν εξελίσσεται ομαλά. Ετσι αναμένεται έντονη αντιπαράθεση με τους πιστωτές τον Μάιο, ή αμέσως μετά το δημοψήφισμα στις 23 Ιουνίου. Ωστόσο η ΕΚΤ θα αντιμετωπίσει με επάρκεια πιθανούς κινδύνους μετάδοσης, όπως συνέβη το περασμένο καλοκαίρι, στην περίπτωση που η Ελλάδα αποτελέσει ξανά πρόβλημα. Επίσης, δεδομένης της απομάκρυνσης του Βαρουφάκη και της υποστήριξης των μεταρρυθμίσεων από την αντιπολίτευση, είναι μικρός ο κίνδυνος σύγκρουσης γύρω από ένα Grexit, με πιθανότερο σενάριο τη βελτίωση των πραγμάτων στη χώρα.

Στην Πορτογαλία, μετά την κατάργηση των μεταρρυθμίσεων από τη νέα αριστερή κυβέρνηση, η χώρα βρίσκεται μια επενδυτική βαθμίδα μακριά από τα προβλήματα. Η ΕΚΤ συμπεριλαμβάνει την Πορτογαλία στο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, επειδή μόνον ένας από τους τέσσερις οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης, η DBRS, επιβεβαίωσε πρόσφατα ότι η βαθμολογία του χρέους της χώρας είναι «BBB», με ευοίωνη προοπτική. Προειδοποίησε, όμως, ότι η άνοδος των αποδόσεων στα ομόλογα θέτει εν αμφιβόλω αυτήν τη βαθμολογία.

* Ο κ. Holger Schmieding είναι επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank.

OIK_07-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 21:49 Page 7

Τα τελευταία δέκα χρόνια, τα πραγματικά εισοδήματα από τον τουρισμό συρρικνώνονται, σύμφωνα με τον Κ. Πετρίδη.

Χρυσή ευκαιρία για μετεξέλιξη του τουριστικού μας προϊόντος

Από τις μέχρι τώρα ενδείξεις, το 2016 θα αποτελέσει χρονιά ρεκόρ για τις αφίξεις

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Το 2016 διαφαίνεται να είναι η χρονιά που οι τουριστικές αφίξεις θα σημειώσουν αριθμούς ρεκόρ από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς οι παραδοσιακές αγορές της Κύπρου επανέρχονται δριμύτερες, με χαρακτηριστικά αυξημένη ζήτηση. Ήδη, κατά το τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου, έχουν πραγματοποιηθεί 251.608 αφίξεις, αριθμός που είναι κατά 61.621 επισκέψεις μεγαλύτερος ή κατά 32,43% αυξημένος από την αντίστοιχη περίοδο του 2015, που είχαν καταγραφεί συνολικά 189.987 αφίξεις. Αφενός, αυτό αποτελεί θετικότατη ένδειξη για τα έσοδα από τον τουρισμό μέσα στο τρέχον έτος. Αφετέρου, όμως, εγείρονται αρκετά θέματα που έχουν να κάνουν, μεταξύ άλλων, με τις υποδομές στο νησί

Στοίχημα η εναρμόνιση των ποσοτικών αυξήσεων με τις ποιοτικές αλλαγές.

και πιο συγκεκριμένα κατά πόσο υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός κλινών, ούτως ώστε να μην τεθεί θέμα υπερ-πληρότητας και ως αποτέλεσμα να διωχθούν εν δυνάμει περιηγητές. Επίσης, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής η μεταχείριση των ευκαιριακών, λόγω γεωπολιτικών εξελίξεων, αφίξεων, με στόχο την επάνοδό τους και σε μελλοντικό χρόνο, όπως επίσης και η σημαντική, ποιοτική, αναβάθμιση που χρειάζονται οι τουριστικές υποδομές του νησιού. Κατ' επέκταση, η φυσιολογική εξέλιξη της συζήτησης πάνω στα θέματα τουρισμού δεν πρέπει να καταναλώνεται σε διθυραμβικού τύπου δηλώσεις, αλλά θα πρέπει να αφομοιώνει τις δυσκολίες που απορρέουν από την αυξημένη ζήτηση και να μελετά, στρατηγικά, τρόπους αντιμετώπισης.

Όσον αφορά στην ποιότητα του τουρισμού, σε δηλώσεις που έκανε στην «Κ» ο υφυπουργός παρά τω Προέδρω Κωνσταντίνος Πετρίδης ανέφερε ότι «χρήζει βελτίωσης», καθώς κατά τα τελευταία δέκα χρόνια τα πραγματικά εισοδήματα συρρικνώνονται, παρόλο που ο όγκος αφίξεων έχει αυξητική τάση. Η επόμενη μέρα για τον τουρισμό, τόνισε ο κ. Πετρίδης, πρέπει να προβλέπει διαρθρωτικές αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο, στον τρόπο με τον οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες, κίνητρα για διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, νέο κανονιστικό πλαίσιο, όπως επίσης και νέο θεσμικό πλαίσιο, εννοώντας τη μετατροπή του ΚΟΤ σε υφυπουργείο Τουρισμού.

Κληθείς να σχολιάσει το μότο που προβάλλει ο ΚΟΤ για την Κύπρο, «Ήλιος/Θάλασσα +», ο κ. Πετρίδης σημείωσε ότι είναι σχετικό το «συν», καθώς ακόμα δεν έχει η Κύπρος καταφέρει να διαφοροποιηθεί ικανοποιητικά, ούτως ώστε να θεωρείται ότι έχει όντως να προσφέρει κάτι περισσότερο από ήλιο και θάλασσα. «Ακόμα, όμως, και για το ήλιος και θάλασσα», πρόσθεσε, το προϊόν της Κύπρου δεν είναι επακριβώς τοποθετημένο και αυτό δημιουργεί προβλήματα, «υπάρχει ακριβώς ήλιος και θάλασσα, υπάρχει, όμως και φτηνός» τόνισε. Καθώς υπάρχει ανταγωνισμός από ασύμμετρα μεγαλύτερες οικονομίες, όπως η Τουρκία, το να συγκεντρωθεί η Κύπρος στο να παράγει φθηνές υπηρεσίες που περιστρέφονται μόνο γύρω από τον ήλιο και τη θάλασσα δεν θα ήταν και η σοφότερη προσέγγιση. Λόγω οικονομιών κλίμακας, δηλαδή λόγω χαμηλότερου κόστους, η Τουρκία μπορεί να προσφέρει πολλαπλάσιες υπηρεσίες από ό,τι η Κύπρος στην ίδια τιμή, άρα, η Κύπρος πρέπει να βρει τη δική της εξειδικευμένη αγορά, ούτως ώστε να ξεφύγει από ένα τέτοιο, άνισο, ανταγωνισμό. Παρόλα αυτά, το καζίνο θα βοηθήσει στη διαφοροποίηση και προσέλκυση επιπρόσθετων αφίξεων από Ρωσία, Ασία, Βαλκάνια και Μέση Ανατολή, παρατήρησε ο υφυπουργός. Επιπρόσθετα, είπε ότι ο έφορος Αποκρατικοποιήσεων βρίσκεται σε αναζήτηση συμβούλων για την ανάπτυξη της περιοχής του Τροόδους και τη χρησιμοποίηση της κρατικής γης για δημιουργία υποδομών που θα αναβαθμίσουν το τουριστικό προϊόν των ορεινών περιοχών που είναι υποβαθμισμένο και «έχει τη δυνατότητα να μας προσφέρει ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα».

Σχετική μελέτη για το μέλλον του τουρισμού στην Κύπρο διεξάγει η ισπανική THR και το επόμενο διάστημα αναμένονται τα πρώτα αποτελέσματα. Αυτή όμως δεν είναι η μοναδική μελέτη που έγινε. Η KPMG προχώρησε και εξέτασε τον εκσυγχρονισμό του κανονιστικού πλαισίου, ενώ σχετική είναι και τρίτη μελέτη που αφορά στην αναδιάρθρωση του υπουργείου Εμπορίου, την οποία πραγματοποίησε το National School of Government International του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι διεθνείς εξελίξεις όπως η αποδυνάμωση της στερλίνας λόγω του δημοψηφίσματος για το Brexit και η μεταβλητότητα στην τιμή του ρουβλιού, οι οποίες αφορούν στις δύο βασικές αγορές της χώρας, μπορεί να αλλάξουν τα δεδομένα ανά πάσα στιγμή. Παράλληλα, με το ευδόκιμο της ηλικίας να αυξάνεται παγκοσμίως και τον λεγόμενο «grey tourism» να είναι σε άνοδο, η επέκταση του μότο «ήλιος και θάλασσα» είναι επιτακτική. Την ίδια ώρα, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη πως πλέον οι τουρίστες δεν αποφασίζουν με βάση τα «αστέρια» ενός ξενοδοχείου ή στημένες φωτογραφίες, αλλά κυρίως μέσω σχολίων άλλων τουριστών σε εξειδικευμένες ιστοσελίδες κρατήσεων.

Στην επόμενη μέρα για τον κυπριακό τουρισμό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και ενδεχόμενη λύση του Κυπριακού, το οποίο θα αλλάξει άρδην τα δεδομένα. Κατά πρώτον, ανοίγει μία νέα τεράστια αγορά της τάξης των 6 εκατ. τουριστών, ενώ η προσθήκη πολιτισμικών στοιχείων που βρίσκονται στα Κατεχόμενα στο διαφημιζόμενο τουριστικό πακέτο θα αποτελέσει σημαντικό εμπλουτισμό. Θετικές εξελίξεις μπορεί να προκύψουν τόσο για τον τομέα των κρουαζιέρων, αλλά και σε σχέση με την αεροπορική συνδεσιμότητα σε ενδεχόμενο άρσης του τουρκικού εμπάργκο.

Απαρχαιωμένοι νόμοι

Ο δήμαρχος της Πάφου κ. Φαίδωνας Φαίδωνος σε δηλώσεις του στην «Κ» έκανε έντονη έκκληση προς την κυβέρνηση να δώσει άδειες σε οργανωμένα διαμερίσματα για να μετατραπούν σε τουριστικά καταλύματα και να σταματήσει να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των οργανωμένων ξενοδόχων, οι οποίοι δεν «επιτρέπουν να αδειοδοτηθούν άλλες μονάδες». Προσθέτως, ο δήμαρχος Πάφου τόνισε ότι επείγει να εκσυγχρονιστεί η, όπως την απεκάλεσε, «απαρχαιωμένη νομοθεσία του 1969», η οποία δεν επιτρέπει την ενοικίαση οιουδήποτε δωματίου σε άνθρωπο που επισκέπτεται την Κύπρο για πιο λίγο από έναν μήνα. Ούτως ή άλλως, υπάρχουν αρκετές μοντέρνες μονάδες διαμερισμάτων και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν. Αντί αυτού, οι ξενοδόχοι έχουν ένα λιγότερο κίνητρο για να ανακαινίσουν τις δικές τους μονάδες, με αποτέλεσμα να «βλέπουμε ξενοδοχεία στην ίδια κατάσταση που ήταν τη δεκαετία του 1980», γεγονός που βλάπτει την εικόνα της Κύπρου, όπως εξήγησε στην «Κ» ο δήμαρχος Πάφου. Εξάλλου, σημείωσε ο κ. Φαίδωνος, το καλοκαίρι υπάρχει ιδιαίτερα αυξημένη ζήτηση και «αναγκαζόμαστε να διώχνουμε τουρίστες, διότι οι οργανωμένοι ξενοδόχοι δεν δέχονται να μπουν καινούριες τουριστικές μονάδες», άρα, καταλήγει, «η κυβέρνηση πρέπει να σταματήσει να υποκύπτει μόνο στις επιθυμίες των ξενοδόχων, αλλά να κοιτάξει και πώς να εξυπηρετήσει την εθνική οικονομία».

Παρόλα αυτά, ο δήμαρχος ενημέρωσε την «Κ» ότι το 2015 αποτέλεσε χρονιά-σταθμό για την Πάφο, καθώς ξεπέρασε, σε αφίξεις, το όριο τους ενός εκατομμύριου. Παράλληλα, σημειώθηκε επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου κατά 1,5 μήνα, αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος ανά περιηγητή, ενώ σμικρύνθηκε η περίοδος κατά την οποία τα ξενοδοχεία είναι κλειστά. Κατά τον ίδιο, το κατά κεφαλήν εισόδημα μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω, φτάνει να βελτιωθούν οι υποδομές και να αναβαθμιστεί ουσιαστικά το προϊόν, ούτως ώστε να μπορέσουν και οι τιμές να αυξηθούν δικαιολογημένα, βάσει ποιότητας. Πρόκειται για «ποιότητα που δεν έχουμε δυστυχώς επί του παρόντος», σημείωσε ο κ. Φαίδωνος, προσθέτοντας ότι μέχρι το 2017 αυτό θα έχει αλλάξει άρδην. Επίσης, ο δήμαρχος δήλωσε ότι σε ένα μήνα ξεκινά η ανέγερση καινούριου ξενοδοχείου, του Infinity, το οποίο θα βρίσκεται δίπλα από το Alexander the Great και θα φέρει 158 δωμάτια. Επιπρόσθετα, ο δήμαρχος είπε ότι «με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, θα προστεθούν περίπου 1.500 κλίνες στην περιοχή Πάφου».

Ο τουρισμός μέσω των αριθμών

Κατηγορία	2015
Συνολικές Αφίξεις	2.659.400
Ξενοδοχειακές Μονάδες 5*	25
Ξενοδοχειακές Μονάδες 4*	56
Ξενοδοχειακές Μονάδες 3*	78
Ξενοδοχειακές Μονάδες 2*	43
Ξενοδοχειακές Μονάδες 1*	22
Σύνολο Ξενοδοχείων Αστέρων	224
Κλίνες Ξενοδοχείων Αστέρων	53.633
Γενικό Σύνολο Τουριστικών Μονάδων	788
Γενικό Σύνολο Κλινών	84.529
Συνολικά Έσοδα Τουρισμού	2.121.100.000
Έσοδα ανά Άφιξη	798 ευρώ

Επάνοδος Ρωσίας

Στα θετικά, πάντως, καταγράφεται η επάνοδος της Ρωσίας, από την οποία αναμένεται αύξηση της τάξης του 20% σε σύγκριση με πέρσι, όπως άλλωστε είχε δηλώσει σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» η αναπλ. γενική διευθύντρια του ΚΟΤ Αννίτα Δημητριάδου. Εξάλλου, για το τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2016 έχει ήδη καταγραφεί αύξηση 56,30% σε σύγκριση με πέρσι, ήτοι 9.184 περισσότερες αφίξεις. Το κυριότερο αίτιο που εξηγεί το φαινόμενο είναι προφανώς οι υπό κατάρρευση σχέσεις της Ρωσίας και Τουρκίας, όπως εξάλλου δηλώνουν αρμόδιοι, κυβερνητικοί και ιδιωτικοί φορείς του τομέα. Κάποια από τα θέματα που προκύπτουν, όμως, είναι εν μέρει ο αριθμός κλινών στο νησί και κατά πόσο είναι ικανοποιητικός για να εξυπηρετήσει αυτό τον όγκο, αλλά επίσης και η ρευστή κατάσταση που προκαλεί αβεβαιότητα για περαιτέρω επενδύσεις στον τομέα, δύο όψεις, όμως, που είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Η ενδεχόμενη έλλειψη κλινών είναι από μόνη της ένα θέμα, αλλά και κατ' επέκταση εντείνει τον παράγοντα «ρίσκο» για επενδύσεις. Δηλαδή, δεν είναι απλώς η αβεβαιότητα της εξέλιξης των πολιτικών δρωμένων, αλλά και η αβεβαιότητα για το αν η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να υποστηρίξει επαρκώς το εγχείρημα.

«Ασθένησαν» τα στοιχεία για τις άδειες στο Δημόσιο

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Με αργούς ρυθμούς γίνεται η ανταπόκριση υπουργείων και ανεξάρτητων υπηρεσιών σε εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Η εγκύκλιος αφορά στη συγκέντρωση και παρακολούθηση στοιχείων για τις άδειες ασθενείας των μόνιμων και έκτακτων δημοσίων υπαλλήλων και του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, σε ετήσια βάση. Ο διευθυντής του Τμήματος αναφέρει ότι οι ανεξάρτητες υπηρεσίες και τα υπουργεία πρέπει να αποστέλλουν κάθε τέλος Ιανουαρίου τις άδειες ασθενείας του προσωπικού τους για τον προηγούμενο χρόνο, κάτι όμως που δεν φαίνεται να συμμερίζονται, αφού οι πλείστες δεν τήρησαν το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Σύμφωνα με νεότερη εγκύκλιο, ημερομηνίας 8/4/2016, σημαντικός αριθμός υπηρεσιών δεν είχε ανταποκριθεί και καλούνταν όσες δεν είχαν διαβιβάσει τα συγκεκριμένα στοιχεία στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να το πράξουν το αργότερο μέχρι τις 15 Απριλίου.

Συνηθισμένη καθυστέρηση

Η «Κ» επικοινώνησε με το τμήμα του υπουργείου Οικονομικών για την εν λόγω εγκύκλιο και οι αρμόδιοι διαβεβαίωσαν ότι αν και υπάρχουν καθυστερήσεις, «στο τέλος της ημέρας» στέλνουν όλα τα υπουργεία και ανεξάρτητες υπηρεσίες τα στοιχεία των αδειών. Όπως σημείωσε λειτουργός του τμήματος, γίνεται και τηλεφωνική υπενθύμιση σε όσες υπηρεσίες δεν είχαν αποστείλει τα δεδομένα, αλλά στέλνεται και μία γραπτή υπενθύμιση όπως η προαναφερόμενη εγκύκλιος. Όπως και φέτος, έτσι και τα προηγούμενα χρόνια υπήρξαν καθυστερήσεις, αλλά στο τέλος είχαν όλα τα στοιχεία των αδειών ασθενείας στα χέρια τους, διαβεβαίωσε. Το ζήτημα έγκειται στο γεγονός ότι η διαδικασία δεν γίνεται μέσω ενός μηχανογραφημένου συστήματος, αλλά τα στοιχεία αυτά αποστέλλονται σε ένα ειδικό έντυπο, το οποίο συγκεντρώνεται στα υπουργεία εκ πρώτης και μετά στο Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού. Για παράδειγμα, το τμήμα Πολεοδομίας, θα πρέπει να αποστείλει τα στοιχεία πρώτα στο υπουργείο Εσωτερικών και αυτό με τη σειρά του να τα επισυνάψει στο Τμήμα.

Τι προνοεί η εγκύκλιος

Η εγκύκλιος προνοεί την αποστολή των δεδομένων που αφορούν στις άδειες ασθενείας του προσωπικού των υπουργείων και των ανεξάρτητων υπηρεσιών τους. Να σημειωθεί ότι πρώτη γνωστοποίηση της εγκυκλίου στις αρμόδιες υπηρεσίες και στα υπουργεία έγινε στις 25/9/2014.

Στόχος του τμήματος με την εγκύκλιο που εξήγγειλε τον Σεπτέμβριο του '14 είναι η στατιστική ανάλυση και επεξεργασία των στοιχείων των αδειών ασθενείας του προσωπικού. Για να υλοποιηθεί κάτι τέτοιο, το Τμήμα ζητεί από τα αρμόδια τμήματα να τηρούνται σε βάσεις δεδομένων τα στοιχεία που αφορούν στους μόνιμους, έκτακτους δημοσίους υπαλλήλους και ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό.

Επίσης, ζητείται ο έλεγχος - παρακολούθηση των σχετικών πληροφοριών με τις άδειες ασθενείας, έτσι ώστε να συγκριθούν με αυτές των προηγούμενων ετών και όπου χρειάζεται να λαμβάνουν άμεσα τα αναγκαία μέτρα ή και να προβαίνουν στις απαραίτητες συστάσεις προς το προσωπικό. Τέλος, προνοεί να τηρούνται στατιστικά στοιχεία για την εξαγωγή συμπερασμάτων και διαμόρφωση πολιτικής.

Επισημαίνεται ότι τα υπουργεία θα πρέπει να καλέσουν τα Τμήματα - Υπηρεσίες τους να υποβάλουν τα ετήσια στοιχεία, ώστε αυτά να διαβιβάζονται στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού συγκεντρωτικά.

pwc

Η PwC στηρίζει τον τελικό του διαγωνισμού «Επιχείρηση της Χρονιάς»

Το βραβείο για το «καλύτερο brand» απένειμε ο Διευθύνων Σύμβουλος του οργανισμού, Ευγένιος Χρ. Ευγενίου

Με τη στήριξη της PwC Κύπρου πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή, 22 Απριλίου 2016, ο τελικός και η τελετή βράβευσης του Διαγωνισμού «Επιχείρηση της Χρονιάς» 2016 που διοργανώνει για τρίτη συνεχή χρονιά ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός Junior Achievement Κύπρου.

Το Πρόγραμμα «Μαθητική Επιχείρηση» ειδικεύεται στην παροχή εκπαίδευσης σε θέματα νεανικής επιχειρηματικότητας και δίνει την ευκαιρία σε μαθητές ηλικίας 15-18 ετών να ανακαλύψουν στην πράξη πώς υλοποιείται μια επιχειρηματική ιδέα και με ποιο τρόπο λειτουργεί και αναπτύσσεται μία επιχείρηση. Οι δέκα μαθητικές επιχειρήσεις, που συμμετείχαν στην τελική φάση του διαγωνισμού, επιλέχθηκαν μεταξύ 34 συμμετοχών που εκπροσωπούσαν συνολικά 250 μαθητές-επιχειρηματίες από όλη την Κύπρο.

Στο πλαίσιο της τελετής βράβευσης, ο Ευγένιος Χρ. Ευγενίου, Διευθύνων Σύμβουλος της PwC απένειμε το βραβείο για το «καλύτερο brand» στην ομάδα που επιλέχθηκε από τους κριτές. Η νικήτρια ομάδα θα εκπροσωπήσει την Κύπρο στον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό του JA-YE τον Ιούλιο του 2016, στη Λουκέρνη της Ελβετία.

Οκτώ μέλη της PwC παρείχαν εθελοντική στήριξη και καθοδήγηση σε ομάδες που συμμετείχαν στον διαγωνισμό για ανάδειξη της κορυφαίας μαθητικής επιχείρησης της χρονιάς. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις 9 Μαρτίου, η PwC διοργάνωσε στα γραφεία της μικρή εμπορική έκθεση κατά την διάρκεια της οποίας κάποιες ομάδες είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις επιχειρήσεις τους και να προωθήσουν τα προϊόντα τους σε περισσότερα από 100 μέλη του οργανισμού. Οι ομάδες είχαν επίσης την ευκαιρία να πάρουν πολύτιμες συμβουλές από τους μέντορες του οργανισμού ώστε να προετοιμαστούν για τη μαθητική εμπορική έκθεση που πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο του διαγωνισμού, στις 9 Απρίλιου στο The Mall of Cyprus στην Λευκωσία. Επιπλέον, κατά την έναρξη του φετινού προγράμματος, όλοι οι μέντορες που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό έτυχαν ειδικής εκπαίδευσης από το Junior Achievement. Η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε στα νέα γραφεία της PwC.

Στο πλαίσιο του περσινού διαγωνισμού, ο οργανισμός φιλοξένησε στο κτίριό του την τότε βραβευθείσα «επιχείρηση της χρονιάς» με το όνομα Springers. Οι μαθητές που την εκπροσωπούσαν είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα προϊόντα τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με το προσωπικό της PwC. Σημειώνεται ότι η PwC Κύπρου στο πλαίσιο του προγράμματος της Εταιρικής της Ευθύνης, διατηρεί μακροχρόνια συνεργασία με το Junior Achievement, στηρίζοντας τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις πρωτοβουλίες του οργανισμού που ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους.

Όπως δήλωσε ο Ευγένιος Χρ. Ευγενίου, Διευθύνων Σύμβουλος της PwC, κατά τη διάρκεια της τελετής βράβευσης: «Η καλλιέργεια της νεανικής επιχειρηματικότητας αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης. Είμαστε επομένως ιδιαίτερα περήφανοι που συμβάλλουμε με την τεχνογνωσία που διαθέτουμε ως οργανισμός στις προσπάθειες του Junior Achievement. Διπλά περήφανοι είμαστε για τους νέους που αγκαλιάζουν με θέρμη τέτοιες πρωτοβουλίες, αναδεικνύοντας και καλλιεργώντας τις επιχειρηματικές τους δεξιότητες».

OIK_08-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 20:32 Page 8

«Δανία του Νότου» για ΦΠΑ στα τρόφιμα

Με την αύξηση του συντελεστή στο 24% θα βρεθεί στην τρίτη υψηλότερη θέση στην Ευρώπη

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

«Δανία του Νότου», αλλά μόνο σε ό,τι αφορά τον ΦΠΑ στα τρόφιμα κινδυνεύει να γίνει η Ελλάδα, εάν τελικώς υλοποιηθεί το μέτρο που έχει συζητήσει η ελληνική κυβέρνηση με τους δανειστές και προβλέπει την αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ από 23% σε 24% με προτεινόμενη έναρξη εφαρμογής την 1η Ιουλίου 2016. Σε αυτή την περίπτωση, η Ελλάδα θα έχει τον τρίτο υψηλότερο συντελεστή ΦΠΑ στα τρόφιμα, μετά την Ουγγαρία με ΦΠΑ 27% που στα βασικά όμως τρόφιμα διατηρεί συντελεστές ΦΠΑ 5% και 18% και τη Δανία, όπου εφαρμόζει έναν μόνο συντελεστή ΦΠΑ, 25%.

Η νέα επιβάρυνση για τα νοικοκυριά υπολογίζεται συνολικά σε 103 εκατ. ευρώ ετησίως.

Το παραπάνω σημαίνει νέα επιβάρυνση για τα νοικοκυριά, η οποία μόνο μέσα από την αύξηση του ΦΠΑ στα τρόφιμα υπολογίζεται συνολικά σε 103 εκατ. ευρώ ετησίως. Η εκτίμηση αυτή έχει γίνει με την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει και αύξηση του μειωμένου συντελεστή, από το 13% στο 14%, καθώς αυτό θα σήμαινε πολύ μεγαλύτερη απώλεια για τα οικογενειακά εισοδήματα, δεδομένου ότι το 55% των τροφίμων και εν γένει ειδών παντοπωλείου επιβαρύνεται σήμερα με ΦΠΑ 13%.

Αξίζει, άλλωστε, να υπενθυμίσουμε ότι η απόφαση του περυσινού Ιουλίου για υπαγωγή σειράς τροφίμων από τον μειωμένο συντελεστή 13% στον κανονικό συντελεστή 23% εκτιμάται ότι επέφερε ετήσια συνολική επιβάρυνση στα νοικοκυριά 650 εκατ. ευρώ ή 157 ευρώ ανά νοικοκυριό.

Η επιβάρυνση των 103 εκατ. ευρώ ετησίως από την αύξηση του ΦΠΑ στα είδη παντοπωλείου από 23% σε 24% μεταφράζεται σύμφωνα με το Ινστιτούτο Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ) σε πρόσθετη επιβάρυνση ύψους 2,1 ευρώ τον μήνα. Το ποσό μπορεί να φαίνεται μικρό, όμως δεν είναι. Πρώτον, διότι η προτεινόμενη αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ από το 23% στο 24% θα αφορά και σειρά άλλων προϊόντων και υπηρεσιών. Δεύτερον, κάθε αύξηση, μικρή ή μεγάλη στις τιμές των τροφίμων επηρεάζει το βαλάντιο του Ελληνα καταναλωτή πολύ περισσότερο σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, ακριβώς διότι έχει μειωθεί το διαθέσιμο εισόδημα και επομένως οι δαπάνες για την αγορά τροφίμων, δαπάνες με ανελαστικό χαρακτήρα, αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο των εξόδων που κάνει.

Ακόμα μία επιβάρυνση για τα νοικοκυριά.

Τα διαχρονικά στοιχεία από τις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών είναι εξόχως αποκαλυπτικά: το 2008, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, τα ελληνικά νοικοκυριά ξόδευαν κατά μέσο όρο τον μήνα το 16,4% του συνολικού εισοδήματός τους για την αγορά ειδών διατροφής, ποσοστό που αντιστοιχούσε σε 347,40 ευρώ. Το 2014, οπότε υπάρχουν και τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, τα ελληνικά νοικοκυριά ξόδευαν κατά μέσο όρο το 20,5% του συνολικού μηνιαίου εισοδήματός τους για την αγορά ειδών διατροφής, ποσό που αντιστοιχούσε σε 299 ευρώ.

Στα νοικοκυριά των χαμηλών εισοδημάτων το ποσοστό που δαπανάται για την αγορά τροφίμων είναι πολύ υψηλότερο.

Για ένα νοικοκυριό με 750 ευρώ μηνιαίο εισόδημα, η δαπάνη για τρόφιμα ανέρχεται σε 22,5% επί του συνολικού εισοδήματος, ενώ για ένα νοικοκυριό με μηνιαίο εισόδημα 1.800 ευρώ,η δαπάνη αντιστοιχεί σε 19% του εισοδήματος. Με άλλα λόγια, κάθε αύξηση έμμεσων φόρων και δη του ΦΠΑ πυροδοτεί το φαινόμενο του «πληθωρισμού των φτωχών».

Οι επιπτώσεις

Το πόσο επηρεάζεται ο δείκτης τιμών καταναλωτή μόνο από τις αυξήσεις του ΦΠΑ φαίνεται καθαρά από τα στοιχεία της Eurostat. Η παρουσίαση των στοιχείων του 2011 και του 2015 (βλέπε γράφημα) κάθε άλλο παρά τυχαία είναι. Από την 1/1/2011 ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ στην Ελλάδα αυξήθηκε από 11% σε 13% (από τον Ιούλιο του 2010 είχε αυξηθεί και ο κανονικός από 21% σε 23%). Από τις 20 Ιουλίου 2015, εξάλλου, σειρά ειδών διατροφής αποφασίστηκε να υπαχθούν στον συντελεστή 23% από 13% που ήταν έως τότε.

Ετσι, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή στην ομάδα των τροφίμων εμφανίζεται ιδιαιτέρως υψηλός καθ' όλη τη διάρκεια του 2011, από 1,9% έως 4%, ενώ τα στοιχεία σε σταθερές τιμές, χωρίς δηλαδή την επίδραση του ΦΠΑ, δείχνουν ακόμη και αποπληθωρισμό. Ανάλογη είναι η εικόνα και το 2015. Από τον Αύγουστο και μετά η επίδραση της αύξησης του ΦΠΑ έχει ως συνέπεια αύξηση των τιμών των τροφίμων έως και 4,2% (τον Αύγουστο του 2015 σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2014), ενώ χωρίς την επίδραση των φόρων, οι τιμές των τροφίμων τον ίδιο μήνα σημείωσαν αύξηση σε ετήσια βάση κατά 1,6%.

Οι αλλεπάλληλες αυξήσεις στον ΦΠΑ οι οποίες ξεκίνησαν από το 2010 με στόχο την κάλυψη του δημοσιονομικού κενού, προκάλεσαν απώλεια εσόδων, καθώς οδήγησαν στη μείωση της κατανάλωσης, στη μη έκδοση αποδείξεων ή –ειδικά στην περίπτωση των τροφίμων μετά τον Ιούλιο του 2015– στη στροφή σε προϊόντα που πωλούνται χύδην. Εάν ισχύσει το σενάριο για αύξηση του ΦΠΑ σε 24%, το ΙΕΛΚΑ εκτιμά ετήσια απώλεια εσόδων για το κράτος 55 εκατ. ευρώ τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του μέτρου. Η μείωση της κατανάλωσης και ως αποτέλεσμα των διαδοχικών αυξήσεων στην έμμεση φορολογία επιδρά αρνητικά, άλλωστε, τόσο στη βιομηχανία όσο και στο λιανεμπόριο τροφίμων, κάτι που αποτυπώνεται στον κύκλο εργασιών τους που βαίνει μειούμενος. Το 2014 σε σύγκριση με το 2009 η ετήσια μέση δαπάνη των νοικοκυριών για τρόφιμα-ποτά υποχώρησε κατά 23,1%. Το 2016, έχοντας διανύσει το 1/3 του έτους, η υποχώρηση της κατανάλωσης τροφίμων εξακολουθεί να υποχωρεί σχεδόν σε όλες τις βασικές κατηγορίες, τάση που αναμένεται να ενισχυθεί σε περίπτωση περαιτέρω αύξησης του ΦΠΑ.

OIK_09-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 18:26 Page 9

Στο πακέτο Γιούνκερ προσβλέπουν οι ιδιώτες

Επενδυτικό σχέδιο άνω του 1 δισ. κατέθεσε η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή – Ετοιμάζεται και η Wonderplant

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Στη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΤΕπ καταφεύγει ο ιδιωτικός τομέας της χώρας, διεκδικώντας μερίδιο από το πακέτο Γιούνκερ. Μετά την Creta Farm, που απέσπασε ήδη χρηματοδότηση, εν αναμονή είναι η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, η οποία κατέθεσε επενδυτικό σχέδιο, συνολικού ύψους άνω του 1 δισ. ευρώ, στον τομέα των ΑΠΕ. Με αξιώσεις για επενδυτική στήριξη προσέρχεται και ο πρωτογενής τομέας, με καινοτόμα επενδυτικά σχέδια, όπως αυτό της Wonderplant, για τη δημιουργία μονάδων υδροπονικής καλλιέργειας ντομάτας.

Η Wonderplant θα καταθέσει αίτηση για τη χρηματοδότηση της νέας μεγάλης επένδυσης υδροπονικής καλλιέργειας, συνολικού ύψους 200 εκατ.

Στο πακέτο Γιούνκερ προσβλέπει και η εταιρεία ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή για τη χρηματοδότηση τριών επενδυτικών έργων της στον τομέα των ΑΠΕ. Το μεγαλύτερο εξ αυτών αφορά στην κατασκευή δύο συστημάτων αντλησιοταμίευσης, συνολικής ισχύος 680 MW, στον Δήμο Αμφιλοχίας. Το δεύτερο αφορά στην κατασκευή υβριδικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Λίμνη του Αμαρίου, στο Ρέθυμνο, συνολικής ισχύος 139,1 MW, και το τρίτο έργο αφορά στην κατασκευή αιολικών πάρκων, συνολικής ισχύος 153 MW, στην Καρυστία Ευβοίας.

Ο κ. Σπύρος Θεοδωρόπουλος, επικεφαλής της Chipita αλλά και ένας εκ των βασικών μετόχων και ιδρυτής της Wonderplant, επιβεβαιώνει στην «Κ» την απόφαση της εταιρείας να καταθέσει αίτηση για τη χρηματοδότηση της νέας μεγάλης επένδυσης υδροπονικής καλλιέργειας, συνολικού ύψους 200 εκατ. ευρώ, από το πακέτο Γιούνκερ, το αμέσως επόμενο διάστημα. Το επενδυτικό σχέδιο της Wonderplant προβλέπει τη δημιουργία πέντε νέων μονάδων υδροπονικής καλλιέργειας ντομάτας για την παραγωγή 50.000 τόνων ετησίως, ποσότητα που θα αντικαταστήσει περίπου το 30% των εισαγωγών που πραγματοποιεί η Ελλάδα κάθε χρόνο στο συγκεκριμένο προϊόν. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα καταναλώνονται περί τους 750.000 τόνους ντομάτας, εκ των οποίων οι 250.000 τόνοι εισάγονται από την Ολλανδία, το Βέλγιο και την Ισπανία.

Με την υλοποίηση της επένδυσης, εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν περί τις 600-700 θέσεις εργασίας. Το άνοιγμα του ισχυρού άνδρα της Chipita στον πρωτογενή τομέα έγινε εν μέσω κρίσης, όταν στα τέλη του 2011 ξεκίνησε τη λειτουργία της Wonderplant, στην οποία μετέχουν τέσσερις ακόμη επιχειρηματίες: οι κ. Σταύρος Νένδος, Αχιλλέας Φώλιας, Μιχάλης Αραμπατζής και Θέμης Μακρής. Στο πακέτο Γιούνκερ προσβλέπει και η εταιρεία ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή (θυγατρική της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) για τη χρηματοδότηση τριών επενδυτικών έργων της στον τομέα των ΑΠΕ, δύο εκ των οποίων θεωρούνται πρωτοπόρα για την Ελλάδα.

Το μεγαλύτερο εξ αυτών αφορά στην κατασκευή δύο συστημάτων αντλησιοταμίευσης, συνολικής ισχύος 680 MW, στον Δήμο Αμφιλοχίας, εκτιμώμενου προϋπολογισμού 502 εκατ. ευρώ. Η τεχνολογία της αντλησιοταμίευσης δίνει τη δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από αιολικά ή φωτοβολταϊκά σε περιόδους χαμηλής ζήτησης και, αντιστοίχως, διοχέτευσής της στο σύστημα σε ώρες αιχμής. Το έργο έχει συμπεριληφθεί στον κατάλογο των έργων Κοινού Ενδιαφέροντος της Ε.Ε., καθώς η συγκεκριμένη τεχνολογία συμβάλλει καθοριστικά στη διαχείριση και στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Το δεύτερο έργο της ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή αφορά στην κατασκευή υβριδικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Λίμνη του Αμαρίου, στο Ρέθυμνο, συνολικής ισχύος 139,1 MW και εκτιμώμενου προϋπολογισμού 277 εκατ. ευρώ. Το τρίτο έργο αφορά στην κατασκευή αιολικών πάρκων, συνολικής ισχύος 153 MW και εκτιμώμενου προϋπολογισμού 255 εκατ. ευρώ, στην Καρυστία Ευβοίας.

Ο τομέας της ενέργειας συμμετέχει με μεγάλα ποσοστά στον πακέτο Γιούνκερ, πανευρωπαϊκά, εστιάζοντας κυρίως σε επενδύσεις που συνδέονται με τη διαχείριση της ζήτησης και με την εξοικονόμηση ενέργειας, λόγω και του ειδικού βάρους που δίνει σε αυτούς τους τομείς η ευρωπαϊκή πολιτική της Ε.Ε. για την κλιματική αλλαγή. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις επενδύσεις ύψους 82 δισ. ευρώ, που έχουν εγκριθεί μέχρι σήμερα στο πλαίσιο χρηματοδότησης του πακέτου Γιούνκερ, ποσοστό 27% αφορά σε ενεργειακές επενδύσεις. Ακόμη πιο ενδεικτική είναι η περίπτωση της Γαλλίας, όπου εγκρίθηκε πρόγραμμα 800 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 400 εκατ. προέρχονται από την ΕΙΒ και το EFSI, ώστε οι ιδιοκτήτες να βελτιώσουν τη μόνωση και τα συστήματα θέρμανσης και εξαερισμού. Από εκείνο το πρόγραμμα θα προκύψουν 6.000 θέσεις εργασίας, ενώ θα οδηγηθούμε σε εξοικονόμηση ενέργειας, ισοδύναμη με 288.000 MWh, περίπου όση καταναλώνουν 9.600 νοικοκυριά.

Τη μερίδα του λέοντος, εξάλλου, καλύπτει ο τομέας της ενέργειας και στον κατάλογο των 42 έργων που πρότεινε η ελληνική κυβέρνηση για χρηματοδότηση από το EFSI, συμμετέχοντας με 20 αμιγώς ενεργειακά έργα, συν 1, στον τομέα της καινοτομίας. Μεταξύ των έργων είναι ο τερματικός σταθμός LNG Βορείου Ελλάδος - Αλεξανδρούπολης, η ανάπτυξη δικτύων διανομής στις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας, το υποθαλάσσιο καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης Κρήτης - Πελοποννήσου, η αξιοποίηση γεωθερμικής ενέργειας σε υδροπονικό θερμοκήπιο, η υλοποίηση 190 ομοειδών έργων μικρών ανεμογεννητριών, τα οποία ανήκουν σε 20 διαφορετικά επενδυτικά σχήματα, μικρά υδροηλεκτρικά και υβριδικοί σταθμοί (ηλιακοί, αιολικοί).

Αλλαγές στον νόμο για τις στρατηγικές επενδύσεις

Στόχος να γίνει ελκυστικός και σε κλάδους εκτός τουρισμού και ενέργειας

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αλλαγή των ποσοτικών και των ποιοτικών κριτηρίων, βάσει των οποίων μια επένδυση χαρακτηρίζεται στρατηγική και υπάγεται στο καθεστώς ταχείας αδειοδότησης, γνωστό ως fast track, εξετάζει το υπουργείο Οικονομίας. Κι αυτό, διότι, όπως έχει διαπιστωθεί έως τώρα, οι ευνοϊκές διατάξεις του fast track αξιοποιούνται μόνον από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τουρισμό και δευτερευόντως στην ενέργεια, ενώ στόχος της κυβέρνησης είναι το θεσμικό πλαίσιο να καταστεί ελκυστικό και για επενδύσεις σε άλλους κλάδους. Οι τροποποιήσεις στον νόμο για το fast track αναμένεται να κατατεθούν μαζί με τον νέο αναπτυξιακό νόμο.

Βασικό ζήτημα που προβληματίζει τους δανειστές είναι η δημοσιονομική επίπτωση του αναπτυξιακού νόμου.

Ο τελευταίος, αν και είναι έτοιμος, δεν έχει κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή, καθώς η κυβέρνηση δεν έχει λάβει ακόμη το «πράσινο φως» από τους δανειστές. Αξίζει να σημειωθεί ότι επί του αναπτυξιακού νόμου έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον τέσσερις συναντήσεις με τα τεχνικά κλιμάκια των δανειστών. Βασικό ζήτημα που προβληματίζει τους δανειστές είναι η δημοσιονομική επίπτωση του αναπτυξιακού νόμου. Μάλιστα, αρχικά είχε επικρατήσει η άποψη ότι το ζήτημα των φοροαπαλλαγών – οι οποίες, σημειωτέον, αποτελούν την κύρια μορφή ενισχύσεων στον νέο αναπτυξιακό– θα πρέπει να επανεξετασθεί στο πλαίσιο της πρόβλεψης που υπάρχει στο μνημόνιο για συνολική αναθεώρηση των φοροαπαλλαγών για τα νομικά πρόσωπα.

Σε ό,τι αφορά το θεσμικό πλαίσιο για το fast track, το υπουργείο Οικονομίας μελετά αλλαγή των ορίων που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό, βάσει του οποίου μια επένδυση χαρακτηρίζεται στρατηγική. Για παράδειγμα, η διάταξη, σύμφωνα με την οποία χαρακτηρίζεται στρατηγική ακόμα και μια επένδυση 3 εκατ. ευρώ, υπό την προϋπόθεση να πρόκειται για έργο στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας «Jessica», θεωρείται σχεδόν βέβαιον ότι θα καταργηθεί.

Το υπουργείο μελετά αλλαγές και στα ωφελήματα που παρέχονται στις επενδύσεις που χαρακτηρίζονται στρατηγικές. Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο προβλέπει σήμερα, πέραν μιας μεγαλύτερης ταχύτητας στην έκδοση των απαιτούμενων αδειών, την πραγματοποίηση στρατηγικών επενδύσεων, βάσει των Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ). Η πρόβλεψη για τα ΕΣΧΑΣΕ αποτελεί, στην ουσία, ευνοϊκή ρύθμιση μόνο για επενδύσεις σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις ή για ενεργειακά έργα. Γι' αυτό το υπουργείο προσανατολίζεται σε διεύρυνση της δέσμης κινήτρων και ωφελημάτων, ενώ στις προθέσεις του είναι και η ενίσχυση του ελέγχου, έτσι ώστε να διαπιστώνεται εάν και κατά πόσον προχωρά μια επένδυση που χαρακτηρίζεται στρατηγική.

Στο πλαίσιο της προσέλκυσης επενδύσεων, η κυβέρνηση εξετάζει τη βελτίωση του πλαισίου για την ίδρυση στην Ελλάδα business centers μεγάλων πολυεθνικών ομίλων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα συχνά επιλέγεται για τον σκοπό αυτό έναντι των άλλων βαλκανικών χωρών, λόγω του υψηλά καταρτισμένου εργατικού δυναμικού, αλλά και της ύπαρξης υποδομών που διαθέτει.

Ευκολότερη και γρηγορότερη, εξάλλου, επιθυμεί να κάνει το υπουργείο Οικονομίας τη διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής σε επενδυτές και στελέχη από τρίτες χώρες. Πρόκειται για τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Μετανάστευσης και δεν αφορά τους επενδυτές σε ακίνητα, αλλά τις λοιπές επενδύσεις. Η κυβέρνηση θεωρεί ότι, επί του παρόντος, η διαδικασία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα, αλλά και εν πολλοίς άγνωστη, με συνέπεια από το 2014 να έχει αξιοποιηθεί για περίπου επτά επενδύσεις, με μέσο ύψος επένδυσης μόλις 1,5 εκατ. ευρώ (κυρίως στον αγροτικό τομέα). Για τον λόγο αυτό δημιουργείται ηλεκτρονική πλατφόρμα σε επτά γλώσσες, έτσι ώστε άμεσα οι ενδιαφερόμενοι να έχουν πλήρη ενημέρωση για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και να διεκπεραιώνεται η διαδικασία ταχύτερα.

Τα βασικά σημεία του νέου αναπτυξιακού νόμου

Πλαφόν στο ύψος της ενίσχυσης που μπορεί να λάβει ένα επενδυτικό σχέδιο.

Ειδικές κατηγορίες ενίσχυσης π.χ. για ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, ή για μετεγκατάσταση σε βιομηχανικές περιοχές.

Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως ταμεία συμμετοχών και εγγυήσεις δανείων.

Ενίσχυση κυρίως μέσω φοροαπαλλαγών.

Τα ποσά των επιχορηγήσεων ορίζονται στο 70% του ανώτερου επιτρεπόμενου ποσοστού του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

Οι προωθούμενες αλλαγές στον νόμο για το fast track

Αλλαγή του ορισμού της στρατηγικής επένδυσης.

Προσέλκυση επενδύσεων σε business centers πολυεθνικών ομίλων.

Ταχύτερη έκδοση άδειας διαμονής σε επενδυτές και καταρτισμένο προσωπικό από τρίτες χώρες.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επαγγελματικά ψυγεία, Ψυκτικοί θάλαμοι, Μεταλλικά ράφια, Γενικός εξοπλισμός υπεραγορών, ξενοδοχείων, εστιατορίων

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΨΥΞΗ
Ζημιά ή Κέρδος? **Εσύ επιλέγεις!**
Μετατρέψτε την επαγγελματική ψύξη σε
Κερδοφόρα Επένδυση.

SIS amos refrigeration
SISAMOS REFRIGERATION LTD
P.O.Box 51110, 3501 Limassol - Cyprus
T.: 7000 7472, F.: 00357 25392420
E.: sales@sisamos.com
Σιγουριά για μια ζωή...
www.sisamos.com

OIK_10-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 18:24 Page 10

Βρετανοί θέλουν να γίνουν Γάλλοι υπό τον φόβο του Brexit

Κατακόρυφη αύξηση αιτήσεων για απόκτηση διαβατηρίων άλλων χωρών εντός Ευρωπαϊκής Ενωσης καταγράφεται τους τελευταίους μήνες

Μαζικές αιτήσεις για γαλλικά διαβατήρια υποβάλλουν Βρετανοί που ζουν στη Γαλλία, καθώς εντείνεται η αβεβαιότητα για τυχόν δυσκολίες και ανατροπές στη ζωή τους σε περίπτωση αποχώρησης της χώρας τους από την Ε.Ε. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, αρκετοί από το περίπου 1,2 εκατ. Βρετανών που ζουν και εργάζονται εκτός Βρετανίας αλλά εντός Ε.Ε. εκφράζουν όλο και μεγαλύτερη ανησυχία δύο μήνες πριν από το δημοψήφισμα, από το οποίο θα κριθεί η παραμονή της χώρας τους στην Ευρωπαϊκή Ενωση.

Οι αγωνίες τους αφορούν το ενδεχόμενο να χρειαστεί να απομακρυνθούν από τη χώρα στην οποία ζουν επί χρόνια όπου και έχουν κάνει οικογένεια, συχνά με πολίτη αυτής της χώρας. «Υπάρχουν κίνδυνοι που δεν αναλαμβάνεις όταν διακυβεύεται η οικογενειακή σου ζωή και το επίπεδο ζωής σου», σχολιάζει μιλώντας στο Bloomberg η Λουίζ Καραβάλια, Βρετανίδα που ζει στο Παρίσι εδώ και δύο δεκαετίες, διατηρεί φροντιστήριο ξένων γλωσσών και έχει δύο γιους από τον Γάλλο σύζυγό της. Την ίδια στιγμή ο Τζόνσον Φέργκιουσον, Βρετανός που ζει στα δυτικά προάστια της γαλλικής πρωτεύουσας από το 1998, τονίζει πως δεν έχει ιδιαίτερη επιθυμία να γίνει Γάλλος αλλά καλύπτει τα νώτα του καθώς ανησυχεί μήπως αντιμετωπισθεί σαν οποιοσδήποτε αλλοδαπός αν η Βρετανία εγκαταλείψει την Ε.Ε. Αν η Βρετανία αποχωρήσει από την Ε.Ε. έπειτα από 43 χρόνια, το δικαίωμα των Βρετανών να διαμένουν, να εργάζονται αλλά και να δικαιούνται σύνταξη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες των υπολοίπων χωρών-μελών θα αποτελέσει αντικείμενο νέας διαπραγμάτευσης κατά τη μεταβατική περίοδο των δύο ετών την οποία προβλέπει το άρθρο 50 της Συνθήκης της Ε.Ε. Και όπως υπογραμμίζει σχετικό μνημόνιο της βρετανικής κυβέρνησης από τον περασμένο Φεβρουάριο, σε περίπτωση αποτυχίας της σχετικής διαπραγμάτευσης, τα δικαιώματα αυτά ενδέχεται να χαθούν τελείως.

1,2 εκατ. Βρετανοί ζουν και εργάζονται σε χώρες της Ε.Ε. και θέλουν να περιφρουρήσουν δικαιώματα σε εργασία, σύνταξη και περίθαλψη.

Σύμφωνα με στατιστικές βρετανικών εταιρειών, περίπου 470.000 Βρετανοί συνταξιούχοι εισπράττουν τις συντάξεις τους σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε. Χιλιάδες από αυτούς που έχουν εγκατασταθεί σε άλλη χώρα-μέλος, στη οποία δεν έχουν ποτέ εργαστεί και εισπράττουν τις συντάξεις τους από το βρετανικό κράτος, ανησυχούν μήπως καταλήξουν αύριο να διασχίζουν τη Μάγχη σε αναζήτηση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Η ανησυχία είναι ιδιαιτέρως έντονη μεταξύ των Βρετανών που ζουν σε Ισπανία, Ιρλανδία, Γαλλία και Γερμανία, τις τέσσερις χώρες με τις μεγαλύτερες βρετανικές κοινότητες, που αριθμούν συνολικά 852.000 άτομα. Ο εκπρόσωπος της Ενωσης Βρετανών στη Γαλλία έχει, άλλωστε, ενθαρρύνει όσα μέλη της ένωσης ζουν στη Γαλλία πάνω από 15 χρόνια να διαμαρτυρηθούν γιατί αποκλείστηκαν από το δημοψήφισμα.

Την ίδια στιγμή η αβεβαιότητα ενόψει του δημοψηφίσματος της 23ης Ιουνίου έχει αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς οι επιχειρήσεις στη Βρετανία αναβάλλουν τις προσλήψεις και τις επενδύσεις σε όλους τους τομείς της βρετανικής οικονομίας. Στον χρηματοπιστωτικό τομέα οι προσλήψεις ήσαν τον περασμένο μήνα κατά 21% λιγότερες σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Παράλληλα, υποχωρούν οι τιμές των ακινήτων στο ακριβότερο τμήμα της αγοράς του Λονδίνου καθώς οι πλούσιοι Βρετανοί προτιμούν πλέον να νοικιάζουν ακριβές κατοικίες αντί να τις αγοράζουν.

Τα μεσιτικά γραφεία του Λονδίνου θεωρούν πως ισχυρότεροι παράγοντες πίσω από αυτήν την τάση είναι η αβεβαιότητα για την έκβαση του δημοψηφίσματος και η ανησυχία που έχει επικρατήσει μετά τη διαρροή των Panama Papers σχετικά με την τύχη των offshore εταιρειών οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί για την αγορά ακινήτων.

Σύμφωνα με την εταιρεία μεσιτικών γραφείων Knight Frank, οι ενοικιάσεις κατοικιών που κοστίζουν πάνω από 13 εκατ. ευρώ έχουν υπερδιπλασιασθεί από το 2011, ενώ αυξήθηκαν κατά σχεδόν 1/3 τους τελευταίους 12 μήνες. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, οι πωλήσεις κατοικιών με τόσο ακριβό τίμημα μειώθηκαν κατά 33% τους τελευταίους 12 μήνες: δεν υπερέβησαν τις 138, ενώ είχαν φτάσει στις 206 ένα χρόνο νωρίτερα. Παράλληλα, ο μεσίτης Χένρι Πρίορ επισημαίνει πως «κανείς δεν προσβλέπει σε αύξηση των τιμών των ακριβών κατοικιών, ενώ αντιθέτως ο περισσότερος κόσμος εκτιμά πως οι τιμές θα μειωθούν».

Μόνο σε Ισπανία, Ιρλανδία, Γαλλία και Γερμανία διαμένουν μόνιμα 852.000 Βρετανοί πολίτες. Βρετανοί που ζουν και εργάζονται εκτός Βρετανίας, αλλά εντός Ε.Ε., εκφράζουν όλο και μεγαλύτερη ανησυχία δύο μήνες πριν από το δημοψήφισμα, από το οποίο θα κριθεί η παραμονή της χώρας τους στην Ενωση. Στη φωτογραφία, αφίσες των υπέρμαχων του «Ναι» ενόψει του δημοψηφίσματος.

Για μεροληψία στην αξιολόγηση κρατών - μελών κατηγορείται η Ε.Ε.

Σε πεδίο έντονων αντιπαραθέσεων έχουν εξελιχθεί οι κανόνες των Βρυξελλών για το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος. Κατηγορίες για έλλειψη αξιοπιστίας και διαφάνειας στην αξιολόγηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των κρατών-μελών δέχθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Το Συνέδριο τονίζει σε χθεσινή ανακοίνωση πως η Κομισιόν επέδειξε «μεγάλη ευελιξία» το 2015 απέναντι στην Ιταλία και στη Γαλλία ως προς την επίτευξη των στόχων για τον προϋπολογισμό, μια κατηγορία που δεν αποδέχεται η Επιτροπή. Την ίδια στιγμή, η Ισπανία αποφασίζει να βαδίσει με τους δικούς της ρυθμούς για τη μείωση του ελλείμματος στο 3% του ΑΕΠ, παρακάμπτοντας τους στόχους που συμφωνήθηκαν με την Κομισιόν. Η Ισπανία δεν είναι η μόνη που έχει «επαναστατήσει» στις δημοσιονομικές συστάσεις της Κομισιόν. Πρόσφατα, η Κομισιόν αποδέχθηκε με επιφυλάξεις τον πρώτο προϋπολογισμό της σοσιαλιστικής κυβέρνησης στην Πορτογαλία, όπου ανατρέπονται μέτρα λιτότητας των προηγούμενων ετών, με τον αντιπρόεδρο Βάλντις Ντομπρόβσκις να τονίζει πως υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης με τους κανόνες. Σύμφωνα με τις χθεσινές επισημάνσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Κομισιόν αντιμετώπισε το 2015 με χαλαρότητα την Ιταλία, επειδή αποφάσισε να την απαλλάξει από τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ), παρότι ξεπερνούσε το πλαφόν του 3% επί του ΑΕΠ που ισχύει για όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Στην περίπτωση της Γαλλίας, δόθηκε, επίσης το 2015, πίστωση χρόνου ως προς τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ, όταν θα έπρεπε να τηρηθεί μεγαλύτερη αυστηρότητα, παρατηρεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Στα συμπεράσματα αυτά κατέληξε το Συνέδριο κατόπιν έρευνας για την εφαρμογή της ΔΥΕ την περίοδο 2009-2015 στα εξής κράτη-μέλη: Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Τσεχία, Κύπρο και Μάλτα. Η Γαλλία και η Ιταλία είναι η δεύτερη και η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης μετά τη Γερμανία. Η Κομισιόν «δεν εφαρμόζει τη διαδικασία με συνεπή τρόπο» και «υπάρχουν πολύ λίγα στοιχεία που είναι ευρέως διαθέσιμα για τις υποθέσεις και τις παραμέτρους που χρησιμοποιεί για τα δημοσιονομικά στοιχεία», αναφέρουν οι ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κατηγορίες για έλλειψη αξιοπιστίας και διαφάνειας στην αξιολόγηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των κρατών-μελών δέχθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο προσάπτει στην Κομισιόν «μεγάλη ευελιξία» απέναντι στην Ιταλία και στη Γαλλία ως προς την επίτευξη των στόχων για τον προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες των Βρυξελλών, το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν πρέπει να ξεπερνά το 3% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος το 60%, αντίστοιχα. Στην πράξη, ωστόσο, τα δημοσιονομικά δεδομένα αποκλίνουν αρκετές φορές, ιδιαίτερα στο μέτωπο του δημοσίου χρέους, και κυρίως μετά την τελευταία κρίση στην Ευρωζώνη. Με βάση τη ΔΥΕ, επιβάλλεται από την Κομισιόν πρόστιμο στις χώρες-μέλη που δεν είναι συνεπείς με τις προθεσμίες που έχουν συμφωνηθεί για τη διόρθωση των ποσοστών στο έλλειμμα και στο χρέος.

Η Μαδρίτη, πάντως, αποφάσισε μόνη της να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα με βραδύτερους ρυθμούς από αυτούς που συμφωνήθηκαν με τις Βρυξέλλες, αφού έχει ήδη αστοχήσει στους στόχους του περυσινού προϋπολογισμού. Αποβλέπει σε μείωση του ελλείμματος στο 3,6% του ΑΕΠ μέχρι τα τέλη του 2016, από τον προηγούμενο στόχο του 2,8%.

Θεωρεί πως η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ μπορεί να επιτευχθεί το 2017, μετριάζοντάς το στο 2,9% του ΑΕΠ. Οικονομικοί παρατηρητές και διεθνείς οργανισμοί έχουν τονίσει πως, κάτω από συνθήκες υποτονικής ανάπτυξης και χαμηλού πληθωρισμού, είναι φρόνιμο να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία ως προς την επίτευξη δημοσιονομικών στόχων.

REUTERS

Ευκολότερα και περισσότερα δάνεια στις επιχειρήσεις της Ευρωζώνης

Βελτίωση παρατηρείται στις συνθήκες που αφορούν τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις κατά το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους στις χώρες-μέλη της Ευρωζώνης. Τα σχετικά στοιχεία αναφέρονται στην τριμηνιαία έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η οποία αφορά τον τραπεζικό δανεισμό.

Η χαλάρωση των προϋποθέσεων ενίσχυσε τη ζήτηση πιστώσεων κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους.

Τα χαμηλά επιτόκια αφενός και οι ανάγκες χρηματοδότησης επενδύσεων και επιχειρηματικών συμφωνιών (εξαγορών και συγχωνεύσεων) αφετέρου διαμόρφωσαν ευνοϊκό περιβάλλον. Αποτέλεσμα ήταν οι προϋποθέσεις των επιχειρηματικών δανείων να χαλαρώσουν και η ζήτηση γι' αυτά να ενισχυθεί. «Η πίεση, η οποία προέρχεται από τον ανταγωνισμό, και η μείωση του προβλεπόμενου ρίσκου ήταν οι βασικοί παράγοντες που βοήθησαν στη χαλάρωση των πιστωτικών συνθηκών», επισημαίνει στην έκθεσή του το πιστωτικό ίδρυμα. «Αναφορικά τώρα με τον αντίκτυπο του ευρύτατου προγράμματος αγοράς τίτλων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ευρωζώνη χρησιμοποίησαν αυτήν την επιπρόσθετη ρευστότητα από το πρόγραμμα για το τελευταίο τρίμηνο του 2015 και το πρώτο του 2016, ώστε να είναι σε θέση να χορηγήσουν δάνεια». Ο συνδυασμός όλων των ανωτέρω παραγόντων λειτουργεί υποστηρικτικά ως προς την ανάκαμψη της αύξησης των πιστώσεων στην Ευρωζώνη.

«Η πολιτική αρνητικών επιτοκίων έχει θετικό αντίκτυπο στον όγκο των πιστώσεων», υπογραμμίζει η ΕΚΤ.

Στεγαστικά

Στην περίπτωση τώρα των δανείων, τα οποία χορήγησαν το πρώτο τρίμηνο του 2016 οι τράπεζες της Ευρωζώνης για την αγορά στέγης και για καταναλωτική χρήση, οι όροι δανειοδότησης έγιναν αυστηρότεροι, ενώ αναμενόταν να παραμείνουν αμετάβλητοι. Πάντως, τόσο οι προϋποθέσεις χορήγησης δανείου σε ιδιώτες για στέγη όσο και σε επιχειρήσεις είναι πιο σκληρές εν συγκρίσει με τον ιστορικό τους μέσο όρο από το 2003 και μετά, όπως καταγράφεται στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.Η χαλάρωση στις προϋποθέσεις πιστώσεων είναι της τάξεως του -6%, εν συγκρίσει με το -4% το τελευταίο τρίμηνο του 2015.

Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων, η σκλήρυνση των όρων αποτυπώνεται στο ποσοστό του 4% έναντι του -7%, το διάστημα Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2015.

Επιπροσθέτως, στην τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναφέρεται ότι η πολιτική αρνητικών επιτοκίων έχει θετικό αντίκτυπο στον όγκο των πιστώσεων, ειδικά στην περίπτωση των πιστώσεων προς τα νοικοκυριά.

Ωστόσο υπάρχει και ένας αρνητικός, και αυτός έχει να κάνει με τα μειωμένα έσοδα από τους καθαρούς τόκους και με τα περιθώρια κερδών επί των δανείων για το τέταρτο τρίμηνο του 2015 και το πρώτο του τρέχοντος έτους.

OIK_11-OIKONOMIA_Master_cy 22/04/16 20:29 Page 11

Η μάχη του Android για την Google και ο κίνδυνος για πρόστιμο 6,5 δισ.

Η Ε.Ε. την κατηγορεί για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στις φορητές συσκευές

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ**

Την κατηγορία της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης μέσω του λειτουργικού συστήματος Android για κινητά τηλέφωνα απηύθυνε την Τετάρτη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά της αμερικανικής εταιρείας Google.

Πρόκειται για το δεύτερο μέτωπο που ανοίγει η Επιτροπή με την Google, η οποία απειλείται με επιβολή προστίμου ύψους μέχρι και 6,5 δισ. ευρώ εφόσον αποδειχτεί η ενοχή της κι εφόσον η εταιρεία δεν αλλάξει την πρακτική που ακολουθεί.

Ο αμερικανικός τεχνολογικός γίγαντας κατηγορείται από την Κομισιόν ότι απαιτεί από τους κατασκευαστές κινητών τηλεφώνων και τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας να εγκαθιστούν εκ των προτέρων την εφαρμογή Google Search και το πρόγραμμα περιήγησης στο Ιντερνετ Google Chrome. Κατά την Κομισιόν, με αυτό τον τρόπο η Google στερεί από τους καταναλωτές περισσότερες επιλογές εφαρμογών για κινητά τηλέφωνα και παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό.

ASSOCIATED PRESS

Η Κομισιόν απήγγειλε επισήμως κατηγορία για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, κατηγορώντας την Google ότι συνάπτει συμβόλαια αποκλειστικότητας με τα οποία αναγκάζει τους κατασκευαστές ταμπλετών και κινητών τηλεφώνων να εγκαθιστούν εκ των προτέρων στις συσκευές που κατασκευάζουν την εφαρμογή για την αναζήτηση πληροφοριών στο Ιντερνετ και τον περιηγητή.

Η επίτροπος Βεστάγκερ

«Ανακαλύψαμε ότι η Google εφαρμόζει συνολική στρατηγική στις κινητές συσκευές προκειμένου να προστατεύσει και να επεκτείνει τη δεσπόζουσα θέση στις αναζητήσεις στο Ιντερνετ», δήλωσε την Τετάρτη η επίτροπος Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ. Η Κομισιόν απήγγειλε επισήμως κατηγορία για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, κατηγορώντας την Google ότι συνάπτει συμβόλαια αποκλειστικότητας με τα οποία αναγκάζει τους κατασκευαστές ταμπλετών και κινητών τηλεφώνων να εγκαθιστούν εκ των προτέρων στις συσκευές που κατασκευάζουν την εφαρμογή για την αναζήτηση πληροφοριών στο Ιντερνετ και τον περιηγητή. Επιπλέον η Κομισιόν ισχυρίζεται πως η Google καταβάλλει στους κατασκευαστές κινητών τηλεφώνων και στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας μέρος των διαφημιστικών της εσόδων εάν συμφωνήσουν να έχουν ορίσει τη μηχανή αναζήτησης της Google ως προκαθορισμένο πρόγραμμα. Η Google αρνήθηκε τις κατηγορίες, υποστηρίζοντας ότι το λειτουργικό σύστημα Android «είναι δωρεάν και λειτουργικό σύστημα ανοιχτού κώδικα», πράγμα που σημαίνει ότι κάθε κατασκευαστής ή εταιρεία κινητής τηλεφωνίας μπορεί να κατασκευάσει δικές της εφαρμογές και να τις εντάξει στο λειτουργικό σύστημα αντί να επιλέξει αυτές της Google. «Οι συμφωνίες που υπογράφουμε με τους εμπορικούς μας εταίρους είναι εθελοντικές», δήλωσε ο κ. Κεντ Γουόκερ, νομικός σύμβουλος της αμερικανικής εταιρείας. «Προσβλέπουμε να συνεργαστούμε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να δείξουμε τον προσεκτικό τρόπο με τον οποίον έχουμε σχεδιάσει το Android ώστε να είναι ευεργετικό για τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές».

> **Η Google αρνήθηκε τις κατηγορίες, υποστηρίζοντας ότι το Android «είναι δωρεάν και λειτουργικό σύστημα ανοιχτού κώδικα».**

Τεράστια έσοδα

Το λειτουργικό σύστημα Android κυριαρχεί στην αγορά κινητών τηλεφώνων έχοντας περίπου το 70% στη Δυτική Ευρώπη και περίπου το 60% της αγοράς στις ΗΠΑ.

Η αλήθεια είναι ότι σπάνια ασχολούνται οι καταναλωτές με το να «κατεβάσουν» εναλλακτικές εφαρμογές για να αντικαταστήσουν αυτές της Google που είναι προεγκατεστημένες, γεγονός που σημαίνει ότι η Google διασφαλίζει τεράστια έσοδα από διαφημίσεις μέσω των εφαρμογών για αναζήτηση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τον περιηγητή, βίντεο κτλ. Τα έσοδα της Google από διαφημίσεις σε κινητά τηλέφωνα εξοπλισμένα με το λειτουργικό σύστημα Android είχαν ανέλθει στα 9,73 δισ. ευρώ το 2015. Παράλληλα, η Κομισιόν υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με την έρευνά της, «είναι σημαντικό εμπορικά» για τους κατασκευαστές συσκευών που χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Android να εγκαθιστούν την εφαρμογή της Google Play Store, μέσω της οποίας μπορεί κανείς να «κατεβάσει» άλλες εφαρμογές για το κινητό ή την ταμπλέτα του. Για να αποκτήσουν όμως την άδεια να χρησιμοποιήσουν το Play Store είναι υποχρεωμένοι να έχουν εγκαταστήσει εκ των προτέρων τις εφαρμογές Google Search και τον Chrome. Η αμερικανική εταιρεία έχει στη διάθεσή της 12 εβδομάδες προκειμένου να αντικρούσει επισήμως τις κατηγορίες.

Ανεβαίνει το θερμόμετρο για τη συζήτηση περί Brexit

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Οσο περισσότερο πλησιάζει ο καιρός του κρίσιμου δημοψηφίσματος της 23ης Ιουνίου για την παραμονή ή όχι της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Ενωση, τόσο ανεβαίνουν οι τόνοι και το θερμόμετρο στη δημόσια συζήτηση. Δεδομένου, μάλιστα, πως η Βρετανία συνιστά μείζονα εμπορικό και γεωστρατηγικό εταίρο τόσο για την Ε.Ε. όσο και για τις ΗΠΑ, επιρροή σπεύδουν να ασκήσουν και ξένοι ηγέτες, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος ο Αμερικανός πρόεδρος, Μπαράκ Ομπάμα.

Στις αρχές της εβδομάδας ξεκίνησε επισήμως η περίοδος της «προεκλογικής» εκστρατείας και ο υπουργός Οικονομικών της χώρας, Τζορτζ Οσμπορν σε όλους τους δυνατούς τόνους διεκήρυξε πως, «η Αγγλία θα γίνει εσαεί φτωχότερη, εάν εγκαταλείψουμε την Ε.Ε, ενώ τα νοικοκυριά θα υποστούν σοβαρή απώλεια εισοδήματος έως και κατά 4.300 λίρες τον χρόνο την προσεχή 15ετία». Σε αντίθετη περίπτωση, το ΑΕΠ θα ενισχυθεί έως και 4%.

Η Τράπεζα της Αγγλίας διεμήνυσε ρητά ότι ήδη η προοπτική του δημοψηφίσματος πλήττει την ανάπτυξη, τη ζήτηση και τη στερλίνα και επιτείνει την αβεβαιότητα, ενώ θα έχει και πιο μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην αγορά εργασίας και την οικονομία. «Η Τράπεζα της Αγγλίας εκτιμά πως το δημοψήφισμα είναι ούτως ή άλλως χαμένη υπόθεση, διότι η παραμονή θα ενισχύσει τη στερλίνα και θα βλάψει τις εξαγωγές, ενώ η έξοδος θα προκαλέσει μαζικές πωλήσεις σε στερλίνα, άνοδο αποδόσεων, βλάβη στην επενδυτική και καταναλωτική εμπιστοσύνη», επεξηγεί ο ανώτατος οικονομολόγος Ευρώπης της Standard & Poor's, Ζαν-Μισέλ Φιξ.

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Εμανουέλ Μακρόν, προειδοποίησε απευθυνόμενος στους θιασώτες του Brexit, «πως σήμερα είσαστε ισχυροί, επειδή ανήκετε στην Ε.Ε., οπότε, όταν, λόγου χάριν, διαπραγματεύεστε θέματα χαλυβουργίας με την Κίνα, γίνεστε αξιόπιστοι ως μέλη της και όχι απλά επειδή είστε η Βρετανία».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και ο Γερμανός ομόλογός του, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ο οποίος είπε πως «εάν αποχωρούσε η Βρετανία, θα βάζαμε τα κλάματα ειδικά σε μία περίοδο αβεβαιότητας για την Ε.Ε.». Με δριμύ τρόπο του απάντησε ο Συντηρητικός βουλευτής, Τζον Ρέντγουντ, επισημαίνοντας πως οι Γερμανοί δεν θέλουν εμπόδια στις πολύ επιτυχημένες εξαγωγές τους στη Βρετανία, αλλά «η Βρετανία εκτός Ε.Ε. θα έχει τον έλεγχο των κεφαλαίων της, της νομοθεσίας και των συνόρων της».

Σύμφωνα με επίσημη μελέτη του υπουργείου Οικονομικών της Βρετανίας, η μη παραμονή της στην Ε.Ε. θα μεταφραζόταν σε δραστικές περικοπές στην παραγωγή της τάξεως του 3,8%-7,5% έως και το 2030. Τρία είναι τα εναλλακτικά μοντέλα σε μία τέτοια προοπτική: το νορβηγικό, το καναδικό και το μοντέλο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Στο νορβηγικό η Βρετανία καθίσταται μέλος του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Χώρου, ενώ στο καναδικό διαπραγματεύεται με την Ε.Ε. μία διμερή εμπορική συμφωνία. Υπό το πρίσμα αυτό οι εταιρείες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών δεν θα δικαιούνται παρουσίας σε άλλες χώρες της Ε.Ε. χωρίς να συστήσουν θυγατρική τους εκεί. Η απώλεια αυτή θα ισοδυναμεί με 36 δισ. λίρες ετησίως. Το τρίτο μοντέλο, τέλος, προϋποθέτει όλο το εμπόριο της Βρετανίας να υπάγεται στους κανονισμούς του ΠΟΕ.

> **Η μη παραμονή της Βρετανίας στην Ε.Ε. θα μεταφραζόταν σε δραστικές περικοπές στην παραγωγή της τάξεως του 3,8% - 7,5% έως και το 2030.**

Πόσο πολύ χρειάζεται η μία την άλλη: Βρετανία και Ε.Ε.

Εξαγωγές αγαθών μεταξύ Βρετανίας και Ευρωπαϊκής Ενωσης, 2014, ποσοστό επί του συνολικού ανά χώρα

ΠΗΓΗ: ΔΝΤ, Π. Τράπεζα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο υπουργός Δικαιοσύνης της Σαουδικής Αραβίας, Αντέλ αλ-Τζουμέιρ, τόνισε, σε επίσκεψη στην Ουάσινγκτον, πως η Σ. Αραβία θα αναγκαστεί να πουλήσει αμερικανικά ομόλογα και άλλα περιουσιακά στοιχεία έως και 750 δισ. δολ., προτού κινδυνεύσουν να δεσμευτούν οι επενδύσεις τους από τα αμερικανικά δικαστήρια.

Με πωλήσεις ομολόγων απειλεί τις ΗΠΑ η Σ. Αραβία

Του **MARK MAZZETTI / INTERNATIONAL NEW YORK TIMES**

Η Σαουδική Αραβία ενημέρωσε την κυβέρνηση Ομπάμα και το Κογκρέσο πως θα πουλήσει αμερικανικά ομόλογα των ΗΠΑ, όταν η Ουάσιγκτον ψηφίσει νομοσχέδιο, βάσει του οποίου θα μπορούσε να καταστεί υπόλογη η ηγεσία του αραβικού βασίλειου για τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2011. Η κυβέρνηση Ομπάμα δεν επιθυμεί το ψήφισμα του νομοσχεδίου και έχει προχωρήσει σε λόμπινγκ στο Κογκρέσο, σύμφωνα με πληροφορίες της αμερικανικής κυβέρνησης. Οι απειλές της Σαουδικής Αραβίας έχουν βρεθεί στο επίκεντρο έντονων συζητήσεων μεταξύ κυβερνητικών αξιωματούχων, του υπουργείου Εξωτερικών και του Πενταγώνου, στο διάστημα των τελευταίων εβδομάδων. Στη Σαουδική Αραβία, ο υπουργός Δικαιοσύνης Αντέλ αλ-Τζουμέιρ μεταβίβασε προσωπικά το μήνυμα του αραβικού βασιλείου.

Τόνισε, σε επίσκεψη στην Ουάσινγκτον τον περασμένο μήνα, πως η Σαουδική Αραβία θα αναγκαστεί να πουλήσει αμερικανικά ομόλογα και άλλα περιουσιακά στοιχεία έως και 750 δισ. δολαρίων (περίπου 660 δισ. ευρώ), προτού κινδυνεύσουν να δεσμευτούν οι επενδύσεις τους από τα αμερικανικά δικαστήρια. Οικογένειες των θυμάτων της 11ης Σεπτεμβρίου έχουν προσφύγει στη Δικαιοσύνη, με σκοπό να αποδοθούν ευθύνες στη βασιλική οικογένεια της Σαουδικής Αραβίας, στις τράπεζες και στα φιλανθρωπικά ιδρύματα του βασίλειου που, βάσει των κατηγοριών που παρουσιάζουν οι ενάγοντες, έχουν στηρίξει οικονομικά τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έγιναν σε αμερικανικό έδαφος. Μέχρι σήμερα, οι απόπειρες αυτές απέβησαν άκαρπες, λόγω, εν μέρει, ενός νόμου του 1976, που δίνει στα ξένα κράτη κάποια ασυλία από την αμερικανική Δικαιοσύνη. Το νομοσχέδιο που προτείνει η Γερουσία στοχεύει να εξαιρέσει τις περιπτώσεις τρομοκρατικών επιθέσεων από τον νόμο του 1976. Εάν εγκριθεί από τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, και έπειτα υπογραφεί από τον Αμερικανό πρόεδρο, μπορεί να δημιουργήσει πρόσφορο έδαφος για να εξακριβωθεί εάν ευσταθούν αυτές οι κατηγορίες για τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου.

> **Αν ψηφιστεί το νομοσχέδιο, βάσει του οποίου θα μπορούσε να καταστεί υπόλογη η ηγεσία της Σ. Αραβίας για τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου.**

Είναι αρκετοί οι οικονομολόγοι που θεωρούν ότι είναι δύσκολο να υλοποιήσει η Σαουδική Αραβία τη μαζική πώληση 750 δισ. δολαρίων σε αμερικανικά περιουσιακά στοιχεία, διότι θα προκαλούνταν σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία του βασίλειου. Αλλά η απειλή και μόνον είναι ενδεικτική των εντάσεων ανάμεσα στη Σαουδική Αραβία και τις ΗΠΑ.

Το βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας αρνείται εδώ και καιρό πως διαδραμάτισε κάποιον ρόλο στις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου, ενώ η επιτροπή 9/11 των ΗΠΑ «δεν εντόπισε κανένα στοιχείο πως η Σαουδική Αραβία ως ενιαία οντότητα ή υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη του βασίλειου σε ατομική βάση χρηματοδότησαν την τρομοκρατική οργάνωση». Επικριτές της έκθεσης, ωστόσο, επισημαίνουν πως η «στενή» απόδοση αυτών των συμπερασμάτων αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο να έχουν παίξει ρόλο κυβερνητικά στελέχη χαμηλότερα στην ιεραρχία, ή υπηρεσίες της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβίας.

Υποψίες αιωρούνται, επίσης, από έρευνα του Κογκρέσου το 2002. Εκεί αναφέρεται πως υπήρχαν στοιχεία για τη συμμετοχή αξιωματούχων της Σαουδικής Αραβίας που ζούσαν στις ΗΠΑ την εποχή των τρομοκρατικών επιθέσεων. Τα πορίσματα αυτά αναπτύσσονται σε 28 σελίδες της έκθεσης του Κογκρέσου και δεν έχουν ακόμη δοθεί στη δημοσιότητα. Ο Εντουιν Τρούμαν, συνεργάτης του Ινστιτούτου Πέτερσον Διεθνών Οικονομικών, δηλώνει πως, κατά πάσα πιθανότητα, οι Σαουδάραβες προβαίνουν σε μια «κενή απειλή» Η πώληση δισ. δολαρίων σε αμερικανικά περιουσιακά στοιχεία δεν είναι μόνον τεχνικά δύσκολο, δηλώνει ο ίδιος, αλλά μπορεί να προκαλέσει μεγάλη αναταραχή στις αγορές, την ευθύνη της οποίας θα έχει η Σαουδική Αραβία.

OIK_12-REAL ESTATE_Master_cy 22/04/16 18:25 Page 12

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

ΣΥΝΤΟΜΑ

Στα 392,6 δισ. τα κεφάλαια που αναζητούν ευκαιρίες

Νέα κεφάλαια της τάξεως των 392,6 δισ. ευρώ συγκεντρώθηκαν το 2015, προκειμένου να στοχεύσουν στην παγκόσμια αγορά επαγγελματικών ακινήτων κατά τη διάρκεια των προσεχών μηνών κι ετών. Αυτό αναφέρει έρευνα της Cushman & Wakefield, τονίζοντας ότι η ροή κεφαλαίων είναι πλέον ανεμπόδιστη, καθώς οι επενδυτές αναζητούν ευκαιρίες σε παγκόσμια βάση πλέον, χωρίς κάποιον περιορισμό. Πάντως, παρότι η επενδυτική δραστηριότητα σε ορισμένες αγορές προσεγγίζει ιστορικά υψηλά επίπεδα, ο ρυθμός συγκέντρωσης νέων κεφαλαίων καταγράφει σημαντική επιβράδυνση. Συγκεκριμένα, η ετήσια αύξηση το 2015 δεν ξεπέρασε το 3%, τη στιγμή που το 2014 τα σχετικά κεφάλαια είχαν αυξηθεί με το εντυπωσιακό 21%, επίδοση που εν πολλοίς είχε ευθεία αντανάκλαση στην πορεία της επενδυτικής δραστηριότητας πέρυσι, καθώς σημειώθηκε σημαντική άνοδος σε πληθώρα αγορών.
Στην ανάλυσή της, η Cushman & Wakefield επισημαίνει ότι τη μεγαλύτερη άνοδο το 2015 σημείωσαν τα κεφάλαια που συγκεντρώθηκαν στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, καθώς συνολικά διατέθηκαν 131 δισ. δολάρια (115 δισ. ευρώ) 8% περισσότερα από το 2014. Κύριος λόγος για την άνοδο αυτή ήταν η ολοκλήρωση της διαδικασίας άντλησης κεφαλαίων από μια σειρά funds ακινήτων. Πάντως, η περιοχή εξακολουθεί να συγκεντρώνει τα λιγότερα κεφάλαια για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην τοπική αγορά ακινήτων, παρότι τόσο η γεωγραφική ζώνη της Αμερικής όσο και εκείνη της Ευρώπης είδαν τα διαθέσιμα κεφάλαια να ενισχύονται κατά μόλις 2%. Στην Ευρώπη, τα νέα επενδυτικά κεφάλαια που αντλήθηκαν το 2015 άγγιξαν τα 125,5 δισ. ευρώ, ενώ στην Αμερική, το αντίστοιχο ποσό ανήλθε στα 149 δισ. ευρώ.

Σταδιακή ανάκαμψη στα ακίνητα

Η συμβολή του τομέα των κατασκευών και ακινήτων προς το ΑΕΠ μειώθηκε, κατά 8,8% και 1,7%

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Η ζήτηση στον τομέα ακινήτων, όπως μετράται από τους τίτλους ιδιοκτησίας και το σύνολο των πωλητηρίων εγγράφων που έχουν καταχωρηθεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αυξήθηκε κατά 9,4% και 22%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση το 2015. Το γεγονός καταδεικνύει, εν μέρει, ότι ο τομέας των ακινήτων έκλεισε το 2015 σε θετική νότα, αν και η συνολική δραστηριότητα παρέμεινε υποτονική, όπως αναφέρει στην έκθεσή της για τα ακίνητα στην Κύπρο, «Real Estate Dynamics», ο συμβουλευτικός οίκος ΕΥ.

Κατά τη διάρκεια του 2015, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που σχετίζονται με τον κατασκευαστικό τομέα μειώθηκαν κατά 1.216 άτομα.

Οι επενδύσεις στον τομέα των κατασκευών, σημειώνεται στην έκθεση, παρέμειναν επίσης υποτονικές το 2015, καθώς κατά τα πρώτα τρία τρίμηνα ήταν στα 920,3 εκατ. ευρώ ή 7% του ΑΕΠ. Σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, πρόκειται για μείωση της τάξης των 32,1 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, οι επενδύσεις σε κατασκευές το τρίτο τρίμηνο του 2015 αυξήθηκαν για πρώτη φορά σε επτά χρόνια. Η συμβολή, όμως, του τομέα των κατασκευών και ακινήτων προς το ΑΕΠ μειώθηκε, κατά 8,8% και 1,7% αντίστοιχα, σε ετήσια βάση. Η σύσφιγξη των επενδύσεων στον τομέα, ώθησε προς τα κάτω τον μέσο όρο των τιμών των ακινήτων και των ενοικίων για όλους τους τύπους ακινήτων, παρατηρεί η ΕΥ.

Η καταχώρηση πωλητηρίων εγγράφων στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας αυξήθηκε κατά 22% το 2015.

Κατά τη διάρκεια του 2015, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που σχετίζονται με τον κατασκευαστικό τομέα μειώθηκαν κατά 1.216 άτομα σε ετήσια βάση, μειώνοντας το ποσοστό ανεργίας του τομέα σε 12,3%. Από τον Δεκέμβριο του 2015, τα μέσα επιτόκια των ενυπόθηκων δανείων μειώθηκαν κατά 1,08% στα 3,28%, τα οποία εξακολουθούν να είναι σημαντικά υψηλότερα, κατά μέσο όρο, από ό,τι στην Ευρωζώνη, καθώς διαμορφώθηκαν στο 1,99%. Ο μέσος όρος των επιτοκίων δανεισμού για νέες επιχειρήσεις που αφορούν σε ποσά έως 1 εκατ. ευρώ ήταν επίσης προς τα κάτω κατά 91 μονάδες βάσης (bps) σε σύγκριση με έναν χρόνο πριν και διαμορφώθηκε στο 4,75%. Παρά τη μείωση, το ποσοστό αυτό, τονίζεται στην έκθεση, παραμένει το υψηλότερο στην Ευρωζώνη, καθώς ο μέσος όρος στις χώρες του ευρώ είναι 2,64%.

Η εφαρμογή της πρόσφατα εγκριθείσας νομοθεσίας που διέπει τις κατασχέσεις ακινήτων αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανείων, κατά την ΕΥ, βοηθώντας να αποκαταστήσει τις επενδύσεις και τη δραστηριότητα ανάπτυξης στην Κύπρο. Επιπλέον, οι αλλαγές που συμβάλλουν στην επιτάχυνση της έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας και μείωση στις καθυστερήσεις στην επεξεργασία για το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αναμένεται να συμβάλουν στην αύξηση της εξωτερικής ζήτησης στον τομέα. Προς αυτό το σκοπό, τον Σεπτέμβριο του 2015, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοθεσία σχετικά με τη μεταβίβαση και έκδοση ξεχωριστού τίτλου ιδιοκτησίας ακινήτων που αγοράζονται σε Κύπρο και ισχύει για όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η σύμβαση πώλησης κατατέθηκε στο Τμήμα Κτηματολογίου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2014.

ΑΝΑΛΥΣΗ *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Επιτυχημένη αποκέντρωση υπηρεσιών

Είχα την ευκαιρία προχθές να επισκεφθώ το νέο Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ) στην Έγκωμη. Η μέχρι πρότινος εμπειρία μου ήταν ανάλογη αυτής που όλοι φαντάζομαι ζήσατε ενόσω η υπηρεσία στεγαζόταν πολύ πιο κεντρικά στην πόλη, σε κάτι καταστήματα στην Κυριάκου Μάτση. Ήταν στο χειρότερο σημείο της πόλης: απίστευτη ταλαιπωρία να πας εκεί, με ένα οδικό δίκτυο που δεν ήταν καθόλου υποβοηθητικό, πλήρη ανεπάρκεια χώρων στάθμευσης, που τύγχανε εκμετάλλευσης (αν είναι δυνατόν) ακόμη και για είσπραξη προστίμων, ανεπάρκεια επαγγελματικών χώρων της ίδιας της υπηρεσίας, με αποτέλεσμα ο κόσμος να στέκεται σε ουρές μέχρι έξω ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών και πολλές φορές άδικα επειδή δεν υπήρχε ικανοποιητική οργάνωση για να γίνεται παράλληλη εργασία.

Ε, λοιπόν, έμεινα κατενθουσιασμένος. Ο νέος χώρος βρίσκεται στα πρώην γραφεία της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων. Ένα ισόγειο κτήριο περίπου 700μ², ανοικτού σχεδιασμού, το οποίο ανακαινίστηκε πλήρως, με άνετους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, που συνάδει πλήρως με τις ανάγκες και απαιτήσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες και που περιστοιχίζεται από ανεπτυγμένο φυσικό περιβάλλον.

Τα άτομα της υπηρεσίας φιλικότατα και ευγενικά, από τον πάγκο υποδοχής, στην φωτογράφιση και μέχρι το τελικό σημείο εξυπηρέτησης. Μέσα σε 40 λεπτά πήγα από το ανατολικό άκρο του Στροβόλου, στο δυτικό άκρο της Έγκωμης, διεκπεραίωσα τρεις εργασίες, ενώ πήγαινα με το στανιό να κάνω μόνο μία και ήμουν καθοδόν προς το γραφείο μου στο κέντρο της Λευκωσίας. Αν ίσχυε ακόμη το προηγούμενο καθεστώς, θα μου έπαιρνε 40 λεπτά μόνο να αποφασίσω να μπω στο αυτοκίνητο για να πάω!

Εύγε σε αυτούς που το σκέφτηκαν και αποφάσισαν να μεταστεγάσουν το ΚΕΠ εκεί στην Έγκωμη. Τα οφέλη είναι πολλαπλά και πολυδιάστατα. Κυρίως, όμως, επισημαίνω δύο παραμέτρους.

Αφενός, το γεγονός ότι όταν οι εργαζόμενοι σε έναν οργανισμό βρίσκονται σε ένα άνετο και καλαίσθητο εργασιακό περιβάλλον, αποδίδουν τα μέγιστα, σε αντίθεση με όταν το εργασιακό περιβάλλον είναι τριτοκοσμικό. Και αυτό δεν έχει να κάνει με το αν οι εργαζόμενοι είναι του κρατικού ή του ιδιωτικού τομέα. Ισχύει εξίσου.

Αφετέρου, και παρόλο που είμαι εναντίον της αποκέντρωσης υπηρεσιών, επειδή νεκρώνουν το κέντρο μιας πόλης, είναι κάποιες υπηρεσίες που είναι αναγκαίο να είναι αποκεντρωμένες. Κατά κύριο λόγο, τέτοιες υπηρεσίες είναι αυτές που έχουν να κάνουν με το πλατύ κοινό, το οποίο επιζητεί να εξυπηρετηθεί για απλά και καθημερινά πράγματα, για τα οποία δεν υπάρχει λόγος να σέρνεται άσκοπα στο κέντρο και να δημιουργεί κυκλοφοριακή συμφόρηση, ρύπανση, χάσιμο χρόνου, αχρείαστη δέσμευση πόρων από τον παροχέα της υπηρεσίας και ανάγκη για εκατοντάδες επιπλέον χώρους στάθμευσης, για να αναφέρω μόνο μερικά.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας, του διαδικτύου, των εφαρμογών και η αυξανόμενη εξοικείωση του κοινού σε αυτές, δίνει τη δυνατότητα στο κράτος να διευρύνει τους ορίζοντές του στην παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη, εφαρμόζοντας ηλεκτρονική διακυβέρνηση, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η παραγωγικότητα, να μειωθεί το διοικητικό κόστος, να αυξηθούν τα έσοδα και ο κόσμος να εξυπηρετείται τάχιστα από την άνεση του χώρου του, παρά να είναι στους δρόμους. Τα οφέλη είναι εξελικτικά και πολυδιάστατα και αγγίζουν τομείς όπως το περιβάλλον, το χαμηλότερο ρίσκο για απώλεια ανθρώπινης ζωής, τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, την οικονομική ανάπτυξη και τόσα μα τόσα άλλα. Είναι με ικανοποίηση που βλέπω ότι προχωρεί η υλοποίηση για εκσυγχρονισμό του κράτους και ελπίζω η νέα Βουλή να σταθεί αρωγός σε αυτή την προσπάθεια.

Τέλος, μιας και το έφερε η κουβέντα, να αναφέρω πως σε όλη την Κύπρο λειτουργούν επτά Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη, ένα σε κάθε πόλη (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο), ένα στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, καθώς και δύο περιφερειακά στην Πόλη Χρυσοχούς και στο Πελένδρι. Έχοντας στόχο να αποτελούν «One-Stop-Shops», σήμερα προσφέρουν πέραν των 70 δημοσίων υπηρεσιών, οι οποίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: αυτές που παρέχονται επιτόπου και αυτές για τις οποίες παραλαμβάνονται αιτήσεις, οι οποίες διαβιβάζονται στα αρμόδια Τμήματα/ Υπηρεσίες για επεξεργασία και διεκπεραίωση.

Ευελπιστούμε σε καλύτερες μέρες!

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy – Chartered Surveyors.

ALPHA BANK

ΠΩΛΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΤΕΜΑΧΙΟΥ ΓΗΣ

Η ALPHA BANK CYPRUS LTD δέχεται σφραγισμένες προσφορές για την πώληση τεμαχίου γης με στοιχεία:
Αρ. Εγγραφής: 0/7915
Φ/Σχ.: 30/06W2
Τμήμα: 09
Τεμάχιο: 3367
Εμβαδό: 11.424μ²
Ακίνητο: Χωράφι
Δήμος: Στροβόλου
Ενορία: Αποστόλου Βαρνάβα

Οι προσφορές γίνονται δεκτές μέχρι 20 Μαΐου 2016 και θα πρέπει να υποβληθούν σε σφραγισμένους φακέλους στο κιβώτιο προσφορών της ALPHA BANK CYPRUS LTD, Λεωφόρος Λεμεσού 3, 3ος όροφος, Λευκωσία.

Οι προσφορές δεν είναι δεσμευτικές και θα κριθούν ελεύθερα κατά την απόλυτη κρίση της ALPHA BANK CYPRUS LTD, χωρίς να δημιουργούνται γι'αυτήν υποχρεώσεις, σε συνάρτηση και με τους λοιπούς όρους που μπορεί να διαπραγματευθεί με τους ενδιαφερόμενους.

Σε περίπτωση αποδοχής οποιασδήποτε προσφοράς, θα συνομολογηθεί σχετικό αγοραπωλητήριο συμβόλαιο.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο τηλέφωνο 22888944 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση valuations@alphabank.com.cy.

ALPHA BANK

ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η ALPHA BANK CYPRUS LTD δέχεται σφραγισμένες προσφορές για την πώληση καταστήματος με στοιχεία:
Αρ. Εγγραφής: 2/4640
Φ/Σχ.: 21/55E2
Τμήμα: 02
Τεμάχιο: 5688
Ακίνητο: Κατάστημα αρ. 1
Εμβαδό: 101μ²
Δήμος: Αγλαντζιά

Οι προσφορές γίνονται δεκτές μέχρι 20 Μαΐου 2016 και θα πρέπει να υποβληθούν σε σφραγισμένους φακέλους στο κιβώτιο προσφορών της ALPHA BANK CYPRUS LTD, Λεωφόρος Λεμεσού 3, 3ος όροφος, Λευκωσία.

Οι προσφορές δεν είναι δεσμευτικές και θα κριθούν ελεύθερα κατά την απόλυτη κρίση της ALPHA BANK CYPRUS LTD, χωρίς να δημιουργούνται γι'αυτήν υποχρεώσεις, σε συνάρτηση και με τους λοιπούς όρους που μπορεί να διαπραγματευθεί με τους ενδιαφερόμενους.

Σε περίπτωση αποδοχής οποιασδήποτε προσφοράς, θα συνομολογηθεί σχετικό αγοραπωλητήριο συμβόλαιο.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο τηλέφωνο 22888944 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση valuations@alphabank.com.cy.

01-TEXNES NEW_Master_cy 22/04/16 16:41 Page 1

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο Έβρος απέναντι», έργο καταγγελία

Αν και γράφτηκε πριν από 20 χρόνια το έργο των Ρέππα-Παπαθανασίου «Ο Έβρος απέναντι» που ανεβάζει η θεατρική ομάδα Όλβος με σκηνοθεσία του Ευτύχιου Πουλλαΐδη «διαβάζει» τα άδυτα της ψυχής. **Σελ. 3**

ΠΡΟΣΩΠΟ

Ο οινολόγος Κ. Κυνηγόπουλος στην «Κ»

Σελ. 5

ΚΟΜΙΚΣ

Ο «Ερωτόκριτος» στον κόσμο του κόμικς

Τρεις Ελληνες διασκεύασαν σε graphic novel το εμβληματικό έπος του Βιτσέντζου Κορνάρου από τον 17ο αιώνα, διατηρώντας τη μαγεία του και το παραμυθένιο στοιχείο του. **Σελ. 4**

ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι μύθοι του χθες αυταπάτες του σήμερα

Σελ. 8

Blue Air smart flying

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΖΩΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Blue Air smart flying

«Υπάρχει λόγος που είναι αργή διαδικασία η δημοκρατία»

Η Χέλγκαρντ Χάουγκ της πρωτοποριακής θεατρικής ομάδας Rimini Protokoll μιλάει για το «Ο αγών μου» του Χίτλερ

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

Το «καταραμένο» πόνημα του Αδόλφου Χίτλερ, ένα χρόνιο ταμπού για τη γερμανική κοινωνία, το βιβλίο που έμεινε κρυμμένο σε σοφίτες και στα πίσω ράφια βιβλιοθηκών, που άλλαζε χέρια, σχεδόν συνωμοτικά, σε μια μεγάλη αγορά στο Διαδίκτυο, κυκλοφόρησε ξανά τον περασμένο Ιανουάριο σε μια νέα, κριτική ακαδημαϊκή έκδοση, από το γερμανικό Ινστιτούτο Σύγχρονης Ιστορίας Μονάχου - Βερολίνου και έγινε αμέσως μπεστ σέλερ. Μέσα σε περίπου δύο μήνες το δίτομο βιβλίο, που περιέχει πάνω από 3.000 υποσημειώσεις οι οποίες αποδομούν τη ναζιστική προπαγάνδα και αντιμετωπίζουν το βιβλίο ως μια ιστορική πηγή, πούλησε πάνω από 24.000 αντίτυπα και οι παραγγελίες συνεχίζονται. Παράλληλα άνοιξε μια μεγάλη συζήτηση για τον μύθο που δημιουργήθηκε γύρω από το «Mein Kampf» και την απαγορευμένη έλξη που ασκεί όλα αυτά τα χρόνια.

Μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον κοινωνικής ενοχής και μύθων ότι το βιβλίο «μολύνει» όπως ένας ιός μόνο με το άνοιγμά του ή ότι αν βρεθεί μέσα στη βαλίτσα σου στο αεροδρόμιο φυλακίζεσαι, μεγάλωσε μια γενιά Γερμανών, ανάμεσά τους και η Χέλγκαρντ Χάουγκ, συνιδρύτρια της πρωτοποριακής θεατρικής ομάδας Rimini Protokoll που παρουσίασε το «Adolf Hitler: Mein Kampf» στην κεντρική σκηνή της Στέγης στις 21 μέχρι 24 Απριλίου.

> *Η ομάδα ανεβάζει στη σκηνή της Στέγης έξι μη επαγγελματίες ηθοποιούς, που με κάποιον τρόπο συνδέονται με το βιβλίο.*

«Είναι ένα σύμβολο, ένα φετίχ, και νομίζω ότι είναι πιο επικίνδυνο αν δεν το κοιτάξουμε απευθείας. Είναι χειρότερο αν δημιουργήσεις μια ατμόσφαιρα απαγόρευσης. Εμείς έτσι μεγαλώσαμε», λέει στην «Κ» η κ. Χάουγκ. Οταν έγινε γνωστό ότι ο «Αγών μου» απαλλασσόταν από τους περιορισμούς των πνευματικών δικαιωμάτων, καθώς πέρασαν 70 χρόνια από τον θάνατο του Χίτλερ, και άνοιξε η συζήτηση για την επανατύπωσή του, η φημισμένη θεατρική ομάδα αποφάσισε να κοιτάξει το «τέρας» στα μάτια. «Το διαβάσαμε μόνο όταν αποφασίσαμε να κάνουμε αυτό το έργο. Ο μύθος είναι τόσο μεγάλος που οι άνθρωποι φοβούνται τι θα γίνει αν βρεθεί ανοιχτό πάνω στο τραπέζι τους. Δεν είναι μόνο ένα βιβλίο, είναι μια κοσμοθεωρία. Και γι' αυτό θέλαμε να το απομυθοποιήσουμε. Η δύναμή του μειώνεται αν το δεις διαφορετικά: είναι ένα παλιό βιβλίο που έγραψε ένας τρελός που τον έλεγαν Χίτλερ, πούλησε εκατομμύρια αντίτυπα και είναι παντού», τονίζει.

Πιστοί στη φιλοσοφία του θεάτρου - ντοκουμέντου, οι Rimini Protokoll ανεβάζουν στη σκηνή έξι άτομα που δεν είναι επαγγελματίες ηθοποιοί αλλά με κάποιον τρόπο συνδέονται με το βιβλίο. «Νομίζω ότι αρκετοί έχουν να μοιραστούν μια τέτοια ιστορία. Μεταξύ τους υπάρχει ένας Εβραίος δικηγόρος, ο οποίος προέρχεται από μια οικογένεια που υπέφερε στο Ολοκαύτωμα αλλά πιστεύει ότι το βιβλίο πρέπει να διαβαστεί από όλους και έμαθε γερμανικά για να το διαβάσει, μια ηλικιωμένη γυναίκα που το διάβασε όταν ήταν 14 ετών στην Ανατολική Γερμανία, ένας βιβλιοθηκονόμος που εξετάζει το βιβλίο ως αντικείμενο, ένας μουσικός τουρκικής καταγωγής, αλλά και ένας τυφλός που απαγγέλλει ορισμένα επιλεγμένα χωρία από μια έκδοση σε γραφή μπράιγ», αναφέρει η κ. Χάουγκ.

Η παράσταση στην Αθήνα θα είναι η πρώτη που θα γίνει σε μη γερμανόφωνη χώρα. Στη σκηνή θα βρεθεί και η Ελληνίδα περφόρμερ Ασπασία Ανωγιάτη, η οποία θα συνδράμει στα πιο αυτοσχεδιαστικά σημεία της παράστασης και στην επικοινωνία των πρωταγωνιστών με το ελληνικό κοινό. «Είναι διαφορετικό να βρισκόμαστε στην Ελλάδα, με την ελληνογερμανική σχέση που υπάρχει τώρα και με ό,τι έκαναν οι ναζί στο παρελθόν. Είναι μια πρόκληση. Ελπίζουμε ότι θα γίνει διάλογος, ότι θα συζητήσουμε γι' αυτό», τονίζει. Σε κάθε πόλη που επισκέπτονται, δύο από τα μέλη του θιάσου αναλαμβάνουν να βρουν ένα αντίτυπο από την τοπική αγορά. Συνήθως εντοπίζουν το βιβλίο μέσα σε δύο ώρες, απόδειξη ότι το βιβλίο κυκλοφορεί ακόμη.

Στη «βιβλιοθήκη» της παράστασης υπάρχουν αντίτυπα του «Mein Kampf» στα αραβικά, ιαπωνικά, σουηδικά, νορβηγικά και σε λίγο καιρό και στα ελληνικά. «Κανένας δεν μας έφερε το δικό του», μας λέει γελώντας η Χέλγκαρντ Χάουγκ. Σε ένα σημείο της περφόρμανς οι πρωταγωνιστές καλούν ένα άτομο από το κοινό για να διαβάσει ορισμένα αποσπάσματα. «Επιλέξαμε να ακουστούν τα σημεία εκείνα που μοιάζουν να καλλιεργούν ιδέες μίσους και θέτουν ερωτήματα για τους δημοκρατικούς θεσμούς. Θεωρήσαμε ότι αυτά είναι από τα πιο επικίνδυνα κομμάτια του βιβλίου. Ο Χίτλερ παραπονιέται για τις αργές και κουραστικές κοινοβουλευτικές διαδικασίες, παράπονα που κάνει με ευκολία μια μερίδα της κοινωνίας και σήμερα. Αλλά αυτό είναι η Δημοκρατία, ίσως είναι κουραστικό, μια αργή διαδικασία, αλλά υπάρχει λόγος που είναι έτσι. Είναι δύσκολη αλλά τη θέλουμε, πολεμήσαμε γι' αυτή και είναι μια κατάκτηση», υπογραμμίζει η κ. Χάουγκ.

Ο Αδόλφος Χίτλερ έγραψε το βιβλίο το 1924 και το 1926, το οποίο ωστόσο δεν είχε απήχηση μέχρι την ανέλιξή του στην εξουσία. Τότε μεταφράστηκε σε 18 γλώσσες και πουλήθηκαν περίπου 12 εκατομμύρια αντίτυπα, και ο ίδιος έγινε πάμπλουτος από τα έσοδα των συγγραφικών δικαιωμάτων. Μετά τη λήξη του πολέμου τα πνευματικά δικαιώματα πέρασαν στο κρατίδιο της Βαυαρίας το οποίο απέτρεπε κάθε νέα έκδοση, μέχρι την εκπνοή των δικαιωμάτων στα τέλη του 2015. «Νομίζω ότι δεν ωφελεί να το κρύβουμε.

Είναι μια ευκαιρία να δούμε ποια είναι η λογική και ο μηχανισμός που παρέσυραν και προκάλεσαν σύγχυση σε τόσους ανθρώπους και να αναπτύξουμε αντιστάσεις και άμυνες απέναντι τους. Είναι προτιμότερο από το να το αγνοήσουμε λέγοντας ότι δεν είναι η κατάλληλη στιγμή να το αγγίξουμε», μας λέει. Ωστόσο το βιβλίο, ακόμη και ως αντικείμενο, παραμένει φορτισμένο με μια αρνητική αύρα. Σε ένα πρόσφατο ταξίδι των Rimini Protokoll με το τρένο, μας διηγείται η Χέλγκαρντ Χάουγκ, δύο αντίτυπα του βιβλίου, η νέα κριτική έκδοση και μια παλαιότερη, ήταν ανοιχτές πάνω στο τραπέζι τους όσο συζητούσαν για την παράσταση. Ο ελεγκτής ήρθε δίπλα τους και τους ζήτησε να το κλείσουν και να το κρύψουν. «Οταν ζητήσαμε τον λόγο, μας είπε ότι κάποιοι επιβάτες έκαναν παράπονα και ότι δεν πρέπει να έχουμε ανοιχτό ένα τέτοιο βιβλίο». Το «τέρας» βρυχάται ακόμα.

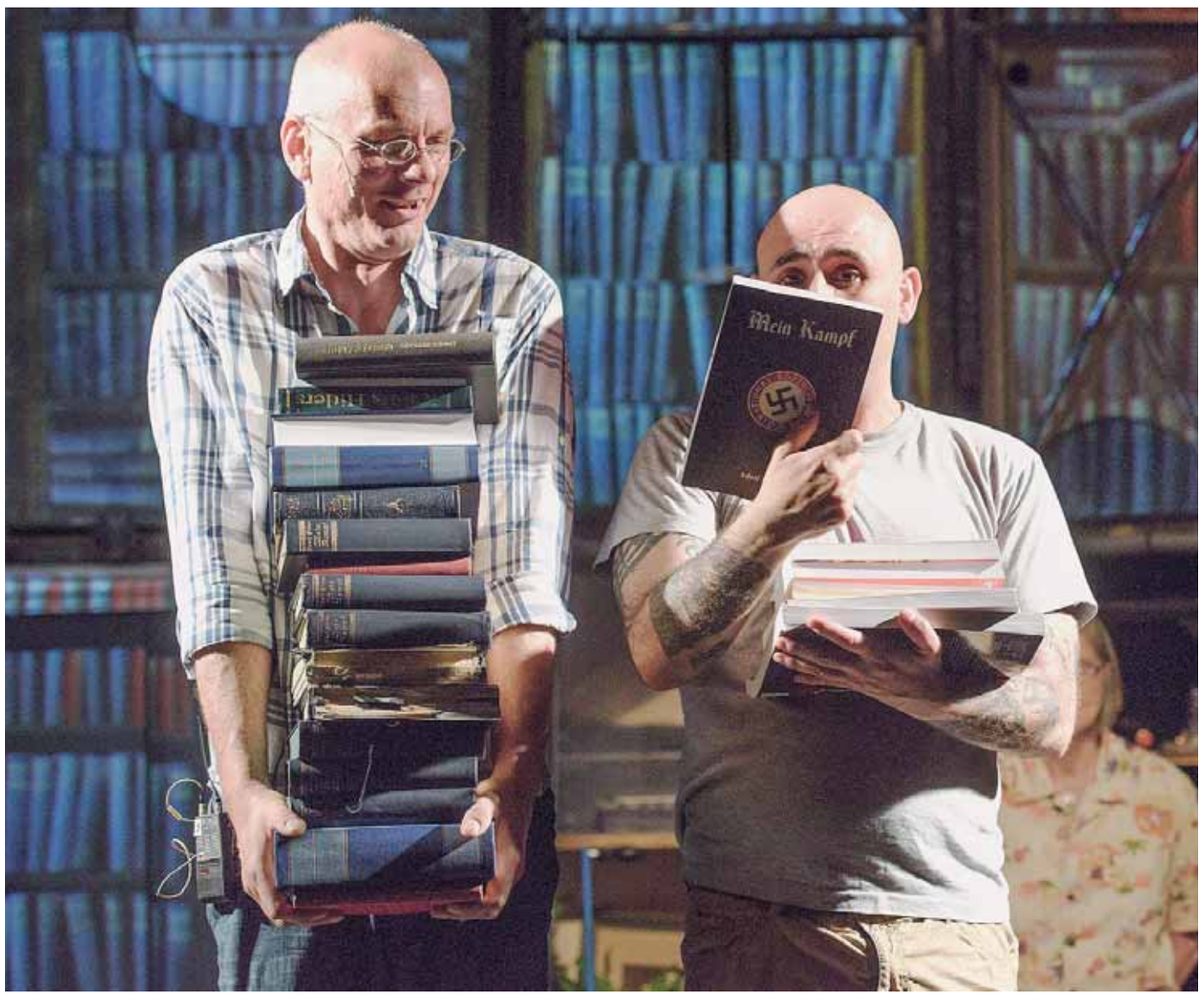

Από τα κινεζικά μέχρι τα νορβηγικά έχει μεταφραστεί κατά καιρούς «Ο αγών μου». Οι απαγορεύσεις λειτούργησαν υπέρ της διάδοσης και της εμπορικότητας του βιβλίου.

Η «Βίβλος» του Αδόλφου Χίτλερ με κιτρινισμένες και σκισμένες σελίδες αλλάζει χέρια στη σκηνή, όπως κάνει συνεχώς από την πρωτότυπη έκδοσή της. Οι Rimini Protokoll απομυθοποιούν το βιβλίο που στοιχειώνει τη γερμανική κοινωνία.

TEXNES-02 ATZENTA_Master_cy 22/04/16 16:42 Page 2

Ατζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

24.4.16-30.4.16

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΕΚΘΕΣΗ

«Από το Λονδίνο στη Λευκωσία»

Στο Μουσείο Τεχνών Λουκίας και Μιχαλάκη Ζαμπέλα φιλοξενείται η πρώτη ομαδική έκθεση Κυπρίων καλλιτεχνών με τίτλο «Από το Λονδίνο στη Λευκωσία - Τέχνη, Έκφραση και Σύνδεση». Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 30 Απριλίου 2016. Μουσείο Τεχνών Λουκίας και Μιχαλάκη Ζαμπέλα, λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ΄ 27, Καϊμακλί, Λευκωσία. **Πληροφορίες: 22456099, info@zampelasart.com.cy.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Lebensraum», του Θανάση Τριαρίδη

Ένα πείραμα. Δύο ηθοποιοί. Ένας υπεύθυνος πειράματος και ένας συμμετέχων. Το κοινό σε ρόλο κοινού του πειράματος (ή και όχι). Ένα έργο αληθινό πείραμα, ένα έργο ανάμεσα στην αλήθεια και στην ψευδαίσθηση, ανάμεσα στο θέατρο και στην πραγματικότητα. Μία αίθουσα θεάτρου γεμάτη με θύτες και θύματα σε εναλλασσόμενους ρόλους. Κανείς δεν δικαιούται να μείνει αμέτοχος, όλοι πρέπει να επιλέξουν ρόλο. Σκηνοθεσία: Έλενα Σωκράτους, παίζουν οι: Κωστής Καλλιβρετάκης και Κωνσταντίνος Γεράκης. Μεγάλη Δευτέρα, 25 Απριλίου, ώρα 21:00, Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ, λεωφόρος Φραγκλίνου Ρούσβελτ 76, Λεμεσός.
Πληροφορίες, κρατήσεις: στο τηλέφωνο 99581618, ethallimassol@cytanet.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Myra», η ζωή της Myra Hindley

Η θεατρική ομάδα Vox και το Θέατρο Ένα παρουσιάζουν την παράσταση «Myra», ένα έργο βασισμένο στη ζωή της Myra Hindley, της γνωστής κατά συρροή δολοφόνου που αναστάτωσε την Αγγλία τη δεκαετία του '60. Σκληρή, πλανεύτρα, δολοπλόκος, ερωτευμένη, αισθησιακή, τρελή, το τέρας Myra Hindley αμφισβητεί τις αξίες, τα πρέπει και τις επιθυμίες μας, τη σιγουριά, την ασφάλεια, την ίδια τη ζωή μας... Η Δανάη Χρίστου αναλαμβάνει να την ενσαρκώσει, ο Μάριος Ιωάννου τη σκηνοθετεί, ενώ το κείμενο υπογράφει ο Μιχάλης Παπαδόπουλος. Παραστάσεις 26 και 27 Απριλίου, ώρα 20:30, Θέατρο Ένα, λεωφόρος Αθήνας 4, Λευκωσία.
Πληροφορίες: 22348203, theatroena@cytanet.com.cy.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Inside, Outside & In Between the Buffer Zone»

Η έκθεση προτείνει να κάνουμε ένα ταξίδι μέσα στη νεκρή ζώνη και να την ακολουθήσουμε από το βορρά ώς τον νότο, από τη Δύση μέχρι την Ανατολή.

Ένα μωσαϊκό από ιστορίες και εικόνες, οι οποίες ανοίγουν παράθυρα με θέα το κρυμμένο έδαφος: κλειδιά για να κατανοήσουμε την ανοικτή πληγή που είναι ακόμη τόσο ζωντανή και ευαίσθητη. Δευτέρα-Πέμπτη: 08:30 - 18:30, Παρασκευή: 08:30 - 14:30, μέχρι Πέμπτη, 28 Απριλίου. Γαλλικό Ινστιτούτο Κύπρου, λεωφόρος Στροβόλου 59, Στρόβολος, Λευκωσία.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ύμνοι Μεγάλης Εβδομάδας

Η χορωδία Fortis από την Αγία Πετρούπολη μαζί με το φωνητικό σύνολο Διάσταση θα παρουσιάσουν τους Ύμνους της Μεγάλης Εβδομάδας. Η χορωδία Fortis, μία από τις σπουδαιότερες της Ρωσίας, αποτελείται από 25 ιδιαίτερες φωνές και μαζί με τις 35 εξίσου ιδιαίτερες φωνές της Διάστασης συμπράττουν και θα μαγέψουν το κοινό με μοναδικές ερμηνείες από τους Ύμνους της Μεγάλης Εβδομάδας. Τη χορωδία Fortis διευθύνει η Εκατερίνα Ανδρέεβα και το φωνητικό σύνολο της Διάστασης η Αντριάνα Σεργίδου. Στο κλαρίνο ο Αχιλλέας Ιωάννου. Κυριακή,24 Απριλίου, Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας, Μ. Δευτέρα, 25 Απριλίου, Πολιτιστικό Κέντρο Τρακασόλ (Μαρίνα Λεμεσού). Η είσοδος είναι ελεύθερη.

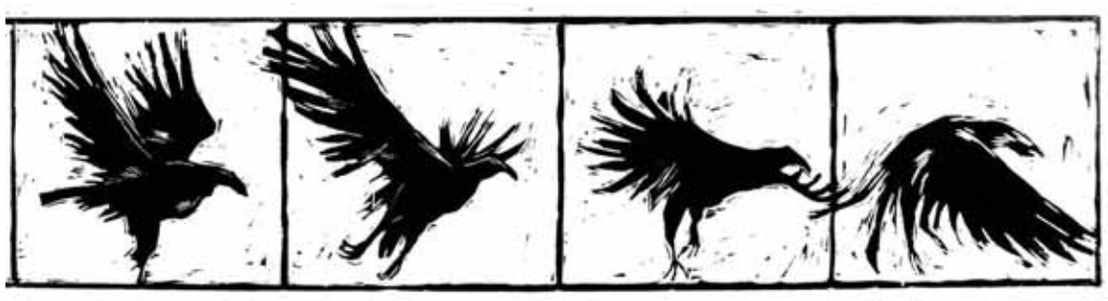

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Συνύπαρξη video art και animation με κλασική μουσική

Ένα εικαστικό κονσέρτο που αποπειράται τη συνύπαρξη μιας προβολής ενός συνδυασμού video art και animation, με τη ζωντανή ερμηνεία κλασικής μουσικής. Το Trio Dell'Arte, ένα σχήμα μουσικής δωματίου, συνεργάζεται με τους Κύπριους video artists Νικόλα Ιορδάνου και Σύλβια Νικολαΐδου και τον animator Χαράλαμπο Μαργαρίτη, με σκοπό να δημιουργήσουν μία καινοτόμο πρόταση καλλιτεχνικής έκφρασης, η οποία βασίζεται στην ισορροπία ανάμεσα σε ήχο και εικόνα. Δευτέρα, 25 Απριλίου, ώρα 20:00 - 22:00, Β΄ Δημοτική Αγορά (Θέατρο Ένα), Λεμεσός.
Πληροφορίες: 99924725, tneophytou@hotmail.com.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Ενα βήμα ακόμη...

«Με συστηματικό τρόπο οργανώθηκε η επιχείρηση της διαπεραίωσης των προσφύγων στο ρωμαϊκό έδαφος. Οι υπεύθυνες στρατιωτικές μονάδες της περιοχής χρησιμοποίησαν κάθε πρόσφορο πλωτό μέσο, φροντίζοντας να διεξαχθεί με τάξη η όλη διαδικασία. Δεν είναι εύκολο να περιγραφεί αυτή η διάβαση του μεγάλου κι επικίνδυνου ποταμού από τόσες χιλιάδες ανθρώπων κάθε ηλικίας, ταλαίπωρων, πεινασμένων, άρρωστων, ακόμη και ετοιμοθάνατων, που τους ωθούσε η ελπίδα της σωτηρίας. Κάποιοι χρησιμοποιούσαν αυτοσχέδια και επισφαλή μέσα για τον διάπλου ή ρίχνονταν απελπισμένοι στα νερά για να περάσουν το ποτάμι κολυμπώντας. Μαζί με τους ανθρώπους διακομίζονταν και τα άλογα. Ήταν μια επιχείρηση που κράτησε πολλά μερόνυχτα και που άγγιζε τις διαστάσεις εποποιίας. Βέβαια, παρά τις προσπάθειες των αρμοδίων, η τάξη δεν τηρήθηκε σε όλη τη διάρκεια της επιχείρησης, ούτε έλειψαν τα τραγικά περιστατικά απώλειας ανθρώπων. Στην αντίπερα όχθη είχε οργανωθεί η υποδοχή των προσφύγων και ειδικοί γραμματείς κατέγραφαν όσους κατέφθαναν, ώστε η διοίκηση να γνωρίζει τον ακριβή αριθμό τους, με σκοπό να πάρει τα απαιτούμενα μέτρα για την αποκατάστασή τους. Αλλά το έργο της απογραφής δεν μπόρεσε να ολοκληρωθεί, εξαιτίας του υπερβολικού πλήθους των προσφύγων και της, σε πολλές περιπτώσεις, άτακτης διάβασης του ποταμού».

Η εποχή είναι ο 4ος αιώνας, οι πληθυσμοί που μετακινούνται είναι Γότθοι, ο λόγος η επέλαση των Ούννων. Το απόσπασμα από το βιβλίο του ιστορικού Νίκου Γ. Μοσχονά «Στην επικαιρότητα του παρελθόντος». Μέσα από αυτά τα «δοκίμια ιστορικής διαχρονικότητας», επανατοποθετούμε ό,τι νομίζουμε πως μας συμβαίνει για πρώτη φορά.

Ενα περιστατικό από τον 4ο αιώνα και μια ταινία από τον 20ό – déjà vu για τους πρόσφυγες και τα σύνορα.

Η αλήθεια είναι, βέβαια, πως πράγματι συμβαίνει για πρώτη φορά, αν συνυπολογίσει κανείς τις συγκυρίες και την εξέλιξη της ανθρωπότητας. Ο εξαθλιωμένος πρόσφυγας του 4ου αιώνα δεν ταυτίζεται με τον σημερινό. Οι αναλογίες είναι εξαιρετικά ελκυστικές αλλά οι συνθήκες είναι καθοριστικά διαφορετικές. Χωρίς να σημαίνει ότι ο τρόπος που επαναλαμβάνεται το «βίωμα» της προσφυγικής τραγωδίας ανά τους αιώνες την καθιστά λιγότερο αποκαλυπτική.

Το 1991 ο Θόδωρος Αγγελόπουλος γύρισε μια ταινία για τα σύνορα: το «Μετέωρο βήμα του πελαργού». Μια, στοχαστικά, προφητική ταινία. Ο σκηνοθέτης προσλαμβάνει το εκτεταμένο no man's land των συνόρων, ως τον τόπο όπου μαζεύονται χιλιάδες άνθρωποι από όλα τα σημεία της Ευρώπης, με την ελπίδα να καταφέρουν να αποκτήσουν τα έγγραφα που θα τους επιτρέψουν να ριζώσουν σ' έναν άλλον τόπο. Αυτό το συνοριακό no man's land αποδίδεται με μια σειρά σιδηροδρομικά βαγόνια που αποσύρονται οριστικά από την κυκλοφορία.

Οπως οι πρόσφυγες που καταλύουν στο εσωτερικό τους, έτσι και τα βαγόνια δεν θα μπορέσουν ποτέ ξανά να κινηθούν μπροστά ή πίσω. Τα σύνορα στα οποία διαδραματίζεται η ταινία, γίνονται κάτι σαν χώρος – σύμβολο των διαφορετικών αποτυχιών του αιώνα. Οι Αλβανοί, οι Κούρδοι, οι Τούρκοι, οι Αφγανοί, που περιμένουν να τους δοθεί μια ευκαιρία για να περάσουν τα σύνορα με κατεύθυνση τη Γη της Επαγγελίας, αποτελούν θύματα αποτυχημένων καθεστώτων, που δεν κατόρθωσαν να εξανθρωπίσουν το κοινωνικό περιβάλλον. Η ανάλυση της ταινίας, που υπογράφει ο ιστορικός του κινηματογράφου Angel Quintana, επιγράφεται «Οι αποτυχίες της Ιστορίας». Ενα βήμα ακόμη κι είσαι ελεύθερος, ένα βήμα ακόμα κι είσαι νεκρός, λέει ο συνταγματάρχης της ταινίας (Ηλίας Λογοθέτης), που ζει στο «μετέωρο»: ένα μεθοριακό χωριό «αίθουσα αναμονής» και αποκλεισμού για δεκάδες ανθρώπους.

Ενα περιστατικό από τον 4ο αιώνα και μια ταινία από τον 20ό· ιστορία και τέχνη έχουν προσφέρει απλόχερα γεγονότα, ενοραματικές δημιουργίες, αφηγηματικά κομψοτεχνήματα ρεαλιστικής καταγραφής ή συμβολικής πνοής. Επηρεάζουν, διαμορφώνουν, εξελίσσουν; Αναστέλλουν αυτό το αίσθημα του «μετέωρου», του déjà vu; Βοηθούν στην κατανόηση και στην επικοινωνία; Το «ναι» και το «όχι» είναι εξίσου απόλυτα και αφελή.

ΕΠΙΣΗΣ | Του **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Για τον πολιτισμό της αγάπης

Εμένα, λοιπόν, με συγκίνησε πραγματικά η ομιλία του Πάπα Φραγκίσκου στη Λέσβο, δίπλα στον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο και τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο (16/4/16):

«Θα ήθελα να εκφράσω τον θαυμασμό μου για τον ελληνικό λαό, ο οποίος παρά τις σοβαρές δυσκολίες που έχει να αντιμετωπίσει, μπόρεσε να κρατήσει ανοιχτή την καρδιά και διάπλατες τις πόρτες. Πάρα πολλοί απλοί άνθρωποι έβαλαν προς διάθεση εκείνο το λίγο που είχαν, για να το μοιραστούν με όποιον ήταν στερημένος από τα πάντα. Ο Κύριος θα ξέρει να ανταποδώσει αυτή τη γενναιοδωρία, όπως κι εκείνη των άλλων γειτονικών λαών, οι οποίοι ήδη από την πρώτη στιγμή υποδέχθηκαν με μεγάλη διαθεσιμότητα πάμπολλους συνανθρώπους που εξαναγκάστηκαν να πάρουν τον δρόμο της προσφυγιάς.

Σήμερα θα ήθελα να ανανεώσω την από καρδίας έκκληση για υπευθυνότητα και αλληλεγγύη μπροστά σε μια τόσο δραματική κατάσταση. Πολλοί πρόσφυγες, που βρίσκονται πάνω σε αυτό το νησί και σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, διαβιώνουν σε κρίσιμες συνθήκες, σε ένα κλίμα άγχους και φόβου, ενίοτε απελπισίας λόγω των υλικών ελλείψεων και της αβεβαιότητας για το μέλλον.

Οι ανησυχίες των θεσμών και του κόσμου, εδώ στην Ελλάδα όπως και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, είναι κατανοητές και νόμιμες. Όμως, παρόλα αυτά, δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες, πριν ακόμη να είναι αριθμοί, είναι άνθρωποι, είναι πρόσωπα, ονόματα, ιστορίες. Η Ευρώπη είναι η πατρίδα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, και όποιος πατάει το πόδι του σε γη ευρωπαϊκή θα έπρεπε να μπορεί να το δοκιμάσει αυτό: έτσι θα του γίνει συνείδηση πως θα πρέπει και αυτός με τη σειρά του να τα σέβεται και να τα υπερασπίζεται. Δυστυχώς κάποιοι, μεταξύ των οποίων πολλά παιδιά, δεν κατάφεραν ούτε καν να φθάσουν: έχασαν τη ζωή τους στη θάλασσα, θύματα απάνθρωπων ταξιδιών και υποβεβλημένοι στις κακουχίες δειλών βασανιστών.

Εσείς, κάτοικοι της Λέσβου, αποδεικνύετε πως σε αυτά τα χώματα, που είναι κοιτίδα πολιτισμού, χτυπάει ακόμη η καρδιά μιας ανθρωπότητας που ξέρει να αναγνωρίζει πρώτα απ' όλα τον αδελφό και την αδελφή, μιας ανθρωπότητας που ξέρει να χτίζει γέφυρες, και αρνείται να βρει καταφύγιο στην ψευδαίσθηση πως υψώνοντας φράχτες θα νιώσει πιο ασφαλής. Πράγματι, τα φράγματα οδηγούν σε διαιρέσεις αντί να βοηθούν την αληθινή πρόοδο των λαών, και οι διαιρέσεις αργά ή γρήγορα προκαλούν συγκρούσεις.

Για να είμαστε όντως αλληλέγγυοι με όποιον είναι καταναγκασμένος να εγκαταλείψει την πατρική του γη, είναι επιτακτικό να εργαστούμε για να εξαλειφθούν οι αιτίες αυτής της δραματικής πραγματικότητας: δεν αρκεί να περιοριστούμε στο να επιδιώκουμε την επίλυση των επειγουσών αναγκών της στιγμής, αλλά χρειάζεται να αναπτύξουμε πολιτικές ευρείας πνοής, όχι μονόπλευρες. Πρώτα απ' όλα είναι αναγκαίο να χτίσουμε την ειρήνη εκεί όπου ο πόλεμος έφερε καταστροφή και θάνατο, και να εμποδίσουμε αυτός ο καρκίνος να κάνει μετάσταση και αλλού. Γι' αυτό πρέπει να αγωνιστούμε σθεναρά εναντίον της ανεξέλεγκτης παραγωγής και διακίνησης όπλων και των ραδιουργιών που συχνά κρύβονται πίσω από αυτές. Πρέπει να χάσουν κάθε υποστήριξη όσοι επιδιώκουν σχέδια μίσους και βίας. Αντιθέτως πρέπει να προωθείται ανελλιπώς η συνεργασία μεταξύ των χωρών, των διεθνών οργανισμών και των ανθρωπιστικών θεσμών, όχι απομονώνοντας, αλλά υποστηρίζοντας αυτόν που αντιμετωπίζει την επείγουσα κατάσταση.

Όλα αυτά μπορούν να γίνουν μόνον από κοινού: από κοινού μπορούν και πρέπει να αναζητηθούν λύσεις άξιες του ανθρώπου στο σύνθετο πρόβλημα των προσφύγων. Και σε αυτό είναι απαραίτητη και η συμβολή των Εκκλησιών και των θρησκευτικών Κοινοτήτων. Η παρουσία μου εδώ, από κοινού με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο και τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο, έγκειται στο να δώσουμε μαρτυρία της θέλησής μας να συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε, ώστε αυτή η ιστορική πρόκληση να γίνει αφορμή όχι σύγκρουσης, αλλά ανάπτυξης του πολιτισμού της αγάπης».

Άξιος!

TEXNES-03 ΠΡΟΣΩΠΑ_Master_cy 22/04/16 16:43 Page 3

Είναι ένα έργο που γδέρνει την ψυχή μας

Ευτύχιος Πουλλαΐδης: Η παράσταση «Ο Έβρος απέναντι» αναδεικνύει καλά κρυμμένες συμπεριφορές του ανθρώπου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η θεατρική ομάδα Όλβος ανέβασε στη Λευκωσία το έργο των Μιχάλη Ρέππα – Θανάση Παπαθανασίου «Ο Έβρος απέναντι», το οποίο οι συγγραφείς είχαν εμπνευστεί από το τυχαίο και ιλαροτραγικό γεγονός μιας ληστείας κάπου στην Ελλάδα, το ανέμελο 1997. Η ελληνική κοινωνία τότε, ζώντας σε ένα φαινομενικά ήρεμο και απατηλά τρυφηλό παρόν μπορούσε να δαιμονοποιεί με περισσή ευκολία οτιδήποτε χάλαγε την τόσο καλά κτισμένη εικόνα της. Οι θύτες έπαιξαν με αυτή την εύκολη λύση και προσποιήθηκαν τους Αλβανούς. Το θύμα, ωστόσο, αντιλήφθηκε την απάτη και το περιστατικό εξιχνιάστηκε. Η κοινωνία συνέχισε να ζει σε μία επίπλαστη ολβιότητα και για πολλά χρόνια έκρυβε κάτω από το χαλί προβλήματα και αλγεινές συμπεριφορές ωσάν να μην υπήρχαν. Αυτό το έργο αποφάσισε, λοιπόν, να ανεβάσει η ομάδα Όλβος, βλέποντάς το, ωστόσο, από μία νέα σκηνοθετική ματιά. Μιλήσαμε με τον Ευτύχιο Πουλλαΐδη για το έργο, για την κοινωνία που εξέθρεψε και συνεχίζει να εκτρέφει νοσηρά φαινόμενα μισαλλοδοξίας και ρατσισμού. Ένα εγχείρημα που κατέστη τραγικά επίκαιρο και έντονα καταγγελτικό.

Στην πρώτη μου ερώτηση προς τον κ. Πουλλαΐδη γιατί επέλεξε αυτό το έργο, πήρα την απάντηση, «το επέλεξα γιατί είναι ανθρώπινα τραγικά επίκαιρο, ωστόσο, εγώ δεν κάνω θέατρο μόνο για να αναδείξω χαρακτήρες ή συμπεριφορές κάποιου κλασικού ή και μοντέρνου έργου με καθημερινές απλές καταστάσεις, βλέπω τα πράγματα λίγο πιο σφαιρικά». Έσπευσε να μου εξηγήσει τι ακριβώς εννοεί και μου έδειξε τα έργα που η ομάδα του έχει κατά καιρούς ανεβάσει. Ακούγοντας τους τίτλους («Καθόλου Καλά» της Ούρσουλα Ράνι Σάρμα, το «Ψυγείο» του Copi, «Το Αίμα» του Ντέννις Κέλλυ, «Η διανυκτέρευση» και «Η πόλη» της Λούλας Αναγνωστάκη) αμέσως κατάλαβα ότι το έργο δεν είναι απλώς μία καλή και επίκαιρη ρεπερτοριακή επιλογή, αλλά μία θεατρικοκοινωνική συνέπεια, για το θέατρο που θέλει να υπηρετήσει η ομάδα του.

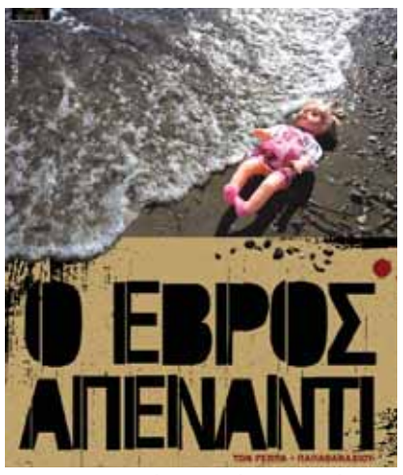

Πρόκειται για μία κραυγή καταγγελίας για ό,τι συμβαίνει γύρω μας το τελευταίο διάστημα, παρόλο που γράφτηκε πριν από είκοσι περίπου χρόνια.

Τι ακριβώς πραγματεύεται το έργο, τον ρώτησα, καταλαβαίνοντας ότι οπωσδήποτε ακουμπάει το ευαίσθητο ζήτημα της προσφυγιάς και του ρατσισμού, αλλά ήμουν σίγουρος ότι και κάτι άλλο θα κρύβεται. Μου εξήγησε ευθύς ότι μπορεί ο κεντρικός άξονας του έργου να είναι η προσφυγιά και ο επακόλουθος ρατσισμός, αλλά δεν είναι μόνο αυτό το έργο, έχει να κάνει με την ψυχή μας, με το τι εστί άνθρωπος τελικά. Ένας πρόσφυγας που ξαφνικά βρίσκεται αβοήθητος στα χέρια τεσσάρων Ελλήνων, ο οποίος βοηθείται από αυτούς με κάθε δυνατό τρόπο, ξαφνικά γίνεται εμπορεύσιμο και εκμεταλλεύσιμο «προϊόν». Οι τέσσερις άνθρωποι που μέχρι πριν από λίγο τον περιθάλπουν, ξαφνικά αλλάζουν στάση. Μου επεσήμανε ότι ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι ότι ενώ αυτοί οι άνθρωποι είναι εντελώς διαφορετικοί, και έχοντας ο καθένας εντελώς διάφορες αφετηρίες ζωής, ξαφνικά αλλάζουν και αρχίζουν και συμπλέουν σε ένα υπόγειο ρεύμα σκέψης, το οποίο υπόγειο ρεύμα ονομάζουμε ρατσισμό, μου είπε. Αλλά, ενδιαφέρον έχει ότι η συμπεριφορά των τεσσάρων αυτών ανθρώπων φέρνει τον Κούρδο, τον ξένο, να στέκεται απέναντί τους με έναν τρόπο αγαπητικό, δείχνοντάς τους καλοσύνη.

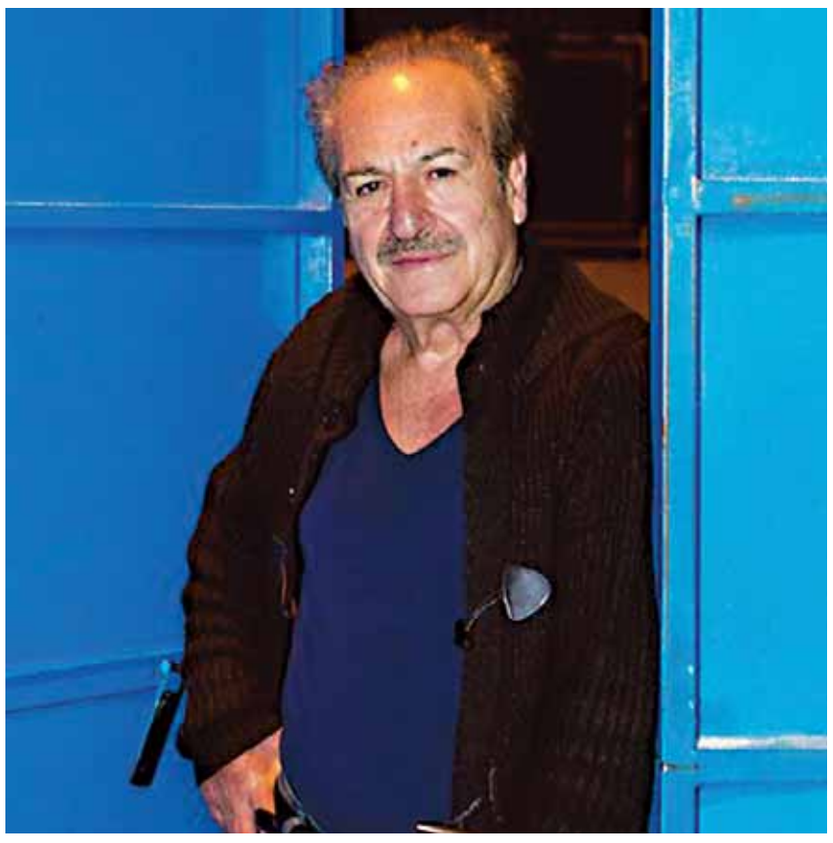

Τον ρωτάω αν θα έβλεπε στους τέσσερις χαρακτήρες του έργου στοιχεία από την κυπριακή κοινωνία, αν σε τελική ανάλυση η κοινωνία μας είναι ρατσιστική και μου απάντησε χωρίς περιστροφές «Ο ρατσισμός δεν είναι μόνο τύπου "Χρυσής Αυγής", με συγκεκριμένη πολιτική θέση και άποψη πάνω στο ζήτημα των προσφύγων, στην Κύπρο υπάρχει ένας περίεργος ρατσισμός, τον οποίο κρατάμε κρυμμένο, και έχει να κάνει με το πώς βλέπουμε τον διπλανό μας, τον ξένο, τον φτωχότερο, τον σύνοικο Τουρκοκύπριο, ωστόσο, ακόμα δεν έχει ξεσπάσει στα σημεία». Άραγε εμείς τι πρέπει να κάνουμε, πώς μπορούμε να αντιδράσουμε; «Ίσως θα πρέπει να ξεβολευτούμε λιγάκι και μόνο όταν αντιληφθούμε ότι δύσκολες στιγμές μπορεί να συμβούν στον καθένα, τότε θα συνειδητοποιήσουμε ποιοι είμαστε και θα δούμε τα πράγματα λίγο πιο ξεκάθαρα, αν και απ' ό,τι βλέπω ούτε αυτό συμβαίνει». Ο κόσμος πώς προσλαμβάνει το έργο, ήταν η επόμενή μου ερώτηση, ένα έργο που ακούγεται να είναι σκληρό και καυστικό, «νομίζω ότι ο κόσμος εκτιμά την προσπάθεια της ομάδας και επειδή ακριβώς οι συντελεστές της παράστασης είναι όλοι τους συνειδητοποιημένοι για το τι κάνουν, αλλά και η ίδια η παράσταση είναι πολιτικά συνειδητοποιημένη, ο κόσμος ακούει τον Κούρδο να φωνάζει ένα πελώριο "γιατί" και πραγματικά συνταράσσεται, αρχίζει και αναρωτιέται και ο ίδιος το γιατί και ίσως να ψάξει και για απαντήσεις, νιώθουμε ότι ακουμπήσαμε το κοινό».

Η συζήτηση προχώρησε πολύ πέραν των ζητημάτων της παράστασης και η μία κουβέντα έφερνε την άλλη, οπότε έπρεπε να μπει μία τελεία, αφού η ίδια η παράσταση γεννάει συνεχώς νέα ερωτηματικά, και όπως μου ανέφερε, «η παράσταση "κλωτσάει" και αυτή την κλωτσιά στο στομάχι τη θέλουμε, τοποθετηθήκαμε κοινωνικοπολιτικά και αυτό μας το έδειξε και ο κόσμος και τότε καταλάβαμε ότι ήμασταν στον σωστό δρόμο, στον δρόμο που ο ηθοποιός παίρνει συγκεκριμένη θέση και στάση ζωής».

Το έργο

Η πλοκή διαπραγματεύεται πώς και γιατί τέσσερις διαφορετικοί άνθρωποι συντονίζονται και συμπλέουν με το υπόγειο ρεύμα του ρατσισμού. Τέσσερις άνεργοι Έλληνες κατοικούν στις παρυφές της «ευμάρειας». Θεατές και παρείσακτοι της ευρωπαϊκής βιτρίνας. Τέσσερις Ευρωπαίοι δεύτερης ταχύτητας. Και ξαφνικά στο περιβάλλον τους εισβάλλει ένας Κούρδος πρόσφυγας. Ένας απροστάτευτος. Ένας πολίτης τέταρτης κατηγορίας…

info

Παραστάσεις στη Λεμεσό στις 4 και 6 Μαΐου, ώρα 20:30, Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ.
Σκηνοθεσία: Ευτύχιος Πουλλαΐδης. **Παίζουν:** Ευτύχιος Πουλλαΐδης, Γιάννα Λευκάτη, Ανδρέας Μακρής, Έλενα Μελετίου, Θωμάς Νικοδήμου.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑΜΕ

ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟ ΚΛΑΣΙΚΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

«Η καλύβα του Μπάρμπα Θωμά», της Χάριετ Μπίτσερ Στόου
το πρώτο σε πωλήσεις μυθιστόρημα του 19ου αιώνα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΤΟ Μ. ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ

TEXNES-04 DESIGN_Master_cy 22/04/16 16:44 Page 4

Ο «Ερωτόκριτος» στον κόσμο του κόμικς

Τρεις Έλληνες διασκεύασαν σε graphic novel το εμβληματικό έπος του Βιτσέντζου Κορνάρου από τον 17ο αιώνα

Του **ΣΠΥΡΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο τρόπος που έχουν απεικονιστεί οι φιγούρες, φέρνει στον νου μορφές από αρχαία ελληνικά αγγεία. Οι λεπτομερείς ιπποτικές στολές εντυπωσιάζουν. Η σκηνοθεσία δείχνει μελέτη σε βάθος. Οι σκηνές τρέχουν, υπάρχει ένταση και αγωνία. Κάποια καρέ, ειδικά αυτά με τις μάχες, είναι άξια θαυμασμού, ζωντανά, γεμάτα δυναμισμό. Και η ίδια η ιστορία, από τις καντάδες του Ερωτόκριτου με το λαγούτο στο παραθύρι της Αρετούσας μέχρι το τελικό σμίξιμο των δύο τραγικών ηρώων, ξεδιπλώνεται με ρυθμό. Οι Γιώργος Γούσης, Δημοσθένης Παπαμάρκος και Γιάννης Ράγκος διασκεύασαν σε graphic novel τον «Ερωτόκριτο» του Βιτσέντζου Κορνάρου, και οι έμμετροι και ομοιοκατάληκτοι στίχοι του εμβληματικού έπους του 17ου αιώνα απεικονίζονται σε καρέ και συνοδεύουν αυτά. Αλλοτε αυτούσιοι και άλλοτε μεταφερμένοι στη δημοτική.

> *Το άχρονο και πολυπολιτισμικό σκηνικό είναι ταιριασμένο αρμονικά, χωρίς παραφωνίες, δεν ξενίζει τον αναγνώστη, ενώ προσδίδει ένα παραμυθένιο στοιχείο στο όλο περιβάλλον.*

Πρώτο καρέ, νύχτα στην Ακρόπολη και γύρω από αυτήν. Σκούρο μπλε ο ουρανός, κάποια άστρα. Αναμμένες φλόγες στολίζουν με πορτοκαλιές σκιές τα οικοδομήματα της αρχαίας Αθήνας. Ο ποιητής γράφει: «Στους περαζόμενους καιρούς που οι Ελληνες ορίζα/ και που δεν είχε η πίστη τους θεμέλιο μηδέ ρίζα/ εις την Αθήνα που ήτανε της μάθησης η βρώσις/ και το θρονί της αφεντιάς κι ο ποταμός της γνώσης/ τότ' ένας νέος φρόνιμος που 'χε καιρού θεμέλιο/ του Ερωτα εγίνηκε παιχνίδι του και γέλιο», ακολουθούν και άλλες λίγες λεζάντες παρμένες από το πρωτότυπο. Ο δεκαπεντασύλλαβος στίχος του Κορνάρου υπάρχει διακριτικά· στις αρχές των κεφαλαίων ή των σκηνών, για να θυμίζει τη γλώσσα στην οποία γράφτηκε το μεγάλο έπος. Οταν όμως πηγαίνουμε στους διαλόγους, ο λόγος γίνεται σύγχρονος. Από τις ατελείωτες στροφές των διαλόγων του πρωτοτύπου έχει κρατηθεί η ουσία. Και έχει έρθει στο σήμερα, με φράσεις που συμβαδίζουν με την αισθητική ενός fantasy κόμικς. Στα «μπαλονάκια» η γλώσσα είναι καθαρή, στρωτή και «ιπποτική» – νεολογισμοί και αργκό δεν χωρούν στον «Ερωτόκριτο».

Ο Δημοσθένης Παπαμάρκος (συγγραφέας της εξαιρετικής συλλογής διηγημάτων «Γκιακ», εκδ. Αντίποδες) και ο Γιάννης Ράγκος (δημοσιογράφος και συγγραφέας των αστυνομικών μυθιστορημάτων «Η στάση του εμβρύου» και «Μυρίζει αίμα», εκδ. Ινδικτος) είναι οι σεναριογράφοι του κόμικς, οι οποίοι ακολούθησαν πιστά το πρωτότυπο όσον αφορά την πλοκή, αφήνοντας βέβαια πολλά απ' έξω, αλλά τηρώντας τη βασική γραμμή των γεγονότων.

Ακολουθήθηκε ακόμη και ο αναχρονισμός που υπάρχει στο έργο του ποιητή. Ο Κορνάρος δεν τοποθέτησε τον Ερωτόκριτο σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αλλά σε μια αόριστη προχριστιανική Αθήνα, χωρίς δωδεκάθεο, με στοιχεία από την ιταλική Αναγέννηση, όπως τους ιπποτικούς αγώνες.

Οπότε, αυτό που παρουσιάζουν στο κόμικς οι δημιουργοί –οι οποίοι δείχνει να άνοιξαν πολλά βιβλία, εγχειρίδια και ιστοσελίδες– είναι ένα χαρμάνι από αρχαία Αθήνα, μεσαιωνική, βυζαντινή, αναγεννησιακή και βενετσιάνικη. Το άχρονο και πολυπολιτισμικό σκηνικό είναι ταιριασμένο αρμονικά, χωρίς παραφωνίες, δεν ξενίζει τον αναγνώστη, ενώ προσδίδει ένα παραμυθένιο στοιχείο στο όλο περιβάλλον.

Οι σεναριογράφοι πρώτη φορά καταπιάνονται με το κόμικς, όπως πρώτη φορά και ο σχεδιαστής Γιώργος Γούσης δοκιμάζεται σε κόμικς μεγάλης φόρμας (86 σελίδες), καθώς το βιογραφικό του μέχρι πρότινος μετρούσε ολιγοσέλιδες ιστορίες (κάποιες από τις οποίες συλλέγονται στον τόμο: «Ιστορίες από τις αθώες εποχές», εκδ. ΚΨΜ). Και ο Γούσης μάς εκπλήσσει ευχάριστα. Εχει χειριστεί το θέμα με ικανότητα. Γραμμές καθαρές, χαρακτήρες εκφραστικοί, καλοστημένα σκηνικά, κάποια έξυπνα «κοψίματα» της σελίδας σε καρέ κι ένας αέρας από άλλες εποχές, πολύ παλιές.

Ο Γούσης καταφέρνει το σχέδιό του να ανταποκρίνεται στα σημερινά μοτίβα των κόμικς, να είναι επικό, αλλά να έχει παράλληλα κάτι το απροσδιόριστα αρχαιοελληνικό και μεσαιωνικό μαζί. Το χρώμα, που έκανε μαζί με τον Παναγιώτη Πανταζή (από τον οποίο αξίζει να αναζητήσετε το κόμικς του «Μαρμελάδα κεράσι», αυτοέκδοση), δεν ξεφεύγει και ενισχύει το σχέδιό του. Και όσον αφορά τις μαζικές μάχες και τις μονομαχίες, οι οποίες χορογραφήθηκαν βάσει αναγεννησιακών εγχειριδίων οπλομαχητικής αλλά και με επιρροές από τα manga, είναι γεμάτες δύναμη και ζωντάνια. Και οι μάχες, σε αυτό το ελληνικό fantasy graphic novel, είναι πολλές και σκληρές, προκειμένου ο Ερωτόκριτος και η Αρετούσα να δώσουν το πρώτο τους φιλί.

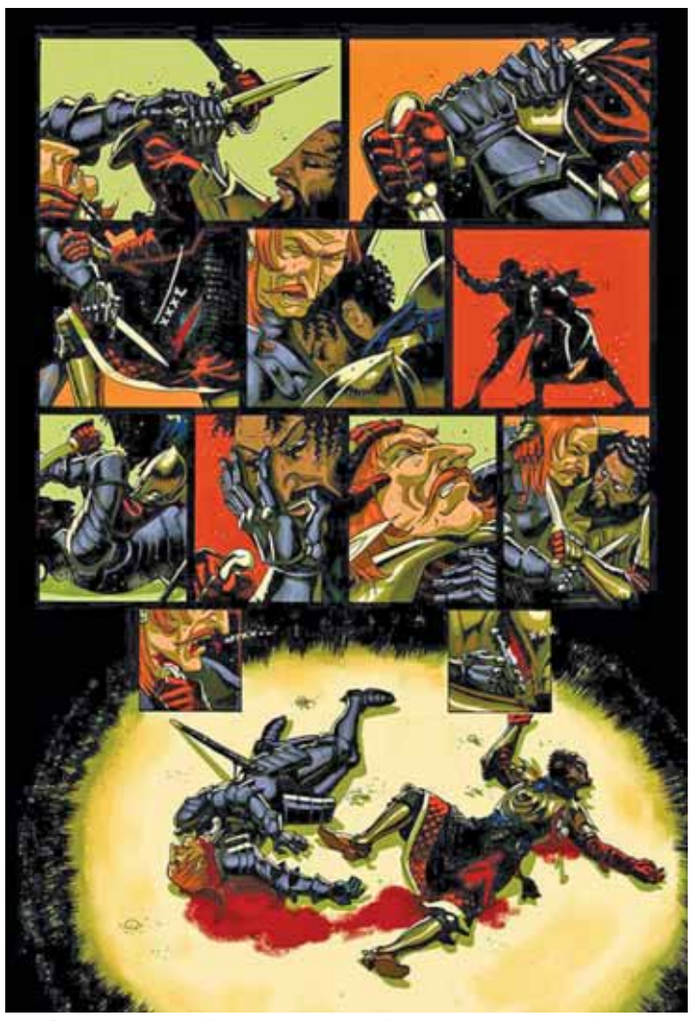

Αυτό που παρουσιάζουν στο κόμικς οι δημιουργοί –οι οποίοι δείχνει να άνοιξαν πολλά βιβλία, εγχειρίδια και ιστοσελίδες– είναι ένα χαρμάνι από αρχαία Αθήνα, μεσαιωνική, βυζαντινή, αναγεννησιακή και βενετσιάνικη.

Η κίνηση ως σωτηρία της ψυχής

Πρακτικό εγχειρίδιο με ασκήσεις για δασκάλους και εμψυχωτές ομάδων

SUSANA NOEMI ABIGADOR
Οταν το σώμα μιλάει
εκδ. Γιαλός, **σελ.** 164

Της **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΣΚΑΛΙΔΗ**

> *Η αποκοπή από τη φύση, η στασιμότητα σε γραφεία και καρέκλες, η επιβάρυνση με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των τηλεφώνων, η λιγότερη χρήση του σώματος το μαραζώνουν.*

Η ιερότητα του σώματος έχει αποτελέσει για όλους τους πολιτισμούς μια ισχυρή βάση για να δομήσουν την ύπαρξή τους, να φτιάξουν τελετουργικά, εντέλει να το υμνήσουν το ίδιο με κάθε μορφή τέχνης, προκειμένου να του αποδώσουν τη σημασία που του αξίζει. Πώς αλλιώς;

Ο ιδιότυπος αυτός «ναός» που κατοικεί ο καθένας τη ζωή του, στην καθημερινότητα των μεγαλουπόλεων αρχίζει να ασθμαίνει, να εξασθενεί, συχνά να νοσεί. Η αποκοπή από τη φύση, από το χώμα, από το νερό, από το φυσικό φως και τον καθαρό αέρα, η στασιμότητα σε γραφεία και καρέκλες, η επιβάρυνση με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των τηλεφώνων, η λιγότερη χρήση του σώματος το μαραζώνουν. Τον καιρό της κρίσης, δεν είναι τυχαία η άνθηση τόσο πολλών κέντρων και ομάδων που ασχολούνται με το σώμα, με την ευεξία του, με την εύρυθμη λειτουργία του. Οχι μόνο τα γυμναστήρια και οι εναλλακτικοί τρόποι άσκησης, μα και ο χορός και το θέατρο και οτιδήποτε θα μπορούσε να κινητοποιήσει το κορμί. Προκειμένου να αποφορτιστεί ο άνθρωπος από το άγχος του, το στρες, την καταθλιπτική διάθεση που ελλοχεύει. Το σώμα είναι ο πιο ισχυρός μηχανισμός που διαθέτουμε οι ίδιοι. Εχει τεράστιο ενδιαφέρον το πώς ο τρόπος που του φερόμαστε, καθορίζει σημαντικά το ποιοι είμαστε, τι πετυχαίνουμε, το πώς βιώνουμε τελικά την ίδια μας τη ζωή.

Η Susana Noemi Abigador, γεννημένη στο Μπουένος Αϊρες το 1956, μελέτησε χορό και θέατρο, στη Βραζιλία και τη Μαδρίτη, και βρέθηκε από τα μέσα της δεκαετίας του '80 στην Ελλάδα όπου έχει αναπτύξει ένα δικό της σύστημα, το Danza Vital, το οποίο και διδάσκει μαζί με τη μεθοδολογία της σωματικής έκφρασης. Το απόσταγμα της προσωπικής της πείρας και ενασχόλησης συνέλεξε στο βιβλίο της με τίτλο «Οταν το σώμα μιλάει - Μεθοδολογία και ασκήσεις για τη σωματική έκφραση», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Γιαλός. Πρόκειται για ένα πρακτικό εγχειρίδιο που έχει στόχο να ενθαρρύνει εκείνον που θέλει να ενεργοποιήσει μέσω της κίνησης, την καρδιά του, τον νου του και να διευρύνει τα ατομικά όρια της καθημερινότητάς του. Το βιβλίο απευθύνεται στους επαγγελματίες της εκπαίδευσης, δασκάλους, νηπιαγωγούς, εμψυχωτές, σε χοροθεραπευτές, ηθοποιούς, δασκάλους υποκριτικής, παρέχοντάς τους εργαλεία εργασίας με τις ομάδες τους. Η συγγραφέας δίνει την απολύτως δική της βιωματική διάσταση με μια εικόνα: «Το σώμα είναι το κουκούλι της ψυχής. Πλάθοντας με την κίνηση το περίβλημα, αφήνεις την ψυχή να πετάξει. Κι εκείνη, επιστρέφοντας, σου προσφέρει βαθιά αρμονία».

Ενα αίτημα, η αρμονία, που έχει διατυπωθεί και αποτυπωθεί πάνω στην ίδια την κίνηση από όλα τα πανάρχαια συστήματα και σωματικής εξέλιξης του ανθρώπου, από τη γιόγκα και το κουνγκ φου μέχρι τα πιο πρόσφατα, το μπαλέτο, το πιλάτες, τη μέθοδο Φέλντεκραϊς. Οταν το σώμα μιλάει, οφείλουμε να το ακούσουμε, να διδαχθούμε απ' αυτό, να οδηγηθούμε σε νέα μονοπάτια θεώρησης του εαυτού μας.

Η Susana Noemi Abigador με άξονες τη διερεύνηση, την έκφραση, τη δημιουργικότητα και την επικοινωνία, μας ενθαρρύνει με την υφή των ασκήσεων που προτείνει, αφού προηγουμένως έχει δοκιμάσει και δουλέψει για χρόνια στις ομάδες της, να γνωρίσουμε τον εαυτό μας από την αρχή, με ευαισθησία και πλήρη υπευθυνότητα, ενεργοποιώντας όλες εκείνες τις πτυχές μας που παρέμεναν υποφωτισμένες ή ανενεργές. Το σώμα, ο ρυθμός, η ακοή, η όραση, η αφή, ο σωματικός διάλογος, όλα αυτά ως λειτουργίες μέσα σε μια ομάδα, με στόχο να γλυκάνουν, να ζεσταθούν οι άνθρωποι μεταξύ τους, να είναι σε θέση –πιο ανοιχτοί– να δίνουν και να λαμβάνουν αγάπη, αναθαρρημένοι. Ας το φανταστούμε στην πράξη, από μια ομάδα παιδιών νηπιαγωγείου μέχρι εφήβους και ενηλίκους.

Το σώμα είναι ο πιο ισχυρός μηχανισμός που διαθέτουμε οι ίδιοι. Εχει τεράστιο ενδιαφέρον ο τρόπος που του φερόμαστε. Στη φωτογραφία, χορευτές του Tao Dance Theatre στη Στέγη.

TEXNES-05 BIBLIO_Master_cy 22/04/16 16:45 Page 5

Ο Ελληνας γκουρού της οινολογίας...

Ο Κυριάκος Κυνηγόπουλος αφηγείται στην «Κ» την ιστορία του

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Τίποτα δεν είναι τυχαίο, τελικά... Γεννήθηκε στους κήπους των αμπελιών – στους Αμπελοκήπους της Θεσσαλονίκης. Ο πατέρας του ήταν αρχιτέκτονας, η μητέρα του μοδίστρα. Ονειρεύονταν να τον δουν στρατιωτικό γιατρό. Ομως εκείνον τον γοήτευε η γη. Ο παππούς του είχε αμπέλια. Κι από τα 13 εγγόνια, ήταν ο μοναδικός που τον ακολουθούσε στα χωράφια, από την ηλικία των 5-6 ετών. «Μαζί του στα κλαδέματα, στις καταβολάδες, στα ραντίσματα. Από τότε κόλλησα το... μικρόβιο», λέει ο Κυριάκος Κυνηγόπουλος.

Το 1982, τελειώνοντας το Λύκειο, αποφάσισε να σπουδάσει Οινολογία, αλλά αυτό δεν ήταν εφικτό τότε στην Ελλάδα. Εφυγε, λοιπόν, για τη Γαλλία. Πήρε το πτυχίο του από την Beaune της Βουργουνδίας και ετοιμαζόταν να επιστρέψει στη Θεσσαλονίκη. Ομως μια υποτροφία για μεταπτυχιακό τον κράτησε στη Γαλλία. Το καλοκαίρι του 1986, ένα τοπικό εργαστήριο αναζητούσε οινολόγο για τον τρύγο. Ο νεαρός Κυνηγόπουλος προσελήφθη. Ηταν η πρώτη του δουλειά. Ο δρόμος για μια λαμπρή καριέρα είχε μόλις ανοίξει. Δεν έμελλε να φύγει ποτέ από τη Βουργουνδία. Το 1988 έγινε διευθυντής στο ίδιο εργαστήριο και το 2005 το αγόρασε (www.burgundia.fr).

Σήμερα, στο πελατολόγιό του περιλαμβάνονται 200 γαλλικά οινοποιεία κι άλλα 80 σε όλο τον κόσμο: ΗΠΑ, Αργεντινή, Χιλή, Νότιο Αφρική, Ισπανία, Ιταλία, Ελβετία, Βέλγιο, Κύπρο. Και ο ίδιος θεωρείται γκουρού της οινολογίας, με αντικείμενο την πραγματοποίηση οινολογικών αναλύσεων, από το αμπέλι ώς την εμφιάλωση (περισσότερα από 30.000 δείγματα ετησίως!), αλλά και την παροχή τεχνικών συμβουλών.

Δηλαδή τα κρασιά που απολαμβάνουν εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη είναι σε μεγάλο βαθμό και δικά του δημιουργήματα; Γελάει. «Οχι βέβαια. Η παραγωγή οίνου είναι σαν τη Formula 1. Ο οινοποιός οδηγεί. Εμείς κάνουμε το réglage... (σ.σ.: τη ρύθμιση)».

> *Ζει στη Βουργουνδία, συνεργάζεται με μερικά από τα πιο διάσημα οινοποιεία σε όλο τον κόσμο, καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις διεθνείς τάσεις στο κρασί.*

Το ελληνικό κρασί

«Ολα έγιναν στη ζωή μου μόνα τους, χωρίς να καταλάβω πώς», μου λέει καθώς απολαμβάνουμε το δείπνο μας πίνοντας Οινάρι Παρπαρούση, ένα εξαιρετικό χαρμάνι του πατρινού οινοποιείου από Αγιωργίτικο και Μαυροδάφνη. Τριάντα χρόνια μετά, έχει μετανιώσει που έμεινε στη Γαλλία; «Θα ήμουν αχάριστος αν το έλεγα. Εχω πάρει αμέτρητες χαρές από τη δουλειά μου. Αλλωστε, οι δεσμοί με την πατρίδα υπάρχουν». Πράγματι, ως σύμβουλος, συνεργάζεται με πολλά εγχώρια οινοποιεία. Πώς βλέπει το ελληνικό κρασί; Και, κυρίως, πώς το βλέπουν οι ξένοι; «Προοδεύει συνεχώς. Το μοναδικό πρόβλημα είναι ότι τα περισσότερα κρασιά γίνονται για να "πάνε" εκεί όπου θέλει ο καταναλωτής: να είναι αρωματικά και εύκολα. Τα "μεγάλα" κρασιά, το veritable terroir, επιτυγχάνονται όταν το ίδιο αμπέλι μπορεί να βγάλει το ίδιο κρασί κάθε χρόνο, κι αυτό γίνεται μόνο μέσα από το φυτό, το έδαφος και το μικροκλίμα. Το ζητούμενο είναι να οδηγείς εσύ τον καταναλωτή. Για ορισμένους οινοποιούς, ευτυχώς, αυτή η φάση έχει ξεκινήσει»...

Ποιο άλλο λάθος κάνουν οι δικοί μας οινοποιοί; «Δίνουν έμφαση στο να γίνουν υπερσύγχρονα τα οινοποιεία τους –χάριν εντυπωσιασμού τις περισσότερες φορές– χωρίς να αφήνουν χώρο στην παράδοση. Καλή η τεχνολογία, αλλά η πραγματική έκφραση του terroir είναι το μεγάλο ζητούμενο. Δεν είναι εύκολο να κάνουν το επόμενο βήμα, αλλά δεν πρέπει να το φοβηθούν. Ξέρω, βέβαια, πως χρειάζεται τόλμη για να αλλάξουν ρότα αν τα προϊόντα τους σημειώνουν καλές πωλήσεις στο εξωτερικό, αλλά μόνο έτσι θα κερδίσουν τη διεθνή καταξίωση».

«Το ελληνικό κρασί προοδεύει συνεχώς», λέει ο Κυριάκος Κυνηγόπουλος. «Το μοναδικό πρόβλημα είναι ότι τα περισσότερα κρασιά γίνονται για να "πάνε" εκεί όπου θέλει ο καταναλωτής: να είναι αρωματικά και εύκολα».

«Le Grec, έτσι με φωνάζουν οι Γάλλοι»

Τον ρωτώ για τη ζωή του στη Βουργουνδία. Πώς κυλάει; «Με πολλή δουλειά –μόνο την περίοδο του τρύγου μπορεί να διανύσω 7.000 χιλιόμετρα σε δύο εβδομάδες– και με απανωτά ταξίδια σε όλο τον κόσμο».

Για όποιον έχει ασχοληθεί με την ιστορία του γαλλικού οίνου, είναι γνωστή η κόντρα που υπάρχει ανάμεσα στη Βουργουνδία και το Μπορντό. Ζητώ από τον Κυριάκο Κυνηγόπουλο να μου εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει. «Πρόκειται για δύο διαφορετικές σχολές. Κατ' αρχάς, το Μπορντό είχε την τύχη να περάσουν από το πανεπιστήμιό του εξαιρετικοί δάσκαλοι, όπως ο "πάπας της οινολογίας" Εμίλ Πεϊνό. Η Βουργουνδία δεν είχε τόσο σπουδαίες προσωπικότητες σε ακαδημαϊκό επίπεδο κι έτσι οι άνθρωποι του πανεπιστημίου της δεν κατέβηκαν ποτέ στο πεδίο, στον αμπελώνα, αποκόπηκαν από την παραγωγή.

» Για μένα, αυτή ήταν η μεγάλη πρόκληση όταν πήρα την απόφαση να μείνω στη Γαλλία. Οπως και η "πρώτη ύλη" με την οποία θα δούλευα. Το Pinot Noir είναι δύσκολη ποικιλία, πολύ ευαίσθητη στις αποδόσεις. Απαιτεί μεγαλύτερη μαστοριά στον χειρισμό σου. Το Μπορντό έχει ευκολίες: "παντρεύει" τα Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot και Petit Verdot. Στα χαρμάνια είναι εύκολο να καλύψεις τα κουσούρια μιας ποικιλίας με τις αρετές μιας άλλης...»

Τελικά, πόσο εύκολα εμπιστεύονται οι Γάλλοι έναν Ελληνα, ειδικά στον πολύ σημαντικό και ευαίσθητο γι' αυτούς χώρο του οίνου; «Είναι αλήθεια ότι πέρασα από πολλές και δύσκολες εξετάσεις», ομολογεί ο Κυριάκος Κυνηγόπουλος. «Τα πρώτα χρόνια ήταν μικρή η πελατεία μου, όπως και ο τζίρος του εργαστηρίου μου. Σιγά σιγά χτίστηκε η φήμη μου». Επειτα από τόσες δεκαετίες, νιώθει και λίγο Γάλλος πια; «Η γαλλική κουλτούρα με έχει επηρεάσει σε πολλά, κυρίως στην πειθαρχία: αν κάτι πρέπει να γίνει, θα γίνει. Και θα γίνει σωστά. Αλλά να ξεχάσω ότι είμαι Ελληνας δεν μπορώ. Δεν με αφήνουν και οι Γάλλοι. Με φωνάζουν πάντα "Le Grec"...».

7/4 – 5/5 ΗΜΟΥΝ Η ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΚΗΝΗ)
ΑΝΤΩΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΜΙΤΟΣ @ Πρώην πολυκατάστημα E&S Ανεξαρτησίας

6/5 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
@ Παλιό Ξυδάδικο

6/5 ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
@ Θέατρο Ριάλτο

ΨΑΧΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΙΑΝΤΑ
ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΓΑ & ΤΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, ΕΙΚΟΝΑ 1
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ

NARCISSUS: ΥΒΡΙΣ/ΘΡΗΝΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΡΟΔΟΣΘΕΝΟΥΣ

7/5 ΗΛΕΚΤΡΑ
RICHARD STRAUSS THE MET: LIVE IN HD @ Θέατρο Ριάλτο

8/5 Η ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΙΔΑ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΑΜΝΗΣΙΑ ΜΑΓΔΑΛΕΝΑ ΖΗΡΑ, ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
@ Παλιό Ξυδάδικο

8,9/5 ΟΡΕΣΤΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΩΡΟΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΩΡΟΣ
@ Θέατρο Ριάλτο

9/5 ΑΝΟΙΚΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ: «ΓΙΑΤΙ ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ;»
@ Παλιό Ξυδάδικο

10/5 ΜΙΚΡΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ
@ Παλιό Ξυδάδικο

30΄ ΟΡΕΣΤΗΣ–ΙΣΜΗΝΗ
ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, ΡΟΔΙΑ ΒΟΜΒΟΛΟΥ

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ, ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΗ
ΑΥΓΗ ΛΙΛΛΗ, ΑΝΝΑ ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΓΙΑΤΙ ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ;
μικρό
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ 2016

Εισιτήρια
Ταμείο: 77 77 77 45
Δευτέρα - Παρασκευή: 10:00-13:00 / 17:00-19:00
Σάββατο: 10:00 - 13:00
www.rialto.com.cy
Στα ταμεία των θεάτρων το βράδυ της παράστασης

Διοργανωτές:
mitos.org.cy rialto.com.cy

Χορηγός: Χορηγός επικοινωνίας:
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Corporate Identity Design / Visual Concept: Achim Wieland, www.lookinglately.com

kleima κήπος
Ανοιξιάτικες προσφορές στα έπιπλα κήπου!
Απίστευτο!
Τραπέζι Κήπου Ø100cm + 4 καρέκλες model: EVON (ασυναρμολόγητο) π.τ.τ. €300 95€
34.99€ Τραπέζι κήπου Ø55cm + 2 καρέκλες
79€ Τραπέζι κήπου Ø75cm + 4 καρέκλες model: GREECE
107cm
Σούπερ αναπαυτική πλάτη 107 εκ. ύψος
π.τ.τ. €400 145€ Τραπέζι κήπου 150x90cm + 6 καρέκλες (ασυναρμολόγητο)
π.τ.τ. €400 249€ Τραπέζι κήπου 150x90cm + 6 πτυσσόμενες καρέκλες + ομπρέλα model: CRETE (ασυναρμολόγητο)
και σε ασπρο rattan!
μαξιλαράκια
π.τ.τ. €680 475€ Τραπέζι κήπου 150x90cm + 6 καρέκλες + μαξιλαράκια
π.τ.τ. €780 575€ Τραπέζι κήπου 220x100cm + 8 καρέκλες + μαξιλαράκια model: URUGUAY (pl. rattan)
Ξαπλώστρα model: DUR-DECL-015 RECLINER SYROS 59€
ALUMINIUM 100%
Λατσιά: Έπιπλα Κήπου εντός Perfect U Τηλ: 22 571 707
Λάρνακα: Αγ. Αθανασίου 2, Αραδίππου, Πολυκατάστημα Τηλ: 24 641 960, Έπιπλα Τηλ: 24 821 954
Λευκωσία: Γωνία Βιέννης και Πράγας, Ανθούπολη, εντός καταστήματος ELLINAS D.I.Y. Τηλ: 22 443 563

TEXNES-06 VIVLIO_Master_cy 22/04/16 16:46 Page 6

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Σήμα για εισβολή στις 15 Ιουλίου

ΑΝΝΑ ΑΝΔΡΕΟΥ
Ραντεβού με τους στρατηγούς
Εκδ. ΑΒ Πολιτική, **σελ.** 270

Η Άννα Ανδρέου είναι ένας άνθρωπος που τολμά. Διότι, να μαζέψεις τα μπογαλάκια σου και να πας στην Κωνσταντινούπολη για να δουλέψεις ως ανταποκρίτρια ξένων ΜΜΕ, έτσι κι αλλιώς είναι ένα εγχείρημα, γνωρίζοντας τις κατά καιρούς περιπέτειες δημοσιογράφων στην Τουρκία. Πόσω μάλλον όταν αυτός που το κάνει είναι Ελληνοκύπριος δημοσιογράφος και είναι και γυναίκα, σε μία Τουρκία όπου σάρωναν οι ισλαμιστές και γινόταν σκληρή πάλη τότε για την επιβολή της μαντήλας. Κι όμως η Άννα τόλμησε. Με επιμονή και επιμέλεια έμαθε την τουρκική γλώσσα και από τις αρχές του 2004 βρίσκεται στην Πόλη, εργάζεται ως δημοσιογράφος κι αποτελεί σοβαρή πηγή ενημέρωσης και πληροφόρησης.

Στοιχείο της τόλμης της κ. Ανδρέου αποτελεί και το βιβλίο που αυτές τις μέρες κυκλοφόρησε και τιτλοφορείται «Ραντεβού με τους στρατηγούς». Πρόκειται για συναντήσεις και συνεντεύξεις με τους αξιωματικούς που ηγήθηκαν της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο. Όπως σημειώνει η ίδια η Άννα, δεν θα μπορούσε να συναντήσει τους Τούρκους αξιωματικούς χωρίς τη βοήθεια του Τούρκου πολεμικού ανταποκριτή της εποχής εκείνης Εργκίν Κονούκσεβερ, του ανθρώπου ο οποίος μεταξύ άλλων είχε βγάλει κι εκείνη την ιστορική φωτογραφία με τους πέντε αγνοουμένους στα γόνατα και έναν αξιωματικό να τους ανάβει τα τσιγάρα που τους έβαλε στο στόμα. Κάποιες από τις μαρτυρίες των αξιωματικών είναι συγκλονιστικές, όπως η ιστορία ενός εξ αυτών, ο οποίος προστάτευσε εκατοντάδες γυναικόπαιδα στην Άσσια. Άλλες δε είναι αποκαλυπτικές, όπως αυτή που δημοσιεύουμε σήμερα και αναφέρεται στην ουσία στην υλοποίηση ενός προμελετημένου σχεδίου που ήταν η εισβολή στην Κύπρο.

Ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα παραθέτουμε στη συνέχεια με πρωταγωνιστή τον επιτελάρχη των Αποβατικών

Δυνάμεων της Τουρκίας, πλοίαρχο Ερτουγρούλ Ουτσλέρ, ο οποίος ενώ βρισκόταν στις Βρυξέλλες, στις 15 Ιουλίου, του 1974, μεταφέρθηκε εν μία νυκτί στα Άδανα για να προετοιμάσει την απόβαση στην Κύπρο!

«Η γιαγιά σας είναι βαριά άρρωστη»

Την ίδια μέρα, στις 15 Ιουλίου στις Βρυξέλλες βρισκόταν σε εξέλιξη μία ετήσια σύνοδος του ΝΑΤΟ, στην οποία λάμβανε μέρος ο επιτελάρχης των Αποβατικών Δυνάμεων Τουρκίας πλοίαρχος Ερτουγρούλ Ουτσλέρ. Ο Ουτσλέρ, ο οποίος είχε ετοιμάσει ο ίδιος το σχέδιο απόβασης στην Κύπρο, έμαθε για το πραξικόπημα εκεί στις Βρυξέλλες. […] Ο Αμερικανός όμως πρόεδρος της Συνόδου πήρε τον λόγο και είπε «Γνωρίζω πως όλοι ανησυχείτε για έναν πόλεμο εντός του ΝΑΤΟ. Αλλά σας ανακοινώνω ότι ο πρόεδρος της τουρκικής αποστολής και ταυτόχρονα επιτελάρχης των τουρκικών Αποβατικών Δυνάμεων (δείχνοντας με το δάχτυλο τον Ουτσλέρ) είναι ανάμεσά μας. Εάν όπως σκέφτεστε η Τουρκία είχε πρόθεση να πραγματοποιήσει απόβαση θα έστελνε εδώ τον άνθρωπο κλειδί των Αποβατικών Δυνάμεων;». Τότε όλοι γύρισαν προς τον Ουτσλέρ και χειροκρότησαν.

Ωστόσο, λίγο αργότερα ένας Τούρκος αξιωματικός με πολιτικά πλησίασε τον Ουτσλέρ και του είπε στο αυτί «Η γιαγιά σας είναι πολύ βαριά άρρωστη. Σας περιμένουμε έξω να σας στείλουμε με το πρώτο αεροπλάνο στην Τουρκία. Το αεροπλάνο είναι έτοιμο, σας περιμένει». Ο Ουτσλέρ κατάλαβε αμέσως το μήνυμα, καθώς η γιαγιά του είχε πεθάνει χρόνια πριν. […] Επειδή στο αεροσκάφος δεν υπήρχε ελεύθερη θέση, τον έβαλαν στη θέση της αεροσυνοδού. Από το αεροπλάνο δόθηκε εντολή να περιμένει η πτήση Κωνσταντινούπολης-Αδάνων μέχρι να φτάσει εκεί ο Ουτσλέρ. Στο αε-

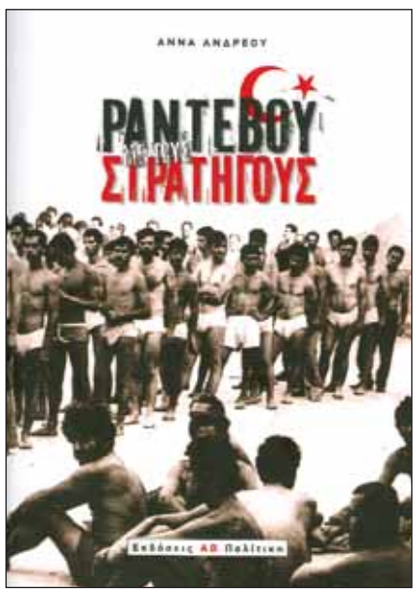

ροδρόμιο Κωνσταντινούπολης τον οδήγησαν αμέσως στο αεροσκάφος και από εκεί πήγε στα Άδανα. Στις 2.00 μετά τα μεσάνυχτα βρισκόταν στο Στρατηγείο Μερσίνας. Χωρίς τον επιτελάρχη των Αποβατικών Δυνάμεων άλλωστε δεν μπορούσε να γίνει η απόβαση».

Όπως είναι αναμενόμενο, στο βιβλίο περιλαμβάνεται μια σειρά φωτογραφιών του Εργκίν Κονούκσεβερ που πρώτη φορά βλέπουν το φως της δημοσιότητας και οι οποίες αποτελούν άγνωστα ντοκουμέντα της τραγικής εκείνης περιόδου.

Το βιβλίο «Ραντεβού με τους Στρατηγούς», θα παρουσιαστεί από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο Νίκο Χριστοδουλίδη την Τετάρτη 4 Μαΐου και ώρα 18.30 στη Δημοσιογραφική Εστία στη Λευκωσία. Χαιρετισμούς θα απευθύνουν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης και ο ΓΓ του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού. Αποσπάσματα από το βιβλίο θα διαβάσει η ηθοποιός Πόπη Αβραάμ, ενώ θα συντονίζει η δημοσιογράφος Κατερίνα Στεφάνου. **Το βιβλίο** μπορείτε να το βρείτε σε όλα τα μεγάλα βιβλιοπωλεία.

ΚΡΙΤΙΚΗ / *Της* **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Κτερίσματα από μουσική

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ
Μαύρο εκλεκτό
εκδ. Μελάνι, **σελ.** 112

Εχει η μνήμη ήχο; Στα δεκατέσσερα διηγήματα του Ευσταθιάδη οι εγκιβωτισμένες στον αμφιβληστροειδή εικόνες της περασμένης ζωής φέρουν εγχάρακτο έναν ιδιαίτερο ρυθμό, την προσωδία του χαμένου χρόνου, την αρμονική της μνήμης. Ανεπαίσθητα αρπίσματα κρούουν ανύποπτες χορδές της ψυχής, προσδίδοντας στο αποκύημα της ονειροπόλησης διάτορη υπόσταση. Οι δεσπόζουσες στις σελίδες ερωτοπαθείς αναμνήσεις δονούνται από υπόκωφες αντηχήσεις, από πνευστές συγχορδίες της σάρκας, από θροΐσματα της αφής, από το φλοίσβισμα κάθυγρων φωνών, από πολύχορδες κραυγές και λιγωμένους λυγμούς, από τον γόο του τέλους.

Στον «Παλιό ήλιο», από τα καλύτερα πεζά της συλλογής, ο αφηγητής, μαθαίνοντας πως η μελανή κηλίδα στον κρόταφό του οφειλόταν σε υπερέκθεση σε μεγάλη ακτινοβολία, θυμάται τον παλιό ήλιο που τον έκαψε, το εκτυφλωτικό φως στο δέρμα μιας παλιάς ερωμένης και τη μελωδία που ανέπεμπε η σάρκα της όταν τη διέτρεχε «με τα δάχτυλα σαν σε ασώματες χορδές άρπας». Υπεριώδης ακτινοβολία απειλεί τη μνήμη του αφηγητή σε άλλο πεζό, καθώς αναλογίζεται πως δεν υπάρχει ασφαλής δείκτης προστασίας για τα καύματα του χρόνου, «για την γκρίζα σαν τέφρα βροχή της μοναξιάς», «για τις εσωστρεφείς καταιγίδες» και για τα δάκρυα, που είναι επικίνδυνο να απορροφώνται από το δέρμα.

Στο «Έρος» ο ήρωας πεθαίνει, προδίδοντας τη μνήμη της αγαπημένης του, αρνούμενος να ξεστομίσει «θυμάμαι», ρήμα ισοδύναμο με παραδοχή, που συνιστά την «επιτομή τελεσίδικων εικόνων τού βλέμματος και συγκινήσεων της αφής». Η παρουσία της γυναίκας στοίχειωνε το δωμάτιο, διασκορπισμένη σε ηλεκτροφόρες ακτίνες, σε «δέσμες φωτεινών μικροβίων», που αν τις άγγιζε, θα ηχούσε και πάλι η φωνή της. Εντελώς απρόσμενα λειτουργεί η προδοσία του άνδρα στο απολαυστικό «Rewind». Η σύζυγος, παρακολουθώντας ξανά και ξανά σε βίντεο το πειστήριο της απιστίας του, ξεχνούσε την οργή της παρασυρμένη από ξαφνικό έρωτα για εκείνον τον άνδρα, που είχε μεταμορφωθεί σε «ένα ολόγραμμα ανεκπλήρωτης ηδονής». Δεν ήταν πια ο άπιστος σύζυγός της, αλλά ένας φαντασιώδης εραστής, που σπαρταρώντας στην οθόνη έκανε την ανάσα της να συντονίζεται στον ρυθμό του και έμοιαζε η ανάσα της με ήχο «ερωτικής επίκλησης», «που μοιραζόταν ανάμεσα σε ουρλιαχτό και σε δύοντα λυγμό». Την προσωδία της μνήμης χορδίζει ο χρόνος που τελειώνει. Καθηλωμένοι στην «ισόβια μοναξιά» τους, οι ήρωες πολεμούν την πλήξη με αναμνήσεις και ονειροφαντασίες. Μες στην ερημιά των δωματίων τους επινοούν από αμελητέα ερεθίσματα φονικά μυστήρια και πυριφλεγή πάθη για να θραύσουν τον «μόνιμο αντικατοπτρισμό» που βαλσαμώνει το βλέμμα τους. Στο ομότιτλο της συλλογής διήγημα αποκαλύπτεται πως η γυναίκα που επιβάλλεται στη μνήμη ενσαρκώνει «μια μορφή απούσας ευτυχίας». Γι' αυτό η μορφή της υποστασιοποιείται μεταξύ ψευδαίσθησης και πραγματικότητας, μεταξύ ονείρου και ανάμνησης. Ριζικά μόνος, ο αφηγητής διολισθαίνει πίσω στον χρόνο, «σ' ένα πυκνό νεφέλωμα παρελθόντος», μέχρι που η αναδρομή τον καταποντίζει στη μήτρα, όχι όμως την πρωταρχική, αλλά την έσχατη. Στην εκπνοή της αναπόλησης η μνήμη γίνεται μνήμα, το σκοτάδι του οποίου, «από το πιο εκλεκτό μαύρο χρώμα», διαστίζει ο τριγμός του δρύινου σκεπάσματος που κατασιγάζει οδυρμούς και στεναγμούς.

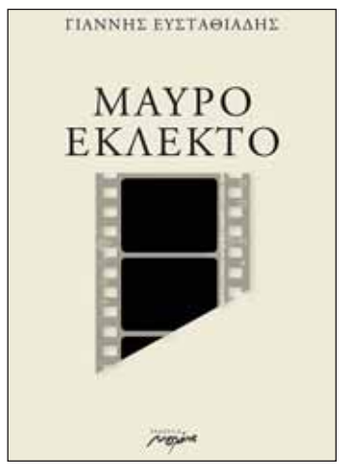

Είναι προφανής ο μείζων ρόλος της γλώσσας στα γραπτά του Ευσταθιάδη. Στο «Μαύρο εκλεκτό» παρατηρεί πως ο ήρωας «με τα σημεία στίξεως προσπαθεί να δώσει την έμφαση που λείπει από το διαλυμένο συντακτικό των περασμένων του χρόνων». Συνεπώς οι λέξεις καλούνται να αποκαταστήσουν απώλειες, να εξωραΐσουν τη φθορά των πραγμάτων και τη ζωή που φθίνει, να συνεργήσουν πρωτίστως στην ποιητική αναδημιουργία της καθημερινής πεζότητας, στην αισθητική πραγμάτωση του πραγματικού. Μολονότι κάποιες φορές η κατεργασία της έκφρασης δείχνει υπερβολικά στιλιζαρισμένη, δεν παύει να υπηρετεί τη συγγραφική αξίωση να γίνει η γραφή το αντίβαρο ενός απελπιστικά αντιποιητικού χρόνου. Αλλωστε, σε λέξεις, μουσική και σιωπή συνοψίζεται η τονικότητα της ζωής.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ **ΕΛΕΝΗ ΚΟΣΜΑ**

Η Ελένη Κοσμά γεννήθηκε το 1984 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε Συγκριτική Λογοτεχνία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και εργάζεται ως επιμελήτρια εκδόσεων. Αρθρα, δοκίμια και μεταφράσεις της από τα ιταλικά και τα γαλλικά έχουν δημοσιευθεί στα περιοδικά «Αντί», «Εντευκτήριο», «Παλίμψηστον», «Πόρφυρας», «Ποιητική» και στις εφημερίδες «Αυγή» και «Εποχή». Εχει εκδώσει τις «Στάχτες του Γκράμσι» (Πιερ Πάολο Παζολίνι, «Οι στάχτες του Γκράμσι», μετάφραση - εισαγωγή: Ελένη Κοσμά, Οροπέδιο, 2016). Η πρώτη της ποιητική συλλογή με τίτλο «Φιλιά στη γη» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πόλις (2016).

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Τη «Νέα ζωή» του Δάντη από μια χρηστική ιταλική έκδοση, το «Για να μη χάνεσαι στη γειτονιά» του Πατρίκ Μοντιανό από τις εκδόσεις Πόλις και το «Πολιτική και αλήθεια» του Ετιέν Μπαλιμπάρ των εκδόσεων Νήσος, που μου έκανε δώρο πρόσφατα ένας φίλος.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Μία από τις τρεις γυναίκες του Χέρμαν Μπρόντερ στο «Εχθροί, μια ερωτική ιστορία» του Ισαάκ Μπάσεβις Σίνγκερ (Καστανιώτης, 2009), για το τέλος της ιστορίας.

Με ποιον συγγραφέα θα θέλατε να δειπνήσετε;
Με τον Δημήτρη Χατζή σε ένα καφενείο σαν εκείνο του Σπούργου από τον «Τάφο» ή με τον Κλαούντιο Μάγκρις κάπου στην Τεργέστη.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;
Το «Εβραίοι, όλη η αλήθεια» του Κωνσταντίνου Πλεύρη.

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;
Ο «Αμλετ» σε μετάφραση Διονύση Καψάλη από τις εκδόσεις Gutenberg.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;
Δεν έχω διαβάσει αρκετά. Ας πούμε, δεν έχω διαβάσει τον «Οδυσσέα» του Τζόις, αλλά δεν ντρέπομαι (πολύ). Αισθάνομαι μόνον κάποια αμηχανία όταν πρέπει να κάνω ότι τα έχω διαβάσει. Για αυτές τις περιπτώσεις, όμως, υπάρχει το εξαιρετικά χρήσιμο βιβλίο του Πιερ Μπαγιάρ με τίτλο «Πώς να μιλάμε για βιβλία που δεν έχουμε διαβάσει» (Πατάκης).

Γιατί στέλνετε «Φιλιά στη γη»;
Δεν τα στέλνω. Τα παρατηρώ να πέφτουν.

Διακρίνουμε μια κάποια επιρροή από ιαπωνική οικονομία στον στίχο σας;
Οχι ιδιαίτερα, έως καθόλου. Στα χαϊκού έφτασα από τον Σεφέρη.

Η ποίηση σε χαλεπούς καιρούς μοιάζει όντως περιττή, άχρηστη;
Η ποίηση που είναι περιττή και άχρηστη παραμένει περιττή και άχρηστη και σε καιρούς χαλεπούς και σε καιρούς ευπρόσδεκτους.

Εχετε fb, twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Εχω facebook και νομίζω πως, ναι, με εμποδίζει λιγάκι, μου αποσπά ίσως την προσοχή. Αλλά, δεν θα έκλεινα τον λογαριασμό – όσο τουλάχιστον είμαι σε θέση να ελέγχω τον βαθμό και την ποιότητα της έκθεσης στο Διαδίκτυο.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΚΕΪΤ ΧΑΜΕΡ
Το κορίτσι με το κόκκινο παλτό
μτφρ.: Βάσια Τζανακάρη
εκδ. Μεταίχμιο, **σελ.** 422

Η μικρή Κάρμελ είναι διαφορετική από τα άλλα παιδιά, και η μητέρα της, που το γνωρίζει, προσπαθεί να χτίσει τη σχέση τους. Οταν εξαφανίζεται, αρχίζει ένας εφιάλτης και για τις δύο. Μέσω των δύο αφηγήσεων και των διαφορετικών οπτικών γωνιών, ο αναγνώστης παρακολουθεί τις παράλληλες ζωές των γυναικών, την αγωνία, τις ενοχές, τον φόβο για το άγνωστο και την απειλή. Θα βρεθεί η Κάρμελ; Θα δοθεί τέλος στην αναζήτησή της; Θα αναγνωρίσει η μητέρα την κόρη; Ή μήπως όλη αυτή η περιπέτεια δεν είναι τίποτε άλλο παρά η παραδοχή ότι δεν χάνονται ποτέ οι εσωτερικοί δεσμοί;

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΠΑΘΗΣ
Από τον Χορτάτση στον Κουν
Επιμέλεια: Νικηφόρος Παπανδρέου
εκδ. ΙδρυμαΕθνικής Τραπέζης, **σελ.** 826

Αναγεννησιακή κρητική δραματουργία, θέατρο του νεοελληνικού Διαφωτισμού, ρεπερτόριο των πρώτων ελληνικών θιάσων, άνθηση της κωμωδίας και της κοινωνικής σάτιρας στον 19ο αι., εδραίωση του επαγγελματικού θεάτρου στο νέο ελληνικό κράτος, καθιέρωση του σκηνοθέτη και σκηνικές αναζητήσεις στον 20ό αι. Με τη συγκέντρωση του διάσπαρτου επιστημονικού έργου του Σπάθη (1925-2014) συγκροτείται μια άτυπη ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου. Πρόκειται για μια ιστορία με κενά αλλά με σημαίνουσες καταθέσεις από έναν εκ των πρωτοπόρων της νεοελληνικής θεατρολογίας.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ANDERS ROSLUND, STEFAN THUNBERG
Made in Sweden, Ο Χορός της Αρκούδας
μτφρ.: Μαρία Πηγαδά
εκδ. Κλειδάριθμος, **σελ.** 752

Το μυθιστόρημα στηρίζεται σε πραγματικά γεγονότα, τα οποία συγκλόνισαν την σουηδική κοινωνία, όταν η συμμορία «Στρατιωτική Ομάδα» σκορπούσε τον φόβο. Τα μέλη της είναι συγγενικά πρόσωπα ενός εκ των δύο συγγραφέων. Ο πρωταγωνιστής, μαζί με τα δύο αδέρφια του και τον παιδικό τους φίλο, έχοντας ως πρότυπο τον επιθετικό πατέρα, σχεδιάζει διαρρήξεις αποθηκών του στρατού και ληστείες τραπεζών. Είναι ψύχραιμος και οργανωτικός και δεν αφήνει ίχνη, ενώ δημιουργεί πανικό στην ομάδα των αστυνομικών οι οποίοι έχουν αναλάβει να τον εντοπίσουν μαζί με τους συνεργούς του.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΟΥΒΕΛΑ
ΕΙΡΗΝΗ ΒΕΝΙΕΡΗ
Αδίδακτη ύλη
εκδ. Βεργίνα, **σελ.** 160

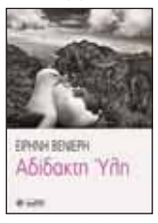

Ενας άνδρας και μια γυναίκα «στήνουν» ένα ερωτικό συμπόσιο έξω από το πλαίσιο κάθε συμβατικής λογικής, μέσα από τις αφορμές της ιστορίας, της ποίησης και της φιλοσοφίας, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα έναν αριθμό ιστοριών, ισάριθμο με τους αστερισμούς. Με την αυθαιρεσία κάθε ορθολογιστικής σκέψης, φτιάχνουν νέους ιστορικούς συσχετισμούς και αλληλουχίες, ακυρώνοντας κάθε βούληση και νομιμοποιώντας κάθε ερμηνεία. Μια ερωτική ιστορία διαμεσολαβημένη από τα δημιουργήματα της σκέψης, με έναν και μοναδικό στόχο, τη συνάντηση των δύο φύλων.

ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΝΤΑΝΙΕΛ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ
Περιμένοντας τους Βαρβάρους
μτφρ.: Μαργαρίτα Ζαχαριάδου
εκδ. Πατάκη, **σελ.** 592

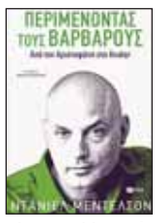

Στον τόμο με τίτλο «Περιμένοντας τους Βαρβάρους» συγκεντρώνονται 24 δοκίμια του πολυγραφότατου Ντάνιελ Μέντελσον, που έχουν πρωτοδημοσιευτεί στα περιοδικά New Yorker και New York Review of Books. Το ελληνικό κοινό έχει την ευκαιρία να γνωρίσει μια σημαντική πτυχή του μεταφραστή του Καβάφη στα αγγλικά και του συγγραφέα των βραβευμένων «Χαμένων» (Πόλις, 2010). Εκτός από τα δοκίμια που είναι αφιερωμένα στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, υπάρχουν και τα -ίσως- πιο γνωστά κείμενα του Μέντελσον που συσχετίζουν την αρχαία Ελλάδα με τη σύγχρονη κουλτούρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΓΑΣ

TEXNES-07 MATIES_Master_cy 22/04/16 16:46 Page 7

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

REUTERS / JOSE CABEZAS

ΓΕΝΕΥΗ

Καλλιτέχνες και κοινό

Οι Ελβετοί εικαστικοί καλλιτέχνες Jean-Philippe Kalonji και Serval δουλεύουν υπό το βλέμμα επισκεπτών στο Μουσείο Τέχνης και Ιστορίας της Γενεύης. Είναι το πρότζεκτ «Ραντεβού με τους καλλιτέχνες». Κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα έως το τέλος Δεκεμβρίου, το κοινό θα μοιράζεται χρόνο με τους καλλιτέχνες, θα συνομιλούν και θα τους παρακολουθούν να δημιουργούν.

EPA / JIM HOLLANDER

ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ

Η περιοδεία των Coldplay

Τα μέλη του βρετανικού συγκροτήματος Coldplay δείχνουν να απολαμβάνουν το γεμάτο χρώμα ποπ αρτ σκηνικό της συνέντευξης Τύπου που έδωσαν στο Μεξικό με αφορμή τη μεγάλη διεθνή περιοδεία με τίτλο «A Head Full of Dreams». Το Μεξικό είναι ένας σημαντικός σταθμός με τρεις συναυλίες. Από αριστερά, διακρίνονται οι Τζόνι Μπάκλαντ, Γκάι Μπέριμαν, Κρις Μάρτιν και Γουίλ Τσάμπιον.

AFP / MEHDI FEDOUACH

ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ

Ανθισμένες κερασιές

Στην Αθήνα έχουμε σκόρπιες ανθισμένες κουτσουπιές και καθώς θα προχωράει η άνοιξη θα περιμένουμε να ανθίσουν οι τζακαράντες, αλλά στη Φρανκφούρτη οι κερασιές, με τα ροζ μπουκέτα νέας εσοδείας, αποτελούν τμήμα της ελκυστικής ανοιξιάτικης εικόνας της πόλης. Η λήψη αυτή γύρω από την Παλιά Οπερα ανανεώνει την εικόνα της πόλης και προτείνει νέα τουριστική ταυτότητα.

SMITHSONIAN

ΕΛΒΕΤΙΑ

Ο κέρινος κόσμος του Τσάρλι Τσάπλιν

Η Ελβετία υπήρξε η υιοθετημένη πατρίδα του Τσάρλι Τσάπλιν, μετά την απόφασή του να εγκαταλείψει την Αμερική επί Μακάρθι. Μία από τις ωραιότερες και πιο γαλήνιες περιοχές της Ελβετίας, το Βεβέ δίπλα στο Μοντρέ, συνδέεται με την ελβετική περίοδο του Τσάρλι Τσάπλιν, που απέκτησε πλέον και μία επιπλέον υπόσταση με το μουσείο Chaplin's World by Grevin στο Manoir de Ban, πάνω από το Βεβέ. Το μουσείο στεγάζεται στο υπέροχο οίκημα στο οποίο ο ίδιος ο Τσάρλι Τσάπλιν έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Τα κέρινα ομοιώματα και η ανασύσταση της καθημερινότητας του Σαρλό, τα ενθυμήματα και οι φωτογραφίες έχουν συνθέσει έναν νέο, ελκυστικό και ελαφρώς θλιμμένο κόσμο. Τα εγκαίνια έγιναν η αφορμή για μια μεγάλη οικογενειακή συνάθροιση των απογόνων του θρυλικού Βρετανού ηθοποιού, ο οποίος με πολύ σκληρή δουλειά επηρέασε την εξέλιξη του κινηματογράφου ήδη από τη δεκαετία του 1910.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Θερβάντες, 400 χρόνια μετά

Αυτό το χαρακτηριστικό άγαλμα του Μιγκέλ Θερβάντες στην ιστορική πόλη Alcala de Henares, κοντά στη Μαδρίτη, σηματοδοτεί το έτος που είναι αφιερωμένο στον Ισπανό συγγραφέα. Στις 22 Απριλίου συμπληρώθηκαν 400 χρόνια από τον θάνατό του, στα 68 του χρόνια, έχοντας ζήσει μια ζωή με τρομερά συμβάντα και μεγάλη δημιουργία. Εκτός από τη συγγραφή του «Δον Κιχώτη», ο Θερβάντες πρόλαβε να ζήσει ναυμαχίες, συλλήψεις από πειρατές, πενταετή αιχμαλωσία στο Αλγέρι και πλήθος απρόοπτων γεγονότων. Η Ισπανία ζει ακόμη από τον απόηχο της πολύπλευρης κληρονομιάς του.

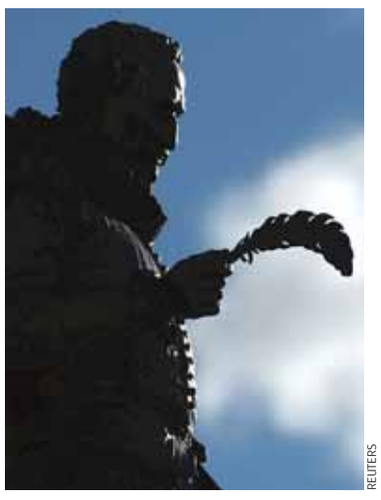

REUTERS

EPA / ETTORE FERRARI

ΛΟΝΔΙΝΟ

Αγάλματα με μάσκες

Ο Λόρδος Νέλσον στην πλατεία Τραφάλγκαρ, αλλά και πολλά ακόμη αγάλματα στο Λονδίνο, ανάμεσά τους και αυτό της βασίλισσας Βικτωρίας, έγιναν κομμάτι μιας περιβαλλοντικής δράσης της Greenpeace, που αποφάσισε να βάλει μάσκες σε πρόσωπα ηρώων, ηγετών και διασήμων προσώπων ώστε να προκαλέσει την προσοχή για την ατμοσφαιρική ρύπανση. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι πενιχρά ή, τέλος πάντων, όχι τα αναμενόμενα, αλλά οι φωτογραφίες με τον μασκοφορεμένο Λόρδο Νέλσον κυκλοφόρησαν πολύ.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Ενα κορίτσι του χαμογέλασε

«Δεν μπορώ να σκοτώνω ζώα. Είχα ένα θείο, αδελφό του πατέρα μου, αυτός πήγαινε για κυνήγι. Το κυνήγι το έβρισκα ωραίο, αλλά δεν άντεχα στη θέα των σκοτωμένων ζώων. Επειτα, αυτός ο θείος ήξερε να σφάζει. Ετρεχα μακριά. Ειδικά όταν έσφαζε γουρούνι, αυτό ήταν το χειρότερο. Δεν ξέρω από πού πήρα αυτό το χούι. Ισως από τον πατέρα μου. Πονούσε τα ζωντανά, δεν μπορούσε να τα βλέπει να υποφέρουν. Ετσι κι εγώ. Δεν μπορώ να σκοτώνω ζώα.

»Μου είναι πιο εύκολο να σκοτώνω ανθρώπους. Στην αρχή όχι και τόσο· την πρώτη φορά. Μετά σαν να κάλμαρα κάπως. Μια φορά όμως δυσκολεύτηκα πάλι, εκεί που δεν το περίμενα. Εκείνη τη νύχτα έγιναν έτσι τα πράγματα που ήρθαμε στα χέρια μαζί τους. Ήτανε φοβερό πράμα. Αφού κι εγώ τώρα που το λέω δεν είμαι σίγουρος αν τα φαντάζομαι. Ανοίξανε κεφάλια. Και να μην πεθαίνουν. Αυτό ήταν το πιο φοβερό. Να πρέπει να γίνεις κι εσύ χάλια για να πεθάνουν. Αφού μετά οι δικοί μου νομίζανε ότι όλο αυτό το αίμα ήτανε δικό μου.

»Το χειρότερο όμως είναι η μυρωδιά. Οι μυρωδιές. Μυρίζεις το σώμα του άλλου, γίνεσαι ένα μ' αυτόν. Είναι ο ιδρώτας του, το χνώτο του, η απλυσιά του; Δεν ξέρω· όταν ο άλλος αρχίζει να το παίρνει απόφαση ότι θα πεθάνει, όταν τον έχεις από κάτω και τον πνίγεις, βγάζει μια μυρωδιά. Δεν ξέρω τι είναι, αλλά είναι πολύ έντονο. Δεν το έκανα και καλά, ατζαμής ήμουν, δεν έλεγε να πεθάνει. Πάνω, στον Κλέφτη, καλοκαίρι του σαράντα οκτώ. Ως σήμερα, ζορίζομαι. Δεν θυμάμαι τι έφαγα χτες· θυμάμαι όμως τα μάτια του εκείνες τις στιγμές. Είχε ωραία μάτια· ήταν όμορφο παιδί. Το άφησα έτσι, πάνω στις πέτρες. Τα μάτια του δεν έκλεισαν ποτέ, αν κι έπαψαν πια να κοιτάζουν». Ο κύριος Γκρι σταμάτησε να διαβάζει και με ρώτησε: «Το χειρότερο δεν είναι όταν συνειδητοποιείς ότι οι άνθρωποι δεν σκοτώνουν μόνον από μίσος;».

«Το χειρότερο δεν είναι όταν συνειδητοποιείς ότι οι άνθρωποι δεν σκοτώνουν μόνον από μίσος;».

Εχω ένα σωρό τέτοιες ιστορίες, γραμμένες, ηχογραφημένες, σε κασέτες, σε ψηφιακά μέσα, και ο κύριος Γκρι κατά καιρούς τσαλαβουτάει σ' αυτές. «Θυμάσαι πώς τελειώνει;» με ρώτησε μετά. Δεν θυμόμουν. Ούτε ποιος μιλούσε θυμόμουν. Ο κύριος Γκρι συνέχισε την ανάγνωση: «Μας γύρισαν σ' εφεδρεία την άλλη μέρα. Πήγαμε, αλλάξαμε, πετάξαμε τις λερές στολές, πλυθήκαμε, γίναμε άνθρωποι. Θυμάμαι το τρεχούμενο νεράκι επάνω μου. Κοιμηθήκαμε σε ράντσο, φάγαμε ζεστό φαΐ, μας έδωσαν και μια έξοδο, να πάμε ώς την πόλη. Φαντάσου τώρα. Υστερα από μήνες. Βγήκαμε μ' ένα φιλαράκι, σκορπίσαμε στις γειτονιές. Κάτσαμε σε μια ταβέρνα, κουτσοφάγαμε, ήπιαμε λίγο, πήγαμε μετά αλλού. Δεν είπαμε τίποτα για τις επιχειρήσεις, δεν συζητήσαμε. Κοιτάζαμε τα κορίτσια. Μια παρέα ήταν, την πήραμε από πίσω. Κρυφογελάγανε αυτές, εμείς καπνίζαμε το ένα τσιγάρο μετά το άλλο. Το φιλαράκι μου τους πέταγε και κάτι νόστιμο πότε πότε, αυτός ήταν περπατημένος, εγώ όχι και τόσο. Κορίτσια, κορίτσια, ρίξτε και σ' εμάς μια ματιά, έλεγε ο δικός μου. Ετσι όπως γύρισα και τον κοίταξα για μια στιγμή, τον θυμήθηκα να ρίχνει τις χαριστικές βολές. Διερωτήθηκα: αυτός είναι; Δεν είναι άλλος; Προχτές τέτοια ώρα σκοτώναμε και τώρα, καθαροί, σιδερωμένοι, κυνηγούσαμε κορίτσια. Πήρα κουράγιο. Και ένα κορίτσι μού χαμογέλασε. Επιτέλους· ένα κορίτσι μού χαμογέλασε».

ΑΚΟΥΩ ΦΩΝΕΣ / *Γράφουν η* ΖΑΝ *και η* ΝΤΑΡΚ

Ο Δούρος, το Τσίπουρολ και ο γιατρός που μας χρειάζεται

Ζαν: Βρε παιδί μου, πολύ στενοχωρήθηκα που έφυγε ο Δούρος από το υπουργείο Πολιτισμού. Χάσαμε έναν δικό μας άνθρωπο. Είχε φινέτσα στο ντύσιμο, είχε παράστημα, κάτι καταλάβαινε και από θέατρο. Μπροστά στον Πολάκη, έδειχνε ότι όχι μόνο έχει βγει από τη σπηλιά αλλά ότι ξέρει να κρατάει μαχαιροπίρουνα.

Νταρκ: Μα έτσι γίνεται κανείς άνθρωπος της τάξης μας; Επειδή πέρασε λίγο ως γραμματέας από το Φεστιβάλ Αθηνών, είδε μερικά θεάματα και φόρεσε και δυο τρεις φορές γραβάτα;

– Πες μου ότι δεν ήξερες ότι ο Παναγιώτης Δούρος ήταν και πρόεδρος στο Ρόταρι στη Φιλοθέη. Τόσος ντόρος είχε γίνει. Χαμπάρι δεν είχες πάρει ότι ήταν «διπλός πράκτορας». Από τη μια, οι λαϊκοί αγώνες και, από την άλλη, η Veuve Clicquot. Εγώ λέω όλοι αυτοί οι αριστεροί να αφήσουν τη σαμπάνια ήσυχη, να μην τη μαγαρίζουν άλλο και να φτιάξουν ένα δικό τους ποτό. Δεν είναι κακή ιδέα ένα κοκτέιλ που θα λέγεται Τσίπουρολ, από το τσίπουρο και το Aperol.

– Το πρόβλημα πάντως παραμένει. Ο Δούρος δεν αποδείχθηκε ντούρος και ο Μπαλτάς τα έχει σφάξει όλα και παραμένει στη θέση του. Είδες τελικά τα επίθετα μπορεί να αποδειχθούν προφητικά.

– Εγώ πιστεύω ότι για όλα φταίει το Βέλγιο. Μας φέρνει γρουσουζιά. Κάθε φορά που μπλεκόμαστε σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις με αυτήν τη χώρα βρίσκουμε τον μπελά μας.

– Γιατί το λες αυτό;

– Δεν θυμάσαι τι έγινε πριν από 12 χρόνια στο Outlook με τον Βέλγο Τιερί ντε Κορντιέ; Σκοτωμός. Βρήκαν τα έργα του άσημα διάφοροι θρήσκοι και έγινε χαμός. Μετά ανακάλυψαν και τον Τότσικα με το καρπούζι και παραλίγο να χαλάσει η έκθεση. Δεν μας πάνε ενεργειακά αυτές οι χώρες στην τέχνη. Τελεία και παύλα.

– Θύμησέ μου, είχε παρουσιάσει και ο Φαμπρ μια χελώνα-γλυπτό στην Αθήνα; Από τότε θα πίστευε ότι είμαστε «ένα σχεδόν σύγχρονο κράτος» και ότι πηγαίνουμε με ρυθμούς χελώνας. Και όλα αυτά τα γυμνά ήταν για να παροτρύνει τους Ελληνες να βγουν από το κα-

Ο Κουβανός περφόρμερ Alejandro Figueredo Diaz-Perera έμεινε για τρεις εβδομάδες στον εξαερισμό μιας γκαλερί. Αυτό είναι πολύ πιθανό να εμπίπτει στο πεδίο της ιατρικής επιστήμης.

βούκι τους, δηλαδή τα ρούχα τους.

– Πολύ ποιητική και αλληγορική σε βρίσκω. Φαντάζεσαι να είχε ανεβεί η παράσταση και να ήταν από κάτω η Ζωή Κωνσταντοπούλου; Θα τη βλέπαμε πάνω στην περίφραξη της Πειραιώς 260 μαζί με την Ραχήλ Μακρή να φωνάζουν «βοήθεια!». Αγιο είχαμε και έφυγε ο Βέλγος.

– Ναι, και να σταματήσει επίσης κάθε λίγο και λιγάκι να γράφει βαρύγδουπα κείμενα για την υπόθεση αυτή, γιατί το 'χει παραξηλώσει. Και, εν πάση περιπτώσει, ας μην τραβάει άλλο τους προβολείς πάνω του, να ασχοληθούμε και λίγο με τον νέο καλλιτεχνικό διευθυντή, τον Βαγγέλη Θεοδωρόπουλο, ο οποίος είχε και μια καταπληκτική ιδέα που πέρασε στα ψιλά. Αδικο. Πολύ άδικο...

– Ναι; Είχε ο Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος καταπληκτική ιδέα;

– Βεβαίως, απλώς είσαι σνομπ και κάνεις ότι δεν υπάρχει. Του το κρατάς μανιάτικο που πήγαινε στις επιτροπές στη Βουλή για τη διαγραφή του χρέους και τον θεωρείς άνθρωπο της Ζωής Κωνσταντοπούλου. Λοιπόν, είπε ότι, αν ένας δημοσιογράφος πάει μια βόλτα στα μπαράκια που συχνάζουν οι καλλιτέχνες, μπορεί να τα μάθει όλα. Ποιος, πότε και τι θα παίξει στην Επίδαυρο, ας πούμε. Αρα δεν χρειάζονται οι συνεντεύξεις Τύπου.

– Α, τι ωραία! Εγώ θα τρέχω πίσω απ' τον Λούλη και τον Καραθάνο. Αντε και τον Μαρμαρινό, γιατί μου έχουν πει ότι είναι η ψυχή της παρέας. Εσύ κανόνισε την πορεία σου.

– Εγώ δεν πάω πουθενά. Με έχουν κουράσει τα πολιτιστικά γενικώς. Ο πολιτισμός επί Συριζανέλ είναι ένα ξεκατίνιασμα με ολίγη από Μπέκετ και conceptual art. Δεν μας αξίζει αυτός ο κατήφορος.

– Αυτά να τα πεις στον υπουργό Πολιτισμού. Ακούγεται ότι στη θέση του Δούρου θα βάλει έναν έμπιστο φίλο και συνεργάτη του.

– Και γιατί είναι κακό αυτό;

– Είναι καθηγητής Ιατρικής.

– Εξοχα! Αυτή θα είναι η πρώτη σωστή κίνηση του Μπαλτά. Ενας γιατρός για τον πολιτισμό, διότι όλα ξεκινούν από τη σωστή διάγνωση.

TEXNES-08 ISTORIA_Master_cy 22/04/16 16:47 Page 8

Δεκεμβριανά, 1944. Οι Στ. Καλύβας - Ν. Μαραντζίδης έφεραν το θέμα του Εμφυλίου Πολέμου σε μια πλατιά αναγνωστική βάση με τα «Εμφύλια Πάθη» (εκδ. Μεταίχμιο).

Στις 9 Ιουνίου του 1975 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπέγραψε το νέο Σύνταγμα. Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης, ειδικά στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, αποτελεί όλο και πιο συχνά αντικείμενο μελέτης από τους νέους ιστορικούς.

Αύγουστος 1922: το τραμ Ιπποκράτους - Κολωνού γεμάτο κόσμο, οι συρμοί οδεύουν προς καθήλωση στους σταθμούς μετά τις πρώτες ειδήσεις για την πτώση της Σμύρνης.

Η δημιουργία νέου εθνικού αφηγήματος

Η μελέτη της ελληνικής Ιστορίας του 20ού αιώνα από νέες φωνές θέτει τις βάσεις για την κοινωνική μας αναδημιουργία

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Η μεγαλύτερη άνεση με την οποία μιλάμε σήμερα για τον Εμφύλιο, τον Μεταξά ή τον Βενιζέλο, μπορεί να είναι σύμπτωμα της εποχής, αλλά μία τόσο προφανής ερμηνεία μάλλον υποτιμά το φαινόμενο. Γιατί, ο μεγάλος αριθμός μελετών, αναλύσεων και νέας ιστοριογραφίας που επί της ουσίας ξαναβάζει στο τραπέζι του δημόσιου διαλόγου τον ελληνικό 20ό αιώνα είναι ένα φαινόμενο με ρίζες και προοπτική. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι ένα φαινόμενο εκ πρώτης όψεως «φυσιολογικό», όπως αυθόρμητα λέει ο ιστορικός Κώστας Κωστής, καθώς «τα θέματα είναι πιο πιασάρικα για τους εκδότες, ενώ ο 19ος αιώνας δύσκολα προκαλεί ενδιαφέρον». Και επιπλέον, υπάρχουν και «οι ευαισθησίες και ενδιαφέροντα της κοινής γνώμης», όπως επισημαίνει ο ιστορικός Σωτήρης Ριζάς. Ενδιαφέροντα που «συχνά εκδηλώνονται ως "πόλεμοι της μνήμης", απρόβλεπτα και σφοδρά, με προνομιακό πεδίο την τηλεόραση και με την ακαδημαϊκή ιστορία συνήθως να ακολουθεί».

Η ανάγκη να ξανασταθεί κανείς απέναντι στα στερεότυπα που κληροδότησαν οι μεταπολεμικές δεκαετίες, εκπροσωπείται, εν πολλοίς, σε νέες σοδειές βιβλίων, που αφενός επανεισάγουν θέματα και αφετέρου τα ανανεώνουν με νέα ερμηνευτικά εργαλεία. Θα μπορούσε να πει κανείς, με σχετική ασφάλεια, ότι νέες γενιές ιστορικών, γεννημένων στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, συμπληρώνουν και διευρύνουν τον δημόσιο διάλογο που είχε αρχίσει η αμέσως προηγούμενη γενιά ιστορικών, γεννημένων στις δεκαετίες του 1940 και 1950. Δημιουργείται σταδιακά ένα νέο κύμα, που ενώ δεν έχει επί της ουσίας ούτε γραμμική τροχιά ούτε αναγκαστική αλληλουχία, δεν μπορεί παρά να εξεταστεί μέσα από το πρίσμα μιας νέας συγκυρίας.

«Πράγματι, την τελευταία 15ετία περίπου, έχουν εκδοθεί ποιοτικά ιστορικά έργα, που μεθοδολογικά και θεματικά έχουν πάει την ελληνική ιστορική επιστήμη πολλά βήματα παραπέρα», παρατηρεί ο ιστορικός Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης. «Και βεβαίως, η προσπάθεια για ποσοτική αλλά και ποιοτική αναβάθμιση της ελληνικής ιστοριογραφίας πρέπει να συνεχισθεί».

Πρόσφατα, ο εκδοτικός οίκος της «Εστίας» εγκαινίασε μία νέα ιστορική σειρά («Βασική Ιστορική Βιβλιοθήκη»), την οποία διευθύνουν ο Νίκος Ε. Καραπιδάκης και ο Κώστας Κωστής. Οι δύο πρώτοι τίτλοι - «Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά» του Σπ. Γ. Πλουμίδη και «Παρατάξεις και κόμματα στη μεταπολιτευτική Ελλάδα» του Σωτήρη Ριζά – δείχνουν το εύρος της σειράς από την καρδιά του 20ού ως τις μέρες μας. Ο Σωτήρης Ριζάς έχει φθάσει ώς το 2015, καθώς επιχειρεί μία ερμηνευτική ανάγνωση του τοπίου των κομμάτων και των παρατάξεων πάνω σε μετακινούμενους και συμπιεζόμενους ιδεολογικούς άξονες.

«Η προσφορά τίτλων και άρα θεωρήσεων», σχολιάζει ο Νίκος Ε. Καραπιδάκης, «εμπλουτίζει εκ των πραγμάτων τις προβληματικές μας και διευρύνει τους ορίζοντες. Τα στερεότυπα –όσο κι αν επιμένουν– υποχωρούν και ελπίζουμε ότι θα επιτευχθεί αυτό στο οποίο στοχεύει η ιστορική επιστήμη σε μια δημοκρατική (και άρα ελεύθερη) κοινωνία: να μπορεί να διεξάγεται ένας διάλογος χωρίς προκαταλήψεις και συγκαλυμμένη βία, για τον τρόπο που συνθέτονται και αποσυνθέτονται οι κοινωνίες». Αν πάει κανείς αρκετά πιο πίσω θα παρατηρήσει ότι μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, είχε αναζωπυρωθεί το λαϊκό ενδιαφέρον για τις «επανεκτημένες» σε επίπεδο συναισθηματικής εγγύτητας χαμένες ενδοχώρες των Ελλήνων προς τα Βαλκάνια και τη Μαύρη Θάλασσα, αρχικά, και κατ' αντανάκλαση και στη Μικρά Ασία. Αυτή η αρχική αναδίφηση σε μία θάλασσα μνήμης και εθνικής αυτοσυνειδησίας εξελίχθηκε σταδιακά σε μία πιο επεξεργασμένη ανάγκη για αναψηλάφηση ολόκληρων ιστορικών κεφαλαίων και για αμφισβήτηση στερεοτύπων.

«Σε αυτήν την αναζωογόνηση συνέβαλε και η διεπιστημονική προσέγγιση, δηλαδή το γεγονός ότι με την ιστορία ασχολούνται επιστήμονες και από άλλα πεδία (πολιτική επιστήμη, κοινωνική ανθρωπολογία, οικονομικά, κ.λπ.) που δίνουν φρέσκες ματιές στα πράγματα», λέει ο Νίκος Μαραντζίδης που στη διάρκεια του 2015 έφερε μαζί με τον Στάθη Καλύβα το θέμα του Εμφυλίου Πολέμου σε μια πλατιά αναγνωστική βάση στην ελληνική γλώσσα («Εμφύλια Πάθη», εκδ. Μεταίχμιο). «Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα, οι ματιές αυτές ανατρέπουν καθιερωμένους μύθους της μεταπολίτευσης, γεγονός που στις μέρες μας επηρεάζει τη συζήτηση για το σήμερα. Εξάλλου, φαίνεται πως μύθοι του χθες έπαιξαν κάποιο ρόλο στην ανάδειξη των αυταπατών του σήμερα». «Η κρίση έχει ωθήσει σε μια ευρεία αναθεωρητική διάθεση», λέει από τη μεριά του ο Στάθης Καλύβας.«Πρόκειται για μια φυσιολογική εξέλιξη: οι μεγάλες κρίσεις πάντα θέτουν σε αμφισβήτηση τις προ-υπάρχουσες βεβαιότητες. Παράλληλη με τη διάθεση των "ειδικών" να αναστοχασθούν την ιστορία μας είναι και η διάθεση ενός σημαντικού αναγνωστικού κοινού να αναζητήσει νέες και διαφορετικές ερμηνείες ή τουλάχιστον να εμβαθύνει περισσότερο σε θέματα που θεωρούσε είτε γνωστά είτε κλειστά. Θεωρώ την εξέλιξη αυτή ιδιαίτερα θετική». Το νέο τοπίο όπως ορίζεται μετά το 2010 άνοιξε νέους δρόμους για να φθάσει το ιστορικό βιβλίο στο κοινό. Ο Κώστας Κωστής ισχυρίζεται πως «η κρίση έθεσε σε αμφισβήτηση εμάς τους ίδιους, το πώς σκεφτόμαστε, το τι κάναμε. Δεν είναι τυχαία η αμφισβήτηση όλης της μεταπολίτευσης. Χρειαζόμαστε αυτή τη στιγμή κάποιες απαντήσεις σε βασικά ερωτήματά μας που ξεφεύγουν από εκείνα που είχαμε μάθει».

Πέρα από τη Μεταπολίτευση και τον Εμφύλιο, το καθεστώς του Μεταξά αλλά και ο Εθνικός Διχασμός της περιόδου 1915-17 και ώς τη δεκαετία του '20 είναι κεφάλαια του 20ού αιώνα που ζητούν πολύπλευρες ματιές. Το βιβλίο του Γιώργου Θ. Μαυρογορδάτου «Εθνικός Διχασμός» (εκδ. Πατάκη) συζητήθηκε πολύ, καθώς «ερμηνεύεται κυρίως ως κρίση στη διαδικασία εθνικής ολοκλήρωσης, αλλά και ως ταξική σύγκρουση. Ερμηνεύεται επίσης ως διαμάχη που απέκτησε τελικά τις διαστάσεις εμφυλίου πολέμου». Οι θέσεις του Μαυρογορδάτου είναι γνωστές στους ιστορικούς, αλλά το ευρύ κοινό ίσως να μην ήταν έτοιμο παλαιότερα να τις ακούσει. «Είναι ένα ζήτημα το κατά πόσον οι ιδέες που υπάρχουν στα βιβλία που κυκλοφορούν είναι καινούργιες», λέει ο Κώστας Κωστής. «Ο "Εθνικός Διχασμός" του Μαυρογορδάτου υπάρχει σε όλα τα απλά γραπτά του, στα οποία δεν έδινε κανείς σημασία. Ο Μαραντζίδης στο "Γιασασίν Μιλλέτ" (2001) είχε ήδη δείξει την τάση του για κάτι διαφορετικό στην ανάγνωση του Εμφυλίου, όπως και ο Mazower στην Ελλάδα του Χίτλερ. Πολύ απλά τα θέματα αυτά αναδείχθηκαν λόγω της πολιτικής συγκυρίας. Για πρώτη φορά κάποιοι άνθρωποι πάνε να διατυπώσουν μία άποψη αντίθετη από τη δεδομένη».

Η καταγωγή όλων αυτών των ζητημάτων σε βάθος χρόνου πέρα από την κρίση βρίσκει σύμφωνους τους περισσότερους ιστορικούς. Ο Σωτήρης Ριζάς αναρωτιέται αν είναι η κρίση που τροφοδοτεί αυτά τα ενδιαφέροντα. «Οχι αποκλειστικά», λέει. «Ο θόρυβος για τη Μικρά Ασία και τη Σμύρνη ξέσπασε το 2007, πριν υποψιαστούμε την κρίση χρέους. Πρόκειται για βαθύτερα ζητήματα ταυτότητας, εθνικής ή πολιτικής. Στις σημερινές συνθήκες αυτά τίθενται ακόμα πιο έντονα: συνύπαρξη εθνών-κρατών στο πλαίσιο της Ε.Ε. και αναπροσδιορισμός της έννοιας της εθνικής κυριαρχίας, κοινωνική πόλωση και πολιτικά σχίσματα, μετακινήσεις πληθυσμών, όλα αυτά τείνουν να θέτουν ερωτήματα και οι απαντήσεις συχνά αναζητούνται στο παρελθόν». Η αλήθεια είναι ότι σήμερα το κοινό έχει τη μεγαλύτερη δυνατή επιλογή. «Τα τελευταία χρόνια πράγματι έχουμε πολλούς νέους τίτλους και όλο και καλύτερα βιβλία σχετικώς προς τα μεγάλα θέματα της νεοελληνικής ιστορίας», λέει ο Νίκος Ε. Καραπιδάκης. «Και μάλιστα όχι μόνο από Ελληνες ιστορικούς αλλά και από ξένους ιστορικούς ή Ελληνες του εξωτερικού, αφού η ελληνική ιστορία –ομιλούμε για τη νεότερη και τη σύγχρονη– έχει κερδίσει το ενδιαφέρον πολλών ανθρώπων». Τη διεθνή διάσταση επισημαίνει και ο ιστορικός Ευάνθης Χατζηβασιλείου, ο οποίος υπογραμμίζει την αξία «συμμετοχής της Ελλάδας σε διεθνείς διεργασίες. Ισως, μετά την παρέμβαση Καλύβα και Μαραντζίδη που έγινε πριν από αρκετά χρόνια, αυτό είναι το πεδίο των πιο σημαντικών έργων. Υπάρχουν βιβλία για την Κοινωνία των Εθνών, το Κυπριακό, την ΕΟΚ, το ΝΑΤΟ, τον Ψυχρό Πόλεμο και άλλα. Πολλά μάλιστα από αυτά εκδόθηκαν κατευθείαν στα αγγλικά από μεγάλους εκδοτικούς οίκους». Η ιστοριογραφία ανοίγεται σε νέα πεδία «αλλά εξακολουθούμε να πάσχουμε από μία υπερπολιτικοποίηση και μεγάλη μονομέρεια», λέει ο Κώστας Κωστής τονίζοντας μία διάσταση συνυφασμένη με τον ελληνικό δημόσιο λόγο. Παρόλα αυτά υπάρχει πληθώρα νέων φωνών. Ο Χάρης Μυλωνάς, που διδάσκει συγκριτική πολιτική στο George Washington University, προτείνει μια δική του θεωρία στο «Οικοδομώντας το Εθνος» (εκδ. Επίκεντρο), που εισάγει και τις εξωτερικές σχέσεις στις εσωτερικές διεργασίες αφομοίωσης ή εθνοκάθαρσης. Ο Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης έδωσε μόλις πρόσφατα τη μελέτη «Τα μυστήρια της Αιγηίδος. Το μικρασιατικό ζήτημα στην ελληνική πολιτική (1891-1922)» (εκδ. Εστία), και ο Σωτήρης Ριζάς μία νέα μελέτη για τον Εθνικό Διχασμό (εκδ. Καστανιώτη). «Αξίζει να προσέξουμε και τους πραγματικά νέους», λέει ο Θάνος Βερέμης «Τον Μανώλη Κούμα (για τον μεσοπόλεμο) και τον Δημήτρη Λυβάνιο για το Μακεδονικό στον μεσοπόλεμο (Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη)».

Πού μπορεί να οδηγήσει αυτή η ένταση στη νέα και παλαιά ιστοριογραφία; «Πιστεύω πως όλο αυτό μπορεί να μας οδηγήσει στην άρθρωση ενός νέου εθνικού αφηγήματος», καταλήγει ο Στάθης Καλύβας, «που θα ξεπερνά τα όρια των παλαιότερων και θα θέτει τις βάσεις για την κοινωνική μας αναδημιουργία, πράγμα που αποτελεί και το μέγιστο ζητούμενο της εποχής». Είναι αυτό που θα ονόμαζε κανείς, νέο «αίμα» για «νέα εποχή». Μπορεί να ακούγεται παράτολμο στο κλίμα των ημερών, αλλά φαίνεται ότι έχει ήδη γεννηθεί.

Οκτώβριος 1944, η Αθήνα απελευθερώνεται. Κατά ομολογία, το τοπίο όπως ορίζεται μετά το 2010 άνοιξε νέους δρόμους για να φθάσει το ιστορικό βιβλίο στο κοινό.

Ιωάννης Μεταξάς και το καθεστώς της 4ης Αυγούστου. «Η προσφορά τίτλων ιστορικών βιβλίων και άρα θεωρήσεων», σχολιάζει ο ιστορικός Νίκος Ε. Καραπιδάκης, «εμπλουτίζει εκ των πραγμάτων τις προβληματικές μας και διευρύνει τους ορίζοντες».

> *Σε κάποιες περιπτώσεις ανατρέπονται μύθοι της μεταπολίτευσης. Και φαίνεται πως οι μύθοι του χθες έπαιξαν ρόλο στην ανάδειξη των αυταπατών του σήμερα.*

> *Η ανάγκη να ξανασταθεί κανείς απέναντι στα στερεότυπα που κληροδότησαν οι μεταπολεμικές δεκαετίες, εκπροσωπείται, εν πολλοίς, σε νέες σοδειές βιβλίων.*

TEXNES-09 CINEMA_Master_cy 22/04/16 16:48 Page 9

Η Ρωσία μεταξύ Θεού και Στάλιν

Ο σκηνοθέτης Νικήτα Μιχάλκοφ μετέτρεψε τον «Ψεύτη ήλιο» του, σε πατριωτικό έπος

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ**

Ο πρώτος «Ψεύτης ήλιος», αριστούργημα εμβληματικό για το ευρωπαϊκό σινεμά της δεκαετίας του '90, παρουσιάστηκε το 1994 και βραβεύτηκε με Οσκαρ ξενόγλωσσης ταινίας. Ο δεύτερος, γυρισμένος το 2010, φτάνει καθυστερημένος στις ελληνικές αίθουσες μαζί με τις εθνικοπατριωτικές ιαχές του Νικήτα Μιχάλκοφ. Τον τρίτο «Ψεύτη ήλιο», γυρισμένο το 2011, τον περιμένουμε σε μερικές εβδομάδες, φαίνεται πως θα 'ναι η ολική επαναφορά του σκηνοθέτη σε μια φωτεινή, φαντασιακή Ρωσία, που δεν είδε ποτέ το φάντασμα του κομμουνισμού.

Η πρώτη ταινία εκτυλίσσεται καλοκαίρι του 1937, εποχή των περιβόητων δικών της Μόσχας, που έστειλαν στα γκούλαγκ ή στο εκτελεστικό απόσπασμα χιλιάδες «εχθρούς του λαού» (βλέπε αντιπάλους του Στάλιν), ανάμεσά τους και υψηλόβαθμους του κομμουνιστικού κόμματος και του Κόκκινου στρατού. Ο αξιωματικός Σεργκέι Κότοφ, ήρωας της επανάστασης, περνάει ήσυχα τις διακοπές του. Η ατμόσφαιρα στην ντάτσα του όμως θα γίνει δυσοίωνη με τον ερχομό του Ντμίτρι, φίλου του από τα παλιά, που τώρα υπηρετεί στη μυστική αστυνομία του Στάλιν. Ο ξαφνικός επισκέπτης γοητεύει τη γυναίκα και τη μικρή κόρη του Σεργκέι. Στον «Ψεύτη ήλιο 2: η έξοδος» η Σοβιετική Ενωση, διαλυμένη από τις εσωτερικές εκκαθαρίσεις, χτυπιέται αλύπητα από τις χιτλερικές ορδές που προελαύνουν. Η κομματική ελίτ, αμήχανη ή πανικόβλητη, δεν ξέρει πώς ν' αντιδράσει. Η βία του πολέμου εικονογραφείται με υπερβολή, άλλοτε για χάρη ενός εντυπωσιακού θεάματος κι άλλοτε για να σπρώξει τον ρεαλισμό στο γκροτέσκ. Δύο πρόσωπα είναι πυλώνες της δραματουργίας: ο Κότοφ, που το σκάει από γκούλαγκ πάνω στην αναμπουμπούλα και η Νάντια, η έφηβη κόρη του, θύμα του «παιδομαζώματος» της Κομσομόλ, που πρέπει να διαλέξει ανάμεσα στον Θεό και τον Στάλιν. Ο σημερινός «Ψεύτης ήλιος» αρχίζει με τη σκηνή ενός ονείρου του Κότοφ, στην οποία με θυμό και πικρία ο Μιχαλκόφ επικαλείται τις τουρτομαχίες του βωβού σινεμά. Στη συνέχεια ο Ρώσος σκηνοθέτης περνάει από χίλια κύματα. Και εμείς μαζί του. Είναι ευρηματικός, αλλά καταντάει δημαγωγικός και φλύαρος όταν ρίχνει στον μύλο του Πούτιν ετερόκλητα πράγματα: την υπόκωφη ένταση του Τσέχοφ, τη μεγαλοπρέπεια και τον λυρισμό του Μιχαήλ Καλατόζοφ («Οταν περνούν οι γερανοί»), την ονειρική υφή των «Παιδικών χρόνων του Ιβάν» του κρυστάλλινου Ταρκόφσκι, το μελόδραμα και τη θεαματική δράση του κλασικού αμερικανικού σινεμά.

Τα χιτλερικά στρατεύματα προελαύνουν σε μια Σοβιετική Ενωση, όπου ο «πατερούλης» Στάλιν δεν μπορεί να εμπνεύσει ηθικό.

Παντός καιρού

Ο Μιχάλκοφ, που έχει εξέχοντα ρόλο στον κινηματογράφο της πατρίδας του από τα τέλη της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα, βρίσκεται στο πλευρό του Ρώσου προέδρου, με τον οποίο διατηρεί φιλική σχέση. Πιστός στο επίσημο κινηματογραφικό δόγμα: «μπλοκμπάστερ με κοινωνικό νόημα» (κάτι σαν μετάλλαξη του «σοσιαλιστικού ρεαλισμού»). Πάντως, για να πούμε τα πράγματα με τ' όνομά τους, ήταν πάντα φίλος με όλους τους ηγέτες του Κρεμλίνου. Και με τον σταλινικό Μπρέζνιεφ και με τον Γκορμπατσόφ της Περεστρόικα και με τον νοσταλγό της τσαρικής Ρωσίας, Πούτιν. Σπουδαίος σκηνοθέτης, αλλά και παντός καιρού.

dbouras@kathimerini.gr

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Το ελληνικό «Short Fuse» του Ανδρέα Λαμπρόπουλου και του Κώστα Σκύφτα είναι η μικρή ευχάριστη έκπληξη της εβδομάδας. Περιπέτεια χειροποίητης καταιγιστικής δράσης, που δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από αντίστοιχες μικρές αμερικανικές (ή γαλλικές) παραγωγές. Εξαιρετική σκηνοθεσία (άσκηση ύφους στην οποία οι δύο σκηνοθέτες παίρνουν άριστα) που δεν μένει στα εύκολα, στον εξωτερικό ρυθμό και στο στυλ, αλλά παίζει με τη μαγική λέξη: πυκνότητα. Το σενάριο, ας το παρακάμψουμε. Είναι αφελές, όπως και στα κόμικ. Ενας άνεργος δικηγόρος (Αποστόλης Τότσικας) παγιδεύεται από έναν άγνωστο.

Ο «Εκλεκτός της νύχτας» (φωτ.) του Τζεφ Νίκολς («Καταφύγιο», «Ενα καλοκαίρι») είναι η απογοήτευση της εβδομάδας. Περιμέναμε κάτι περισσότερο από έναν ικανό σκηνοθέτη, που ξέρει να δημιουργεί ατμόσφαιρα. Εδώ έχουμε χάος, αλλά και κάτι σαν «Σούπερμαν» ή «Στάρμαν» για ψαγμένο κοινό.

Ο «Βασιλιάς μου» της Μαϊουέν Λε Μπεσκό, γαλλικό χαμηλότονο δράμα, στο οποίο αναφερθήκαμε αναλυτικά την προηγούμενη Κυριακή, είναι λίγο φλύαρο. Εχει όμως την αμεσότητα της αυτοσχεδιαστικής γραφής μιας σκηνοθέτιδος, η οποία ξέρει να καθοδηγεί ηθοποιούς, αλλά και ν' αφουγκράζεται την ανθρώπινη ανάσα. Η Τονί, η οποία έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση, αποδέχεται την πρόταση γάμου του Ζορζό, ενός σύγχρονου Δον Ζουάν που αποφάσισε ξαφνικά να γίνει πατέρας. Κάποια στιγμή θα χωρίσουν, αλλά θα συνεχίσουν να έχουν σεξουαλική σχέση. Με την Εμανουέλ Μπερκό και τον Βενσάν Κασέλ.

10 TEXNES TV NEW2_Master_cy 22/04/16 16:49 Page 10

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 11.4.2016 - 17.4.2016

Τηλεόραση σε... θερινές διακοπές

Πόσα αστέρια να χωρέσουν σε μία οθόνη και πόσα σόου σε μία σεζόν, απορίας άξιον

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

ΕΙΔΑΝ

1 **Δίδυμα φεγγάρια** 109.600 ΑΝΤ1, 14/04 31,5%

2 **Πρώτη σταγόνα** 99.820 ΑΝΤ1, 11/04 32,5%

3 **Ο τροχός της τύχης** 88.310 Mega, 12/04, 36,9%

4 **Μπρούσκο** 87.610 ΑΝΤ1, 12/04 28,6%

5 **Φακάτε τους** 87.050 Mega, 12/04 27,9%

Την τελευταία περίοδο βλέπουμε στις οθόνες μας πολλά σόου, τα οποία και κερδίζουν πολλές χιλιάδες τηλεθεατών κατά τις ώρες προβολής τους. Ο κόσμος, βλέπετε, θέλει χορό και τραγούδι, έτσι για να ξεφεύγει από τα καθημερινά και τις σκοτούρες. Όλα τα κανάλια έχουν και από ένα ευχάριστο σαββατόβραδο, όχι αυτό το παλιό της Ειρήνης, άλλα, νέας κοπής, ασχέτως αν μερικά από αυτά (για ποιους χτυπάει η καμπάνα άραγε;) είναι κακέκτυπα του εαυτού τους. Πάντως, το Capital αποφάσισε να μη διαταράξει την επιτυχημένη βραδινή του ζώνη, μεταδίδοντας το «Bravo Ρούλα», το οποίο τελικά μετακόμισε στο Σίγμα, το οποίο έχει καταντήσει κάτι σαν ο Άγιος Παντελεήμονας των καναλιών, θυσιάζοντας την «Παραδοσιακή βραδιά», η οποία του έφερνε στα σίγουρα 57.000 τηλεθεατές κάθε Σάββατο.

> *Δυσκολεύομαι να καταλάβω όσους πηγαίνουν σε αυτά τα σόου. Ελπίζουν ότι θα λάμψει το αστέρι τους, θα μου πείτε. Κάποιος όμως πρέπει να τους πει ότι μόνο το σύμπαν έχει πολλά αστέρια και τα πλανητάρια.*

Μπράβο στο Capital που στάθμισε τα υπέρ και τα κατά και αποφάσισε να διατηρήσει τη σαββατιάτικη ζώνη του ως είχε.

Για το σόου της Ρούλας πολλά γράφτηκαν και ειπώθηκαν, για το ότι δεν είχε την προηγούμενη λάμψη, για τα botox της, για την παραγωγή και χίλια άλλα και σκέφτομαι, μα καλά τι περιμέναμε να δούμε; Τη Ρούλα να χοροπηδά και να λάμπει όπως πριν από είκοσι χρόνια; Οι ίδιες κριτικές και όταν παρουσίαζε το talent show στον Alpha, θυμάστε; Είχαμε όλοι κάτι να πούμε για τα κιλά της, τα ρούχα της, τον αέρα της. Έλεος, αν η ίδια θεωρεί ότι αυτό που κάνει βγαίνει καλό στον αέρα, εμείς πού ζοριζόμαστε; Και να μη συζητήσουμε για το επίπεδο της τηλεόρασης, και ότι αυτό που είδαμε την υποβιβάζει, διότι ουαί, Φαρισαίοι. Αφήστε που ήταν και η πρώτη εκπομπή, μπορεί να αλλάξει ό,τι δεν της άρεσε, εδώ είμαστε να το δούμε.

Δεν ξέρω, αλλά κάποιος κάποτε θεώρησε ότι τα μεγαλόπνοα σόου είναι ένα είδος τηλεοπτικής πανάκειας, γέμισε το στούντιο με χορευτές και τραγουδιστές, βρες και τρεις τέσσερις να τους κάνεις κριτές και ιδού τα νούμερα (αριθμοί και μονάδες). Εμ, δεν είναι έτσι, δεν γίνεται να κάνεις «Like a Star» και το αστέρι να έχει ήδη δύσει. Αδυνατώ να καταλάβω πώς σκέφτηκαν τα φωτεινά μυαλά που σχεδίασαν και οργάνωσαν αυτήν την εκπομπή, προσπαθώ να καταλάβω τι προσφέρει, πώς μας διασκεδάζει. Επίσης, θα έπρεπε να υπάρχει και ποινή για όποιον αθετεί τηλεοπτική του υπόσχεση, δεν είχες πει, κ. Γκαγκάκη, ότι δεν επρόκειτο να παρουσιάσεις εκπομπή; Το είπες, τότε γιατί το έκανες; Δεν χρειαζόταν. Από την άλλη, δυσκολεύομαι να καταλάβω όσους πηγαίνουν σε αυτά τα σόου. Ελπίζουν ότι θα λάμψει το αστέρι τους, θα μου πείτε. Κάποιος, όμως, πρέπει να τους πει ότι μόνο το σύμπαν έχει πολλά αστέρια και τα πλανητάρια.

Γενικά, πάντως, το τηλεοπτικό τοπίο, όπως εξελίσσεται, μοιάζει να είναι σαν σύκο μαραμένο, πολιτικές εκπομπές λόγω βουλευτικών, σειρές που φτάνουν στο τέλος τους και αρχίζουν να αποκαλύπτουν κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα (να δω του χρόνου τι μυστικά θα πρέπει πάλι να αποκαλύψουμε), τηλεθέαση που αρχίζει και επηρεάζεται από το θερμό του κλίματος, ενώ και κάποιες εκπομπές αρχίζουν και δείχνουν τα πρώτα σημάδια κόπωσης.

Αλλά, μέχρι να επιστρέψουν ο Κωνσταντίνος κι η Ελένη έχουμε ακόμα δρόμο.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Ντοκιμαντέρ για τον Μιχάλη Πασιαρδή

Το κρατικό κανάλι θα προβάλει ντοκιμαντέρ αφιερωμένο στον Μιχάλη Πασιαρδή, έναν από τους σημαντικότερους εν ζωή ποιητές της Κύπρου. Ο Μιχάλης Πασιαρδής γεννήθηκε στο Τσέρι το 1941 και εργάστηκε για πολλά χρόνια ως λειτουργός Προγραμμάτων στο ραδιόφωνο του ΡΙΚ. Έγραψε ποίηση και θέατρο στην κυπριακή διάλεκτο. Γνωστά θεατρικά έργα του είναι: «Γιαλλουρού (1961), «Το νερόν του Δρόπη» (1968), «Μιαν φοράν σ' ένα χωρκό» (1969), «Στα χώματα της Μεσαρκάς» (1970), «Ο Θησέας στην κοιλιά του Μινώταυρου» (1973), τα οποία είτε μεταδόθηκαν από το ραδιόφωνο είτε ανεβάστηκαν στη σκηνή. Τα κείμενα και η παρουσίαση είναι του Κώστα Χαραλαμπίδη και η σκηνοθεσία του Κώστα Ορθοδόξου. Μεγάλη Τετάρτη, 27 Απριλίου, ώρα 21:10, στο ΡΙΚ1.

1	ΑΝΤ1	20,9%
2	OTHERS	19,6%
3	MEGA	16,6%
4	ΡΙΚ1	14,8%
5	ΣΙΓΜΑ	10,4%
6	OTHER CY	9,6%
7	ALPHA ΚΥΠΡΟΥ	5,3 %
8	ΡΙΚ2	1,7%
9	EPT WORLD	1,1%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: Cytavision, Primetel, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΡΙΚ1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Τετ - Α - Τετ

07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Πόσα ξέρεις - (Ε)
11.15 Τα ρόδα της οργής - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
12.30 Η Κύπρος κοντά σας Εκπομπή για τους απόδημους.
13.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.10 Eurovision Flashback (Ε) Αναδρομή σε συμμετοχές της Γουροβίζιον με τον Λουκά Χάματσο.
15.10 Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε) «Οδού»
16.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show με τον Τάσο Τρύφωνος.
17.30 Σπίτι στη φύση Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ(νοηματική)
18.15 Ο φταίχτης - (Ε) Κυπριώτικο σκετς της Μάρως Κουσιάππα. Σε δύο μέρη. Μέρος Β΄.
18.45 Μάθε τέχνη κι άστηνε Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.
19.25 Πατάτες 11 - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Τετ - Α - Τετ Talk show με τον Τάσο Τρύφωνος. Επ. 23ο.
23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.15 Eurovision Flashback (Ε)
00.10 Wuthering Heights Ταινία εποχής.
02.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
03.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
05.15 Ο φταίχτης - (Ε)
05.45 Μάθε τέχνη κι άστηνε (Ε)
06.15 Πατάτες 11 - (Ε)

ΡΙΚ2 ΤΗΛ.: 22862000

21.50 Wuthering Heights

07.30 Παιδική ζώνη
α. Ταμπαλούκα
β. Ζήτω ο Χάκολ
γ. Η μικρή Λουλού
δ. Ποκόγιο
ε. Νέλι το ελεφαντάκι
στ. Χίθκλιφ ο γάτος
ζ. Η Μις Μάλαρντ
η. Ο τρελός κόσμος
11.00 Στη χώρα του γιατί
11.30 Παιδική ζώνη
16.00 Οικογενειακή υπόθεση (Family Biz). Επ. 9ο/26.
16.30 100 καλές πράξεις για τον Έντι ΜακΝτάουντ (100 deeds for Eddie MacDowed, I). Επ. 10.
17.15 Το ταλέντο στην επικοινωνία της Επιστήμης - (FameLab) Διαγωνισμός για την ανάδειξη του καλύτερου νέου ταλέντου στην επικοινωνία της Επιστήμης. Ο νικητής θα εκπροσωπήσει την Κύπρο στο διεθνή διαγωνισμό FameLab.
18.45 Βυζαντινοί Ύμνοι - Κυριακή των Βαΐων
19.00 Η Ακολουθία του Νυμφίου
20.30 Περί Κύπρου
20.40 Θησαυροί στα βάθη των ωκεανών (Silver Rush). Σειρά ντοκιμαντέρ. Επ. 3ο.
21.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
21.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
21.50 Wuthering Heights Ταινία εποχής με τους Τζέιμς Χόσον, Κάγια Σκοντελάριο, κ.ά.
23.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.10 ΓΙΟΥΡΟΝΙΟΥΣ

MEGA ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Like a star

07.00 Θεία λειτουργία
10.00 9 μήνες - (Ε) Δραματική σειρά με τους Αλέξανδρο Σταύρου, Νίκο Γαλανό, κ.ά.
11.40 Τρελή οικογένεια - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
12.20 Μάλιστα, Σεφ! - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
13.00 Αλήθειες με τη Ζήνα Κοινωνική εκπομπή με τη Ζήνα Κουτσελίνη.
14.40 Δεν έχω λόγια! - (Ε) Μουσικό τηλεπαιχνίδι.
15.30 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Τζούλια Νόβα.
16.30 Ραντεβού! - (Ε)
17.20 Μάλιστα, Σεφ! Κωμική σειρά με τους Ιεροκλή Μιχαηλίδη, Προμηθέα Αλειφερόπουλο. Επ. 18ο.
18.00 Τρελή οικογένεια Κωμική σειρά με τους Τάσο Κωστή, Σόφη Ζανίνου, κ.ά. Επ. 20ο.
18.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.20 Συνέχεια της σειράς
18.50 FAKATEτους - (Ε) Σατιρική εκπομπή, με τους Μαρίνο Χατζηβασιλείου, Άννα Μονογιού κ.ά.
20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.20 Like a star - Live Μουσικό talent show με την Κατερίνα Γκαγκάκη.
00.40 Hemlock Grove Ξένη σειρά τρόμου.
01.30 Hannibal Ξένη αστυνομική σειρά.
02.20 Μουσικό κουτί - (Ε)
04.20 Περνάμε καλά - (Ε)

ΑΝΤ1 ΤΗΛ.: 22200200

21.15 Your Face

06.20 Πρωινή ενημέρωση
07.00 Ποτέ δεν είναι αργά - (Ε)
07.50 Λύκε, λύκε είσαι εδώ; (Ε) Κυπριακή σειρά.
09.30 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε) Ελληνική σειρά.
11.00 Οι συμμαθητές - (Ε) Ελληνική σειρά.
12.10 Εκείνες κι εγώ - (Ε) Ελληνική σειρά.
13.00 Follow - Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
13.30 Ελεύθερος κι ωραίος-(Ε) Ελληνική σειρά.
14.20 Χωρίς εσένα - (Ε) Κυπριακή σειρά.
16.30 Η μαμά μου μαγειρεύει καλύτερα από τη δική σου. Ψυχαγωγική εκπομπή μαγειρικής με τον Γρηγόρη Αρναούτογλου.
17.45 Τα νέα του ΑΝΤ1 σε 10΄
17.55 Η μαμά μου μαγειρεύει καλύτερα από τη δική σου - (Συνέχεια)
18.45 Οι συμμαθητές, ΙΙ Κωμική σειρά με τους Παύλο Χαϊκάλη, Μαριάννα Τουμασάτου. Επεισόδια 69ο & 70ο.
20.20 Τα νέα του ΑΝΤ1
21.15 Your Face Sounds Familiar Ζωντανό show με τη Μαρία Μπεκατώρου.
00.45 Replay Αθλητική εκπομπή.
02.30 Αντίστροφη μέτρηση-(Ε) Ελληνική σειρά.
03.20 Τίτλοι ειδήσεων
04.10 Έλα ν' αγαπηθούμε - (Ε) Κωμική σειρά
05.00 Σ' αγαπώ για πάντα - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.00 Παραδοσιακή βραδιά

07.25 Βουράτε γειτόνοι - (Ε)
09.10 Thomas the train Παιδικό πρόγραμμα.
09.00 Barbie Fairytopia 3: Magic Of The Rainbow Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων, στα ελληνικά.
10.10 Join Us Ψυχαγωγική εκπομπή.
11.45 Γιώρκος on the street-(Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Γιώργο Χριστοφή.
12.45 Αγάπη μου παλιόγρια Αισθηματική ταινία με τους Κώστα Βουτσά, Ξένια Καλογεροπούλου.
14.25 The Social Media Show Ενημερωτική εκπομπή, με ειδήσεις κοινωνικών δικτύων και τεχνολογίας με τους Μάρκο Κωμοδρόμο και Δήμητρα Μακρυγιάννη.
15.15 Τα χασαμπουλιά - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
16.00 Σπασμένο τηλέφωνο (Ε)
16.40 Η εφοπλιστίνα Κωμωδία με τους Δέσποινα Στυλιανοπούλου, Γιώργο Παπαζήση, κ.ά.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 Συνέχεια της ταινίας
18.40 XFactor - 6th Audition Talent show.
20.00 Τομές στα γεγονότα
21.00 Παραδοσιακή βραδιά Ψυχαγωγική εκπομπή.
23.00 Θύρα Σίγμα Αθλητική εκπομπή.
00.50 Γεγονότα σε τίτλους
00.55 Ο πρωτάρης μπάτσος και η τροτέζα
02.30 Επ. προγραμμάτων

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.00 Leap year

08.15 60' Ελλάδα Με τον Νίκο Μάνεση.
10.00 Άκου τι είπαν! - (Ε)
10.45 Κάτι ψήνεται - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή μαγειρικής.
11.30 Το σόι σου - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Γιώργο Γιαννόπουλο, Ρένια Λουιζίδου, κ.ά.
12.15 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Κωμική σειρά με τους Αντώνη Αντωνίου, Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.
13.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
13.10 Στην υγειά μας ρε παιδιά Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
16.20 Animaniac Εκπομπή για τα ζώα.
17.10 Quizdom the show Τηλεπαιχνίδι με τον Λάμπρο Φισφή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.10 Πάμε πακέτο - (Ε)
20.00 ALPHA NEWS
21.00 Ζητείται γαμπρός (Leap year). Ρομαντική κωμωδία, με τουςΕιμι Άνταμς, Μάθιου Γκουντ, κ.ά.
23.00 World Party Ταξιδιωτική εκπομπή.
00.00 360ο Εκπομπή με τη Σοφία Παπαϊωάννου.
01.15 Σε είδα Ελληνική σειρά.
02.10 Κόκκινος κύκλος Αστυνομική σειρά.
02.45 Σφηνάκια
03.00 Θα σε δω στο πλοίο - (Ε)
05.15 Quizdom the show - (Ε)

MAD ΤΗΛ.: 22472472

08.00 Breakfast
11.00 Greeks Only Mixer
12.00 Mixer
15.00 Zone M
16.30 30 Best Videos
18.30 MAD X Rays
19.00 Λάικ στα ελληνικά
20.00 Στη Διαπασών
22.00 Zone M
23.00 Zone M
00.00 TV War
01.30 Insomnia Mixer

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

07.15 Παιδική ζώνη
09.25 Παιδική ταινία
11.20 Janissary - (Ε)
12.30 Dolce Vita - (Ε)
13.30 Life+ - (Ε)
14.25 Tips διακόσμησης - (Ε)
15.30 Τηλεαγορά
16.30 Κωστάκης & Υιοί
17.00 KOYIZ FUN
19.00 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε)
20.20 Ξένη σειρά
21.10 Ένα τραγούδι ακόμα
22.50 Ξένη σειρά
23.45 Ξένη σειρά
00.40 Ξένη σειρά
01.30 Tips διακόσμησης - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.00 Τηλεαγορά
08.00 Μπαμπάς μου, τέντιμποϊς
09.30 Στα καλά καθούμενα
13.50 Αποκαλυπτικά
17.00 Τηλεαγορά
18.30 Akeelah and the Bee Κοινωνική ταινία
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Shadow man Θρίλερ δράσης
01.15 Το συμβόλαιο (The contract). Θρίλερ.
02.50 Εκτός ορίων (Liberty stands still) Θρίλερ.
04.35 Truth - Θρίλερ.

MOVIES BEST

21.00 Boychoir

07.00 Robot Overlords
08.35 The Way Home
10.10 John Q
12.05 Heaven Is Waiting
13.30 Barely Lethal
15.15 Superfast!
17.00 Heart Of A Hero aka 25 Hill
19.00 The Greatest
21.00 Boychoir
22.50 27 Dresses
00.45 Married Life
02.20 Heartbreakers
04.25 The November Man
06.20 The Greatest

GREEK CINEMA

20.15 Ο εμίρης και ο κακομοίρης

07.25 Ο αχόρταγος
09.10 Μαρία Πενταγιώτισσα
10.45 Μια γυναίκα κατηγορείται
12.15 Χαμένα όνειρα
13.40 Κάθε ναυάγιο και μια κόλαση
15.10 Της ζήλιας τα καμώματα
16.45 Ο γόης
18.20 Ένας μεγάλος έρωτας
20.15 Ο εμίρης και ο κακομοίρης
22.00 Η δε γυνή να φοβήται τον άντρα
23.50 Η αμαρτία της ομορφιάς

11-TEXNES-07 TAXIDI_Master_cy 22/04/16 16:49 Page 11

Σαν ένα κουτί με αμαρτωλά σοκολατάκια

Costa Amalfitana: Από το Σαλέρνο μέχρι το Σορέντο, με μερικά από τα ομορφότερα τοπία της Ιταλίας

Της **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

Αν ο Τρούμαν Καπότε περιέγραψε τη Βενετία σαν να τρώει κανείς –με μια μπουκιά– ολόκληρο κουτί σοκολατάκια με λικέρ, τότε πώς θα μιλούσε κανείς μεταφορικά για την περίφημη Costa Amalfitana; Τη χερσόνησο που ξεκινά από το Σαλέρνο και φτάνει μέχρι το Σορέντο, με μερικά από τα πιο όμορφα τοπία της Ιταλίας; Θα χρησιμοποιούσα ξανά το κουτί με τα αμαρτωλά σοκολατάκια, διευκρινίζοντας ότι στο εσωτερικό τους είναι το πιο γνωστό προϊόν της περιοχής, το limoncello.

Την ώρα που το αυτοκίνητο βρίσκεται στην κόψη ενός υπερυψωμένου θεόστενου παραλιακού δρόμου, με συνεχείς στροφές, το βλέμμα πηγαίνει από το βαθύ γαλάζιο της θάλασσας στις αναβαθμίδες που είναι φυτεμένες χιλιάδες μικρές κατάφορτες λεμονίτσες. Οι καρποί τους είναι το σήμα κατατεθέν της Costa Amalfitana. Δεν οδηγώ εγώ. Θα ήταν θράσος να πράξω κάτι τόσο παράλογο. Κάθε δέκα δευτερόλεπτα βρισκόμαστε ανάμεσα στα γκρεμνά και σε κάποιο ντόπιο που μπαίνει στη λωρίδα μας με μια Alfaromeo στα 120 χλμ. την ώρα. Οδηγεί ο Ρομπέρτο, ένας 25άρης Ναπολιτάνος με βγαλμένα φρύδια α λα Ρονάλντο που δεν μιλάει λέξη άλλης γλώσσας πλην ιταλικών. Συνεννοούμαστε με νοήματα. Είναι ένας γνωστός φίλων που προσφέρθηκε έναντι μιας (ψιλοληστρικής) αμοιβής των 50 ευρώ (εννοείται μαύρα) να έρθει με το δικό του αυτοκίνητο για να κάνουμε μια βόλτα, καθώς ξέρει καλά τον πολύ επικίνδυνο δρόμο.

> *Θα μπορούσε να είναι το Αιγαίο ή το Ιόνιο, έχει αυτό το συγκεκριμένο κομπάλ χρώμα που κάνει τους Βορειοευρωπαίους πράσινους από τη ζήλια.*

Κλασική ομορφιά της Costa Amalfitana με τους παραθαλάσσιους οικισμούς και τη μαγευτική διαδρομή, που χρειάζεται ωστόσο προσοχή στο οδήγημα.

Οσο είναι εκείνος στο τιμόνι, αντιμετωπίζοντας τα γκαζιάρικα «θηρία» που έρχονται ανάποδα, εκατοστά από τον προφυλακτήρα μας, εγώ χαζεύω με την άνεσή μου το τοπίο. Παρά το ότι εμείς οι Έλληνες είμαστε απόλυτα κακομαθημένοι από την ομορφιά της χώρας μας, τούτο εδώ είναι κάτι ξεχωριστό. Οικείο αλλά απόμακρο.

Τι θυμίζει; Η ομορφιά της θάλασσας που λαμποκοπάει κάτω από τον μεσογειακό ήλιο. Θα μπορούσε να είναι το Αιγαίο ή το Ιόνιο, έχει αυτό το συγκεκριμένο κομπάλ χρώμα που κάνει τους Βορειοευρωπαίους, πράσινους από τη ζήλια. Ομως, το δομημένο περιβάλλον είναι διαφορετικό. Κάθε τόσο ξεπετιέται μπροστά μας μια βίλα κάποιου ξεπεσμένου αριστοκράτη με τα ωραία, ψηλά πεύκα που μετρούν ζωή πάνω από 100 χρόνια. Με ξεφλουδισμένους τοίχους από την έλλειψη συντήρησης, σκουριασμένες επιβλητικές καγκελόπορτες και παραμελημένους κήπους κρατά κάτι από τα παλιά μεγαλεία.

Και ολόγυρα άλλα σπιτάκια, το ένα πάνω στο άλλο και πολεοδομικό χάος που μπορεί και να ξαναθυμίζει Ελλάδα. Ο Ρομπέρτο οδηγεί επιδέξια στον φιδωτό δρόμο με προορισμό το Αμάλφι. Είναι περίπου 20 χιλιόμετρα η απόσταση που το χωρίζει από το Σαλέρνο. Ανάμεσα στα δύο σημεία, δεκάδες κολπίσκοι φτιάχνουν προστατευτικές αγκαλιές για τους λουόμενους το καλοκαίρι και δίνουν ευκαιρίες για ωραίες φωτογραφίες. Επειτα από μία περίπου ώρα, φτάνουμε στον παραθαλάσσιο οικισμό που ταυτίστηκε με μια από τις πιο κραταιές ναυτικές δυνάμεις του παρελθόντος και έχει μια διάσημη εκκλησία του Αγίου Ανδρέα, με βυζαντινά στοιχεία. Τα στενάκια είναι γεμάτα από τουρίστες που τρώνε παγωτό ή πίτσα και στα λίγα εστιατόρια που είναι ανοιχτά δεν βρίσκεις τραπέζι από την πολυκοσμία. Οι μπουγάδες από το ένα μπαλκόνι στο άλλο σχηματίζουν πολύχρωμες αψίδες με τζιν, εσώρουχα και σεντόνια. Οι τιμές είναι παντού αλμυρούτσικες. Χαλάλι. Την Ιταλία τη συγχωρείς ακόμα και για τα πιο έκδηλα μειονεκτήματά της. Οπως άλλωστε είχε πει και ο Λόρδος Βύρων, οι Ελληνες είναι Τούρκοι που θα ήθελαν να είναι Ιταλοί. Ή περίπου κάτι τέτοιο.

Λίγες συμβουλές...

Εφτασα στην Costa Amalfitana, πετώντας στη Νάπολι με απευθείας πτήση της Easyjet (σε λίγο ξεκινάει και μία πτήση της Aegean). Από εκεί έφτασα μέσα σε μια ώρα ώς το Σαλέρνο με το τρένο, το οποίο αποτέλεσε τη βάση των εξορμήσεών μου. Η ακτή περιλαμβάνει πολλά σημεία που αξίζει να δείτε από το Ραβέλο μέχρι και το Ποζιτάνο ανάλογα με τον χρόνο που έχετε στη διάθεσή σας.

Μη φύγετε αν δεν δοκιμάσετε τα gelati, όχι γιατί είναι τόσο ωραία αλλά γιατί το να κρατάς ένα παγωτό στο χέρι είναι μέρος του ταξιδιωτικού τελετουργικού της Ιταλίας. Επίσης, είναι ωραία όλα τα γλυκά που έχουν λεμόνι ή κρέμα λεμονιού. Οι ντόπιοι είναι πολύ ζεστοί, αλλά αν δεν μιλάτε ιταλικά θα ταλαιπωρηθείτε. Το duty free της Νάπολης δεν είχε πολλά καλούδια, οπότε μην περιμένετε να ψωνίσετε εκεί.

Ο δρόμος που οδηγεί στο Αμάλφι έχει άπειρες στροφές που αποκαλύπτουν ωραίες εκκλησίες, βίλες και σπιτάκια, καθώς και μικρές πόλεις. Η διαδρομή είναι μαγευτική, αν και απαιτεί προσοχή στην οδήγηση

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Πρόσκληση Δήλωσης Ενδιαφέροντος

Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας ζητά την υποβολή δήλωσης ενδιαφέροντος από άτομα ή Εταιρείες που διαθέτουν προς ενοικίαση οικοδομή στην ευρύτερη αστική περιοχή Λεμεσού, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 5 (πέντε) έτη με δικαίωμα παράτασης από μέρους του Ενοικιαστή για άλλες δύο περιόδους 2 (δύο) ετών. Η οικοδομή πρέπει να είναι έτοιμη για παράδοση το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Η δήλωση ενδιαφέροντος πρέπει να απευθύνεται στον Διευθυντή Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας στην Οδό Κυλλήνης, Μέσα Γειτονιά, 4007 Λεμεσός, Τ.Θ. 56193, 3305 Λεμεσός και να κατατεθεί στο κιβώτιο προσφορών του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας το αργότερο μέχρι τις 12:00μ.μ την Παρασκευή 6.5.2016.
Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος: http://www.shipping.gov.cy

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η **Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα** ενημερώνει το κοινό ότι όλες οι προσφορές του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, **www.ccb.coop.com.cy**

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα στη Λακατάμια 2 υπνοδωματίων, πλήρης επιπλωμένο, με όλα τα είδη οικιακών συσκευών. 75τ.μ. και 15τ.μ. βεράντα, στον 3ο όροφο με ανασασέρ σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία 1 ετών και με γκαράζ στεγασμένο. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295. Τιμή €370,00.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. 105 τ.μ. στην περιοχή Παλουριώτισσας, έναντι Πύλης Αμμοχώστου, σε άριστη κατάσταση. Εντοιχισμένη κουζίνα, 2WC, Storage Heaters, επιπλωμένο, Air Conditions σε όλους τους χώρους, ηλιακό, αποθήκη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. Τιμή €400. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99490942, 99566540.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. (54 τ.μ.) στη Μακεδονίτισσα, πίσω από τον Τύμβο. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή κοντά στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και διαθέτει χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. Ενοίκιο €400. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99693859.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου, Μεταφορών και Έργων ανακοινώνει ότι σε συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε σχέδιο επιδότησης για την επί του πλοίου εκπαίδευση νεοεισερχομένων (δόκιμων) στο επάγγελμα του Αξιωματικού Εμπορικού Ναυτικού.
Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι να αποτείνονται στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας, Τομέας Ναυτικών (τηλ. 25823701 /710 /726 ή/και στην ιστοσελίδα του TEN www.shipping.gov.cy).

Ενδιαφέρον για ενοικίαση κατάλληλου υποστατικού

Οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, Υπουργείο Υγείας, ενδιαφέρονται για ενοικίαση κατάλληλου υποστατικού στο κέντρο της Πάφου, με τέσσερα γραφεία, δύο μεγάλες αίθουσες, αρχείο, χώρο αναμονής, 3 τουαλέτες, κουζίνα, χώρους στάθμευσης και εύκολη πρόσβαση σε μέσα μαζικής μεταφοράς, με μέγιστο ζητούμενο ενοίκιο: €700 ευρώ το μήνα.
Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα 26 821078 (7.30 - 15.00).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes B class

Πωλείται αυτοκίνητο μάρκας Mercedes B class με ταχύτητες, κυπριακό με αριθμούς εγγραφής KMF. Χρώμα χρυσό με πανοραμική οροφή σε εξαιρετική κατάσταση με 85.000 χλμ. **Τιμή €8.000**

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 99666789.

TEXNES-12-AD MARINA_Master_cy 22/04/16 16:51 Page 4

Limassol Marina

luxury living • yachting
dining • shopping

NEW APARTMENTS FOR SALE

Just launched, Nireas Residences offer one last opportunity to own a waterfront home at Limassol Marina. The unique marina view apartments are just steps away from the sea, as well as the development's dining and shopping area.

For more information or to book a private appointment, contact **+357 25 020 020**

limassolmarina.com

Living on the sea